

PROJEKT

UCHWAŁA NR.....2026 RADY GMINY KLEMBÓW z dnia 27 maja 2026 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1153 ze zm.) oraz art. 55 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.) Rada Gminy Klembów uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Strategię Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Klembów.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Strategia Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko stanowi długookresowy plan działania, określający kluczowe cele rozwoju i kierunki działań, których realizacja jest niezbędna do osiągnięcia pozytywnych i trwałych zmian w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej gminy. Przyjęcie Strategii jest niezbędnym krokiem w kierunku planowego i zrównoważonego rozwoju gminy Klembów.

Niniejsza strategia zawiera wszystkie wymagane ustawą elementy, w szczególności uwzględnia komponent przestrzenny, w postaci modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie. Ponadto uwzględnia i odnosi się do aktualnych zmian oraz uwarunkowań rozwojowych gminy.

Strategia pełni rolę jednego z podstawowych instrumentów zarządzania, stanowiąc fundament do prowadzenia długookresowej polityki rozwoju gminy realizowanej przez władze samorządowe. Dodatkowo stanowi również niezbędną podstawę do ubiegania się o środki zewnętrzne, w tym fundusze unijne, krajowe oraz regionalne. Przyjęcie strategii zwiększa zatem szanse na realizację inwestycji i projektów odpowiadających lokalnym potrzebom, które wskazano w dokumencie.

Wobec powyższego oraz stosownie do art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) podjęcie niniejszej uchwały w sprawie przyjęcia "Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035" wraz z prognozą oddziaływania na środowisko uznaje się za zasadne i celowe.

STRATEGIA ROZWOJU Gminy Klembów na lata 2025-2035

Opracowanie:

Spis treści

Wstęp	4
1. Wprowadzenie	5
1.1 Uwarunkowania prawne	5
1.2 Metodyka opracowania strategii	7
1.3 Komplementarność.....	8
1.3.1 Obszary Strategicznej Interwencji	11
1.3.2 Spójność z dokumentami z zakresu prawa wodnego	14
1.4 Charakterystyka Gminy Klembów	18
1.5 Wnioski z diagnozy gminy	20
1.6 Analiza SWOT	24
2. Część strategiczna	27
2.1 Wizja i misja rozwoju gminy w perspektywie 2035 roku	27
2.2 Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym	29
2.3 Schemat założeń planistycznych	31
2.4 Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych	32
2.5 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.....	38
2.5.1. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych	39
2.5.2. Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych	41
2.5.3. Główne elementy infrastruktury społecznej	43
2.5.4. Główne elementy infrastruktury technicznej	44
2.5.5. System powiązań przyrodniczych	46
2.6 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	49
2.7 Oczekiwane rezultaty planowanych działań	59
3. System wdrażania strategii	62
3.1 Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii	62
3.2 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	65
3.3 Finansowanie strategii	67
3.4 Ewaluacja ex-ante	70
Spis tabel i grafik	74

Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025–2035 stanowi kluczowy dokument wyznaczający długofalowe kierunki działań rozwojowych, odpowiadający na dynamiczne przemiany społeczno-gospodarcze i przestrzenne zachodzące zarówno w skali lokalnej, jak i regionalnej. Dokument został opracowany z myślą o zapewnieniu zrównoważonego rozwoju gminy – w oparciu o analizę uwarunkowań wewnętrznych oraz czynników zewnętrznych wpływających na jej sytuację rozwojową. Gmina Klembów znajduje się w obszarze silnego oddziaływania Warszawy, co wiąże się z intensywnymi procesami suburbanizacyjnymi. Skutkuje to szybkim wzrostem liczby mieszkańców, wysokim saldem migracji oraz rosnącym zapotrzebowaniem na rozwój zabudowy mieszkaniowej. Jednocześnie postępuje transformacja struktury funkcjonalnej gminy – od tradycyjnej działalności rolniczej w kierunku funkcji mieszkaniowo-usługowej.

Zjawisko to, choć nieuchronne, rodzi istotne wyzwania dla władz i mieszkańców gminy – przede wszystkim w zakresie pogodzenia ochrony i promocji lokalnej tożsamości, walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego z rosnącymi oczekiwaniami nowych mieszkańców oraz dynamicznymi procesami rozwojowymi.

Kluczowe atuty gminy – takie jak atrakcyjne położenie, dobra dostępność komunikacyjna (m.in. bliskość trasy S8 oraz linii kolejowych), wysoka jakość środowiska przyrodniczego (w tym rezerwat „Dębina”), potencjał turystyczny, a także rosnąca atrakcyjność osiedleńcza – stanowią solidne fundamenty do budowania spójnej i nowoczesnej polityki rozwoju. Wysoka pozycja w ogólnopolskim rankingu „Gmina dobra do życia” potwierdza, że Klembów już dziś jest miejscem przyjaznym do zamieszkania, a jego dalszy rozwój powinien iść w parze z troską o przestrzeń, dziedzictwo i jakość życia mieszkańców. W kontekście prognozowanych zmian, przedmiotowa strategia kładzie szczególny nacisk na ochronę walorów krajobrazowych i tożsamości wiejskiej gminy, przy jednoczesnym planowym i odpowiedzialnym zarządzaniu procesem urbanizacji. Transformacja gminy Klembów – z gminy o rolniczym charakterze w nowoczesne zaplecze mieszkaniowe metropolii warszawskiej – powinna przebiegać w sposób zrównoważony, przemyślany i zgodny z oczekiwaniami lokalnej społeczności. Rozwój funkcji mieszkaniowej, prowadzony w sposób planowy i skoordynowany, odpowie na rosnące potrzeby demograficzne oraz wzmocni pozycję gminy Klembów, jako atrakcyjnego i przyjaznego miejsca do życia, pracy i rekreacji w bezpośrednim sąsiedztwie aglomeracji warszawskiej.

W związku z tym strategia została opracowana w oparciu o szeroki dialog społeczny oraz współpracę z ekspertami i przedstawicielami samorządu, z zachowaniem zgodności z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu – w szczególności ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Dokument ten stanowi kontynuację dotychczasowej polityki rozwojowej, zapoczątkowanej w 2015 roku, której efekty widoczne są m.in. w skali inwestycji i poprawie jakości życia mieszkańców.

1. Wprowadzenie

1.1 Uwarunkowania prawne

Podstawę do opracowania *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* stanowi Uchwała nr IX.80.2025 Rady Gminy Klembów z dnia 27 lutego 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.

Kształt i strukturę niniejszego dokumentu definiuje przede wszystkim Ustawa z dnia marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153). Według zapisów wskazanej ustawy, strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych oraz zawiera:

- *cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym;*
- *kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;*
- *oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia;*
- *model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni, w tym:*
 - *strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych,*
 - *system powiązań przyrodniczych,*
 - *główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych,*
 - *główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej;*
- *ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie:*
 - *zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu,*
 - *zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,*
 - *kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej,*
 - *zasad lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.),*
 - *zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego,*

- *kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej,*
- *zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW,*
- *zasad lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,*
- *zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,*
- *zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;*
- *obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 581) wraz z zakresem planowanych działań;*
- *obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;*
- *system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;*
- *ramy finansowe i źródła finansowania¹.*

Z uwagi na fakt, że strategia powinna być dokumentem silnie uspołecznionym, przepisy prawne wymagają przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy, sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz z Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Warszawie. Ponadto projekt strategii podlega zaopiniowaniu przez Zarząd Województwa Mazowieckiego, który wydaje opinię dotyczącą sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie. Wymogi te wynikają z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), przy opracowaniu strategii rozwoju wymagane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Niniejsza strategia zawiera wszystkie obligatoryjne elementy wskazane w stosownych ustawach. Ponadto została przygotowana zgodnie z najlepszymi praktykami i wskazówkami, które zostały zawarte w dokumencie pn. *Poradnik Praktyczny. Strategia Rozwoju Gminy* opracowanym na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

¹ Art. 10e pkt 3 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.).

1.2 Metodyka opracowania strategii

Przy tworzeniu *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* konieczne było zastosowanie różnych metod badawczych i narzędzi analitycznych. Poniżej zaprezentowano kolejne etapy przygotowania tego dokumentu.

Analiza desk research

Analiza typu desk research, czyli analiza danych wtórnych, polegała na zebraniu i ocenie dostępnych informacji statystycznych oraz jakościowych. Dane te pochodziły m.in. z zasobów Głównego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy w Wołominie, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Klembowie, a także z dokumentów o charakterze strategicznym i diagnostycznym odnoszących się do Gminy Klembów. Zgromadzone informacje zostały poddane selekcji pod kątem ich przydatności do opracowania diagnozy – stanowiły one podstawę do sformułowania wniosków dotyczących analizowanego obszaru.

Badania ankietowe

Z uwagi na społeczny charakter strategii, istotnym elementem procesu jej opracowania była partycypacja mieszkańców. W celu uwzględnienia ich głosu przeprowadzono badania ankietowe z wykorzystaniem dwóch metod: CAWI (Computer Assisted Web Interview – ankieta online) oraz PAPI (Paper and Pencil Interview – tradycyjna ankieta papierowa, dystrybuowana w zależności od potrzeb). Badanie zrealizowano w styczniu i lutym 2025 roku, a udział w nim wzięło 534 mieszkańców Gminy Klembów. Ankieta obejmowała zagadnienia związane z funkcjonowaniem gminy, takie jak ochrona środowiska, usługi społeczne, edukacja, a także mocne i słabe strony gminy z perspektywy jej mieszkańców. Choć badanie nie miało charakteru reprezentatywnego – ze względu na brak losowego doboru respondentów – zgromadzone dane dostarczyły cennych informacji na temat dominujących opinii, społecznych oczekiwań i preferowanych kierunków rozwoju.

Badania jakościowe

Badania przyjęły formę warsztatów moderowanych przez ekspertów, które zostały przeprowadzone m.in. wśród przedstawicieli Urzędu Gminy w Klembowie, Rady Gminy Klembów i mieszkańców gminy. Warsztaty odbyły się w marcu 2025 r. Uzyskane informacje pozwoliły na rozbudowę części diagnostycznej i stanowiły istotny wkład w tworzenie strategii.

Analiza SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem umożliwiającym ocenę wewnętrznych zasobów i ograniczeń gminy (mocnych i słabych stron) oraz identyfikację zewnętrznych czynników sprzyjających lub utrudniających jej rozwój (szans i zagrożeń). Wyniki tej analizy stanowiły podstawę do określenia celów strategicznych oraz kierunków działań zawartych w niniejszym dokumencie.

Opracowanie misji i wizji

Misja nakreśla ogólny kierunek działań władz gminy, cel nadrzędny i jest uzasadnieniem przyjęcia określonych celów strategicznych. Wizja stanowi natomiast opis pożądanego stanu gminy w perspektywie długookresowej.

Sformułowanie celów i kierunków działań

Cele strategiczne oraz kierunki działań zostały określone w oparciu o kompleksową diagnozę sytuacji Gminy Klembów, obejmującą zarówno badania ilościowe i jakościowe, jak i analizę SWOT. Stanowią one odpowiedź na zidentyfikowane problemy i deficyty rozwojowe, a jednocześnie umożliwiają

wykorzystanie atutów i przewag konkurencyjnych gminy. Sformułowane cele są ściśle powiązane z wypracowaną w dokumencie misją i wizją rozwoju Gminy Klembów.

Opracowanie modelu funkcjonalno-przestrzennego

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej to ilustracja i graficzne przedstawienie założeń zawartych w dokumencie. Przedstawia główne elementy strategii i planowane zmiany, a jego opracowanie w formie graficznej sprawia, że jest bardziej przystępny w odbiorze.

Opracowanie części wdrożeniowej

Część wdrożeniowa strategii koncentruje się na mechanizmach zapewniających skuteczną realizację jej założeń, takich jak monitoring, ewaluacja oraz aktualizacja dokumentu. Narzędzia te pozwalają na bieżące śledzenie postępów i dostosowywanie działań do zmieniających się warunków. W rozdziale tym określono również podmioty odpowiedzialne za wdrażanie strategii, ich zadania oraz zasady współpracy. Dodatkowo zawarto wytyczne dotyczące opracowywania dokumentów wykonawczych oraz informacje o możliwych źródłach finansowania planowanych działań.

Przeprowadzenie procedury środowiskowej

Stanowi ostatni etap prac nad strategią. Zapisy strategii podlegają weryfikacji przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie, którzy oceniają czy zaproponowane w dokumencie przedsięwzięcia uwzględniają kwestie związane ze środowiskiem w wystarczającym stopniu i czy konieczne jest opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko.

1.3 Komplementarność

Strategia Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035 została opracowana w zgodzie z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi, zachowując spójność celów i kierunków działań na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Dzięki temu stanowi uzupełnienie dla istniejących polityk rozwojowych, wspierając ich realizację i wzmacniając efektywność podejmowanych inicjatyw. Dokument ten nawiązuje do założeń zawartych w strategiach i planach takich jak m.in.:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze,
- Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku,
- Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla metropolii warszawskiej 2021-2027+,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego,
- Plan zrównoważonej mobilności miejskiej dla metropolii warszawskiej 2030+,
- Wojewódzki Plan Transformacji dla Województwa Mazowieckiego na lata 2022-2026,
- Strategia Rozwoju Powiatu Wołomińskiego do 2025 roku,
- Strategia Rozwoju Turystyki Powiatu Wołomińskiego na lata 2022-2030,

Najważniejszą rolę przy opracowywaniu strategii dla gmin pełni strategia rozwoju województwa, w tym przypadku *Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze*, która została przyjęta uchwałą nr 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 maja 2022 r. Strategia rozwoju województwa wskazuje główne wyzwania, ale również cele rozwojowe regionu

zaplanowane do realizacji przez samorząd województwa oraz inne podmioty. Dokument prezentuje działania skierowane do całego województwa, jak również obszary strategicznej interwencji (OSI) i model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa. Nadrzędny cel strategii brzmi: *Zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwałą i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska.* Poniżej wskazano pięć głównych celów strategicznych i przypisane do nich kierunki działań.

Tabela 1 Cele i kierunki rozwoju zawarte w strategii rozwoju województwa

Obszar	Cel szczegółowy	Kierunki rozwoju
GOSPODARKA	Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości 2. Rozwój zintegrowanego systemu sprzyjającego generowaniu i absorpcji innowacji 3. Cyfryzacja gospodarki 4. Rozwój konkurencyjnej gospodarki 5. Rozwój miast jako centrów aktywności gospodarczej 6. Aktywizacja gospodarcza obszarów wiejskich
DOSTĘPNOŚĆ	Dostępne i mobilne Mazowsze	<ol style="list-style-type: none"> 7. Zwiększenie dostępności transportowej i spójności przestrzennej regionu oraz udziału środków transportu przyjaznych dla środowiska, mieszkańców i przestrzeni 8. Rozwój uporządkowanej sieci osadniczej, sprzyjającej wykorzystaniu transportu zbiorowego i ruchowi niezmotoryzowanemu 9. Udrożnienie systemu tranzytowego i ograniczenie ruchu tranzytowego na pozostałych trasach
ŚRODOWISKO I ENERGETYKA	Zielone, niskoemisyjne Mazowsze	<ol style="list-style-type: none"> 10. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska 11. Proekologiczna transformacja energetyki 12. Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu 13. Poprawa jakości środowiska 14. Podnoszenie efektywności energetycznej
SPOŁECZEŃSTWO	Mazowsze zintegrowane społecznie	<ol style="list-style-type: none"> 15. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego 16. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz zmniejszenie różnic w dostępie do świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych 17. Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców 18. Rozwój priorytetowych dla województwa dziedzin nauki 19. Włączenie i integracja społeczna
KULTURA I DZIEDZICTWO	Mazowsze bogate kulturowo	<ol style="list-style-type: none"> 20. Ochrona i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego 21. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego, potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju gospodarczego i promocji województwa 22. Upowszechnianie kultury i twórczości 23. Kreowanie miast i wsi jako centrów aktywności kulturalnej i turystycznej

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze.

Założenia *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* są spójne ze strategią rozwoju województwa, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2 Komplementarność strategii gminy ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze		Strategia Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035
Cel 1	Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze	Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój lokalnej gospodarki oparty na przedsiębiorczości, innowacyjnych usługach i promocji potencjału gminy
Cel 2	Dostępne i mobilne Mazowsze	Cel strategiczny 3. Nowoczesna i dostępna infrastruktura techniczna i transportowa wspierająca harmonijny rozwój przestrzenny gminy
Cel 3	Zielone, niskoemisyjne Mazowsze	Cel strategiczny 4. Gmina przyjazna środowisku – adaptacja do zmian klimatu i ochrona zasobów przyrodniczych
Cel 4	Mazowsze zintegrowane społecznie	Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój edukacji, integrację społeczną i dostępne usługi publiczne
Cel 5	Mazowsze bogate kulturowo	

Źródło: opracowanie własne.

Strategia Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035 jest także spójna ze strategią rozwoju ponadlokalnego, czyli *Strategią rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku*, nad którą trwają prace. W 2024 r. opublikowano zatwierdzoną strukturę celów², która zgodnie z Uchwałą nr 6/2024 Walnego Zgromadzenia Członków Stowarzyszenia „Metropolia Warszawska” z dnia 22 marca 2024 r. będzie stanowiła część składową projektu *Strategii rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku* i zostanie uzupełniona o bardziej szczegółowe opisy. Poniższa tabela przedstawia spójność strategii gminy wobec strategii rozwoju ponadlokalnego.

Tabela 3 Komplementarność strategii gminy z opracowywaną strategią rozwoju ponadlokalnego

Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku		Strategia Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035
Cel 1. Efektywne partnerstwo	Kierunki działań: <ul style="list-style-type: none"> Aktywny kapitał społeczny Intensywna współpraca samorządowa Rozwinięta świadomość i tożsamość metropolitalna Skoordynowany system usług społecznych 	Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój edukacji, integrację społeczną i dostępne usługi publiczne
Cel 2. Wygodna przestrzeń	Kierunki działań: <ul style="list-style-type: none"> Przyjazne miejsca Swoboda i bezpieczeństwo podróży 	Cel strategiczny 3. Nowoczesna i dostępna infrastruktura techniczna i transportowa wspierająca harmonijny rozwój przestrzenny gminy
Cel 3. Elastyczna odporność	Kierunki działań: <ul style="list-style-type: none"> Adaptacja i mitygacja zmian klimatu Bezpieczeństwo energetyczne 	Cel strategiczny 3. Nowoczesna i dostępna infrastruktura techniczna i transportowa wspierająca harmonijny rozwój przestrzenny gminy

² <https://um.warszawa.pl/waw/metropolia-warszawska/cele-rozwoju-i-kierunki-dzialan> (dostęp: 15.04.2025 r.).

Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku		Strategia Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035
	<ul style="list-style-type: none"> Elastyczny system migracyjny Wysoka jakość środowiska Zrównoważony system żywnościowy 	Cel strategiczny 4. Gmina przyjazna środowisku – adaptacja do zmian klimatu i ochrona zasobów przyrodniczych
Cel 4. Konkurencyjna otwartość	Kierunki działań: <ul style="list-style-type: none"> Atrakcyjność zamieszkania Kompetencje przyszłości Metropolitalna oferta turystyczna Miejsce dla biznesu 	Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój edukacji, integrację społeczną i dostępne usługi publiczne Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój lokalnej gospodarki oparty na przedsiębiorczości, innowacyjnych usługach i promocji potencjału gminy

Źródło: <https://um.warszawa.pl/waw/metropolia-warszawska/cele-rozwoju-i-kierunki-dzialan>.

1.3.1 Obszary Strategicznej Interwencji

Według Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 198 z późn. zm.) obszary objęte strategiczną interwencją to: *określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne.*

W *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze* wyróżniono OSI na poziomie krajowym takie jak: obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Ponadto wspomniana strategia definiuje dwa typy OSI:

a) problemowe – podregiony NUTS 3:

- w regionie Mazowieckim regionalnym: ciechanowski, ostrołęcki, plocki, radomski, siedlecki, żyrardowski,
- w regionie Warszawskim stołecznym³: warszawski zachodni, warszawski wschodni i miasto Warszawa,

b) bieguny wzrostu – miejskie obszary funkcjonalne:

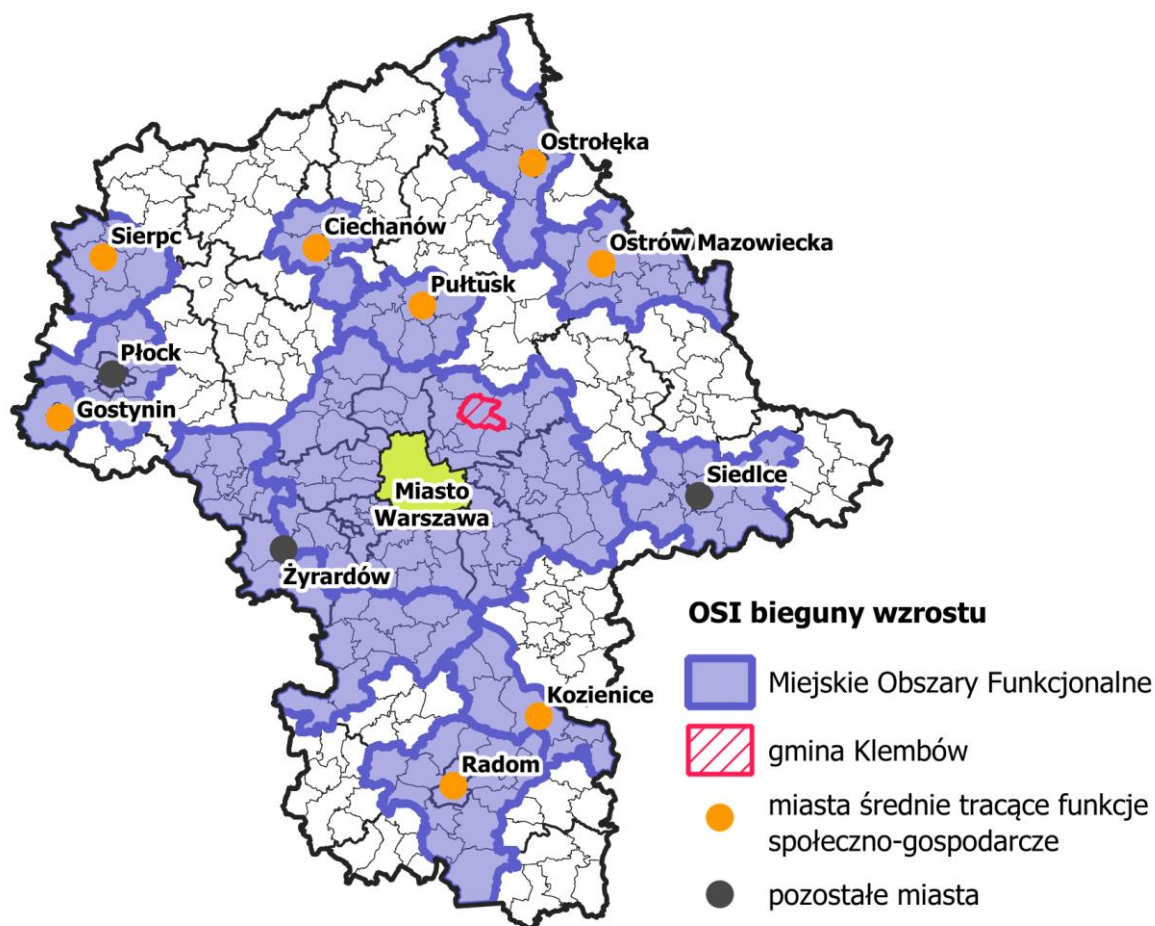
- miejski obszar funkcjonalny Warszawy (region Warszawski stołeczny) jako istniejący biegun wzrostu,
- miejskie obszary funkcjonalne miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz Płocka, Siedlec i Żyrardowa jako potencjalnych biegunów wzrostu.

³ Region warszawski stołeczny obejmuje Warszawę wraz z dziewięcioma powiatami: legionowskim, mińskim, nowodworskim, otwockim, wołomińskim, grodziskim, piaseczyńskim, pruszkowskim i warszawskim zachodnim.

Gmina Klembów wpisuje się w **OSI miejski obszar funkcjonalny Warszawy** (OSI MOF Warszawy), który pełni rolę ośrodka metropolitalnego o znaczeniu europejskim. Miasta i ich obszary funkcjonalne pełnią rolę biegunów wzrostu w województwie. W strategii rozwoju województwa wskazano na współpracę w ramach MOF, która obejmuje w szczególności:

- uporządkowanie gospodarki przestrzennej i przywrócenie ładu przestrzennego,
- rozwój efektywnego systemu transportowego opartego na transporcie zbiorowym i niezmotoryzowanym,
- poprawę jakości powietrza,
- zwiększenie efektywności i dostępności do usług publicznych.

Grafika 1 OSI bieguny wzrostu wskazane w strategii rozwoju województwa, z uwzględnieniem położenia gminy Klembów

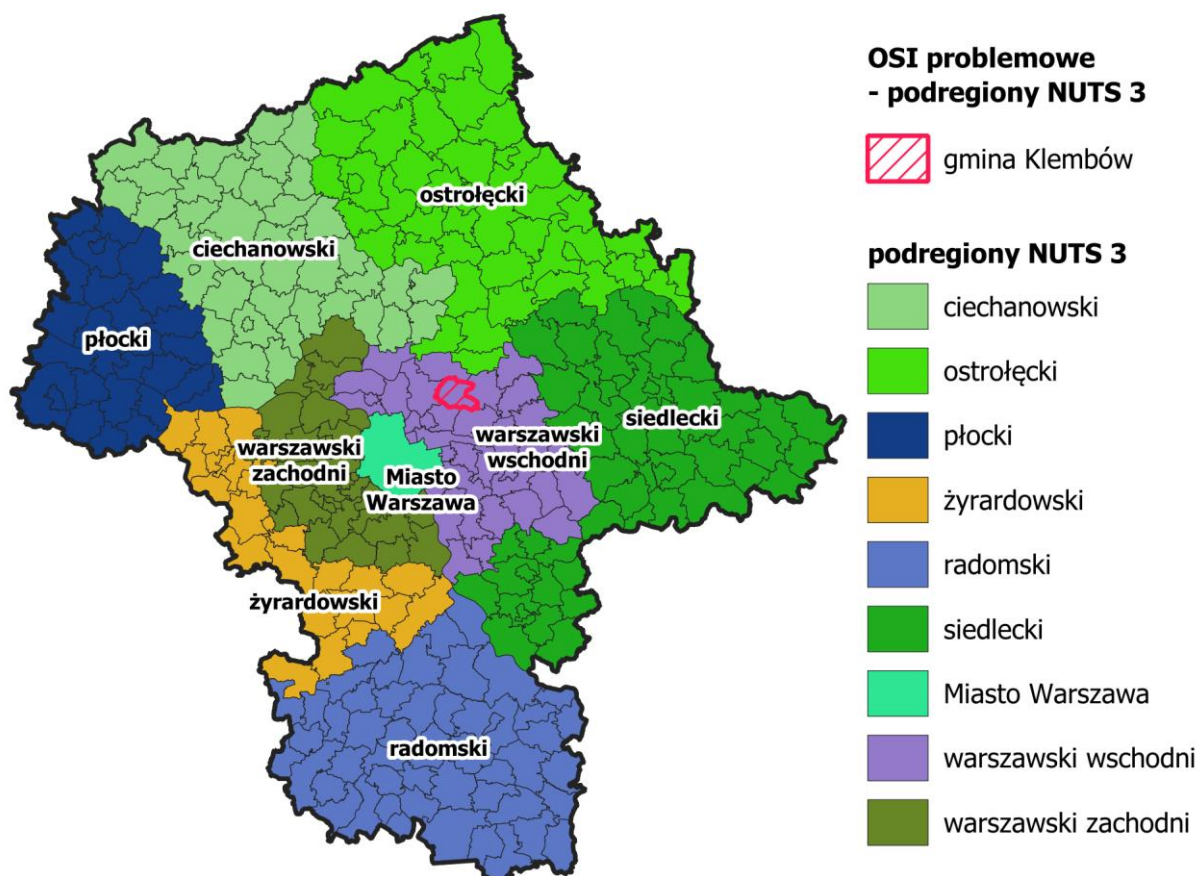

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze.

Pomimo silnych powiązań funkcjonalnych pomiędzy gminami tworzącymi MOF Warszawy, istnieje duże zróżnicowanie pod względem rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego gmin. Z uwagi na występujące dysproporcje MOF Warszawy, Gmina Klembów, wpisuje się również w typ problemowy **OSI warszawsko-wschodni obszar strategicznej interwencji**. Działania zaplanowane w OSI warszawsko-wschodnim koncentrują się na:

- wsparciu rozwoju społeczno-gospodarczego (poprzez m.in.: aktywizację osób bezrobotnych, rozwój oferty inwestycyjnej, poprawę jakości infrastruktury turystycznej),
- poprawie dostępności do infrastruktury komunalnej i usług społecznych (poprzez m.in.: rozbudowę infrastruktury komunalnej, rozwój zintegrowanego transportu zbiorowego, rozwój sieci tras pieszo-rowerowych, poprawę dostępności do usług z zakresu zdrowia, edukacji, pomocy społecznej itp.).

Grafika 2 OSI problemowe, wskazane w strategii rozwoju województwa, z uwzględnieniem położenia gminy Klembów

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze.

1.3.2 Spójność z dokumentami z zakresu prawa wodnego

Niniejsza strategia stosuje się do Ustawy z dnia 20 lipca 2017 – Prawo wodne, a dokładnie zapisów art. 315 i art. 326 dotyczących procesów gospodarowania wodami, które wskazują na konieczność uwzględnienia ich w strategii rozwoju gminy. Niniejsza strategia wykazuje zatem spójność z zapisami dokumentów krajowych takich jak:

- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły;
- Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły;
- Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stanowi najważniejszy dokument z zakresu gospodarowania zasobami wodnymi. Gmina Klembów leży w obszarze dorzecza Wisły, w regionie wodnym Środkowej Wisły. W poniższym zestawieniu zostały ujęte informacje wynikające z II aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły⁴, przedstawiające wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) zlokalizowanych na terenie gminy. Zapisy planu dostępne są na stronach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Tabela 4 Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Klembów

Kod JCWP	Nazwa	Typologia/status	Stan ogólny	Stan ekologiczny i chemiczny
RW2000102671869	Czarna	Potok lub strumień nizinny piaszczysty/naturalna część wód	zły	słaby stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego
RW2000152671889	Beniaminówka	Potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk/naturalna część wód	zły	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego
RW200010267167	Rządza do Cienkiej	Potok lub strumień nizinny piaszczysty/naturalna część wód	zły	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego
RW2000102671694	Dopływ z Woli Rasztowskiej	Potok lub strumień nizinny piaszczysty/naturalna część wód	zły	słaby stan ekologiczny
RW2000112671699	Rządza od Cienkiej do ujścia	Rzeka nizinna/naturalna część wód	zły	dobry stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego
RW20001026719969	Dopływ spod Karolewa	Potok lub strumień nizinny piaszczysty/naturalna część wód	zły	słaby stan ekologiczny, stan chemiczny dobry

Źródło: opracowanie na podstawie: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Gmina położona jest w obrębie dwóch części wód podziemnych (JCWPd), która cechują się dobrym stanem ogólnym.

⁴ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023 poz. 335)

Tabela 5 Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Klembów

Kod JCWPd	Stan ogólny	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
GW200055	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
GW200054	dobry	dobry	dobry	niezagrożona

Źródło: opracowanie na podstawie: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Na terenie Gminy Klembów występują urządzenia melioracji wodnej – sieć drenarska oraz rowy melioracyjne, których utrzymanie należy do właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej działającej na terenie gminy lub związku spółek wodnych, w którym jest zrzeszona spółka wodna działająca na terenie gminy – do tej spółki lub tego związku spółek wodnych. Obowiązek ten obejmuje eksploatację, konserwację oraz remont w celu zachowania funkcji urządzeń wodnych⁵. Gmina znajduje się w obrębie dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych: Subniecka Warszawska i Dolina Środkowej Wisły.

Poniżej wskazano działania podstawowe zidentyfikowane w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, które zostały przypisane do JCWP i JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Klembów

Tabela 6 Działania podstawowe przypisane do poszczególnych JCWP i JCWPd w IIaPGW znajdujących się na terenie Gminy Klembów

Kod JCWP	Działania podstawowe
RW2000102671869	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych. Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta.
RW2000152671889	<ul style="list-style-type: none"> Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność. Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.
RW200010267167	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych. Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.
RW2000102671694	<ul style="list-style-type: none"> Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność.
RW2000112671699	<ul style="list-style-type: none"> Brak działań.
RW20001026719969	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych.
Kod JCWPd	
GW200055	<ul style="list-style-type: none"> Reambulacja dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszarów ochronnych głównego zbiornika wód podziemnych.
GW200054	

Źródło: opracowanie na podstawie: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

⁵ Zgodnie z zapisami art. 205 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.).

Drugim ważnym dokumentem jest Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (PZRP), którego celem jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację działań minimalizujące zidentyfikowane zagrożenia. PZRP podlega aktualizacji co 6 lat, w myśl art. 173 ust. 19 Prawa wodnego. W dniu 23 marca 2023 r. wszedł w życie Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły stanowiący załącznik do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. (Dz.U. 2022 r. poz. 2739), które stanowi aktualizację dotychczasowego PZRP.

W dokumencie tym wyznaczono trzy cele główne:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego;
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego;
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Zgodnie z obowiązującymi Mapami zagrożenia powodziowego⁶ i Mapami ryzyka powodziowego⁷, Gmina Klembów jest zagrożona wystąpieniem powodzi ze strony rzeki Rządza w stopniu wysokim (raz na 10 lat). Ryzyko powodziowe także określono jako wysokie.

Istotnym dokumentem jest także Plan przeciwdziałania skutkom suszy. Wśród najważniejszych celów planu należy wymienić: skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy, zwiększenie retencji na obszarach dorzeczy, edukację i zarządzanie ryzykiem suszy, formalizację i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy. Według poszczególnych typów klas zagrożenia suszą, sytuacja dla Gminy Klembów przedstawia się następująco:

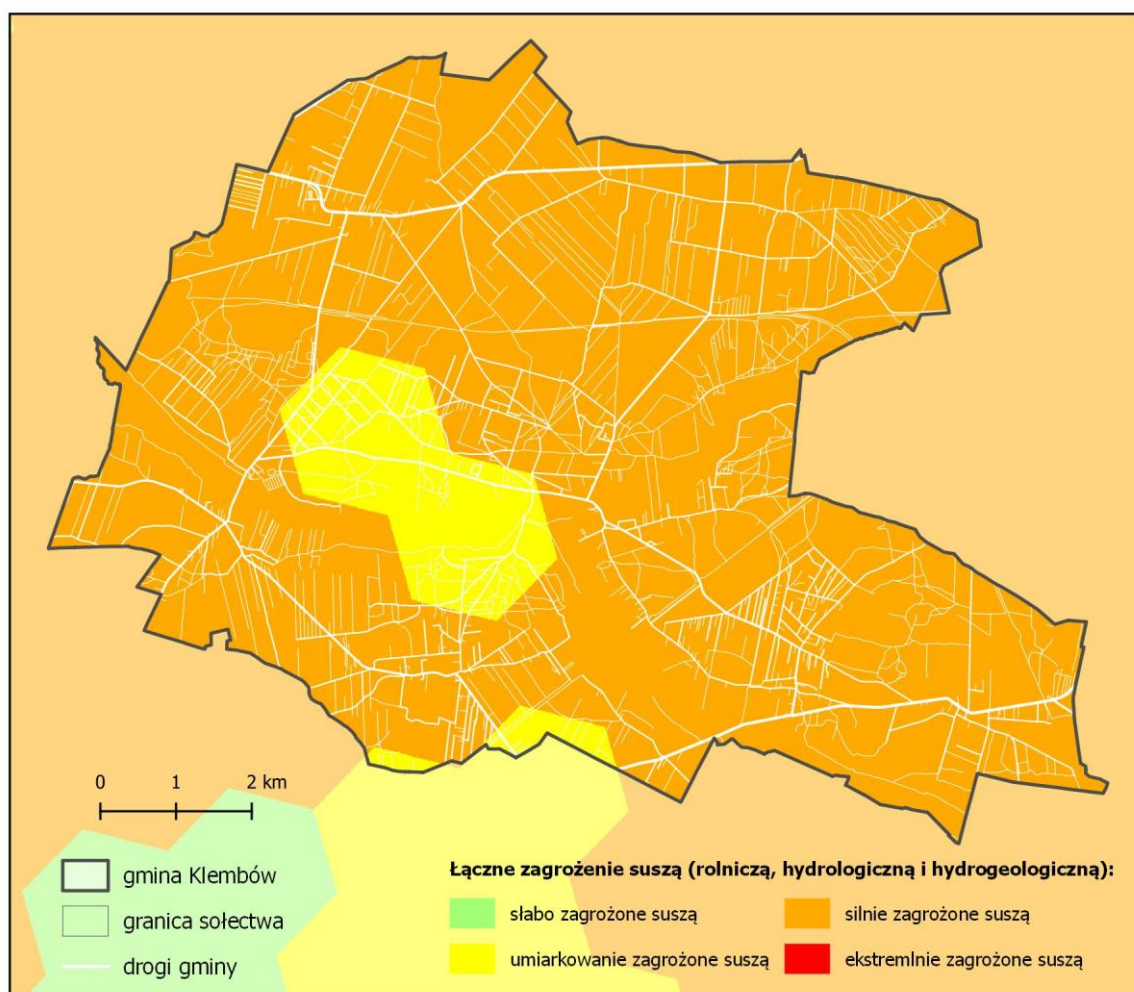
- zagrożenie suszą hydrogeologiczną – klasa I (słabo zagrożone);
- zagrożenie suszą hydrologiczną – klasa II (umiarkowanie zagrożone);
- zagrożenie suszą rolniczą – klasa IV (ekstremalnie zagrożone);
- zagrożenie suszą atmosferyczną – klasa III (silnie zagrożone).

Według łącznego zagrożenia suszą Gmina Klembów jest w większości silnie zagrożona wystąpieniem suszy, a jej centralny fragment w stopniu umiarkowanym. Biorąc pod uwagę postępujące zmiany klimatu można zakładać, że w przyszłości zjawisko suszy będzie występować częściej. Z tego względu na terenie gminy zalecane są inwestycje w niebiesko-zieloną infrastrukturę, w tym systemy retencji wody.

⁶ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmap=gpMZP

⁷ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmap=gpMRP

Grafika 3 Łączne zagrożenie suszą na terenie Gminy Klembów

Źródło: opracowanie własne.

1.4 Charakterystyka Gminy Klembów

Gmina Klembów jest gminą wiejską położoną w województwie mazowieckim, w powiecie wołomińskim i w Obszarze Metropolitalnym Warszawy. W skład gminy wchodzi 17 sołectw, a siedzibą gminy jest miejscowość Klembów. Gmina graniczy z pięcioma gminami: Gminą Tłuszcz, Gminą Radzymin, Gminą Dąbrówka, Gminą Poświętne i Gminą Wołomin. W 2023 r. gmina liczyła 11,3 tys. mieszkańców⁸.

Grafika 4 Położenie Gminy Klembów na tle regionu

Źródło: opracowanie własne.

Gmina położona jest w odległości około 30 km od Warszawy. Wzdłuż krótkiego odcinka w północnej części gminy w sołectwie Wola Rasztowska, przebiega droga ekspresowa S8 relacji Choroszcz-Kłodzko, która jest głównym szlakiem komunikacyjnym łączącym gminę z Warszawą. Ponadto przez gminę

⁸ Źródło: dane BDL GUS.

przebiegają trzy linie kolejowe (nr 6, 10 i 13) o znaczeniu państwowym oraz drogi wojewódzkie 634 i 636. Gmina leży w Obszarze Metropolitalnym Warszawy, co wpływa na jej wysoką atrakcyjność osiedleńczą poprzez bliskość najbardziej rozwiniętego rynku pracy w kraju, dostępność usług edukacyjnych, zdrowotnych itd.

W gminie dominuje krajobraz rolniczy poprzecinany kompleksami leśnymi. Przez intensywny rozwój stolicy gmina stopniowo zmienia swoje funkcje – dawniej dominowała przede wszystkim funkcja rolnicza, obecnie zaczyna dominować funkcja mieszkaniowa. Gmina Klembów znajduje się w obrębie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz Rezerwatu Przyrody Dębina, co wpływa na jej atrakcyjność turystyczną. Warto wspomnieć, że przed II wojną światową w gminie funkcjonowały dwa lotniska: Ostrówek i Orzesznik, których dziedzictwo warto uwzględnić w planach rozwoju turystyczno-kulturowego gminy. Obecnie gmina posiada dobre warunki do rozwoju różnych rodzajów turystyki, m.in.: weekendowej, konnej czy agroturystyki.

Pod względem gospodarczym gmina ma charakter rolniczy, o czym świadczy wysoki udział użytków rolnych w powierzchni gminy, które stanowią około 41% powierzchni ogółem. Ze względu na wzrost liczby mieszkańców przewiduje się, że rolnictwo będzie pełnić coraz mniejszą rolę w lokalnej gospodarce. Poza tym w gospodarce gminy przeważają mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników, które stanowią blisko 97% wszystkich podmiotów. Ważnym miejscem pracy dla mieszkańców gminy jest Warszawa oraz Gmina Wołomin.

1.5 Wnioski z diagnozy gminy

Sfera społeczna

W okresie 2014-2023 liczba mieszkańców Gminy Klembów wzrosła o niemal 19%, wynosząc 11,3 tys. w 2023 r., co wynika z intensywnej suburbanizacji Warszawy. Tereny wiejskie takie jak Gmina Klembów stają się coraz chętniej zamieszkiwane przez mieszkańców stolicy, co potwierdzają dane statystyczne, gdzie do Gminy Klembów najwięcej nowych mieszkańców przeprowadziło się z Warszawy oraz Gminy Wołomin. Przepływy ludnościowe w obrębie tych dwóch jednostek terytorialnych funkcjonują także w przeciwnym kierunku – z Gminy Klembów najwięcej mieszkańców wyprowadziło się do Warszawy i Gminy Wołomin. Biorąc pod uwagę położenie gminy w Obszarze Metropolitalnym Warszawy i dalsze procesy suburbanizacji do 2035 r. GUS szacuje, że liczba mieszkańców gminy wzrośnie o 7,0% względem 2023 r. – wzrost ten może być jednak większy.

W Gminie Klembów zachodzi zjawisko starzenia się lokalnej społeczności, jednakże trend ten jest słabszy w porównaniu do powiatu wołomińskiego i województwa mazowieckiego. Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wzrósł nieznacznie w analizowanym okresie. Pozytywnym trendem jest wzrost udziału osób w wieku przedprodukcyjnym, natomiast negatywnym zmniejszający się udział osób w wieku produkcyjnym. Na sytuację demograficzną gminy wpływa przede wszystkim wysokie saldo migracji, które od lat utrzymuje się na poziomie wyraźnie wyższym na tle powiatu i województwa. Gorszą sytuację notuje się w związku z przyrostem naturalnym, który w ostatnich latach utrzymywał się z reguły na poziomie ujemnym. Niski przyrost naturalny jest jednak problemem ogólnopolskim, z którym boryka się większość gmin w kraju. Kluczowe jest zatem prowadzenie działań mających na celu budowanie atrakcyjności osiedleńczej w celu zatrzymania w gminie, szczególnie młodych mieszkańców oraz przyciągnięcie nowych.

Według danych pozyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Klembowie, liczba osób korzystających z pomocy socjalnej ogółem uległa zmniejszeniu w ostatnich latach. Wzrosła natomiast liczba osób korzystającej z pracy socjalnej, która obejmuje rodziny, w których zidentyfikowano problem taki jak m.in. przemoc, uzależnienia, niepełnosprawność, długotrwała choroba. Z diagnozy wynika, że zachodzi potrzeba rozwoju usług skierowanych do osób z niepełnosprawnościami i seniorów, w tym usług opiekuńczych i zdrowotnych. Zdiagnozowano także niską dostępność do usług wsparcia takich jak terapia, pomoc psychologiczna, wsparcie rodzin itp. oraz słaba dostępność usług zdrowotnych. Ponadto istnieje potrzeba zwiększenia zasobów mieszkań chronionych.

Głównymi podmiotami kultury działającymi w gminie są: Gminny Ośrodek Kultury w Klembowie i Gminna Biblioteka Publiczna w Klembowie wraz z Filią w Woli Rasztowskiej. Działalność GOK odbywa się także w trzech świetlicach wiejskich. Z informacji uzyskanych w ramach przeprowadzenia diagnozy

wynika, że mieszkańcy mają coraz większe oczekiwania co do oferty kulturalnej – wzrasta zapotrzebowanie na tzw. kulturę wyższą. Z oferty kulturalnej coraz chętniej korzystają seniorzy, natomiast występuje problem z aktywizacją młodzieży. Należy podkreślić, że obiekty GOK nie są w pełni dostosowane do obsługi osób z niepełnosprawnościami, osób w podeszłym wieku oraz rodzin z małymi dziećmi zwłaszcza siedziba główna w Klembowie oraz pracownia artystyczna w Woli Rasztowskiej, co ogranicza dostęp do kultury. Dla seniorów ofertę aktywnego spędzania czasu proponuje jedyny w gminie Klub Seniora+ w Roszczepie.

W gminie funkcjonuje tylko jeden żłobek – mieszkańcy zgłaszają problem z niską dostępnością opieki żłobkowej. Wskazuje to na potrzebę rozwoju oferty żłobkowej, szczególnie biorąc pod uwagę dalszy wzrost liczby mieszkańców gminy. W gminie funkcjonują ponadto oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych oraz 6 szkół podstawowych.

W strukturze zabudowy dominują domy jednorodzinne, o czym świadczy liczba wydawanych pozwoleń na budowę – niemal wszystkie pozwolenia dotyczyły domów jednorodzinnych. Biorąc pod uwagę dalszy wzrost liczby mieszkańców zapotrzebowanie na nowe mieszkania i tereny przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe będzie wzrastać.

Sfera gospodarcza

Wraz ze wzrostem liczby mieszkańców wzrosła także liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie, jednakże ich liczba w przeliczeniu na liczbę mieszkańców nadal pozostawała wyraźnie niższa w porównaniu do powiatu wołomińskiego i województwa mazowieckiego. Zdecydowaną większość podmiotów stanowiły te zatrudniające od 0 do 9 pracowników, a więc mikroprzedsiębiorstwa (97% wszystkich podmiotów w 2023 r.). Według sekcji PKD najbardziej liczna grupa podmiotów działała w obszarze związanym z handlem i naprawą pojazdów, budownictwem, a także działalnością naukową, profesjonalną i techniczną. W ostatnich latach w gminie rozwija się sektor usługowy, jednakże nadal w gminie przeważa charakter rolniczy. Należy podkreślić, że pomimo rolniczego charakteru warunki środowiskowe występujące w gminie są niekorzystne do rozwoju rolnictwa – przeważają gleby o niskiej klasie bonitacyjnej, piaszczyste, ponadto tereny gminy są silnie zagrożone zjawiskiem suszy ogółem, a suszą rolniczą – ekstremalnie zagrożone.

Gmina Klembów położona jest w Obszarze Metropolitalnym Warszawy, przez co jest atrakcyjnym miejscem do zamieszkania – intensywny proces suburbanizacji stolicy wpływa na wzrost liczby ludności w gminach podwarszawskich. Z tego względu funkcja rolnicza gminy jest stopniowo wypierana przez funkcję mieszkaniową. Z uwagi na zachodzące procesy istnieje potrzeba rozwoju funkcji usługowo-mieszkaniowej – w gminie znajduje się jednak stosunkowo niewiele terenów przeznaczonych pod zabudowę usługowo-produkcyjną, co może być barierą w rozwoju gospodarczym gminy. W *Regionalnej*

Strategii Innowacji dla Mazowsza do 2030 roku powiat wołomiński, w której leży Gmina Klembów, uzyskał ponadprzeciętną ocenę atrakcyjności inwestycyjnej, na co wpływa przede wszystkim bliskość Warszawy. Atrakcyjność ta nie jest jednak w pełni wykorzystywana z uwagi na niewielką bazę terenów inwestycyjnych i niedostateczną ofertę skierowaną do przedsiębiorców.

Gmina Klembów ma potencjał do rozwoju różnych form turystyki, z uwagi na obecność kompleksów leśnych i bliskość stolicy – szczególnie dotyczy to turystyki weekendowej, turystyki rowerowej, czy turystyki konnej. Głównym deficytem jest jednak niewystarczająco rozwinięta infrastruktura noclegowa, gastronomiczna i rekreacyjna. Z badań ankietowych wynika, że mieszkańcy wskazują na niedostateczną liczbę miejsc spędzania czasu wolnego i integracji – tego typu inwestycje podniosłyby zarówno jakość życia mieszkańców, jak i atrakcyjność turystyczną gminy.

Sfera przestrzenna i klimatyczno-środowiskowa

Gmina Klembów leży w odległości około 30 km od Warszawy, a przez jej teren przebiegają ważne szlaki komunikacyjne takie jak droga ekspresowa S8, droga wojewódzka nr 634 i nr 636. Ponadto przez gminę przebiegają trzy linie kolejowe: nr 6, 10 i 13 o znaczeniu państwowym. Gmina wyróżnia się dobrą dostępnością kolejową – na linii nr 6 łączącej gminę z Warszawą kursuje około 50 par pociągów dziennie. Deficyt odnotowano natomiast w przypadku oferty przewozów autobusowych, których oferta jest stosunkowo uboga względem oferty kolejowej, co znajduje odzwierciedlenie w odpowiedziach ankiety, gdzie respondenci wskazywali na potrzebę rozwoju oferty przewozowej. Ponadto zauważa się problem związany z niedostateczną infrastrukturą komunikacyjną – w wielu miejscach w gminie brakuje chodników, co stwarza zagrożenie dla mieszkańców i obniża poczucie bezpieczeństwa. Poza tym z uwagi na przebieg drogi ekspresowej S8 część mieszkańców Woli Raszewskiej narażona jest na hałas komunikacyjny. W zakresie transportu rolę uzupełniającą spełniają drogi rowerowe, których liczba jest niewielka – brakuje spójnej sieci dróg rowerowych, którą mieszkańcy mogliby bezpiecznie się przemieszczać. Ankietowani mieszkańcy wskazują na potrzebę rozbudowy sieci dróg rowerowych.

Za dostarczanie wody oraz odprowadzanie ścieków na terenie gminy odpowiada Zakład Gospodarki Komunalnej w Klembowie. Większość mieszkańców korzysta z wodociągu, który obejmuje wszystkie miejscowości, choć część ludności nadal zaopatruje się w wodę z indywidualnych ujęć. Znacznie mniej korzystnie wypada natomiast stan infrastruktury kanalizacyjnej – siecią objęte są jedynie cztery sołectwa, co ogranicza dostęp do systemu zbiorczego odprowadzania ścieków. W związku z prognozowanym wzrostem liczby mieszkańców, rozwój sieci kanalizacyjnej oraz budowa nowej oczyszczalni ścieków stają się pilnymi i niezbędnymi kierunkami działań inwestycyjnych. Ma to również znaczenie z uwagi na zróżnicowanie w poziomie dostępu do infrastruktury i usług publicznych pomiędzy

sołectwami gminy, zatem istotne jest prowadzenie działań mających na celu minimalizację dysproporcji rozwojowych między sołectwami.

Pod względem geograficznym gmina położona jest w makroregionie Niziny Środkowomazowieckiej, w mezoregionie Równiny Wołomińskiej. Poziom lesistości gminy kształtuje się na poziomie około 22%. Kompleksy leśne zlokalizowane są głównie w centralnej i wschodniej części gminy. Gmina leży w obrębie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz Rezerwatu Przyrody Dębina. Jednym z problemów zauważanych w gminie jest zjawisko zanieczyszczenia powietrza, które wynika z występowania tzw. niskiej emisji. Z diagnozy wynika, że stan powietrza w ostatnich latach uległ poprawie, jednakże nadal nie jest to stan w pełni zadowalający.

Gmina Klembów znajduje się w obszarze o wysokim ryzyku występowania suszy, a dodatkowym zagrożeniem jest możliwość powodzi ze strony rzeki Rządza. W kontekście postępujących zmian klimatycznych należy liczyć się z nasileniem ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak intensywne burze, nawalne opady deszczu czy długotrwałe okresy bez opadów. W związku z tym istotne będzie rozwijanie tzw. błękitno-zielonej infrastruktury, szczególnie działań zwiększających retencję wody, a także poprawa jakości środowiska, w tym systemowe rozwiązania dotyczące ochrony przyrody i bioróżnorodności. W aspekcie środowiskowym należy również zwrócić uwagę na problem hałasu środowiskowego, w szczególności komunikacyjnego, który dotyczy przede wszystkim części gminy zlokalizowanej w pobliżu drogi ekspresowej S8, jak również hałas generowany podczas np. imprez masowych czy hałas wynikający z funkcjonowania na terenie gminy lądowiska. Hałas jest jednym z czynników wpływających na obniżenie jakości życia mieszkańców oraz szkodliwych dla zdrowia.

1.6 Analiza SWOT

Analiza danych wtórnych wraz z wynikami badań jakościowych i ilościowych umożliwiła identyfikację najważniejszych wyzwań oraz zasobów rozwojowych Gminy Klembów. Uzyskane informacje posłużyły jako fundament do sformułowania celów strategicznych i wyznaczenia kierunków działań, których celem jest przezwyciężenie zdiagnozowanych barier oraz pełne wykorzystanie potencjału gminy.

W celu usystematyzowania zebranych informacji na bazie wypracowanych wniosków z diagnozy strategicznej przeprowadzono analizę SWOT, w ramach której wyodrębniono:

- Mocne strony (Strengths) - cechy w pozytywny sposób wyróżniające gminę na tle innych jednostek osadniczych, stanowiące jednocześnie potencjał do dalszego rozwoju,
- Słabe strony (Weaknesses) - cechy negatywne, ograniczające rozwój gminy,
- Szanse (Opportunities) - korzystne tendencje w otoczeniu zewnętrznym gminy, które właściwie wykorzystane mogą stanowić istotny impuls rozwojowy,
- Zagrożenia (Threats) - niekorzystne zjawiska, które mogą być poważną barierą rozwoju dla gminy.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Położenie gminy w granicach Obszaru Metropolitalnego Warszawy – jednego z najważniejszych centrów społeczno-gospodarczych w Polsce, • Dogodne warunki komunikacyjne dzięki obecności drogi ekspresowej S8 oraz przebiegających przez gminę linii kolejowych nr 6, 10 i 13, • Korzystna sytuacja demograficzna – w latach 2014–2023 liczba mieszkańców wzrosła o 18,8%, • Wysoka atrakcyjność osiedleńcza, potwierdzona dodatnim i stabilnym saldem migracji, • Dobra dostępność komunikacji kolejowej, zwłaszcza na trasie Warszawa–Klembów, • Rozwój przedsiębiorczości – w latach 2019–2023 liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wzrosła o 31,3%, 	<ul style="list-style-type: none"> • Braki w zakresie infrastruktury transportowej – jakość dróg, brak chodników w niektórych miejscach gminy, • Niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacyjna – z której korzysta 37,8% mieszkańców, • Rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze dla osób starszych oraz mieszkańców z niepełnosprawnościami, • Niewystarczająca liczba mieszkań wspomaganych i treningowych dostosowanych do potrzeb osób wymagających wsparcia, • Ograniczona dostępność usług specjalistycznych, takich jak m.in. wsparcie psychologiczne, terapeutyczne, • Utrudniony dostęp do świadczeń zdrowotnych, w szczególności w zakresie opieki specjalistycznej,

Niski poziom bezrobocia wśród osób w wieku produkcyjnym, utrzymujący się na stabilnym poziomie, Walory przyrodnicze wynikające z położenia na terenie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz rezerwatu przyrody Dębina, Pozytywne opinie mieszkańców na temat jakości nauczania w szkołach podstawowych funkcjonujących na terenie gminy, Wysoka pozycja gminy w ogólnopolskim rankingu „Gmina Dobra do Życia”, Funkcjonowanie 4 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w Dobczynie, Klembowie, Kruszu i Roszczepie. Wszystkie jednostki należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, Aktywność organizacji pozarządowych, kół gospodyń wiejskich i klubów sportowych.	Niedostatecznie rozwinięta opieka żłobkowa, niewystarczająca względem potrzeb lokalnej społeczności, Potrzeba modernizacji infrastruktury edukacyjnej, Problemy techniczne i lokalowe instytucji kultury, przy jednocześnie wzrastającym zapotrzebowaniu na bogatszą ofertę kulturalną, Słabo rozwinięta infrastruktura rowerowa, ograniczająca możliwości bezpiecznej mobilności, Stosunkowo niewielka liczba ogólnodostępnych przestrzeni służących rekreacji i integracji społecznej, Niski poziom aktywności obywatelskiej, częściowo wynikający z braku skutecznej integracji nowych mieszkańców ze społecznością lokalną, Niewystarczające warunki lokalowe i bariery architektoniczne Urzędu Gminy w Klembowie i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Szanse

- Możliwość uzyskania dofinansowania z Unii Europejskiej w ramach perspektywy na lata 2021-2027,
- Współpraca i rozwój w ramach Stowarzyszenia Metropolia Warszawa, w tym w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych,
- Rozwój oferty transportu zbiorowego – autobusowego i kolejowego,
- Wzrastająca atrakcyjność osiedleńcza terenów podmiejskich,
- Inwestycje zwiększające dostęp do internetu,
- Rosnąca popularność pracy zdalnej,
- Rozwój potencjału turystycznego gminy,
- Rozwój odnawialnych źródeł energii i błękitno-zielonej infrastruktury.

Zagrożenia

- Niepewna sytuacja geopolityczna związana z konfliktem zbrojnym na Ukrainie,
- Ograniczenie środków z funduszy unijnych na inwestycje wymagające środków zewnętrznych,
- Inflacja, wzrost kosztów energii i nowych inwestycji,
- Ponadregionalny problem z dostępem do usług zdrowotnych, w tym lekarzy specjalistów,
- Wzrost liczby chorób cywilizacyjnych i innych zagrożeń dla zdrowia ludzi,
- Postępujące starzenie się lokalnej społeczności,
- Presja urbanizacyjna na tereny zielone,
- Zmiany klimatyczne i związane z tym ryzyko występowania gwałtownych zjawisk

	<p>atmosferycznych prowadzących m.in. do powodzi,</p> <ul style="list-style-type: none">• Brak możliwości rozwoju oraz realizacji nowych zadań w związku z ograniczeniami lokalowymi w Urzędzie Gminy w Klembowie i w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej.
--	--

2. Część strategiczna

2.1 Wizja i misja rozwoju gminy w perspektywie 2035 roku

Wizja i misja rozwoju stanowią kluczowe elementy długofalowego planowania strategicznego gminy Klembów. Określają one nie tylko aspiracje władz lokalnych i mieszkańców oraz wszystkich interesariuszy procesu, ale również wyznaczają kierunki działań podejmowanych w celu poprawy jakości życia oraz zapewnienia zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego.

Wizja rozwoju gminy przedstawia jej pożądany obraz w przyszłości – stan do którego dąży się poprzez planowanie i wdrażanie konkretnych działań, które zaprezentowano w przedmiotowym dokumencie. Z kolei misja określa podstawowy – nadrzędny cel rozwojowy gminy jako wspólnoty samorządowej, ale także sposób realizacji zadań publicznych w oparciu o lokalne zasoby, potrzeby i wyzwania.

W niniejszym rozdziale zaprezentowano wizję i misję rozwoju gminy, które stanowią punkt wyjścia do stworzenia schematu i zakresu interwencji.

MISJA

GMINY KLEMBÓW

Celem nadrzędnym jest rozwój osiedleńczy przy zachowaniu spójnego, zielono-sielskiego charakteru gminy oraz podniesienie jakości życia i usług w gminie, w tym stopniowego kreowania oferty spędzania wolnego czasu skierowanej do mieszkańców i odpowiadającej ich rosnącym potrzebom. Misja skupiona jest na zrównoważonym rozwoju terytorialnym całej gminy i systematycznym rozwijaniu i przygotowaniu gminy do przyjęcia i osiedlania się nowych mieszkańców, których liczba z roku na rok wzrasta.

WIZJA GMINY KLEMBÓW

GINA KLEMBÓW - MIEJSCE DOBRE DO ŻYCIA

Gmina Klembów w 2035 r. ma być miejscem atrakcyjnym, dobrym do życia, wychodzącym naprzeciw oczekiwaniom obecnych, jak i nowych mieszkańców.

W kontekście prognozowanego wzrostu liczby mieszkańców, gmina przewiduje rozbudowę infrastruktury oraz rozwijanie się w sposób zrównoważony, który będzie wspierał integrację nowych mieszkańców oraz poprawę jakości życia.

Jak będzie wyglądać gmina Klembów w 2035 roku?

W wyniku realizacji założeń strategii, gmina Klembów będzie:

- Gminą atrakcyjną osiedleńczo, zachowującą zielony i sielski charakter, przy jednoczesnym utrzymaniu wysokich walorów środowiskowych związanych m.in. z najstarszym rezerwatem przyrody na Mazowszu – rezerwatem „Dębina”
- Zapewniać dostęp do wysokiej jakości usług oraz oferty czasu wolnego skierowanej do różnych grup mieszkańców
- Gminą pozbawioną deficytów infrastrukturalnych
- Sprzyjać wypoczynkowi i rekreacji m.in. dzięki rozwiniętej sieci ścieżek rowerowych łączących wszystkie miejscowości
- Gminą bezpieczną, przyciągającą mieszkańców, w tym rodziny z dziećmi
- Rozwijać się w sposób zrównoważony, z zachowaniem ładu przestrzennego i transformacją w gminę osadniczą poprzez rozwój zabudowy mieszkaniowej – jednorodzinnej
- Posiadać rozpoznawalną markę Klembów
- Oferować atrakcyjne warunki do osiedlania się
- Charakteryzować się wysokim rozwojem przedsiębiorczości wśród mieszkańców

2.2 Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym

Zaplanowane cele strategiczne i kierunki działania skoncentrowane są na kontynuacji dotychczasowego kierunku rozwoju, przy jednoczesnym dostosowaniu do zmieniających się obecnie uwarunkowań, jak również w odniesieniu do deficytów, wyzwań i problemów zidentyfikowanych w trakcie diagnozy oraz przeprowadzonych spotkań warsztatowych i badań ankietowych.

Cele strategii sformułowano w podziale na cztery sfery planowania strategicznego: społeczną, przestrzenną, gospodarczą i klimatyczno-środowiskową. Mimo wyodrębnienia i przyporządkowania celów do poszczególnych sfer należy mieć na uwadze, że są one ze sobą powiązane, wzajemnie się przenikają, uzupełniają, a efekty realizacji jednego z nich wzmacniają i umożliwiają rozwój innego obszaru. Każda z nich pełni odrębną funkcję, ale żadna nie może funkcjonować w oderwaniu od pozostałych, co wskazuje na kompleksowość zaplanowanych działań.

Aby zaplanowane działania w ramach sfery społecznej i gospodarczej mogłyby być skutecznie realizowane, kluczowe jest odpowiednie zaplecze infrastrukturalne i przestrzenne. Ponadto w celu rozwoju gospodarczego oprócz potencjału i infrastruktury technicznej, kluczowy jest potencjał społeczny i zasoby kapitału ludzkiego. Nie mniej istotna jest sfera klimatyczno-środowiskowa, która stanowi fundament dla długofalowej trwałości wszystkich działań.

Zrównoważone gospodarowanie zasobami, ochrona środowiska, czy adaptacja do zmian klimatu i rozwój zielonej infrastruktury to warunki konieczne dla zapewnienia bezpiecznego oraz zdrowego życia społeczności, jak również przyciągania inwestycji i rozwoju gospodarczego.

Dlatego skuteczne planowanie strategiczne gminy Klembów powinno być oparte na zintegrowanym podejściu, co gwarantuje spójny, zrównoważony i długotrwały rozwój lokalny.

Kluczowe z punktu widzenia planowania interwencji w gminie Klembów jest uwzględnienie uwarunkowań rozwojowych, okoliczności oraz czynników, które wpływają na kształtowanie się sytuacji w gminie.

Poniżej w sposób syntetyczny zestawiono najważniejsze czynniki mające wpływ na rozwój gminy Klembów.

- Odnotowywany i prognozowany wzrost liczby ludności
- Niższa dynamika starzenia się społeczeństwa
- Wysoka pozycja w rankingu „Gmina dobra do życia”
- Wysoka wartość wskaźnika salda migracji
- Odczuwalne skutki społeczno-gospodarcze i przestrzenne, postępującej suburbanizacji Warszawy oraz silne powiązania funkcjonalne z miastem stołecznym
- Stopniowy zanik rolnictwa w gospodarce, transformacja gminy i łączenie funkcji rolniczej z mieszkaniową
- Zmniejszające się zapotrzebowanie na pomoc społeczną
- Potencjał do rozwoju turystyki (weekendowej, krajoznawczej, rowerowej)
- Rozwój i rozbudowa zasobu mieszkaniowego w gminie, tworzenie oferty terenów mieszkaniowych dla osób wyprowadzających się poza miasto
- Zwiększone zapotrzebowanie na rozbudowę zabudowy jednorodzinnej, stopniowe stawanie się „sypialnią” Warszawy
- Walory przyrodnicze i krajobrazowe – występowanie obszarów chronionych w tym najstarszego na Mazowszu rezerwatu przyrody „Dębina”
- Silne zagrożenie suszą i ryzyko wystąpienia powodzi, ze strony rzeki Rządza
- Dobra dostępność komunikacyjna i przebieg ważnych szlaków komunikacyjnych (droga ekspresowa S8, drogi wojewódzkie nr 634 i 636 oraz linii kolejowych nr 6, 10 i 13)
- Wypieranie zabudowy zagrodowej i zastępowanie zabudową mieszkaniową jednorodzinną
- Zaburzenie pierwotnych układów ruralistycznych i rozproszenie, w skutek rozwoju zabudowy i urbanizację dotychczas niezabudowanych terenów

2.3 Schemat założeń planistycznych

Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenna	Sfera klimatyczno-środowiskowa
Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój edukacji, integrację społeczną i dostępne usługi publiczne	Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój lokalnej gospodarki oparty na przedsiębiorczości, innowacyjnych usługach i promocji potencjału gminy	Cel strategiczny 3. Nowoczesna i dostępna infrastruktura techniczna i transportowa wspierająca harmonijny rozwój przestrzenny gminy	Cel strategiczny 4. Gmina przyjazna środowisku – adaptacja do zmian klimatu i ochrona zasobów przyrodniczych
Kierunek działania 1.1 Nowoczesna i dostępna edukacja oraz atrakcyjna przestrzeń do nauki i rozwoju	Kierunek działania 2.1 Zrównoważony rozwój gospodarczy	Kierunek działania 3.1 Wydajna i efektywna infrastruktura techniczna	Kierunek działania 4.1 Poprawa jakości środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym
Kierunek działania 1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną i ofertę kulturalno-rekreacyjną		Kierunek działania 3.2 Zintegrowany rozwój sieci drogowej i rowerowej wraz z poprawą dostępności i bezpieczeństwa transportowego	
Kierunek działania 1.3 Wzmacnianie zaangażowania społecznego		Kierunek działania 3.3 Zintegrowane zarządzanie przestrzenią gminy	
Kierunek działania 1.4 Systemowe wsparcie mieszkańców poprzez wzmacnianie dostępności i jakości usług społecznych, zdrowotnych			
Kierunek działania 1.5 Tworzenie atrakcyjnych warunków do zamieszkania i rozwój mieszkalnictwa			

2.4 Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

Sfera społeczna	
<div>Sfera społeczna</div> <p>Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój edukacji, integrację społeczną i dostępne usługi publiczne</p> <p>Kierunek działania 1.1 Nowoczesna i dostępna edukacja oraz atrakcyjna przestrzeń do nauki i rozwoju</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie wysokiej jakości nauczania i podnoszenie standardu bazy edukacyjnej, w celu zwiększenia komfortu nauki • Rozbudowa placówek edukacyjnych i zwiększenie liczby miejsc w szkołach i przedszkolach • Zwiększenie poziomu współpracy między samorządami szkolnymi • Prowadzenie działań na rzecz wzmacniania kompetencji kadry nauczycielskiej • Poszerzenie katalogu zajęć dodatkowych w placówkach oświatowych, w tym kół zainteresowań, kół sportowych • Budowa żłobka • Zwiększenie oferty w zakresie m.in. wczesnego wspomaganie, zajęć integracji sensorycznej, logopedii
<div>Sfera społeczna</div> <p>Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój edukacji, integrację społeczną i dostępne usługi publiczne</p> <p>Kierunek działania 1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną i ofertę kulturalno-rekreacyjną</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa budynku Gminnego Ośrodka Kultury • Budowa/rozbudowa Urzędu Gminy w Klembowie i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej • Poprawa dostępności oferty rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów • Stworzenie atrakcyjnych miejsc i przestrzeni do spędzania czasu wolnego, rekreacji i wypoczynku • Wykorzystanie potencjału świetlic, ich doposażenie w celu zwiększenia atrakcyjności oferty czasu wolnego • Organizacja sportowych wydarzeń międzyszkolnych, aktywizujących i integrujących uczniów • Promocja cyklicznych imprez m.in. Gminnych Dożynek • Wsparcie działalności i rozwijanie oferty Gminnego Ośrodka Kultury i Gminnej Biblioteki Publicznej, Centrum Integracyjno - Kulturalnego w Pasku oraz świetlic wiejskich czy Klubu Mieszkańców w Krzywicy • Prowadzenie działań na rzecz budowy świetlic na terenie gminy

	<ul style="list-style-type: none"> Rozszerzenie oferty instytucji kultury i organizacja wydarzeń w odniesieniu do rosnących oczekiwań mieszkańców
<p>Sfera społeczna</p> <p>Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój edukacji, integrację społeczną i dostępne usługi publiczne</p> <p>Kierunek działania 1.3 Wzmacnianie zaangażowania społecznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie działań na rzecz zwiększenia poziomu uczestnictwa mieszkańców w proponowanych przez instytucje i organizacje aktywnościach Kontynuowanie realizacji Szkolnego Budżetu Obywatelskiego Promocja i zachęcanie mieszkańców do zaangażowania w fundusz sołecki Wzmacnianie tożsamości lokalnej Rozwój społeczeństwa obywatelskiego- wspieranie organizacji pozarządowych, wolontariatu, kół gospodyń wiejskich i grup pasjonatów Działania na rzecz integracji mieszkańców i zwiększenia poziomu zaangażowania w sprawy gminy
<p>Sfera społeczna</p> <p>Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój edukacji, integrację społeczną i dostępne usługi publiczne</p> <p>Kierunek działania 1.4 Systemowe wsparcie mieszkańców poprzez wzmacnianie dostępności i jakości usług społecznych, zdrowotnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych oraz mieszkańców z niepełnosprawnościami poprzez m.in.: stworzenie dziennego domu pobytu dla osób starszych, budowę centrum opiekuńczo-mieszkalnego Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, zdrowotnych i edukacyjnych osobom ze szczególnymi potrzebami. Deinstytucjonalizacja usług społecznych Rozwój i popularyzacja usług opiekuńczych i usług asystenckich oraz opieki wytchnieniowej Rozwój infrastruktury i poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej Współpraca z innymi samorządami (sąsiednimi gminami oraz powiatem wołomińskim) w ramach zapewnienia wsparcia osobom z niepełnosprawnościami Zapewnienie mieszkańcom dostępu do poradnictwa specjalistycznego (m.in. psychologa) Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, grupami nieformalnymi i liderami społeczności lokalnych, w tym promocja wolontariatu Propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia, w szczególności wśród seniorów Rozwój i profesjonalizacja usług Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Centrum Usług Wspólnych oraz Klubu Integracji Społecznej oraz Klubu Senior+

<p>Sfera społeczna</p> <p>Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój edukacji, integrację społeczną i dostępne usługi publiczne</p> <p>Kierunek działania 1.5 Tworzenie atrakcyjnych warunków do zamieszkania i rozwój mieszkalnictwa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie mieszkań wspomaganych i treningowych • Tworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego • Kontynuacja akcji promujących gminę i zachęcających do osiedlania się i meldowania m.in. promocja meldunkowa • Kształtowanie nowoczesnych (ekonomicznych, ekologicznych, z dostępem do komunikacji, usług i infrastruktury społecznej), terenów mieszkaniowych jako realizacja zapotrzebowania na mieszkalnictwo w skali metropolii warszawskiej
Sfera gospodarcza	
<p>Sfera gospodarcza</p> <p>Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój lokalnej gospodarki oparty na przedsiębiorczości, innowacyjnych usługach i promocji potencjału gminy</p> <p>Kierunek działania 2.1 Zrównoważony rozwój gospodarczy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa stref aktywności gospodarczej i wydzielenie stref usługowo-gospodarczych przy głównych drogach • Prowadzenie działań na rzecz pozyskania nowych inwestorów • Wzmacnianie poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców • Przeciwdziałanie bezrobociu i integracja oraz reintegracja zawodowa • Wzmocnienie funkcji i rozwój oferty usługowej • Wdrożenie i rozwój e-administracji, zwiększenie możliwości załatwienia spraw drogą elektroniczną • Rozbudowa/budowa budynku Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej • Kreowanie marki Klembów i promocja w oparciu o walory przyrodnicze (najstarszy rezerwat w województwie mazowieckim) oraz kulturowe – zabytki (Zabytkowy pałac w Woli Rasztowskiej, Dom Św. Faustyny w Ostrówku) • Promocja lokalnej przedsiębiorczości i produktów lokalnych m.in. miodu w ramach gminnej pasieki „Klembowskie Pszczółki” • Prowadzenie działań na rzecz wzmocnienia powiązań terenów gminy z miastami Wołominem i Warszawą, jako ośrodkami obsługi ponadlokalnej • Promowanie lokalnych, naturalnych i ekologicznych wyrobów rolno-spożywczych

Sfera przestrzenna	
<div>Sfera przestrzenna</div> <div> Cel strategiczny 3. Nowoczesna i dostępna infrastruktura techniczna i transportowa wspierająca harmonijny rozwój przestrzenny gminy </div> <div> Kierunek działania 3.1 Wydajna i efektywna infrastruktura techniczna </div>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej • Budowa oczyszczalni ścieków w Rasztowie • Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Klembowie • Modernizacja sieci energetycznej • Rozbudowa i budowa nowych odcinków sieci gazowej i sieci wodociągowej • Poprawa dostępu do Internetu na terenie gminy • Stałe podnoszenie jakości systemu zbierania i utylizacji odpadów • Działania monitoringowe na terenach zagrożonych powstaniem dzikich wysypisk śmieci • Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie segregacji odpadów • Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury, w tym tworzenie nowych terenów zielonych
<div>Sfera przestrzenna</div> <div> Cel strategiczny 3. Nowoczesna i dostępna infrastruktura techniczna i transportowa wspierająca harmonijny rozwój przestrzenny gminy </div> <div> Kierunek działania 3.2 Zintegrowany rozwój sieci drogowej i rowerowej wraz z poprawą dostępności i bezpieczeństwa transportowego </div>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i stworzenie zintegrowanego systemu ścieżek oraz wdrożenie wojewódzkich standardów infrastruktury rowerowej • Rozbudowa i modernizacja dróg gminnych • Rozwój, modernizacja oraz wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne • Modernizacja i budowa chodników • Udoskonalenie komunikacji wewnątrzgminnej i rozwój transportu publicznego • Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa ruchu drogowego • Prowadzenie działań lobbingowych na rzecz ujednolicenia polityki biletowej metropolii warszawskiej • Zacieśnienie współpracy w ramach ZIT w kontekście inwestycji transportowych • Lobbing i współpraca na rzecz rozbudowy linii kolei pasażerskich na trasie Tłuszcz-Radzymin-Legionowo • Budowa parkingów P&R
	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie i uchwalenie planu ogólnego • Aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego • Prowadzenie inwestycji w celu nadania centrum Klembowa funkcji centrum administracyjnego, usługowego i kulturowego gminy

<p>Sfera przestrzenna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową • Wspieranie działań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego • Rozbudowa sieci monitoringu na terenie gminy • Poprawa dostępności obiektów i przestrzeni dla osób ze szczególnymi potrzebami wraz z likwidacją barier architektonicznych • Budowa i modernizacja placów zabaw oraz miejsc spędzania wolnego czasu • Doposażanie przestrzeni publicznych w obiekty małej architektury • Zagospodarowanie przestrzeni parku w Ostrówku • Ochrona przed nadmierną zabudową terenów otwartych • Zrównoważony rozwój poszczególnych sołectw i minimalizowanie dysproporcji rozwojowych
<p>Cel strategiczny 3. Nowoczesna i dostępna infrastruktura techniczna i transportowa wspierająca harmonijny rozwój przestrzenny gminy</p>	
<p>Kierunek działania 3.3 Zintegrowane zarządzanie przestrzenią gminy</p>	

Sfera klimatyczno-środowiskowa

Sfera klimatyczno-środowiskowa

Cel strategiczny 4.
Gmina przyjazna środowisku –
adaptacja do zmian klimatu i ochrona
zasobów przyrodniczych

Kierunek działania 4.1
 Poprawa jakości środowiska
 i przeciwdziałanie zmianom
 klimatycznym

- Prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza
- Wsparcie mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ciepła
- Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu
- Rozwój i zwiększenie powierzchni terenów zielonych
- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i budynków prywatnych
- Rozwój i zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- Racjonalne udostępnianie terenów cennych przyrodniczo
- Utrzymanie i wzmacnianie potencjału przyrodniczego i krajobrazowego wszystkich obszarów chronionych i cennych przyrodniczo
- Utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych
- Zapobieganie procesom degradacji środowiska przez urbanizację
- Modernizacja i budowa obiektów małej retencji
- Wzmacnianie świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych wśród mieszkańców, poprzez prowadzenie działań edukacyjnych

2.5 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

W odniesieniu do wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwojowych Gminy Klembów oraz prognozowanych zmian demograficznych, przestrzennych i środowiskowych opracowano model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. Analiza kluczowych uwarunkowań objęła m.in.: strukturę sieci osadniczej Gminy Klembów, układ komunikacyjny, wybrane elementy infrastruktury technicznej, zasoby środowiska przyrodniczego oraz obszary wymagające ochrony. Na podstawie przeprowadzonych analiz zdiagnozowano potrzeby i potencjał rozwojowy gminy, z uwzględnieniem jej specyfiki i różnicowania.

W rezultacie opracowano długookresowy model struktury funkcjonalno-przestrzennej, który przedstawia strategiczną wizję rozwoju Gminy Klembów. Zdefiniowano ustalenia i rekomendacje dotyczące kształtowania oraz realizacji polityki przestrzennej w najbliższych latach.

Jako nadrzędny cel rozwoju gminy określono działanie zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju, ukierunkowane na zapewnienie wysokiej jakości życia obecnym i przyszłym mieszkańcom. Aby osiągnąć cele wyznaczone w wizji rozwoju, konieczne jest zarówno odpowiednie kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej, jak i realizacja działań poprawiających warunki życia lokalnej społeczności. W związku z tym sformułowano wytyczne dotyczące zmian w zagospodarowaniu przestrzennym oraz rozwoju systemów komunikacyjnych, infrastruktury technicznej i społecznej, które zilustrowano za pomocą modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

2.5.1. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych

Gmina Klembów, położona w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego, wchodzi w skład miejskiego obszaru funkcjonalnego Warszawy. Atrakcyjne położenie przy drodze ekspresowej S8 oraz linii kolejowej Rail Baltica (nr 6: Warszawa – Białystok) sprzyja rozwojowi osadnictwa, wzmacniając powiązania z metropolią warszawską oraz poprawiając dostępność transportową gminy.

Na strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy składa się 17 miejscowości (Dobczyn, Karolew, Klembów, Krusze, Krzywica, Lipka, Michałów, Nowy Kraszew, Ostrówek, Pasek, Pieńki, Rasztów, Roszczep, Sitki, Stary Kraszew, Tuł, Wola Rasztowska), spośród których wiodącą rolę pełni Klembów – główna miejscowość i lokalny ośrodek administracyjny, zlokalizowana w sołectwie o tej samej nazwie. Wraz z Klembowem, do istotnych lokalnych ośrodków zalicza się także: Ostrówek, Wola Rasztowska, Dobczyn oraz Krusze i Stary Kraszew, które zawierają obszary kształtowania centrów miejscowości wiejskich, z koncentracją usług publicznych (szkoły, przedszkola) i elementów infrastruktury społecznej, obsługujących przyległe tereny mieszkaniowe. Utrzymanie i rozwój tych funkcji wzmacnia rolę wymienionych miejscowości jako lokalnych centrów.

Struktura osadnicza gminy ma policentryczny charakter, oparty na zróżnicowanej pod względem wielkości i funkcji sieci miejscowości, tworzącej spójny układ wewnętrznych powiązań, skoncentrowany wokół centralnych ośrodków.

Podstawową funkcją gminy pozostaje funkcja mieszkaniowa, uzupełniana przez funkcje produkcyjno-usługowe, rolnicze i turystyczne. Strefy aktywności gospodarczej lokalizowane są wzdłuż dróg o znaczeniu ponadlokalnym, co sprzyja rozwojowi działalności produkcyjnej i usługowej, przy jednoczesnym ograniczaniu inwestycji w terenach zagrożonych powodzią, takich jak fragmenty wsi Klembów, Krzywica, Ostrówek, Lipka, Stary Kraszew i Rasztów.

Rozwój osadnictwa w gminie Klembów koncentruje się w szczególności w miejscowościach o dobrej dostępności transportowej, ale również tych położonych bliżej granicy z aglomeracją warszawską, co wpływa na wzrost ich znaczenia w strukturze osadniczej gminy.

Dominującą formą zabudowy jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, rozwijająca się głównie w powiązaniu z układem drogowym i dostępnością infrastruktury technicznej. Zabudowa wprowadzana jest także w sposób uzupełniający, szczególnie wzdłuż dróg publicznych, a także koncentruje się w zasięgu pieszym od przystanków kolejowych, wspierając tym samym transport publiczny i ograniczając rozlewanie się zabudowy. Pomimo koncentracji inwestycji w wybranych rejonach, rozwój prowadzony jest na całym obszarze gminy, głównie poprzez dogęszczanie istniejącej

struktury. Planowanie przestrzenne ukierunkowane jest na ograniczanie rozpraszania zabudowy, zachowanie ładu przestrzennego oraz wzmacnianie lokalnych centrów wiejskich.

Układ przestrzenny poszczególnych miejscowości jest zróżnicowany. W południowej i północnej części gminy dominują zwarte formy ulicówek, np. w Kruszu, Rasztowie, Karolewie czy Lipce. Miejscowości takie jak Klembów, Dobczyn, Wola Rasztowska i Pasek posiadają charakterystyczny układ widlicowy, gdzie zabudowa skupia się wzdłuż rozwidlających się dróg, choć w wyniku rozwoju przestrzennego i przekształceń tradycyjny układ ruralistyczny stopniowo zanika. W Michałowie z kolei występuje rozproszony typ zabudowy o niskiej intensywności, natomiast Ostrówek cechuje się regularnym układem ulicznym wywodzącym się z jego pierwotnej funkcji lotniskowej.

W niektórych wsiach (np. Wola Rasztowska) występuje również zabudowa wielorodzinna. Tradycyjna zabudowa zagrodowa utrzymuje się w formie zwartej (np. Krusze, Roszczep, Sitki) oraz rozproszonej (Michałów).

Można przyjąć następujący układ hierarchiczny systemu osadniczego w gminie:

Tabela 7 Układ hierarchiczny systemu osadniczego Gminy Klembów

Ranga miejscowości	Miejscowość	Wiodące funkcje miejscowości
ośrodek wiodący/główny	Klembów	mieszkaniowa, administracyjna, usługowa, turystyczna
ośrodek podstawowy najludniejszy ośrodek w gminie	Ostrówek	mieszkaniowa, usługowa
ośrodek podstawowy	Dobczyn	mieszkaniowa, usługowa
	Wola Rasztowska	mieszkaniowa, usługowa, turystyczna
	Stary Kraszew	mieszkaniowa, usługowa
	Krusze	mieszkaniowa, usługowa, produkcyjna
ośrodek elementarny	Pasek	mieszkaniowa
	Nowy Kraszew	mieszkaniowa
	Roszczep	mieszkaniowa
	Tuł	mieszkaniowa
	Krzywica	mieszkaniowa, produkcyjna
	Michałów	mieszkaniowa
	Rasztów	mieszkaniowa, produkcyjna, rekreacyjna
	Sitki	mieszkaniowa
	Karolew	mieszkaniowa, produkcyjna
	Lipka	mieszkaniowa, produkcyjna
	Pieńki	mieszkaniowa

Źródło: opracowanie własne.

2.5.2. Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych

Transport drogowy

Gmina Klembów charakteryzuje się korzystnym położeniem w układzie komunikacyjnym Obszaru Metropolitalnego Warszawy. Przez jej teren oraz stycznie do jej granic przebiegają ważne szlaki drogowe i kolejowe o znaczeniu ponadlokalnym, zapewniające powiązania zarówno z Warszawą, jak i innymi częściami województwa mazowieckiego.

Pod względem drogowym najistotniejsze znaczenie mają:

- droga ekspresowa S8 (część trasy międzynarodowej E67, Via Baltica), stanowiąca główne połączenie Gminy Klembów z Warszawą oraz krajami bałtyckimi i Czechami,
- droga wojewódzka nr 634 na odcinku Warszawa – Wólka Kozłowska, zapewniająca dostęp do stolicy oraz powiązania wewnątrz powiatu wołomińskiego,
- droga wojewódzka nr 636 relacji Wola Rasztowska – Zawiszyn, umożliwiającą połączenie z drogami krajowymi nr 8 i 50,
- węzeł drogowy Wola Rasztowska (poza granicami Gminy Klembów), łączący drogę ekspresową S8 z drogą wojewódzką nr 636, mający duże znaczenie dla dostępności transportowej gminy.

Transport kolejowy

Przez teren gminy przebiegają trzy linie kolejowe o znaczeniu państwowym:

- linia kolejowa nr 6 relacji Zielonka – Kuźnica Białostocka, będąca częścią transeuropejskiej sieci transportowej Rail Baltica (linia E-75),
- linia kolejowa nr 10 relacji Legionowo – Tłuszcz,
- linia kolejowa nr 13 relacji Krusze – Pilawa, wykorzystywana wyłącznie w ruchu towarowym.

Na terenie gminy funkcjonują przystanki osobowe Klembów i Dobczyn oraz stacja Krusze obsługująca ruch osobowy i towarowy. W Rasztowie znajduje się stacja towarowa Emilianów, do której prowadzi bocznicą do bazy paliw. W miejscowości Tłuszcz, poza granicami gminy Klembów, zrealizowano inwestycję polegającą na budowie bezkolizyjnego skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 634 z linią kolejową. Przedsięwzięcie to przyczyniło się do poprawy bezpieczeństwa oraz dostępności komunikacyjnej również dla mieszkańców gminy Klembów.

Na przystankach Klembów i Dobczyn zaplanowano rozwój lokalnych węzłów przesiadkowych w formie infrastruktury parkingowej typu Park&Ride. Ponadto planowana jest rozbudowa drugiej linii pasażerskiej na trasie Tłuszcz – Radzymin – Legionowo.

Linie kolejowe przebiegające przez gminę stanowią teren zamknięty.

Infrastruktura rowerowa i turystyczna

Na terenie gminy Klembów funkcjonuje sieć oznakowanych tras rowerowych, obejmująca zarówno szlaki lokalne, jak i ponadlokalne. Przykładowe szlaki to:

- niebieski szlak rowerowy: Stary Dybów – Radzymin (przez Rasztów, Stary Kraszew i Dybów Kolonia),
- żółty szlak rowerowy „Klembów – historia i przyroda”, biegnący drogami asfaltowymi, leśnymi i gruntowymi,
- zielony szlak: Klembów – Stare Załubice (29 km), łączący gminę ze szlakami w rejonie Zalewu Zegrzyńskiego,
- czarny szlak: Radzymin – Zaścienie (16 km), łączący gminy Klembów, Radzymin i Tłuszcz.

W zakresie planowanych inwestycji rowerowych planuje się m.in.:

- Ścieżkę rowerową przy drodze wojewódzkiej DW 636 Wola Rasztowska – Krusze
- Ścieżkę rowerową przy drodze wojewódzkiej DW 634 Krzywica – Lipka - Tuł
- Ścieżkę rowerową przy drodze powiatowej Nowy Kraszew – Stary Kraszew – Radzymin
- Ścieżkę rowerową przy drodze powiatowej Stary Kraszew – Wola Rasztowska
- Ścieżkę rowerową przy drodze powiatowej Rasztów – Klembów
- Ścieżkę rowerową przy drodze powiatowej Krusze – Klembów
- Ścieżkę rowerową przy drodze gminnej ul. Kryształowa w Kruszu (od ul. Mareckiej do ul. Głównej)
- Ścieżkę rowerową przy drodze gminnej ul. Górczewska w Klembowie i ul. Łączna w Michałowie.

Wzdłuż linii kolejowej nr 6 planowana jest realizacja tras rowerowych o znaczeniu międzynarodowym i ponadregionalnym, zgodnie z dokumentami strategicznymi Mazowieckiego Obszaru Funkcjonalnego Warszawy (MOFW).

Inwestycje w ramach Centralnego Portu Komunikacyjnego

W ramach programu towarzyszącego budowie Centralnego Portu Komunikacyjnego (CPK), przewidziana jest budowa Obwodnicy Aglomeracji Warszawskiej (OAW) S50. Inwestycja ma na celu odciążenie Warszawy z ruchu tranzytowego oraz poprawę połączeń komunikacyjnych w regionie. Niektóre z analizowanych wariantów przebiegu trasy obejmują teren gminy Klembów. Obecnie projekt jest na wczesnym etapie planowania – prowadzone są konsultacje społeczne i analizy, które mają na celu wyznaczenie ostatecznego przebiegu trasy. Decyzja, czy droga powstanie w proponowanych

wariantach i tym samym przebiegnię przez teren gminy, nie została jeszcze podjęta. Pozostałe warianty nie przewidują przebiegu trasy przez gminę Klembów.

2.5.3. Główne elementy infrastruktury społecznej

Placówki edukacyjne i opiekuńcze

Na terenie gminy Klembów funkcjonuje sieć szkół podstawowych zlokalizowanych w miejscowościach: Ostrówek, Dobczyn, Klembów, Wola Rasztowska, Krusze, Stary Kraszew oraz szkoła specjalna im. M. Grzegorzewskiej w Ostrówku. W ramach rozwoju infrastruktury edukacyjnej planowana jest rozbudowa placówek w Kruszu i Starym Kraszewie.

W zakresie edukacji przedszkolnej działają przedszkola publiczne przy szkołach podstawowych. Ponadto, w Dobczynie mieści się Gminny Klub Dziecięcy „Klembuś”, zapewniający dzienną opiekę dzieciom do lat 3. W trakcie budowy jest żłobek „Klembuś” w Klembowie.

Bliskość Warszawy, Wołomina i Radzymina sprzyja kontynuacji nauki na poziomie ponadpodstawowym, zapewniając mieszkańcom szeroki dostęp do placówek edukacyjnych.

Kultura i działalność społeczna

W centrum miejscowości Klembów zlokalizowany jest Urząd Gminy. Głównym ośrodkiem życia kulturalnego jest Gminny Ośrodek Kultury w Klembowie, wspierany przez świetlice wiejskie w Pasku (z kinem), Woli Rasztowskiej oraz Krzywicy. Oferta biblioteczna realizowana jest przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Klembowie oraz jej filię w Woli Rasztowskiej.

W planach znajduje się modernizacja oraz rozbudowa głównego ośrodka kultury, jak również utworzenie nowych placówek wsparcia społecznego, w tym dziennego domu pobytu dla seniorów, centrum opiekuńczo-mieszkalnego. Celem tych działań jest poprawa jakości życia mieszkańców w różnych grupach wiekowych i społecznych.

Sport i rekreacja

Gmina dysponuje rozbudowaną bazą sportową, obejmującą m.in. sale gimnastyczne, boiska typu „Orlik” oraz boiska wielofunkcyjne przy szkołach.

W Klembowie w 2024 roku powstało boisko piłkarskie, pełnowymiarowe z zapleczem, gdzie swoje mecze rozgrywają Tornado Dobczyn i Orły Klembów.

Na terenie gminy rozmieszczono łącznie 18 placów zabaw, z czego 12 dostępnych jest publicznie, a 6 znajduje się w obrębie placówek oświatowych. Infrastruktura sportowo-rekreacyjna uzupełniona jest przez cztery boiska do siatkówki plażowej.

W 2024 r. w Klembowie powstał tor rowerowy typu „PUMPTRACK”.

Z myślą o poprawie jakości życia i atrakcyjności przestrzeni publicznych, w miejscowościach o wysokim planowane są nowe tereny zieleni i rekreacji, które będą służyły mieszkańcom jako miejsca wypoczynku i aktywności fizycznej.

Ochrona zdrowia i bezpieczeństwo publiczne

Na terenie gminy funkcjonują dwa ośrodki zdrowia, świadczące usługi w zakresie podstawowej opieki medycznej. Planowane inwestycje w infrastrukturę społeczną obejmują również działania mające na celu poprawę dostępności opieki nad osobami starszymi i potrzebującymi wsparcia.

2.5.4. Główne elementy infrastruktury technicznej

Zaopatrzenie w wodę

W gminie Klembów sieć wodociągowa obejmuje wszystkie 17 sołectw. Odsetek ludności korzystającej z sieci w 2023 r. wyniósł 73,3%⁹. W skład systemu wchodzi dwie stacje uzdatniania wody: główny SUW zlokalizowany w Klembowie oraz mniejszy w miejscowości Krusze.

Sieć kanalizacyjna

Sieć kanalizacyjna w gminie Klembów ma łączną długość 36,77 km i obejmuje cztery sołectwa: Klembów, Ostrówek, Sitki oraz Lipka.¹⁰ Na terenie gminy funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków: jedna zlokalizowana w Klembowie, obsługująca wymienione miejscowości, oraz druga w Woli Rasztowskiej – dedykowana osiedlu przy ul. Osiedlowej. Planowane są dalsze inwestycje w postaci rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej, budowy nowej oczyszczalni ścieków w Rasztowie oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Klembowie.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, ukierunkowane są na rozbudowę i modernizację infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

Zaopatrzenie w gaz

Na terenie gminy Klembów sieć gazowa w 2023 roku miała długość 127,5 km. Liczba przyłączy wynosiła 2,6 tysiąca, a z sieci gazowej korzystało 68,4% mieszkańców.¹¹ Planowane są inwestycje związane z rozbudową i budową nowych odcinków sieci gazowej. Przez południową granicę gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 700 Kobryń – Hołowczyce – Rembelszczyzna.

⁹ Źródło: BDL GUS.

¹⁰ Źródło: Raport o stanie Gminy Klembów za 2023 r.

¹¹ j.w.

Infrastruktura elektroenergetyczna

Gmina Klembów zasilana jest energią elektryczną poprzez cztery główne punkty zasilania (GPZ 110/15 kV) poza granicami gminy: Tłuszcz, Wołomin I, Wołomin Słoneczna oraz Radzymin. Na terenie gminy zlokalizowana jest podstacja trakcyjna „Dobczyn”. Planowana jest modernizacja istniejącej sieci elektroenergetycznej, celem dostosowania jej do rosnących potrzeb mieszkańców i inwestorów. Przez teren gminy przebiega także linia elektroenergetyczna najwyższych napięć 400 kV Miłosna – Mościska – Ołtarzew. Planowana jest również rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego, z uwzględnieniem potrzeb bezpieczeństwa mieszkańców oraz efektywności energetycznej.

System paliw płynnych

Na terenie gminy Klembów zlokalizowana jest baza paliwowa nr 5 Emilianów. Przez gminę przebiegają następujące elementy systemu przesyłu paliw płynnych:

- zespół trzech ropociągów: 2 x DN 800 oraz DN 600 Adamowo – Płock (odcinek wschodni rurociągu „Przyjaźń”), z odejściem do rafinerii ropy naftowej,
- rurociąg paliwowy DN 250 Płock – Mościska – Emilianów.

Tereny i obszary górnicze oraz złoża kopalin

Na terenie gminy Klembów znajduje się teren górniczy „Sitki Ib”, zlokalizowany w miejscowości Sitki, gdzie prowadzona jest eksploatacja kruszyw naturalnych — piasków i żwirów. Ponadto, udokumentowane złoża piasków i żwirów występują również w północno-wschodniej części gminy, na obszarze wsi Roszczep i Krusze.

Odnawialne źródła energii

Na terenie gminy znajdują się obszary z możliwością lokalizacji urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii - elektrowni fotowoltaicznych.

2.5.5. System powiązań przyrodniczych

Obszary chronione

Na terenie gminy Klembów występują następujące formy ochrony przyrody:

- Rezerwat przyrody „Dębina”
- 8 pomników przyrody – pojedyncze drzewa (dęby szypułkowe i świerki pospolite).

Nowe obszary planowane do objęcia ochroną

Planowane jest objęcie ochroną prawną dodatkowych obszarów o wysokiej wartości przyrodniczej, takich jak użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.¹² Celem tych działań jest zachowanie ciągłości przestrzennej oraz ochrona potencjału przyrodniczego cennych terenów.

Krajobrazy przyrodnicze¹³

Zgodnie z audytem krajobrazowym województwa mazowieckiego, na terenie gminy Klembów zidentyfikowano następujące typy krajobrazów:

- bagienno-łaskowe (głównie bezleśne, z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk) – wzdłuż rzek Rządzy i Cienkiej,
- leśne (równinne, z przewagą siedlisk borowych),
- wiejskie (równinne, z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk),
- wiejskie (równinne, z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości),
- podmiejskie i osadnicze (równinne, miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim).

Korytarze ekologiczne

Przez gminę przebiegają dwa ponadlokalne korytarze ekologiczne:

- dolina rzeki Rządzy – łącząca Zalew Zegrzyński z lasami Wysoczyzny Kałuszyńskiej i doliną Kostrzyna,
- dolina rzeki Cienkiej – łącząca tereny wschodnie z doliną rzeki Rządzy.

Przebiegają one wzdłuż większych obszarów leśnych oraz wzdłuż głównych rowów melioracyjnych.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, na terenie gminy Klembów zlokalizowane są obszary o potencjale do kształtowania zielonego pierścienia Warszawy.

¹² Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Klembów

¹³ Źródło: Audyt Krajobrazowy Województwa Mazowieckiego, 2024 r.

Wody powierzchniowe i zagrożenie powodziowe

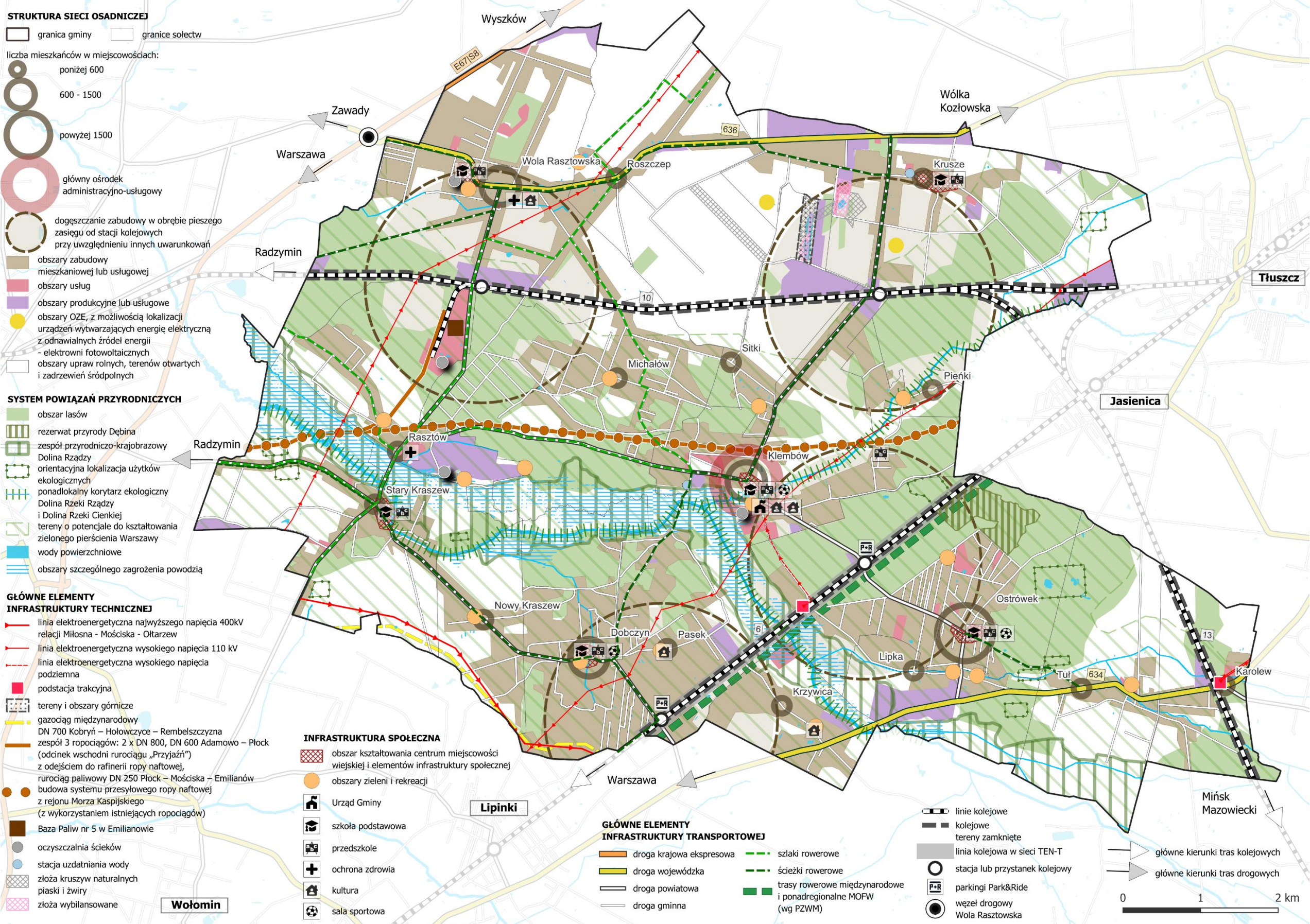
Przez gminę przepływają rzeki Rządza i Cienka. Gmina położona jest w obrębie dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych: Subniecka Warszawska i Dolina Środkowej Wisły.

Zgodnie z mapami zagrożenia i ryzyka powodziowego, obszar gminy Klembów cechuje się wysokim ryzykiem wystąpienia powodzi ze strony rzeki Rządza.

Ruchy masowe ziemi

Na obszarze gminy Klembów nie występują tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

Grafika 5 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Klembów

Źródło: opracowanie własne.

2.6 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Poniżej określono kluczowe kierunki zmian i zasady w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Klembów, z uwzględnieniem wypracowanej wizji i misji rozwoju oraz interwencji planowej do 2035 r.

ZASADY

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

- Prowadzenie działań mających na celu poprawę jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji powierzchniowej, liniowej oraz ze źródeł komunikacyjnych.
- Wyłączenie z inwestowania terenów zagrożonych powodzią oraz zachowanie wzdłuż rzek terenów otwartych.
- Dążenie do utrzymania ciągłości przestrzennej oraz potencjału przyrodniczego i krajobrazowego obszarów chronionych i cennych przyrodniczo oraz krajobrazowo, z uwzględnieniem korytarzy ekologicznych o randze regionalnej.
- Utrzymanie istniejącej zieleni izolacyjnej, osłonowej oraz ozdobnej wraz ze zwiększaniem powierzchni pokrytych roślinnością i wprowadzaniem nowych terenów zieleni urządzonej i zadrzewień śródpolnych.
- Na terenach rolnych należy zachować trwałe użytki zielone oraz wprowadzać zielen śródpolną jako buforów cieków wodnych, aby ograniczyć powierzchniowe zanieczyszczanie wód gruntowych i powierzchniowych wynikające z intensywnego nawożenia i uprawy roli.
- Należy dążyć do utrzymania i poprawy jakości i czystości wód istniejących powierzchniowych zbiorników wodnych poprzez ich oczyszczanie i ochronę przed zanieczyszczaniem.
- Zaleca się utrzymanie dotychczasowych form użytkowania terenu w bliskości rezerwatu „Dębina” oraz zakazuje się prowadzenia działań mogących przyczynić się do zmian stosunków wodnych w rezerwacie.
- Zaleca się prowadzenie działań mających na celu objęcie ochroną prawną obszarów oraz obiektów, które charakteryzują się wysoką wartością przyrodniczą m.in. w postaci użytków ekologicznych i zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.
- Zakłada się ochronę i wykorzystanie walorów krajobrazowych do rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych i szlaków z poszanowaniem jakości krajobrazu.
- Nową zabudowę szczególnie mieszkaniową należy projektować w odpowiednim oddaleniu od tras komunikacyjnych, szczególnie szybkiego ruchu i linii kolejowych, pomiędzy drogami lub

koleją a terenami zabudowy mieszkaniowej należy lokalizować tereny usług stanowiące strefę buforową lub zielen izolacyjną.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- Nowa zabudowa powinna nawiązywać do charakteru i skali zabudowy istniejącej.
- Zakazuje się lokalizowania obiektów dysharmonizujących oraz budynków zasłaniających widok na zabytek, w sąsiedztwie obiektów zabytkowych.
- W przypadku obszarów i obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków kluczowe są ustalenia wynikające z przepisów odrębnych.
- Rozwój miejscowości powinien opierać się na zwartej strukturze przestrzennej, skoncentrowanej wokół tradycyjnych przestrzeni publicznych, takich jak ulice i place, przy jednoczesnym ograniczaniu zabudowy rozproszonej, która zakłóca panoramę oraz zaburza historyczne układy przestrzenne.
- Krajobraz należy chronić i kształtować w sposób zapobiegający dysharmonii przestrzennej, z uwzględnieniem ochrony obiektów i obszarów zabytkowych oraz dbałością o estetykę otoczenia.
- Należy chronić i zachować wartości historyczne, kulturowe oraz krajobrazowe obszarów i obiektów zabytkowych poprzez prowadzenie prac konserwatorskich, rewitalizację oraz dostosowywanie zabytków do nowych funkcji przy poszanowaniu ich dziedzictwa.

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, ze zm.)

- Na terenie gminy Klembów nie przewiduje się budowy obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego¹⁴

- Realizacja inwestycji celu publicznego powinna być prowadzona wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych.

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

- Dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii - elektrowni fotowoltaicznych o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW na terenach wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

¹⁴ Jako inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wskazuje się inwestycje w zakresie infrastruktury wodnokanalizacyjnej – inwestycje w zakresie sieci kanalizacyjnych, w tym budowa i modernizacja.

- Zakazuje się lokalizowania w Strefach Otwartych wyznaczonych w Planie Ogólnym inwestycji związanych z odnawialnymi źródłami energii, z wyłączeniem terenów przeznaczonych do tego w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

- Lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie Gminy Klembów powinna uwzględniać obecność zakładu dużego ryzyka (ZDR) – Bazy Paliw nr 5 w Emilianowie (miejscowość Rasztów). Nowe inwestycje tego typu należy sytuować z zachowaniem odpowiednich stref ochronnych i w sposób minimalizujący ryzyko kumulacji zagrożeń dla ludzi, środowiska i infrastruktury, z priorytetowym uwzględnieniem kierunków rozwoju przestrzennego gminy oraz istniejących korytarzy ekologicznych i szlaków migracyjnych.
- Na terenach, które przeznaczone są pod działalność gospodarczą nie dopuszcza się lokalizacji przedsięwzięć, które zawsze mogą znacząco oddziaływać na środowisko. Zakazuje się również składowania, magazynowania (z wyjątkiem tymczasowego przechowywania odpadów przez ich wytwórcę), przetwarzania oraz utylizacji odpadów.
- Dla terenów rozwoju turystyki i rekreacji zabroniona jest lokalizacja przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- Na terenach lasów i zalesień obowiązują zasady gospodarki i ochrony wynikające z planów urządzeniowych lasu oraz z przepisów odrębnych.
- Na terenie lasów i zalesień dopuszcza się lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej, obszarów i urządzeń sportu, turystyki i rekreacji, jak również obiektów służących gospodarce leśnej, a także stawów oraz zbiorników wodnych mających na celu regulację przepływu wody.
- Rekomenduje się podjęcie działań w celu zwiększenia zalesienia terenów, które nie nadają się do uprawy.
- Należy dążyć do utrzymania ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych.
- Obszary charakteryzujące się najlepszymi warunkami glebowymi powinny być chronione przed przekształceniem na cele nierolnicze, szczególnie w sytuacji, gdy w sąsiedztwie dostępne są grunty o niższej klasie bonitacyjnej, ale zbliżonych warunkach gruntowo-wodnych.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

- Obszary wymagające rekultywacji, czyli tereny po całkowitym zakończeniu eksploatacji surowców powinny być przeznaczone pod zalesianie, tereny rolnicze lub zbiornik wodny.

Ostateczne ustalenie kierunku rekultywacji i zagospodarowania gruntów zostanie dokonane decyzją Starosty Wołomińskiego.

- Jako preferowane wykorzystanie terenów po rekultywacji wskazuje się wykorzystanie turystyczne i rekreacyjne, rolnicze lub leśne.

KIERUNKI

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- Rekomenduje się rozwój terenów aktywności gospodarczej na terenach przeznaczonych na ten cel w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i wydzielenie stref usługowo-gospodarczych przy głównych drogach.
- Należy dążyć do utrzymania oraz wzmacniania roli i rangi Klembowa, jako lokalnego ośrodka administracyjnego, usługowego i kulturowego, głównej miejscowości w gminie.
- Jako wsie predysponowane do koncentracji usług uwzględniając występujące w tym względzie potrzeby wskazuje się sołectwa: Ostrówek, Klembów, Wola Rasztowska, Dobczyn, Krusze, Stary Kraszew w celu utrzymania i wzmacniania pełnionych przez nie funkcji usług publicznych i ośrodków lokalnych.
- Funkcja turystyczna gminy realizowana będzie głównie poprzez zachowanie terenów otwartych i zielonych i rozwój miejsc do rekreacji.
- Należy koordynować nowe inwestycje mieszkaniowe z rozbudową infrastruktury technicznej i społecznej.

Szczególne potrzeby w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

Gmina Klembów pełni przede wszystkim funkcję mieszkaniową, natomiast funkcje produkcyjno-usługowa, rolnicza i turystyczna mają charakter uzupełniający. W związku z dynamicznym procesem suburbanizacji Warszawy, znaczenie funkcji mieszkaniowej rośnie i będzie nadal rosło, co przełoży się na zwiększone zapotrzebowanie na tereny przeznaczone pod zabudowę względem parametrów standardowo określonych w ustawie.

Wśród przesłanek, które o tym świadczą można wskazać:

- dostępność komunikacyjną i położenie,
- bardzo dobrą sytuację demograficzną w gminie,
- zmieniające się preferencje mieszkaniowe,
- aktualny wzmożony ruch inwestycyjny na terenie gminy,
- planowane inwestycje.

Dostępność komunikacyjna i położenie

Gmina Klembów zlokalizowana jest w centralnej części województwa mazowieckiego i powiatu wołomińskiego. Od miasta powiatowego (Wołomina), gmina oddalona jest o około 10 km. Odległość do Warszawy wynosi około 30 km, co wpływa na to, że gmina znajduje się w strefie jej największych, nakładających się na siebie wpływów dużych ośrodków miejskich. Dodatkowo Gmina Klembów jest częścią Obszaru Metropolitalnego Warszawy. Jest ona atrakcyjnym miejscem do zamieszkania, z uwagi na bardzo dobrą dostępność komunikacyjną, która umożliwia sprawne poruszanie się i dojazdy do pracy/szkoły na terenie Warszawy. Przez teren gminy przebiega stycznie do granicy gminy na krótkim odcinku od północy droga krajowa S8 oraz dwie drogi wojewódzkie: 634 i 636 zapewniające wielowariantowe i efektywne możliwości komunikacyjne. Przez teren gminy przebiegają również linie kolejowe: linia nr 6 Zielonka – Kuźnica Białostocka, linia magistralna, łącząca Gminę Klembów z Warszawą, linia nr 10 Legionowo – Tłuszcz oraz linia kolejowa nr 13 Krusze – Pilawa. Na linii Warszawa-Tłuszcz pociągi podmiejskie kursują z częstotliwością, co 30 minut w ciągu dnia, co praktycznie gwarantuje ciągłą dostępność komunikacją publiczną do Warszawy. Obecnie trwają prace koncepcyjne dotyczące drugiej linii kolejowej (łączącej gminę z Radzyminem), po której obecnie kursują pociągi towarowe. Uzupełniającą rolę w transporcie zbiorowym pełni komunikacja autobusowa, którą zapewnia Powiat Wołomiński, będący organizatorem przewozów użyteczności publicznej na trzech liniach.

Bardzo dobra sytuacja demograficzna w gminie

W latach 2014-2023 liczba mieszkańców Gminy Klembów wzrosła o 18,8%, wynosząc 11,3 tys. w 2023 r., wzrost liczby mieszkańców w latach 2019–2022 można powiązać z polepszeniem warunków komunikacyjnych.

Prognoza demograficzna opracowana w 2023 r. przez GUS wskazywałaby, że liczba ludności w 2035 r. wzrośnie o 7,0% względem 2023 r., zatem wyniosłaby nieco ponad 12 tys. Jednak gmina położona jest w pobliżu Warszawy, w Obszarze Metropolitalnym Warszawy, zatem realny przyrost liczby mieszkańców z dużym prawdopodobieństwem będzie wyższy, z uwagi na wysoką atrakcyjność osiedleńczą gminy, jako miejsca do życia. Potwierdzają to m.in. wyniki badania ankietowego¹⁵, jak również wysoka pozycja w rankingu Serwisu Samorządowego PAP¹⁶ - „Gmina Dobra do Życia”.

W latach 2019-2023 liczba zameldowań przewyższała liczbę wymeldowań – co istotne, liczba zameldowań co roku wzrasta. Saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 osób wyniosło 23,5 w 2023 r. – znacznie więcej niż saldo w powiecie wołomińskim (8,1) i województwie mazowieckim (2,3). Wartości wskaźników, wskazują na coraz większą atrakcyjność gminy jako miejsca do życia oraz dynamicznie postępującą suburbanizację Warszawy.

Według danych GUS dotyczących kierunków migracji, w latach 2019-2023 najwięcej osób przeprowadziło się do Gminy Klembów z Warszawy (298), Gminy Wołomin (259) i Gminy Radzymin (62).

Odnotowywana w gminie tendencja jest skutkiem deglomracji Warszawy, która wynika z intensywnego rozwoju budownictwa jednorodzinnego na terenach podmiejskich, tzw. „sypialniach”.

Zmieniające się preferencje mieszkaniowe

Oczekiwany napływ mieszkańców w gminie wynika z atrakcyjności osiedleńczej, na którą oprócz bliskości Warszawy składa się również dostępność terenów zielonych, wiejski sielski charakter gminy, a często również niższa cena gruntów oraz większy metraż, które w obecnych czasach mają znaczenie, szczególnie dla rodzin z dziećmi, jak również osób starszych.

W latach 2019-2023 odnotowano wyraźny wzrost liczby mieszkań w gminie – o 22,4% do poziomu 3,5 tys. mieszkań. Rozwój zasobów mieszkaniowych związany jest ze wzrostem liczby mieszkańców w ostatnich latach. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wyniosła 34,3 m², a więc

¹⁵ W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby opracowania strategii rozwoju gminy, 90,6% pozytywnie oceniło gminę Klembów jako miejsce do życia.

¹⁶ W rankingu „Gmina Dobra do Życia” Gmina Klembów zajęła 33 miejsce wśród gmin wiejskich i 41 miejsce w województwie mazowieckim ogółem, co plasuje ją wśród najlepiej ocenianych gmin jako miejsc do życia.

niedco więcej w porównaniu do powiatu wołomińskiego (33,6 m²) i województwa mazowieckiego (33,9 m²).

W okresie 2019-2023 do użytku oddano 580 nowych mieszkań – w 2023 r. w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców było to 13,1 mieszkania, a zatem więcej niż wskaźnik dla powiatu (9,4) i województwa (7,9). Świadczy to o rozwijającym się zasobie mieszkaniowym w gminie oraz rosnącym zapotrzebowaniu i zainteresowaniu zamieszkaniem na terenie gminy Klembów.

Z uwagi na pozytywne prognozy demograficzne i położenie gminy w Obszarze Metropolitalnym Warszawy, zapotrzebowanie na mieszkania będzie rosło. W przypadku Gminy Klembów zapotrzebowanie to dotyczy przede wszystkim terenów pod zabudowę jednorodziną, dzięki czemu gmina zachowa swój wiejski charakter. Problemem jest natomiast rozpraszanie się zabudowy mieszkalnej, co jest niekorzystne z punktu widzenia funkcjonowania gminy, z uwagi na ponoszenie większych kosztów na rozbudowę i utrzymanie infrastruktury technicznej. Ponadto zbyt duże rozproszenie terenów pod zabudowę mieszkalaną powoduje zmniejszanie się terenów otwartych, rolnych i leśnych. Jednakże założone w strategii rozwiązania będą także służyły do ograniczenia dalszego rozpraszania zabudowy.

Aktualny ruch inwestycyjny na terenie gminy

W 2023 r. udział powierzchni objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (mpzp) wyniósł 41,6% - podobnie co udział dla powiatu wołomińskiego (42,4%) i więcej w porównaniu do województwa mazowieckiego (34,2%). Plany te obejmują przede wszystkim tereny zurbanizowane gminy. Większość terenu Gminy Klembów stanowią tereny leśne, zieleni i upraw rolnych. Według danych GUS w 2023 r. udział powierzchni obowiązujących planów miejscowych przeznaczonej pod zabudowę mieszkaniową wyniósł 20,7%, z czego 20,5% dotyczyło zabudowy jednorodzinnej, a 0,2% wielorodzinnej, zatem przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej wynosiło blisko 1780 ha.

Gmina jest aktualnie w trakcie opracowywania planu ogólnego¹⁷. Z 600 nadestanych wniosków (plan ogólny) 599 dotyczy zabudowy mieszkaniowej, jedynie jeden – rolniczej. Budownictwo mieszkaniowe rozwija się w każdej miejscowości, nie występują miejscowości, w których ono się nie rozwija, jednakże skala zjawiska jest zróżnicowana. Gmina identyfikuje szczególne zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową w miejscowości Wola Rasztowska, Krusze i Stary Kraszew, położonych blisko drogi ekspresowej. W miejscowościach tych zanotowano najwyższe przyrosty mieszkańców na przestrzeni ostatnich 10 lat. W miejscowości Wola Rasztowska nastąpił największy wzrost liczby mieszkańców o 461

¹⁷ Stan na czerwiec 2025 r.

osób, w miejscowości Stary Kraszew o 174 osoby i Kruszu o 86 osób. Zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową można zauważyć również w decyzjach o warunkach zabudowy. W latach 2019-2024 wydano 408 decyzji, z czego dla miejscowości Krusze 185, co stanowi 45,34% wszystkich decyzji, dla miejscowości Wola Rasztowska 44 decyzje- 10,78%, Stary Kraszew 42 decyzje- 10,29%. Te trzy miejscowości stanowią również największy odsetek, jeżeli chodzi o dokonane podziały. Na przestrzeni 5 ostatnich lat najwięcej decyzji podziałowych miało miejsce w miejscowości Wola Rasztowska ze wskaźnikiem na poziomie 16,6%, Krusze 9,7 %, Stary Kraszew 5,8%. W przypadku wydanych pozwoleń na budowę w latach 2019-2023 wydano 926 pozwoleń na budowę, z czego niemal wszystkie dotyczyły domów jednorodzinnych.

Realizowane i planowane inwestycje

Wpływ na wzrost zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową będą miały planowane inwestycje, które poprawią dostępność komunikacyjną m.in. modernizacja dróg, czy inwestycje w infrastrukturę techniczną, które pozwolą na podniesienie jakości życia mieszkańców.

Z punktu widzenia zapewnienia atrakcyjnych warunków do zamieszkania, ważne jest przede wszystkim umożliwienie rozwoju zabudowy jednorodzinnej, z uwagi na zmieniające się preferencje mieszkaniowe.

Gmina w ostatnich lata zrealizowała wiele inwestycji, które podniosły jakość życia mieszkańców. Zauważalną zmianą jest chociażby poprawa infrastruktury szkół, świetlic, budynek nowej biblioteki i boisko sportowe – dzięki któremu zarejestrowano dwa pierwsze w historii gminy oficjalne kluby sportowe. Równie atrakcyjną i efektywną inwestycją, jest zagospodarowanie i przeznaczenie terenu na Plażę, zlokalizowaną w Klembowie, czy systematyczna modernizacja infrastruktury drogowej i okołodrogowej.

Celem nadrzędnym jest rozwój osiedleńczy przy zachowaniu spójnego, zielono-sielskiego charakteru gminy oraz podniesienie jakości życia i usług w gminie (w tym stopniowego kreowania oferty spędzania wolnego czasu skierowanej do mieszkańców). Dodatkowym celem jest skanalizowanie kolejnych białych plam oraz wydzielenie i tworzenie nowych punktów usługowo-gospodarczych, w formule jak najbardziej odseparowanej od zabudowy mieszkaniowej.

Wnioski dotyczące potrzeb w zakresie rozwoju zabudowy mieszkaniowej

Analiza aktualnej sytuacji i uwarunkowań rozwojowych gminy Klembów, jak również realnych trendów w kształtowaniu zabudowy, jednoznacznie wskazuje zwiększenie zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową. Na dużą skalę tego zjawiska wpływa oferta inwestycyjna gminy i planowane przedsięwzięcia, ale również procesy w otoczeniu.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej**Systemy komunikacji**

- Wdrażanie rozwiązań multimodalnych i stworzenie lokalnych węzłów przesiadkowych przy przystankach Dobczyn i Klembów wraz z rozwojem infrastruktury parkingowej w postaci P&R.
- Rozbudowa drugiej linii kolei pasażerskich - Tłuszcz-Radzymin-Legionowo.
- Rozbudowa sieci ścieżek i dróg rowerowych, w szczególności wzdłuż ulic o dużym natężeniu ruchu i stworzenie zintegrowanego systemu ścieżek.
- Zakłada się przebudowę i modernizację istniejących dróg gminnych lokalnych i dojazdowych, jak również budowę nowych na terenach planowanych do zagospodarowania.
- Przy budowie, rozbudowie i modernizacji dróg powinny być prowadzone inwestycje w chodniki i przejścia dla pieszych.
- Ścisła współpraca z zarządcami dróg wojewódzkich i powiatowych w celu poprawy warunków ruchu i modernizacji.

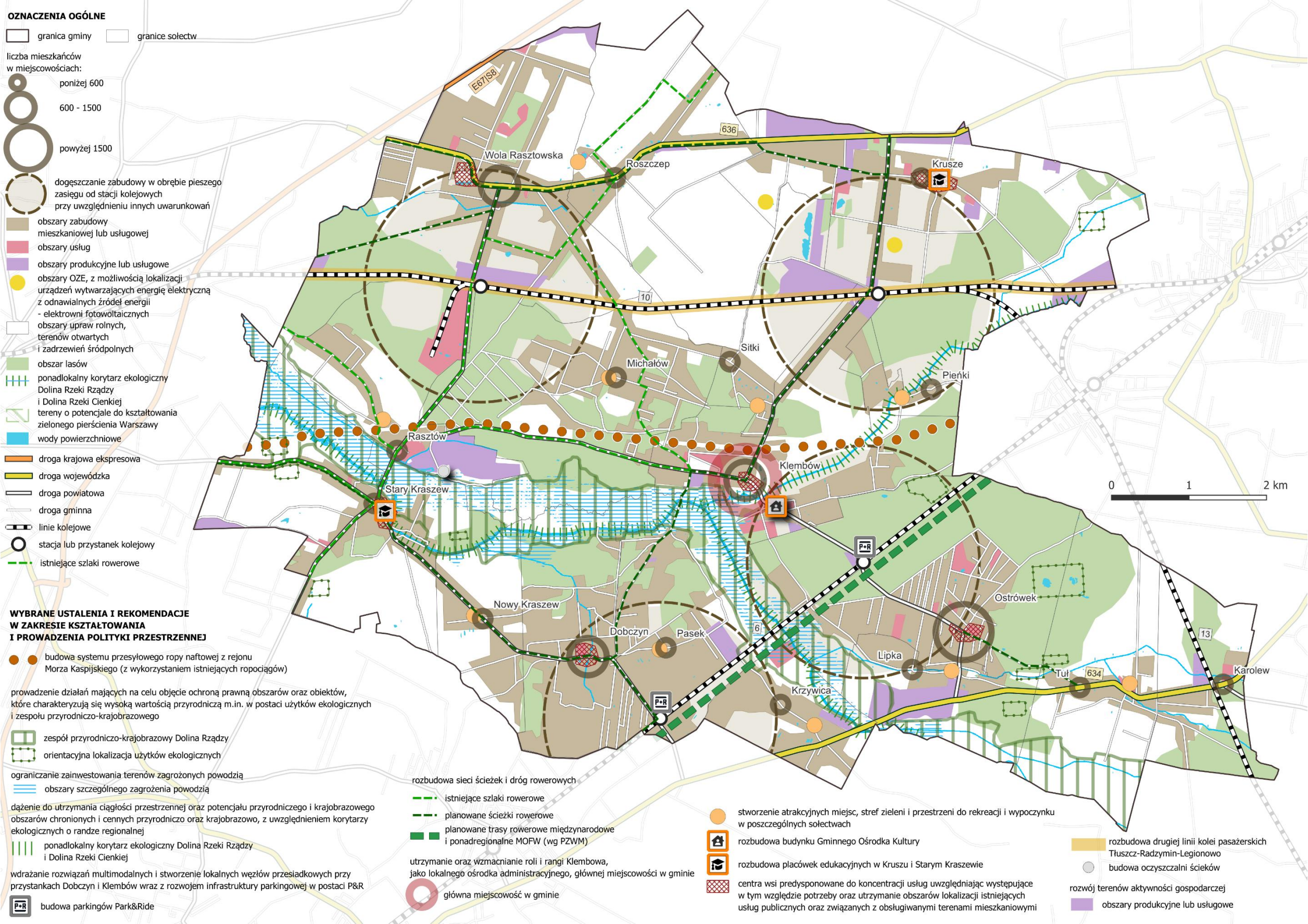
Infrastruktura techniczna

- Uzupełnienie deficytów infrastruktury technicznej na istniejących terenach zabudowanych oraz przygotowanie techniczne obszarów wskazanych pod zabudowę.
- Zakazuje się lokalizowania na terenie gminy ładowisk.
- Rozwój i modernizacja sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i gazowej.
- Budowa oczyszczalni ścieków we wsi Rasztów.
- Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Klembowie.
- Zakazuje się powstawania i lokalizowania składowisk odpadów na terenie gminy.
- Budowa i rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury, w tym urządzeń małej retencji.
- Rozbudowa sieci monitoringu na terenie gminy.

Infrastruktura społeczna

- Rozbudowa budynku Gminnego Ośrodka Kultury.
- Stworzenie atrakcyjnych miejsc, stref zieleni i przestrzeni do rekreacji i wypoczynku w poszczególnych sołectwach.
- Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych oraz mieszkańców z niepełnosprawnościami poprzez m.in.: stworzenie dziennego domu pobytu dla osób starszych, budowę centrum opiekuńczo-mieszkalnego.
- Budowa/rozbudowa Urzędu Gminy w Klembowie i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Grafika 6 Wybrane ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Klembów

Źródło: opracowanie własne.

2.7 Oczekiwane rezultaty planowanych działań

W rozdziale tym przedstawione zostaną kluczowe rezultaty, jakie gmina Klembów zamierza osiągnąć dzięki realizacji zaplanowanych działań strategicznych. Określenie oczekiwanych rezultatów pozwala na precyzyjne monitorowanie postępów, ocenę skuteczności podejmowanych inicjatyw oraz daje podstawę do podejmowania decyzji o dalszych kierunkach rozwoju gminy Klembów. Realizacja celów zawartych w strategii przyczyni się do trwałego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, przestrzennego oraz środowiskowego gminy, podnosząc jakość życia mieszkańców i wzmacniając jej potencjał rozwojowy. Poniżej zaprezentowano katalog wskaźników, które zostaną wykorzystane do monitorowania zmian i postępów w zakresie realizacji zapisów dokumentu.

Tabela 8 Rezultaty planowanych działań

Kierunek działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika (2023 r.)	Oczekiwana tendencja	Oczekiwana wartość wskaźnika (2035 r.)	Źródło danych
Kierunek działania 1.1 Nowoczesna i dostępna edukacja oraz atrakcyjna przestrzeń do nauki i rozwoju	Liczba przeprowadzonych działań mających na celu podniesienie kompetencji kadr nauczycielskiej	-	wzrost	11 ¹⁸	BDL GUS
	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	77,4%	wzrost	80%	BDL GUS
	Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych	92,0%	wzrost	95,0%	BDL GUS
Kierunek działania 1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną i ofertę kulturalno-rekreacyjną	Rozbudowa budynku Gminnego Ośrodka Kultury	-	-	1	Urząd Gminy w Klembowie
	Liczba uczestników imprez zorganizowanych przez instytucje kultury	88	wzrost	95	BDL GUS
Kierunek działania 1.3 Wzmacnianie zaangażowania społecznego	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców	2,6	wzrost	2,8	BDL GUS
	Liczba wspartych organizacji pozarządowych w ramach programu współpracy z organizacjami pozarządowymi	7	wzrost	10	Urząd Gminy w Klembowie

¹⁸ Zakłada się średnio minimum jedno działanie w roku, przez cały okres obowiązywania strategii, a więc 11 lat, od 2025 r. do 2035 r.

Kierunek działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika (2023 r.)	Oczekiwana tendencja	Oczekiwana wartość wskaźnika (2035 r.)	Źródło danych
Kierunek działania 1.4 Systemowe wsparcie mieszkańców poprzez wzmacnianie dostępności i jakości usług społecznych, zdrowotnych	Stworzenie dziennego domu pobytu dla osób starszych i z niepełnosprawnościami (warsztaty terapii zajęciowej, centrum opiekuńczo-mieszkalne)	-	-	1	Urząd Gminy w Klembowie
	Budowa/rozbudowa Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	-	-	1	Urząd Gminy w Klembowie
	Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców	237	spadek	227	BDL GUS
Kierunek działania 1.5 Tworzenie atrakcyjnych warunków do zamieszkania i rozwój mieszkalnictwa	Liczba mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	312	wzrost	325	BDL GUS
Kierunek działania 2.1 Zrównoważony rozwój gospodarczy	Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców	1004	wzrost	1200	BDL GUS
	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców	855	wzrost	870	BDL GUS
	Udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	3,9%	spadek	3,6%	BDL GUS
Kierunek działania 3.1 Wydajna i efektywna infrastruktura techniczna	Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	37,8%	wzrost	75,0%	BDL GUS
	Udział ludności korzystającej z sieci gazowej	68,4%	wzrost	75,0%	BDL GUS
	Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej	73,3%	wzrost	80,0%	BDL GUS

Kierunek działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika (2023 r.)	Oczekiwana tendencja	Oczekiwana wartość wskaźnika (2035 r.)	Źródło danych
	Udział odpadów zebranych selektywnie z gospodarstw domowych w stosunku do ogółu odpadów z gospodarstw domowych	59,0%	wzrost	63,0%	BDL GUS
	Dostęp do stacjonarnego internetu	84,3%	wzrost	90,0%	https://internet.gov.pl/
Kierunek działania 3.2 Zintegrowany rozwój sieci drogowej i rowerowej wraz z poprawą dostępności i bezpieczeństwa transportowego	Udział dróg gminnych o nawierzchni gruntowej	66,1%	spadek	58,0%	BDL GUS
	Długość dróg rowerowych w przeliczeniu na 100 km ²	3,5 km	wzrost	4,5 km	BDL GUS
Kierunek działania 3.3 Zintegrowane zarządzanie przestrzenią gminy	Udział powierzchni objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	41,66%	wzrost	55,0%	BDL GUS
Kierunek działania 4.1 Poprawa jakości środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym	Lesistość gminy	22,2%	stabilizacja	22,22%	BDL GUS
	Liczba przeprowadzonych działań na rzecz wzmacniania świadomości ekologicznej mieszkańców	-	wzrost	11 ¹⁹	Urząd Gminy w Klembowie

Źródło: opracowanie własne.

¹⁹ Zakłada się średnio minimum jedno działanie w roku, przez cały okres obowiązywania strategii, a więc 11 lat, od 2025 r. do 2035 r.

3. System wdrażania strategii

System zarządzania strategią obejmuje zestaw powiązanych procesów, których skuteczna realizacja wymaga współpracy wielu podmiotów dysponujących odpowiednimi kompetencjami. Aby zapewnić ciągłość działań oraz maksymalizować ich efektywność, niezbędne jest wyraźne określenie podziału odpowiedzialności za realizację zadań zapisanych w strategii. Podział ten wynika zarówno z różnic w zakresie kompetencji, jak i poziomu odpowiedzialności poszczególnych podmiotów. Kluczowym elementem systemu zarządzania jest nie tylko wyznaczenie struktury wdrażania strategii, ale również ujęcie trzech wzajemnie powiązanych i wpływających na siebie obszarów:

- formułowanie oraz okresowa aktualizacja strategii,
- skuteczne wdrażanie strategii,
- monitoring i ocena osiągniętych rezultatów strategii.

3.1 Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii

W zakresie realizacji działań zdefiniowanych w strategii wiodącą rolę będzie pełnił Wójt Gminy Klembów, który będzie wspierany przez Sekretarza Gminy, Radę Gminy Klembów, Skarbnika i merytoryczne komórki Urzędu Gminy w Klembowie.

Tabela 9 Osoby odpowiedzialne za realizację działań zdefiniowanych w strategii

Wójt Gminy Klembów	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie projektu strategii przy współpracy struktur Urzędu Gminy Klembów w uzgodnieniu z Radą Gminy Klembów i mieszkańcami (zmiana zapisów w dokumencie w oparciu o uzasadnione propozycje i wnioski mieszkańców), • Zatwierdzenie zadań do realizacji w ramach strategii, • Nawiązywanie współpracy z instytucjami, organizacjami i podmiotami (administracji wyższego i niższego szczebla, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi itp.), • Działania lobbingowe na rzecz realizacji założeń strategii.
Rada Gminy Klembów	<ul style="list-style-type: none"> • Coroczna analiza postępów wdrażania strategii, • Zatwierdzenie zadań do realizacji w formie uchwały budżetowej oraz wieloletniej prognozy finansowej, • Zatwierdzenie i zapewnienie finansowania dla rocznych oraz wieloletnich programów branżowych i inwestycyjnych, w ramach których będą realizowane cele strategiczne i kierunki działań, • Rozpatrywanie wniosków o aktualizację strategii i podejmowanie uchwał w tym zakresie.
Skarbnik Gminy Klembów	<ul style="list-style-type: none"> • Zabezpieczenie środków w budżecie na realizację zadań wynikających z kierunków działań poprzez umieszczenie konkretnych zadań w budżecie oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej.
Sekretarz Gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Koordynacja prac na rzecz wdrażania strategii pomiędzy poszczególnymi podmiotami zaangażowanymi w realizację strategii, • Przygotowywanie analiz dotyczących gminy w zakresie projektów zrealizowanych ze środków UE w kontekście realizacji strategii, • Przygotowanie sprawozdań okresowych z realizacji strategii, • Upowszechnianie założeń strategii wśród mieszkańców gminy,

	<ul style="list-style-type: none"> • Bieżący nadzór nad realizacją strategii i rekomendowanie ewentualnych zmian w strategii.
Poszczególne komórki Urzędu Gminy Klembów, jednostki organizacyjne gminy i inne podmioty zaangażowane w realizację strategii	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie rocznych i wieloletnich programów oraz inwestycyjnych w ramach, których realizowane będą założenia strategiczne, • Realizacja poszczególnych działań strategicznych, • Informowanie Sekretarza Gminy o stopniu realizacji zadań oraz przekazywanie danych do monitoringu, • Zgłaszanie problemów w realizacji zadań oraz konieczności zmian zapisów strategii.

Źródło: opracowanie własne.

Realizacja założeń strategii powinna odbywać się zgodnie z zasadami takimi jak:

- Partnerstwo – podmioty realizujące strategię powinny kierować się zasadą równorzędnego traktowania reprezentantów poszczególnych środowisk. Istotne jest zachowanie niezależności poszczególnych podmiotów przy jednoczesnej współpracy na rzecz urzeczywistnienia zaplanowanej wizji gminy,
- Otwartość – w prace nad realizacją założeń strategii powinni zostać zaangażowani przedstawiciele różnych środowisk i podmiotów, co zagwarantuje interdyscyplinarność zespołów roboczych,
- Efektywność – działania, które zostaną podjęte, powinny być zaplanowane w taki sposób, aby umożliwić osiągnięcie wymiernych rezultatów przy oszczędnym wykorzystaniu zasobów,
- Transparentność – realizacja założeń strategicznych powinna być jawna, z założeniem udostępniania wszystkich informacji. Istotną częścią działań jest dialog pomiędzy poszczególnymi interesariuszami. Wszystkie podejmowane działania powinny być publicznie przedstawiane oraz konsultowane,
- Konsekwencja – wdrażane działania powinny odbywać się w odpowiedniej kolejności, mając na uwadze komplementarność podejmowanych działań. Istotna jest determinacja w osiąganiu założonych celów,
- Elastyczność – w przypadku zmieniających się uwarunkowań należy odpowiednio zmodyfikować założenia strategii.

Strategia będzie objęta bieżącym **monitoringiem**, polegającym na regularnej analizie postępów w realizacji zaplanowanych działań i osiąganiu celów strategicznych. Proces ten oparty zostanie na zestawie wskaźników monitorujących, określonych w rozdziale 2.7 Rezultaty planowanych działań. Głównym celem monitoringu jest zapewnienie pełnej informacji o efektach wdrażanych działań oraz ich zgodności z założeniami strategii.

Tabela 10 Monitoring strategii

Poszczególne komórki Urzędu Gminy Klembów, jednostki organizacyjne i inne podmioty zaangażowane w realizację konkretnych działań w ramach strategii	<ul style="list-style-type: none"> Przekazywanie informacji na temat realizowanych działań, w tym wartości wskaźników przypisanych do prowadzonych działań do Sekretarza Gminy - w terminie do końca kwietnia roku następującego po roku sprawozdawczym.
Sekretarz Gminy	<ul style="list-style-type: none"> Przygotowanie sprawozdania rocznego z realizacji strategii w terminie do końca maja roku następującego po roku sprawozdawczym. Sprawozdanie będzie stanowić część Raportu o stanie gminy, który przekładany jest przez Wójta Radzie Gminy Klembów.

Źródło: opracowanie własne.

Podstawą do przeprowadzenia **ewaluacji** będzie monitoring bieżący realizacji strategii. Jej głównym celem jest ocena, w jakim stopniu podejmowane działania przyczyniają się do osiągania założonych celów strategicznych. W ramach ewaluacji analizie podlega m.in. skuteczność, efektywność, przydatność oraz trwałość osiągniętych rezultatów, a także adekwatność przyjętych celów względem zidentyfikowanych potrzeb i wyzwań rozwojowych. Proces ten służy określeniu, na ile założenia strategii są realizowane w praktyce oraz czy istnieje potrzeba ich korekty lub aktualizacji. Dzięki temu możliwe jest systematyczne podnoszenie jakości działań, udoskonalanie bieżących interwencji oraz podejmowanie świadomych decyzji dotyczących dalszego kierunku rozwoju dokumentu strategicznego.

Zaleca się przeprowadzenie dwóch przeglądów strategicznych w trakcie obowiązywania strategii – pierwszy w 2030 roku jako ewaluacja bieżąca (on-going), a drugi w 2035 roku jako ewaluacja końcowa (ex-post). Ocena będzie opracowywana w oparciu o dane pochodzące z regularnego monitoringu. Efektem każdego z przeglądów będzie szczegółowe sprawozdanie zawierające analizę stopnia realizacji celów strategicznych oraz wykonania zaplanowanych działań. Raporty ewaluacyjne będą przedstawiane Radzie Gminy Klembów przez Wójta, wraz z propozycjami ewentualnych korekt, aktualizacji lub rozszerzenia treści dokumentu strategicznego.

Ewaluacja ex-ante – zgodnie z zapisami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198 z późn. zm.) w art. 10a. ust. 2 zawarto zapis, że podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przeprowadza uprzednią ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju przed jej przyjęciem (ewaluacja ex-ante). Ma to na celu ocenę jakości i wartości procesu oraz potencjalnych efektów wdrażania strategii, zgodnie z wytycznymi zawartymi w opracowaniu pt. *Strategia Rozwoju Gminy. Poradnik praktyczny*, dostępnym na stronie

Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Przeprowadzenie ewaluacji ma służyć poprawie jakości planowanej interwencji.

Aktualizacja zapisów strategii będzie następować w sytuacjach uzasadnionych, wynikających ze zmian otoczenia wewnętrznego lub zewnętrznego Gminy Klembów, które mogą mieć wpływ na skuteczność i adekwatność przyjętych działań. W szczególności dotyczy to zmian uwarunkowań społecznych (istotnych przemian demograficznych, migracyjnych czy zmian w strukturze potrzeb mieszkańców), gospodarczych (nowych inwestycji, zmian na rynku pracy itd.), prawnych (wejścia w życie nowych przepisów krajowych lub unijnych itd.), przestrzennych (przekształceń w zagospodarowaniu terenu itd.) oraz politycznych (zmiany priorytetów rozwoju na poziomie regionalnym czy krajowym itd.).

Tabela 11 Aktualizacja zapisów Strategii

Poszczególne komórki Urzędu Gminy Klembów, jednostki organizacyjne gminy i inne podmioty zaangażowane w realizację strategii	<ul style="list-style-type: none"> • Zgłoszenie konieczności zmiany zapisów strategii
Wójt Gminy Klembów	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawienie Radzie Gminy Klembów wniosku o dokonanie zmian w strategii • Składanie propozycji projektów w ramach aktualizacji strategii
Sekretarz Gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Wydanie opinii o konieczności przeprowadzenia aktualizacji dokumentu
Wójt Gminy Klembów, Rada Gminy Klembów, poszczególne komórki Urzędu Gminy Klembów	<ul style="list-style-type: none"> • Decyzja o aktualizacji strategii
Rada Gminy Klembów	<ul style="list-style-type: none"> • Podjęcie uchwały w sprawie aktualizacji strategii • Składanie propozycji projektów w ramach aktualizacji strategii • Uchwalenie zaktualizowanej strategii – po uprzednio przeprowadzonych konsultacjach społecznych aktualizacji strategii

Źródło: opracowanie własne.

3.2 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035 stanowi nadrzędny dokument strategiczny, określający główne kierunki rozwoju gminy w czterech kluczowych obszarach: społecznym, gospodarczym, przestrzennym oraz klimatyczno-środowiskowym. Ze względu na szeroki zakres tematyczny strategii, niezbędne jest jej doprecyzowanie i rozwinięcie w dokumentach wykonawczych. Stanowią je obowiązujące lub planowane do opracowania plany i programy sektorowe, zarówno o charakterze obligatoryjnym, jak i dobrowolnym. Do najważniejszych z nich należą m.in.:

- dokumenty planistyczne — miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego;
- programy ochrony środowiska;
- gminne programy wspierania polityki społecznej.

Przy tworzeniu i aktualizacji dokumentów niższego szczebla rekomenduje się aby:

- Dokumenty wykonawcze były napisane możliwie prostym językiem, zrozumiałym dla osób niebędących specjalistami w danej dziedzinie.
- Dokumenty były odpowiednio oznaczone, zgodnie z obowiązującymi zasadami.
- Przygotowanie dokumentu wykonawczego zakończyło się w ciągu 12 miesięcy od jego zainicjowania.
- Każdy dokument wykonawczy został poddany konsultacjom społecznym,
- W każdym dokumencie wykonawczym znalazło się co najmniej odniesienie do konkretnego celu strategicznego i kierunku działań niniejszej strategii – zaleca się wykazanie spójności dokumentu z niniejszą strategią.
- Każdy dokument wykonawczy posiadał przypisaną komórkę organizacyjną jako wiodącą, odpowiadającą za całościową realizację.

W poniższej tabeli zawarto dokumenty wykonawcze, które obowiązują na terenie Gminy Klembów wraz z określeniem ich zgodności z niniejszą strategią.

Tabela 12 Wykaz dokumentów wykonawczych obowiązujących w Gminie Klembów wraz z oceną aktualności wobec strategii

Nazwa dokumentu	Data przyjęcia/aktualizacji	Uwagi
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Klembów	2017 r.	Obowiązuje do 2026 r. (nie później niż do 30 czerwca 2026 r.) później zostanie zastąpione Planem ogólnym.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Klembów na lata 2021-2025	2021 r.	Aktualny, zgodny z zapisami strategii. Po upływie okresu obowiązywania dokumentu rekomenduje się uchwalenie nowego dokumentu.
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Klembów	2016 r.	Aktualny, zgodny z zapisami strategii. Po upływie okresu obowiązywania dokumentu dopuszcza się możliwość uchwalenia nowego dokumentu.
Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025	2023 r.	Aktualny, zgodny z zapisami strategii. Po upływie okresu obowiązywania dokumentu dopuszcza się możliwość uchwalenia nowego dokumentu
Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Klembów na lata 2024-2025	2023 r.	Aktualny, zgodny z zapisami strategii. Po upływie okresu obowiązywania dokumentu dopuszcza się możliwość uchwalenia nowego dokumentu

Źródło: opracowanie własne.

3.3 Finansowanie strategii

Realizacja celów zawartych w *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025–2035* wymaga od samorządu aktywnego podejścia do pozyskiwania odpowiednich narzędzi, metod oraz źródeł finansowania. Kluczowe znaczenie ma tu umiejętne wykorzystanie wszelkich dostępnych środków, które umożliwią skuteczne wdrażanie zaplanowanych działań i przyczynią się do urzeczywistnienia strategicznej wizji gminy. Wśród możliwych źródeł finansowania należy uwzględnić między innymi:

- Środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego – regionalne, powiatowe oraz środki własne gminy;
- Środki budżetu państwa;
- Środki pochodzące z budżetu województwa mazowieckiego
- Środki funduszy celowych;
- Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027;
- Inne środki publiczne,
- Inne środki z budżetu Unii Europejskiej z programów:
 - *Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)* – finansowanie projektów przyczyniających się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu.
 - *Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)* – odnoszą się do finansowania projektów związanych z poprawą sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy, zwiększeniem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnieniem opieki nad dziećmi, podnoszeniem jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracją społeczną, rozwojem usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.
 - *Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG)* – fundusze te mogą zostać wykorzystane na realizację projektów badawczo-rozwojowych, innowacyjnych oraz takich, które będą zwiększać konkurencyjność lokalnej gospodarki.
 - *Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 (FERC)* – dedykowane dla projektów związanych z rozwojem cyfryzacji, w tym z rozwojem e-usług oraz wzmocnieniem cyberbezpieczeństwa w przedsiębiorstwach i JST.
 - *Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich 2021-2027 (PTFE)* – fundusze przeznaczone na szkolenia dla beneficjentów korzystających ze środków Funduszy Europejskich, działania informacyjno-promocyjne oraz rozwój systemu informatycznego umożliwiającego aplikowanie i rozliczanie projektów unijnych.

Ponadto, do współfinansowania projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych lub w formule partnerstwa publiczno-prywatnego mogą zostać wykorzystane środki prywatne.

W latach 2019-2023 wydatki majątkowe inwestycyjne Gminy Klembów wyniosły łącznie 104,9 mln zł, czyli średnio 20,9 mln zł na rok. Biorąc te wyliczenia można oszacować, że w trakcie realizacji niniejszej strategii w okresie 2025-2035 Gmina Klembów poniesie wydatki inwestycyjne w wysokości około 209,8 mln zł. Szacunki będą precyzowane w oparciu o Wieloletnią Prognozę Finansową.

Tabela 13 Potencjalne źródła finansowania strategii

Cel strategiczny	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety
Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój edukacji, integrację społeczną i dostępne usługi publiczne	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	Priorytet FEMA.05 Fundusze Europejskie dla wyższej jakości życia na Mazowszu Priorytet FEMA.07 Fundusze Europejskie dla nowoczesnej i dostępnej edukacji na Mazowszu Priorytet FEMA.08 Fundusze Europejskie dla aktywnej integracji oraz rozwoju usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu Priorytet FEMA.09 Mazowsze bliższe obywatelom dzięki Funduszom Europejskim
	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027	Priorytet FERS.02 Opieka nad dziećmi i równowaga między życiem prywatnym i zawodowym Priorytet FERS.03 Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami Priorytet FERS.04 Spójność społeczna i zdrowie
	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)	Priorytet FENX.06 Zdrowie Priorytet FENX.07 Kultura
	Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej (i inne Programy Ministerstwa Sportu i Turystyki)	
	Narodowy Fundusz Zdrowia	
	Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	
	Programy Ministerstwa Zdrowia	
	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	
Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój lokalnej gospodarki oparty na przedsiębiorczości, innowacyjnych usługach i promocji potencjału gminy	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	Priorytet FEMA.01 Fundusze Europejskie dla bardziej konkurencyjnego i inteligentnego Mazowsza Priorytet FEMA.06 Fundusze Europejskie dla aktywnego zawodowo Mazowsza
	Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)	Priorytet FENG.01 Wsparcie dla przedsiębiorców Priorytet FENG.02 Środowisko sprzyjające innowacjom
	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027	Priorytet FERS.01 Umiejętności
	Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności	Komponent A „Odporność i konkurencyjność gospodarki”
	Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027	Priorytet 1. Innowacyjne społeczeństwa

Cel strategiczny	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety
	Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027	Priorytet 1. Współpraca na rzecz inteligentnej Europy Środkowej
Cel strategiczny 4. Gmina przyjazna środowisku – adaptacja do zmian klimatu i ochrona zasobów przyrodniczych	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	Priorytet FEMA.02 Fundusze Europejskie na zielony rozwój Mazowsza
	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)	Priorytet FENX.01 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności Priorytet FENX.02 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR
	Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności	Komponent B „Zielona energia i zmniejszenie energochłonności”
	Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027	Priorytet 2. Społeczeństwa rozważnie korzystające z wody Priorytet 3. Społeczeństwa neutralne dla klimatu
	Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027	Priorytet 2. Współpraca na rzecz bardziej zielonej Europy Środkowej
	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	
	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie	
Cel strategiczny 3. Nowoczesna i dostępna infrastruktura techniczna i transportowa wspierająca harmonijny rozwój przestrzenny gminy	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	Priorytet FEMA.04 Fundusze Europejskie dla lepiej połączonego i dostępnego Mazowsza
	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)	Priorytet FENX.04 Wsparcie sektora transportu z Funduszu Spójności Priorytet FENX.05 Wsparcie sektora transportu z EFRR
	Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności	Komponent E „Zielona, inteligentna mobilność” Komponent C „Transformacja cyfrowa”
	Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027	Priorytet 3. Społeczeństwa neutralne dla klimatu
	Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027	Priorytet 3. Współpraca na rzecz lepiej połączonej Europy Środkowej
	Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych	

Źródło: opracowanie własne.

3.4 Ewaluacja ex-ante

Zgodnie z art. 10a ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, podmiot odpowiedzialny za przygotowanie strategii rozwoju gminy ma obowiązek przeprowadzenia ewaluacji ex-ante, czyli oceny zapisów strategii, dokonanej przed przyjęciem dokumentu. Celem tej oceny jest sprawdzenie, czy zaproponowane cele i kierunki działań są uzasadnione, odpowiednio i trafnie dobrane do aktualnej sytuacji. Ponadto w ramach ewaluacji weryfikuje się kompletność, skuteczność, efektywność i spójność zapisów dokumentu. Dokument ten jest kluczowym narzędziem służącym do strategicznego planowania rozwoju gminy i wyznacza główne kierunki działań w obszarach społecznym, gospodarczym, przestrzennym oraz klimatyczno-środowiskowym.

Kryterium kompletności

Strategia Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025–2035 została opracowana zgodnie z przepisami ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (art. 10e ust. 3). Dokument zawiera wszystkie obligatoryjne elementy wymagane ustawą, w tym: wnioski z diagnozy, analizę SWOT, cele strategiczne rozwoju, kierunki działań, oczekiwane rezultaty wraz z wskaźnikami ich osiągnięcia, model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, ustalenia i rekomendacje dotyczące polityki przestrzennej, obszary strategicznej interwencji, system realizacji strategii, ramy finansowe i źródła finansowania, co zostało wskazane w poniższej tabeli.

Dodatkowo, tak jak jest to wymagane, dokument został opracowany w formie tekstowej oraz graficznej, co pozwala stwierdzić, strategia jest kompletna i spełnia wszystkie wymogi formalne określone w obowiązujących przepisach prawa.

Obligatoryjne elementy strategii rozwoju zgodnie z art. 10e. ust. 3. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym	Strategia Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025 - 2035
Wnioski z diagnozy przygotowanej na potrzeby strategii	1.5. Wnioski z diagnozy gminy 1.6. Analiza SWOT
Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym	2.2 Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym
Kierunki działań podejmowane dla osiągnięcia celów strategicznych	2.4 Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych
Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia	2.7 Oczekiwane rezultaty planowanych działań
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	2.5 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy
Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	2.6 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej
Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca	1.3.2 Obszary strategicznej interwencji

1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566), wraz z zakresem planowanych działań	
Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań	Nie zidentyfikowano OSI kluczowych dla gminy
System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	3. System zarządzania strategią 3.2 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych
Ramy finansowe i źródła finansowania	3.3 Finansowanie strategii

Kryterium trafności

Cele strategii sformułowano w podziale na cztery sfery planowania strategicznego: społeczną, przestrzenną, gospodarczą i klimatyczno-środowiskową. Mimo wyodrębnienia i przyporządkowania celów do poszczególnych sfer są one ze sobą powiązane, wzajemnie się przenikają, uzupełniają, a efekty realizacji jednego z nich wzmacniają i umożliwiają rozwój innego obszaru. Każda z nich pełni odrębną funkcję, ale żadna nie może funkcjonować w oderwaniu od pozostałych, co wskazuje na kompleksowość zaplanowanych działań.

W strategii wskazano kluczowe z punktu widzenia planowania interwencji w gminie Klembów uwarunkowania rozwojowe, okoliczności oraz czynniki, które wpływają na kształtowanie się sytuacji w gminie, co pozwoliło na trafne zaplanowanie interwencji. Potwierdzeniem, że interwencja jest adekwatna i trafna są również przeprowadzone prace diagnostyczne (badania ankietowe, badania jakościowe), które pozwoliły na zidentyfikowanie wyzwań, problemów ale również mocnych stron funkcjonowania gminy i szans pojawiających się w otoczeniu, a tym samym zaplanowania interwencji odpowiadającej na wnioski wynikające z diagnozy.

Na wysoką skuteczność i efektywność strategii wpłynął również proces konsultacji społecznych. Zgłoszone w ich trakcie uwagi przyczyniły się do podniesienia jakości planowanych działań, wyeliminowania uchybień oraz wprowadzenia niezbędnych korekt w dokumencie.

Kryterium skuteczności i efektywności

Strategia zawiera szczegółowy opis systemu wdrażania, monitorowania, ewaluacji oraz aktualizacji dokumentu. Określono w niej jasno podział ról i zadań oraz wskazano podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych elementów procesu. Ujęto również mechanizmy pozwalające na bieżące śledzenie postępów i okresowe aktualizowanie strategii, co umożliwia elastyczne reagowanie na zmieniające się uwarunkowania, zarówno w gminie, jak i w otoczeniu.

W rozdziale 2.7. dotyczącym oczekiwanych rezultatów, zaprezentowano katalog wskaźników pozwalających na ocenę stopnia realizacji celów. Wskaźniki zostały przyporządkowane

do poszczególnych kierunków działania. Przy każdym z nich określono oczekiwaną wartość w 2035 r. co pozwala na precyzyjne monitorowanie postępów, ocenę skuteczności podejmowanych inicjatyw oraz daje podstawę do podejmowania decyzji o dalszych kierunkach rozwoju gminy Klembów. W katalogu wskaźników uwzględniono te odnoszące się m.in. do kwestii edukacji, kultury, infrastruktury społecznej, gospodarki czy infrastruktury technicznej, co pozwala na kompleksowy monitoring postępów realizacji strategii.

W rozdziale 3.3 wskazano możliwe źródła finansowania – krajowe, regionalne i unijne – co zwiększa realne szanse na skuteczne wdrożenie strategii. Zakres planowanych działań i zaplanowana interwencja dowodzą racjonalnego gospodarowania zasobami, co potwierdza wysoką efektywność planowanych interwencji. Dokument zachowuje równowagę między nakładami finansowymi a spodziewanymi efektami społeczno-gospodarczymi, przestrzennymi i środowiskowymi.

Kryterium spójności

Strategia Rozwoju Gminy Klembów wykazuje spójność wewnętrzną i zewnętrzną. Cele zostały wyodrębnione i przypisane do poszczególnych sfer, ale pozostają ze sobą ściśle powiązane – wzajemnie się uzupełniają, przenikają i oddziałują na siebie, a ich zakresy się nie nachodzą na siebie, co potwierdza, że dokument jest spójny wewnętrznie.

Ponadto, wypracowana logika jest spójna, ponieważ podstawą do formułowania celów były wyniki diagnozy oraz określone w dokumencie konkretne czynniki i uwarunkowania wpływające na rozwój gminy. Układ dokumentu umożliwia zatem skuteczne przekładanie wizji i misji gminy na konkretne działania operacyjne.

W zakresie spójności zewnętrznej, wykazuje ona komplementarność z planistycznymi i strategicznymi na szczeblu krajowym, regionalnym i ponadlokalnym, w tym, w szczególności:

- Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze,
- Strategią rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku,
- Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla metropolii warszawskiej 2021-2027+,
- Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego,
- Planem zrównoważonej mobilności miejskiej dla metropolii warszawskiej 2030+,
- Wojewódzkim Planem Transformacji dla Województwa Mazowieckiego na lata 2022-2026,
- Strategią Rozwoju Powiatu Wołomińskiego do 2025 roku,

- Strategią Rozwoju Turystyki Powiatu Wołomińskiego na lata 2022-2030.

Szczególne znaczenie z punktu widzenia opracowania strategii ma Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze, z którą to wykazano spójność na poziomie celów w dokumencie, a ponadto do jej zapisów odniesiono się w rozdziale 1.3.1 Obszary Strategicznej Interwencji.

Wnioski końcowe i rekomendacje

Analiza dokumentu wskazuje, że Strategia Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025–2035 spełnia wszystkie wymogi określone w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz ustawie o samorządzie gminnym. Jest to dokument kompletny, spójny wewnętrznie i zewnętrznie, a także cechujący się wysoką trafnością, skutecznością i efektywnością zaplanowanych działań. Strategia stanowi całościowy i realistyczny plan rozwoju gminy, oparty na rzetelnej diagnozie, analizie danych statystycznych oraz wynikach konsultacji społecznych. Uwzględnia zarówno lokalne, jak i regionalne uwarunkowania, a jej założenia są zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz polityką przestrzenną województwa mazowieckiego. Mając na uwadze powyższe, rekomenduje się przyjęcie Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025–2035, jako nadrzędnego dokumentu strategicznego gminy, spełniającego wymogi ustawowe i zgodnego z aktualnie obowiązującymi przepisami.

Spis tabel i grafik

Tabela 1 Cele i kierunki rozwoju zawarte w strategii rozwoju województwa	9
Tabela 2 Komplementarność strategii gminy ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze.....	10
Tabela 3 Komplementarność strategii gminy z opracowywaną strategią rozwoju ponadlokalnego	10
Tabela 4 Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Klembów	14
Tabela 5 Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Klembów	15
Tabela 6 Działania podstawowe przypisane do poszczególnych JCWP i JCWPd w IIaPGW znajdujących się na terenie Gminy Klembów.....	15
Tabela 7 Układ hierarchiczny systemu osadniczego Gminy Klembów.....	40
Tabela 8 Rezultaty planowanych działań.....	59
Tabela 9 Osoby odpowiedzialne za realizację działań zdefiniowanych w strategii	62
Tabela 10 Monitoring strategii	64
Tabela 11 Aktualizacja zapisów Strategii.....	65
Tabela 12 Wykaz dokumentów obowiązujących w Gminie Klembów wraz z oceną aktualności wobec strategii	66
Tabela 13 Potencjalne źródła finansowania strategii	68
Grafika 1 OSI bieguny wzrostu wskazane w strategii rozwoju województwa, z uwzględnieniem położenia gminy Klembów ..	12
Grafika 2 OSI problemowe, wskazane w strategii rozwoju województwa, z uwzględnieniem położenia gminy Klembów	13
Grafika 3 Łączne zagrożenie suszą na terenie Gminy Klembów.....	17
Grafika 4 Położenie Gminy Klembów na tle regionu	18
Grafika 5 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Klembów.....	48
Grafika 6 Wybrane ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Klembów.....	58

STRATEGIA ROZWOJU Gminy Klembów na lata 2025-2035

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

29 kwietnia 2026 r.

KLEMBÓW, 2025

Dokument został opracowany przez mgr Adriannę Siekierkę.

Spis treści

1.	Przedmiot i zakres opracowania	4
2.	Cel i zakres merytoryczny opracowania	5
3.	Zakres prognozy.....	6
4.	Metody pracy i materiały źródłowe	8
5.	Opis Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035	9
5.1.	Przedmiot i podmiot	9
5.2.	Komplementarność z innymi dokumentami.....	10
5.3.	Misja i wizja	16
5.4.	Cele strategiczne i kierunki działań.....	18
6.	Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska na terenie gminy Klembów.....	27
6.1.	Charakterystyka przedmiotowego obszaru	27
6.2.	Istniejący stan środowiska	28
6.2.1.	Jakość powietrza	28
6.2.2.	Zagrożenie hałasem.....	40
6.2.3.	Pola Elektromagnetyczne	44
6.2.4.	Wody	46
6.2.5.	Gospodarka wodno-ściekowa	66
6.2.6.	Sieć gazowa	69
6.2.7.	Gleby	69
6.2.8.	Złóża	71
6.2.9.	Zasoby przyrodnicze	71
6.3.	Istniejące problemy ochrony środowiska	78
7.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym ...	80
8.	Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu.....	88
9.	Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko.....	110
9.1.	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody.....	111
9.2.	Korytarze ekologiczne.....	115
9.3.	Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	115
9.4.	Ludzie.....	118
9.5.	Powietrze atmosferyczne	119
9.6.	Klimat.....	120
9.7.	Zabytki oraz dobra materialne	122
9.8.	Zasoby naturalne	123
9.9.	Wody	124
9.10.	Krajobraz i powierzchnia ziemi	129
9.11.	Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	130
9.12.	Gospodarka odpadami i ograniczenie powstawania odpadów	132
9.13.	Ryzyko wystąpienia poważnej awarii	132
10.	Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu ...	133
11.	Propozycja działań alternatywnych.....	138
12.	Potencjalne oddziaływanie transgraniczne	139
13.	Rezultaty planowanych działań	139
14.	Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii.....	143
15.	Podsumowanie i wnioski	147
16.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	148
17.	Zestawienie tabel i rysunków	152

1. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

Zgodnie z zapisami artykułów 46 Ustawy OOS, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty następujących dokumentów strategicznych:

1. planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Zgodnie z artykułem 47 Ustawy OOS przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 Ustawy OOS, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione powyżej, jeżeli wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Projekt *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* wpisuje się w powyższy katalog dokumentów.

2. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

3. Zakres prognozy

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

1. informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
2. informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
3. propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
4. informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
5. streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa, analizuje i ocenia:

1. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
2. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
3. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
4. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
5. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną;
 - krajobraz;
 - ludzi;
 - klimat;
 - zwierzęta;
 - zasoby naturalne;
 - rośliny;
 - zabytki;
 - wodę;
 - dobra materialne.
 - powietrze;
 - powierzchnię ziemi;

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

1. rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarowych form ochrony przyrody;
2. rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie (pismo znak: WOOS-III.411.368.2025.JDR (z dnia 7 października 2025 r.) oraz z Mazowieckim Państwowym Wojewódzkim Inspektoratem Sanitarnym w Warszawie (pismo znak: ZS.7040.121.2025 z dnia 7 listopada 2025 r.).

4. Metody pracy i materiały źródłowe

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

5. Opis Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035

5.1. Przedmiot i podmiot

Strategia Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025–2035 stanowi kluczowy dokument wyznaczający długofalowe kierunki działań rozwojowych, odpowiadający na dynamiczne przemiany społeczno-gospodarcze i przestrzenne zachodzące zarówno w skali lokalnej, jak i regionalnej. Dokument został opracowany z myślą o zapewnieniu zrównoważonego rozwoju gminy – w oparciu o analizę uwarunkowań wewnętrznych oraz czynników zewnętrznych wpływających na jej sytuację rozwojową.

Gmina Klembów znajduje się w obszarze silnego oddziaływania Warszawy, co wiąże się z intensywnymi procesami suburbanizacyjnymi. Skutkuje to szybkim wzrostem liczby mieszkańców, wysokim saldem migracji oraz rosnącym zapotrzebowaniem na rozwój zabudowy mieszkaniowej. Jednocześnie postępuje transformacja struktury funkcjonalnej gminy – od tradycyjnej działalności rolniczej w kierunku funkcji mieszkaniowo-usługowej.

Zjawisko to, choć nieuchronne, rodzi istotne wyzwania dla władz i mieszkańców gminy – przede wszystkim w zakresie pogodzenia ochrony i promocji lokalnej tożsamości, walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego z rosnącymi oczekiwaniami nowych mieszkańców oraz dynamicznymi procesami rozwojowymi.

Kluczowe atuty gminy – takie jak atrakcyjne położenie, dobra dostępność komunikacyjna (m.in. bliskość trasy S8 oraz linii kolejowych), wysoka jakość środowiska przyrodniczego (w tym rezerwat „Dębina”), potencjał turystyczny, a także rosnąca atrakcyjność osiedleńcza – stanowią solidne fundamenty do budowania spójnej i nowoczesnej polityki rozwoju. Wysoka pozycja w ogólnopolskim rankingu „Gmina dobra do życia” potwierdza, że Klembów już dziś jest miejscem przyjaznym do zamieszkania, a jego dalszy rozwój powinien iść w parze z troską o przestrzeń, dziedzictwo i jakość życia mieszkańców.

W kontekście prognozowanych zmian, przedmiotowa strategia kładzie szczególny nacisk na ochronę walorów krajobrazowych i tożsamości wiejskiej gminy, przy jednoczesnym planowym i odpowiedzialnym zarządzaniu procesem urbanizacji. Transformacja gminy Klembów – z gminy o rolniczym charakterze w nowoczesne zaplecze mieszkaniowe metropolii warszawskiej – powinna przebiegać w sposób zrównoważony, przemyślany i zgodny z oczekiwaniami lokalnej społeczności. Rozwój funkcji mieszkaniowej, prowadzony w sposób planowy i skoordynowany, odpowie na rosnące potrzeby demograficzne oraz wzmocni pozycję gminy Klembów, jako atrakcyjnego i przyjaznego miejsca do życia, pracy i rekreacji w bezpośrednim sąsiedztwie aglomeracji warszawskiej.

W związku z tym strategia została opracowana w oparciu o szeroki dialog społeczny oraz współpracę z ekspertami i przedstawicielami samorządu, z zachowaniem zgodności z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu – w szczególności ze *Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+*. Dokument ten stanowi kontynuację dotychczasowej polityki rozwojowej, zapoczątkowanej w 2015 roku, której efekty widoczne są m.in. w skali inwestycji i poprawie jakości życia mieszkańców.

5.2. Komplementarność z innymi dokumentami

Strategia Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035 została opracowana w zgodzie z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi, zachowując spójność celów i kierunków działań na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Dzięki temu stanowi uzupełnienie dla istniejących polityk rozwojowych, wspierając ich realizację i wzmacniając efektywność podejmowanych inicjatyw. Dokument ten nawiązuje do założeń zawartych w strategiach i planach takich jak m.in.:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze;
- Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku;
- Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla metropolii warszawskiej 2021-2027+;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego;
- Plan zrównoważonej mobilności miejskiej dla metropolii warszawskiej 2030+;
- Wojewódzki Plan Transformacji dla Województwa Mazowieckiego na lata 2022-2026;
- Strategia Rozwoju Powiatu Wołomińskiego do 2025 roku;
- Strategia Rozwoju Turystyki Powiatu Wołomińskiego na lata 2022-2030.

Najważniejszą rolę przy opracowywaniu strategii dla gmin pełni strategia rozwoju województwa, w tym przypadku *Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze*, która została przyjęta uchwałą 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego. Strategia rozwoju województwa wskazuje główne wyzwania, ale również cele rozwojowe regionu zaplanowane do realizacji przez samorząd województwa oraz inne podmioty. Dokument prezentuje działania skierowane do całego województwa, jak również obszary strategicznej interwencji (OSI) i model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa. Nadrzędny cel strategii brzmi: *Zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwałą i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska*. Poniżej wskazano pięć głównych celów strategicznych i przypisane do nich kierunki działań.

Tabela 1. Cele i kierunki rozwoju zawarte w strategii rozwoju województwa

Obszar	Cel szczegółowy	Kierunki rozwoju
GOSPODARKA	Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości; 2. Rozwój zintegrowanego systemu sprzyjającego generowaniu i absorpcji innowacji; 3. Cyfryzacja gospodarki; 4. Rozwój konkurencyjnej gospodarki; 5. Rozwój miast jako centrów aktywności gospodarczej; 6. Aktywizacja gospodarcza obszarów wiejskich.
DOSTĘPNOŚĆ	Dostępne i mobilne Mazowsze	<ol style="list-style-type: none"> 7. Zwiększenie dostępności transportowej i spójności przestrzennej regionu oraz udziału środków transportu przyjaznych dla środowiska, mieszkańców i przestrzeni; 8. Rozwój uporządkowanej sieci osadniczej, sprzyjającej wykorzystaniu transportu zbiorowego i ruchowi niezmotywowanemu; 9. Udrożnienie systemu tranzytowego i ograniczenie ruchu tranzytowego na pozostałych trasach.
ŚRODOWISKO I ENERGETYKA	Zielone, niskoemisyjne Mazowsze	<ol style="list-style-type: none"> 10. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska; 11. Proekologiczna transformacja energetyki; 12. Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu; 13. Poprawa jakości środowiska; 14. Podnoszenie efektywności energetycznej.
SPOŁECZEŃSTWO	Mazowsze zintegrowane społecznie	<ol style="list-style-type: none"> 15. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego; 16. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz zmniejszenie różnic w dostępie do świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych; 17. Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców; 18. Rozwój priorytetowych dla województwa dziedzin nauki; 19. Włączenie i integracja społeczna.
KULTURA I DZIEDZICTWO	Mazowsze bogate kulturowo	<ol style="list-style-type: none"> 20. Ochrona i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego; 21. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego, potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju gospodarczego i promocji województwa; 22. Upowszechnianie kultury i twórczości; 23. Kreowanie miast i wsi jako centrów aktywności kulturalnej i turystycznej.

źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Założenia Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035 są spójne ze strategią rozwoju województwa, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Komplementarność strategii gminy ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze		Strategia Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035
Cel 1	Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze	Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój lokalnej gospodarki oparty na przedsiębiorczości, innowacyjnych usługach i promocji potencjału gminy
Cel 2	Dostępne i mobilne Mazowsze	Cel strategiczny 3. Nowoczesna i dostępna infrastruktura techniczna i transportowa wspierająca harmonijny rozwój przestrzenny gminy
Cel 3	Zielone, niskoemisyjne Mazowsze	Cel strategiczny 4. Gmina przyjazna środowisku – adaptacja do zmian klimatu i ochrona zasobów przyrodniczych
Cel 4	Mazowsze zintegrowane społecznie	Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój edukacji, integrację społeczną i dostępne usługi publiczne
Cel 5	Mazowsze bogate kulturowo	

źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035 jest także spójna ze strategią rozwoju ponadlokalnego, czyli Strategią rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku, nad którą trwają prace. W 2024 r. opublikowano zatwierdzoną strukturę celów¹, która zgodnie z Uchwałą nr 6/2024 Walnego Zgromadzenia Członków Stowarzyszenia „Metropolia Warszawska” z dnia 22 marca 2024 r. będzie stanowiła część składową projektu Strategii rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku i zostanie uzupełniona o bardziej szczegółowe opisy. Poniższa tabela przedstawia spójność strategii gminy wobec strategii rozwoju ponadlokalnego.

Tabela 3. Komplementarność strategii gminy z opracowywaną strategią rozwoju ponadlokalnego

Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku		Strategia Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035
Cel 1. Efektywne partnerstwo	Kierunki działań: <ul style="list-style-type: none"> Aktywny kapitał społeczny; Intensywna współpraca samorządowa; Rozwinięta świadomość i tożsamość metropolitalna; Skoordynowany system usług społecznych. 	Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój edukacji, integrację społeczną i dostępne usługi publiczne
Cel 2. Wygodna przestrzeń	Kierunki działań: <ul style="list-style-type: none"> Przyjazne miejsca; Swoboda i bezpieczeństwo podróży. 	Cel strategiczny 3. Nowoczesna i dostępna infrastruktura techniczna i transportowa wspierająca harmonijny rozwój przestrzenny gminy

¹źródło: <https://um.warszawa.pl/waw/metropolia-warszawska/cele-rozwoju-i-kierunki-dzialan> (data dostępu: 15.04.2025 r.)

Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku		Strategia Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035
Cel 3. Elastyczna odporność	Kierunki działań: <ul style="list-style-type: none"> Adaptacja i mitygacja zmian klimatu; Bezpieczeństwo energetyczne; Elastyczny system migracyjny; Wysoka jakość środowiska; Zrównoważony system żywnościowy. 	Cel strategiczny 3. Nowoczesna i dostępna infrastruktura techniczna i transportowa wspierająca harmonijny rozwój przestrzenny gminy; Cel strategiczny 4. Gmina przyjazna środowisku – adaptacja do zmian klimatu i ochrona zasobów przyrodniczych.
Cel 4. Konkurencyjna otwartość	Kierunki działań: <ul style="list-style-type: none"> Atrakcyjność zamieszkania; Kompetencje przyszłości; Metropolitalna oferta turystyczna; Miejsce dla biznesu. 	Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój edukacji, integrację społeczną i dostępne usługi publiczne; Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój lokalnej gospodarki oparty na przedsiębiorczości, innowacyjnych usługach i promocji potencjału gminy.

źródło: <https://um.warszawa.pl/waw/metropolia-warszawska/cele-rozwoju-i-kierunki-dzialan>

Obszary Strategicznej Interwencji

Według Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 198 z późn. zm.) obszary objęte strategiczną interwencją to: *określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne.*

W *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze* wyróżniono OSI na poziomie krajowym takie jak: obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Ponadto wspomniana strategia definiuje dwa typy OSI:

a) problemowe – podregiony NUTS 3:

- w regionie Mazowieckim regionalnym: ciechanowski, ostrołęcki, płoński, radomski, siedlecki, żyrardowski;
- w regionie Warszawskim stołecznym²: warszawski zachodni, warszawski wschodni i miasto Warszawa;

b) bieguny wzrostu – miejskie obszary funkcjonalne:

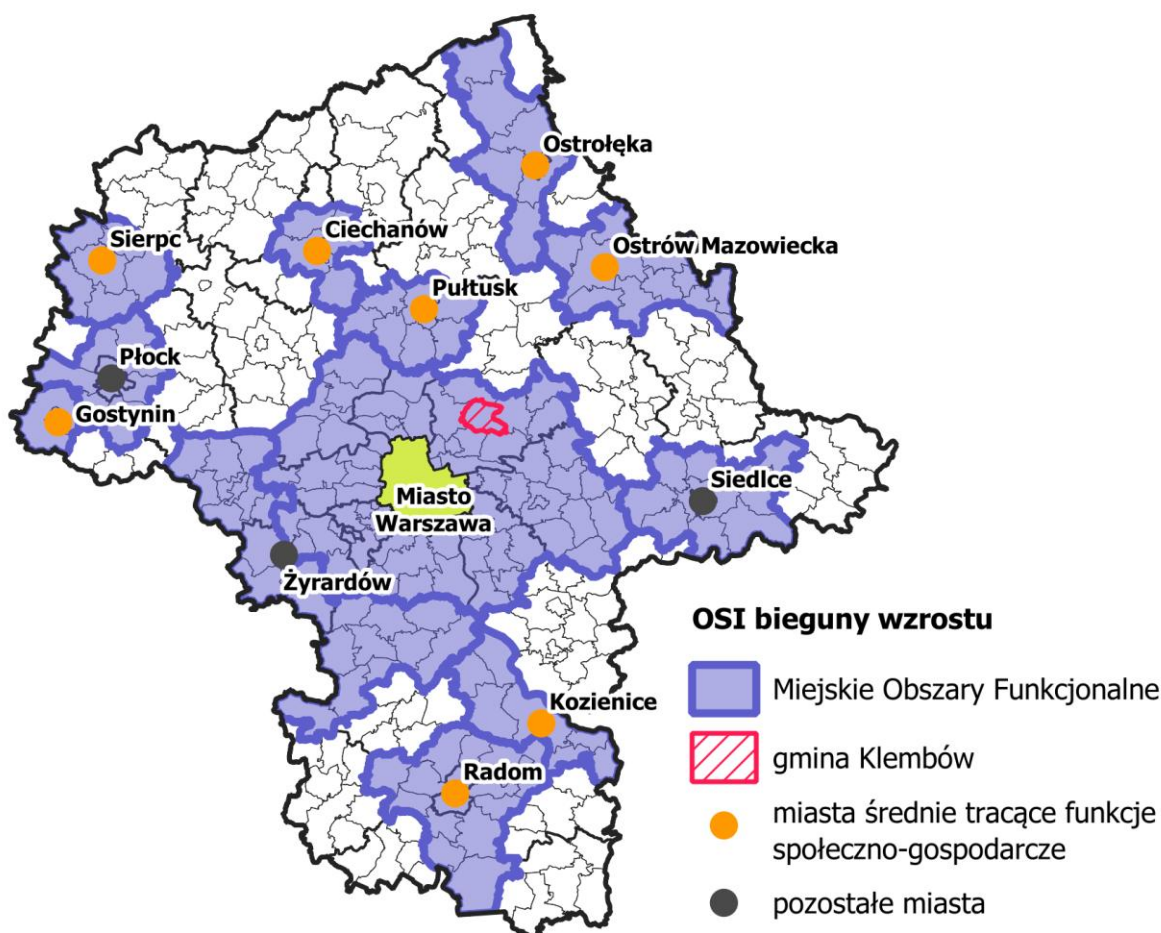
² Region warszawski stołeczny obejmuje Warszawę wraz z dziewięcioma powiatami: legionowskim, mińskim, nowodworskim, otwockim, wołomińskim, grodziskim, piaseczyńskim, pruszkowskim i warszawskim zachodnim.

- miejski obszar funkcjonalny Warszawy (region Warszawski stołeczny) jako istniejący biegun wzrostu;
- miejskie obszary funkcjonalne miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz Płocka, Siedlec i Żyrardowa jako potencjalnych biegunów wzrostu.

Gmina Klembów wpisuje się w OSI miejski obszar funkcjonalny Warszawy (OSI MOF Warszawy), który pełni rolę ośrodka metropolitalnego o znaczeniu europejskim. Miasta i ich obszary funkcjonalne pełnią rolę biegunów wzrostu w województwie. W strategii rozwoju województwa wskazano na współpracę w ramach MOF, która obejmuje w szczególności:

- uporządkowanie gospodarki przestrzennej i przywrócenie ładu przestrzennego;
- rozwój efektywnego systemu transportowego opartego na transporcie zbiorowym i niezmotoryzowanym;
- poprawę jakości powietrza;
- zwiększenie efektywności i dostępności do usług publicznych.

Rysunek 1. OSI bieguny wzrostu wskazane w strategii rozwoju województwa, z uwzględnieniem położenia gminy Klembów

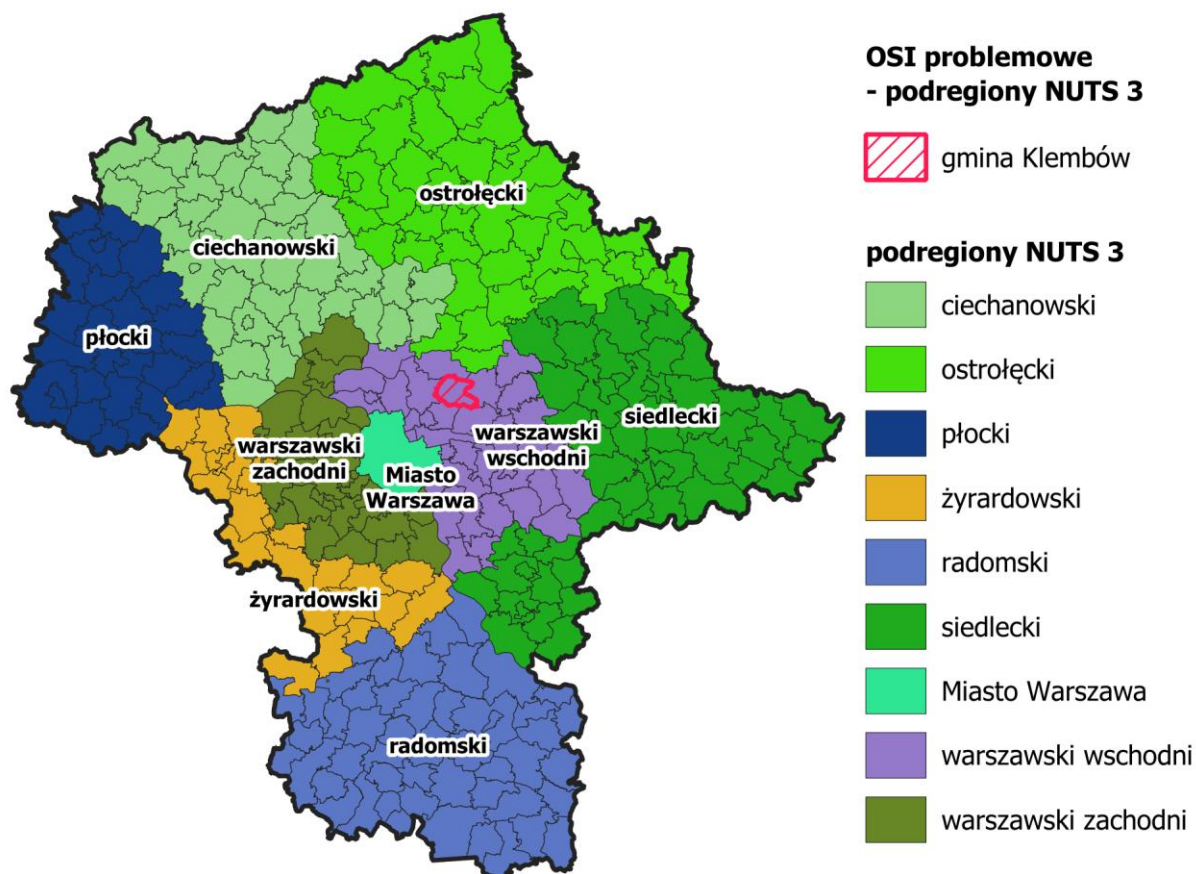

źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Pomimo silnych powiązań funkcjonalnych pomiędzy gminami tworzącymi MOF Warszawy, istnieje duże zróżnicowanie pod względem rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego gmin. Z uwagi na występujące dysproporcje MOF Warszawy, Gmina Klembów, wpisuje się również w typ problemowy OSI warszawsko-wschodni obszar strategicznej interwencji. Działania zaplanowane w OSI warszawsko-wschodnim koncentrują się na:

- wsparciu rozwoju społeczno-gospodarczego (poprzez m.in.: aktywizację osób bezrobotnych, rozwój oferty inwestycyjnej, poprawę jakości infrastruktury turystycznej);
- poprawie dostępności do infrastruktury komunalnej i usług społecznych (poprzez m.in.: rozbudowę infrastruktury komunalnej, rozwój zintegrowanego transportu zbiorowego, rozwój sieci tras pieszo-rowerowych, poprawę dostępności do usług z zakresu zdrowia, edukacji, pomocy społecznej itp.).

Rysunek 2. OSI problemowe, wskazane w strategii rozwoju województwa, z uwzględnieniem położenia gminy Klembów

źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

5.3. Misja i wizja

Wizja i misja rozwoju stanowią kluczowe elementy długofalowego planowania strategicznego gminy Klembów. Określają one nie tylko aspiracje władz lokalnych i mieszkańców oraz wszystkich interesariuszy procesu, ale również wyznaczają kierunki działań podejmowanych w celu poprawy jakości życia oraz zapewnienia zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego.

Wizja rozwoju gminy przedstawia jej pożądany obraz w przyszłości – stan do którego dąży się poprzez planowanie i wdrażanie konkretnych działań, które zaprezentowano w przedmiotowym dokumencie. Z kolei misja określa podstawowy – nadrzędny cel rozwojowy gminy jako wspólnoty samorządowej, ale także sposób realizacji zadań publicznych w oparciu o lokalne zasoby, potrzeby i wyzwania.

W niniejszym rozdziale zaprezentowano wizję i misję rozwoju gminy, które stanowią punkt wyjścia do stworzenia schematu i zakresu interwencji.

MISJA

GMINY KLEMBÓW

Celem nadrzędnym jest rozwój osiedleńczy przy zachowaniu spójnego, zielono-sielskiego charakteru gminy oraz podniesienie jakości życia i usług w gminie, w tym stopniowego kreowania oferty spędzania wolnego czasu skierowanej do mieszkańców i odpowiadającej ich rosnącym potrzebom. Misja skupiona jest na zrównoważonym rozwoju terytorialnym całej gminy i systematycznym rozwijaniu i przygotowaniu gminy do przyjęcia i osiedlania się nowych mieszkańców, których liczba z roku na rok wzrasta.

WIZJA GMINY KLEMBÓW

GINA KLEMBÓW - MIEJSCE DOBRE DO ŻYCIA

Gmina Klembów w 2035 r. ma być miejscem atrakcyjnym, dobrym do życia, wychodzącym naprzeciw oczekiwaniom obecnych, jak i nowych mieszkańców.

W kontekście prognozowanego wzrostu liczby mieszkańców, gmina przewiduje rozbudowę infrastruktury oraz rozwijanie się w sposób zrównoważony, który będzie wspierał integrację nowych mieszkańców oraz poprawę jakości życia.

Jak będzie wyglądać gmina Klembów w 2035 roku?

W wyniku realizacji założeń strategii, gmina Klembów będzie:

- Gminą atrakcyjną osiedleńczo, zachowującą zielony i sielski charakter, przy jednoczesnym utrzymaniu wysokich walorów środowiskowych związanych m.in. z najstarszym rezerwatem przyrody na Mazowszu – rezerwatem „Dębina”
- Zapewniać dostęp do wysokiej jakości usług oraz oferty czasu wolnego skierowanej do różnych grup mieszkańców
- Gminą pozbawioną deficytów infrastrukturalnych
- Sprzyjać wypoczynkowi i rekreacji m.in. dzięki rozwiniętej sieci ścieżek rowerowych łączących wszystkie miejscowości
- Gminą bezpieczną, przyciągającą mieszkańców, w tym rodziny z dziećmi
- Rozwijać się w sposób zrównoważony, z zachowaniem ładu przestrzennego i transformacją w gminę osadniczą poprzez rozwój zabudowy mieszkaniowej - jednorodzinnej
- Posiadać rozpoznawalną markę Klembów
- Oferować atrakcyjne warunki do osiedlania się
- Charakteryzować się wysokim rozwojem przedsiębiorczości wśród mieszkańców

5.4. Cele strategiczne i kierunki działań

Zaplanowane cele strategiczne i kierunki działania skoncentrowane są na kontynuacji dotychczasowego kierunku rozwoju, przy jednoczesnym dostosowaniu do zmieniających się obecnie uwarunkowań, jak również w odniesieniu do deficytów, wyzwań i problemów zidentyfikowanych w trakcie diagnozy oraz przeprowadzonych spotkań warsztatowych i badań ankietowych.

Cele strategii sformułowano w podziale na cztery sfery planowania strategicznego: społeczną, przestrzenną, gospodarczą i klimatyczno-środowiskową. Mimo wyodrębnienia i przyporządkowania celów do poszczególnych sfer należy mieć na uwadze, że są one ze sobą powiązane, wzajemnie się przenikają, uzupełniają, a efekty realizacji jednego z nich wzmacniają i umożliwiają rozwój innego obszaru. Każda z nich pełni odrębną funkcję, ale żadna nie może funkcjonować w oderwaniu od pozostałych, co wskazuje na kompleksowość zaplanowanych działań.

Aby zaplanowane działania w ramach sfery społecznej i gospodarczej mogłyby być skutecznie realizowane, kluczowe jest odpowiednie zaplecze infrastrukturalne i przestrzenne. Ponadto w celu rozwoju gospodarczego oprócz potencjału i infrastruktury technicznej, kluczowy jest potencjał społeczny i zasoby kapitału ludzkiego. Nie mniej istotna jest sfera klimatyczno-środowiskowa, która stanowi fundament dla długofalowej trwałości wszystkich działań.

Zrównoważone gospodarowanie zasobami, ochrona środowiska, czy adaptacja do zmian klimatu i rozwój zielonej infrastruktury to warunki konieczne dla zapewnienia bezpiecznego oraz zdrowego życia społeczności, jak również przyciągania inwestycji i rozwoju gospodarczego.

Dlatego skuteczne planowanie strategiczne gminy Klembów powinno być oparte na zintegrowanym podejściu, co gwarantuje spójny, zrównoważony i długotrwały rozwój lokalny.

Kluczowe z punktu widzenia planowania interwencji w gminie Klembów jest uwzględnienie uwarunkowań rozwojowych, okoliczności oraz czynników, które wpływają na kształtowanie się sytuacji w gminie.

Poniżej w sposób syntetyczny zestawiono najważniejsze czynniki mające wpływ na rozwój gminy Klembów:

- Odnotowywany i prognozowany wzrost liczby ludności;
- Niższa dynamika starzenia się społeczeństwa;
- Wysoka pozycja w rankingu „Gmina dobra do życia”;
- Wysoka wartość wskaźnika salda migracji;
- Odczuwalne skutki społeczno-gospodarcze i przestrzenne, postępującej suburbanizacji Warszawy oraz silne powiązania funkcjonalne z miastem stołecznym;
- Stopniowy zanik rolnictwa w gospodarce, transformacja gminy i łączenie funkcji rolniczej z mieszkaniową;
- Zmniejszające się zapotrzebowanie na pomoc społeczną;
- Potencjał do rozwoju turystyki (weekendowej, krajoznawczej, rowerowej);
- Rozwój i rozbudowa zasobu mieszkaniowego w gminie, tworzenie oferty terenów mieszkaniowych dla osób wyprowadzających się poza miasto;
- Zwiększone zapotrzebowanie na rozbudowę zabudowy jednorodzinnej, stopniowe stawanie się „sypialnią” Warszawy;
- Walory przyrodnicze i krajobrazowe – występowanie obszarów chronionych w tym najstarszego na Mazowszu rezerwatu przyrody „Dębina”;
- Silne zagrożenie suszą i ryzyko wystąpienia powodzi, ze strony rzeki Rządza;
- Dobra dostępność komunikacyjna i przebieg ważnych szlaków komunikacyjnych (droga ekspresowa S8, drogi wojewódzkie nr 634 i 636 oraz linii kolejowych nr 6, 10 i 13);
- Wypieranie zabudowy zagrodowej i zastępowanie zabudową mieszkaniową jednorodzinną;
- Zaburzenie pierwotnych układów ruralistycznych i rozproszenie, wskutek rozwoju zabudowy i urbanizację dotychczas niezabudowanych terenów.

Schemat założeń planistycznych oraz kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenna	Sfera klimatyczno-środowiskowa
Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój edukacji, integrację społeczną i dostępne usługi publiczne	Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój lokalnej gospodarki oparty na przedsiębiorczości, innowacyjnych usługach i promocji potencjału gminy	Cel strategiczny 3. Nowoczesna i dostępna infrastruktura techniczna i transportowa wspierająca harmonijny rozwój przestrzenny gminy	Cel strategiczny 4. Gmina przyjazna środowisku – adaptacja do zmian klimatu i ochrona zasobów przyrodniczych
Kierunek działania 1.1 Nowoczesna i dostępna edukacja oraz atrakcyjna przestrzeń do nauki i rozwoju	Kierunek działania 2.1 Zrównoważony rozwój gospodarczy	Kierunek działania 3.1 Wydajna i efektywna infrastruktura techniczna	Kierunek działania 4.1 Poprawa jakości środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym
Kierunek działania 1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną i ofertę kulturalno-rekreacyjną		Kierunek działania 3.2 Zintegrowany rozwój sieci drogowej i rowerowej wraz z poprawą dostępności i bezpieczeństwa transportowego	
Kierunek działania 1.3 Wzmacnianie zaangażowania społecznego		Kierunek działania 3.3 Zintegrowane zarządzanie przestrzenią gminy	
Kierunek działania 1.4 Systemowe wsparcie mieszkańców poprzez wzmacnianie dostępności i jakości usług społecznych, zdrowotnych			
Kierunek działania 1.5 Tworzenie atrakcyjnych warunków do zamieszkania i rozwój mieszkalnictwa			

Sfera społeczna

<div data-bbox="162 353 662 425" data-label="Section-Header"> <h3>Sfera społeczna</h3> </div> <div data-bbox="189 468 643 591" data-label="Text"> <p>Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój edukacji, integrację społeczną i dostępne usługi publiczne</p> </div> <div data-bbox="296 663 536 689" data-label="Section-Header"> <p>Kierunek działania 1.1</p> </div> <div data-bbox="205 694 627 754" data-label="Text"> <p>Nowoczesna i dostępna edukacja oraz atrakcyjna przestrzeń do nauki i rozwoju</p> </div>	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie wysokiej jakości nauczania i podnoszenie standardu bazy edukacyjnej, w celu zwiększenia komfortu nauki; • Rozbudowa placówek edukacyjnych i zwiększenie liczby miejsc w szkołach i przedszkolach; • Zwiększenie poziomu współpracy między samorządami szkolnymi; • Prowadzenie działań na rzecz wzmacniania kompetencji kadry nauczycielskiej; • Poszerzenie katalogu zajęć dodatkowych w placówkach oświatowych, w tym kół zainteresowań, kół sportowych; • Budowa żłobka; • Zwiększenie oferty w zakresie m.in. wczesnego wspomaganie, zajęć integracji sensorycznej, logopedii
<div data-bbox="162 1182 662 1254" data-label="Section-Header"> <h3>Sfera społeczna</h3> </div> <div data-bbox="185 1294 643 1417" data-label="Text"> <p>Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój edukacji, integrację społeczną i dostępne usługi publiczne</p> </div> <div data-bbox="293 1491 536 1518" data-label="Section-Header"> <p>Kierunek działania 1.2</p> </div> <div data-bbox="173 1523 654 1583" data-label="Text"> <p>Inwestycje w infrastrukturę społeczną i ofertę kulturalno-rekreacyjną</p> </div>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa budynku Gminnego Ośrodka Kultury; • Budowa/rozbudowa Urzędu Gminy w Klembowie i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej; • Poprawa dostępności oferty rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów; • Stworzenie atrakcyjnych miejsc i przestrzeni do spędzania czasu wolnego, rekreacji i wypoczynku; • Wykorzystanie potencjału świetlic, ich doposażenie w celu zwiększenia atrakcyjności oferty czasu wolnego; • Organizacja sportowych wydarzeń międzyszkolnych, aktywizujących i integrujących uczniów; • Promocja cyklicznych imprez m.in. Gminnych Dożynek; • Wsparcie działalności i rozwijanie oferty Gminnego Ośrodka Kultury i Gminnej Biblioteki Publicznej, Centrum Integracyjno - Kulturalnego w Pasku oraz świetlic wiejskich czy Klubu Mieszkańców w Krzywicy; • Prowadzenie działań na rzecz budowy świetlic na terenie gminy; • Rozszerzenie oferty instytucji kultury i organizacja wydarzeń w odniesieniu do rosnących oczekiwań mieszkańców.

<p>Sfera społeczna</p> <p>Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój edukacji, integrację społeczną i dostępne usługi publiczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań na rzecz zwiększenia poziomu uczestnictwa mieszkańców w proponowanych przez instytucje i organizacje aktywnościach; • Kontynuowanie realizacji Szkolnego Budżetu Obywatelskiego; • Promocja i zachęcanie mieszkańców do zaangażowania w fundusz sołecki; • Wzmacnianie tożsamości lokalnej; • Rozwój społeczeństwa obywatelskiego- wspieranie organizacji pozarządowych, wolontariatu, kół gospodyń wiejskich i grup pasjonatów; • Działania na rzecz integracji mieszkańców i zwiększenia poziomu zaangażowania w sprawy gminy.
<p>Kierunek działania 1.3 Wzmacnianie zaangażowania społecznego</p>	
<p>Sfera społeczna</p> <p>Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój edukacji, integrację społeczną i dostępne usługi publiczne</p> <p>Kierunek działania 1.4 Systemowe wsparcie mieszkańców poprzez wzmacnianie dostępności i jakości usług społecznych, zdrowotnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych oraz mieszkańców z niepełnosprawnościami poprzez m.in.: stworzenie dziennego domu pobytu dla osób starszych, budowę centrum opiekuńczo-mieszkalnego; • Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, zdrowotnych i edukacyjnych osobom ze szczególnymi potrzebami; • Deinstytucjonalizacja usług społecznych; • Rozwój i popularyzacja usług opiekuńczych i usług asystenckich oraz opieki wytchnieniowej; • Rozwój infrastruktury i poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej; • Współpraca z innymi samorządami (sąsiednimi gminami oraz powiatem wołomińskim) w ramach zapewnienia wsparcia osobom z niepełnosprawnościami; • Zapewnienie mieszkańcom dostępu do poradnictwa specjalistycznego (m.in. psychologa); • Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, grupami nieformalnymi i liderami społeczności lokalnych, w tym promocja wolontariatu; • Propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia, w szczególności wśród seniorów; • Rozwój i profesjonalizacja usług Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Centrum Usług Wspólnych oraz Klubu Integracji Społecznej ora Klubu Senior+.

<p>Sfera społeczna</p> <p>Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój edukacji, integrację społeczną i dostępne usługi publiczne</p> <p>Kierunek działania 1.5 Tworzenie atrakcyjnych warunków do zamieszkania i rozwój mieszkalnictwa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie mieszkań wspomaganych i treningowych; • Tworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego; • Kontynuacja akcji promujących gminę i zachęcających do osiedlania się i meldowania m.in. promocja meldunkowa; • Kształtowanie nowoczesnych (ekonomicznych, ekologicznych, z dostępem do komunikacji, usług i infrastruktury społecznej), terenów mieszkaniowych jako realizacja zapotrzebowania na mieszkalnictwo w skali metropolii warszawskiej.
<p>Sfera gospodarcza</p> <p>Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój lokalnej gospodarki oparty na przedsiębiorczości, innowacyjnych usługach i promocji potencjału gminy</p> <p>Kierunek działania 2.1 Zrównoważony rozwój gospodarczy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa stref aktywności gospodarczej i wydzielenie stref usługowo-gospodarczych przy głównych drogach; • Prowadzenie działań na rzecz pozyskania nowych inwestorów; • Wzmacnianie poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców; • Przeciwdziałanie bezrobociu i integracja oraz reintegracja zawodowa; • Wzmocnienie funkcji i rozwój oferty usługowej; • Wdrożenie i rozwój e-administracji, zwiększenie możliwości załatwienia spraw drogą elektroniczną; • Rozbudowa/budowa budynku Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej; • Kreowanie marki Klembów i promocja w oparciu o walory przyrodnicze (najstarszy rezerwat w województwie mazowieckim) oraz kulturowe – zabytki (Zabytkowy pałac w Woli Rasztowskiej, Dom Św. Faustyny w Ostrówku); • Promocja lokalnej przedsiębiorczości i produktów lokalnych m.in. miodu w ramach gminnej pasieki „Klembowskie Pszczółki”; • Prowadzenie działań na rzecz wzmocnienia powiązań terenów gminy z miastami Wołominem i Warszawą, jako ośrodkami obsługi ponadlokalnej; • Promowanie lokalnych, naturalnych i ekologicznych wyrobów rolno-spożywczych.

Sfera przestrzenna

<div>Sfera przestrzenna</div> <p>Cel strategiczny 3. Nowoczesna i dostępna infrastruktura techniczna i transportowa wspierająca harmonijny rozwój przestrzenny gminy</p> <p>Kierunek działania 3.1 Wydajna i efektywna infrastruktura techniczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej; • Budowa oczyszczalni ścieków w Rasztowie; • Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Klembowie; • Modernizacja sieci energetycznej; • Rozbudowa i budowa nowych odcinków sieci gazowej i sieci wodociągowej; • Poprawa dostępu do Internetu na terenie gminy; • Stałe podnoszenie jakości systemu zbierania i utylizacji odpadów; • Działania monitoringowe na terenach zagrożonych powstaniem dzikich wysypisk śmieci; • Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie segregacji odpadów; • Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury, w tym tworzenie nowych terenów zielonych.
<div>Sfera przestrzenna</div> <p>Cel strategiczny 3. Nowoczesna i dostępna infrastruktura techniczna i transportowa wspierająca harmonijny rozwój przestrzenny gminy</p> <p>Kierunek działania 3.2 Zintegrowany rozwój sieci drogowej i rowerowej wraz z poprawą dostępności i bezpieczeństwa transportowego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i stworzenie zintegrowanego systemu ścieżek oraz wdrożenie wojewódzkich standardów infrastruktury rowerowej; • Rozbudowa i modernizacja dróg gminnych; • Rozwój, modernizacja oraz wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne; • Modernizacja i budowa chodników; • Udoskonalenie komunikacji wewnątrzgminnej i rozwój transportu publicznego; • Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa ruchu drogowego; • Prowadzenie działań lobbingowych na rzecz ujednolicenia polityki biletowej metropolii warszawskiej; • Zacieśnienie współpracy w ramach ZIT w kontekście inwestycji transportowych; • Lobbing i współpraca na rzecz rozbudowy linii kolei pasażerskich na trasie Tłuszcz-Radzymin-Legionowo; • Budowa parkingów P&R.

<p>Sfera przestrzenna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie i uchwalenie planu ogólnego; • Aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; • Prowadzenie inwestycji w celu nadania centrum Klembowa funkcji centrum administracyjnego, usługowego i kulturowego gminy; • Rozwój terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową; • Wspieranie działań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego; • Rozbudowa sieci monitoringu na terenie gminy; • Poprawa dostępności obiektów i przestrzeni dla osób ze szczególnymi potrzebami wraz z likwidacją barier architektonicznych; • Budowa i modernizacja placów zabaw oraz miejsc spędzania wolnego czasu; • Doposażanie przestrzeni publicznych w obiekty małej architektury; • Zagospodarowanie przestrzeni parku w Ostrówku; • Ochrona przed nadmierną zabudową terenów otwartych; • Zrównoważony rozwój poszczególnych sołectw i minimalizowanie dysproporcji rozwojowych.
<p>Cel strategiczny 3. Nowoczesna i dostępna infrastruktura techniczna i transportowa wspierająca harmonijny rozwój przestrzenny gminy</p>	
<p>Kierunek działania 3.3 Zintegrowane zarządzanie przestrzenią gminy</p>	

Sfera klimatyczno-środowiskowa

Sfera klimatyczno-środowiskowa

Cel strategiczny 4.
Gmina przyjazna środowisku –
adaptacja do zmian klimatu i ochrona
zasobów przyrodniczych

Kierunek działania 4.1
 Poprawa jakości środowiska
 i przeciwdziałanie zmianom
 klimatycznym

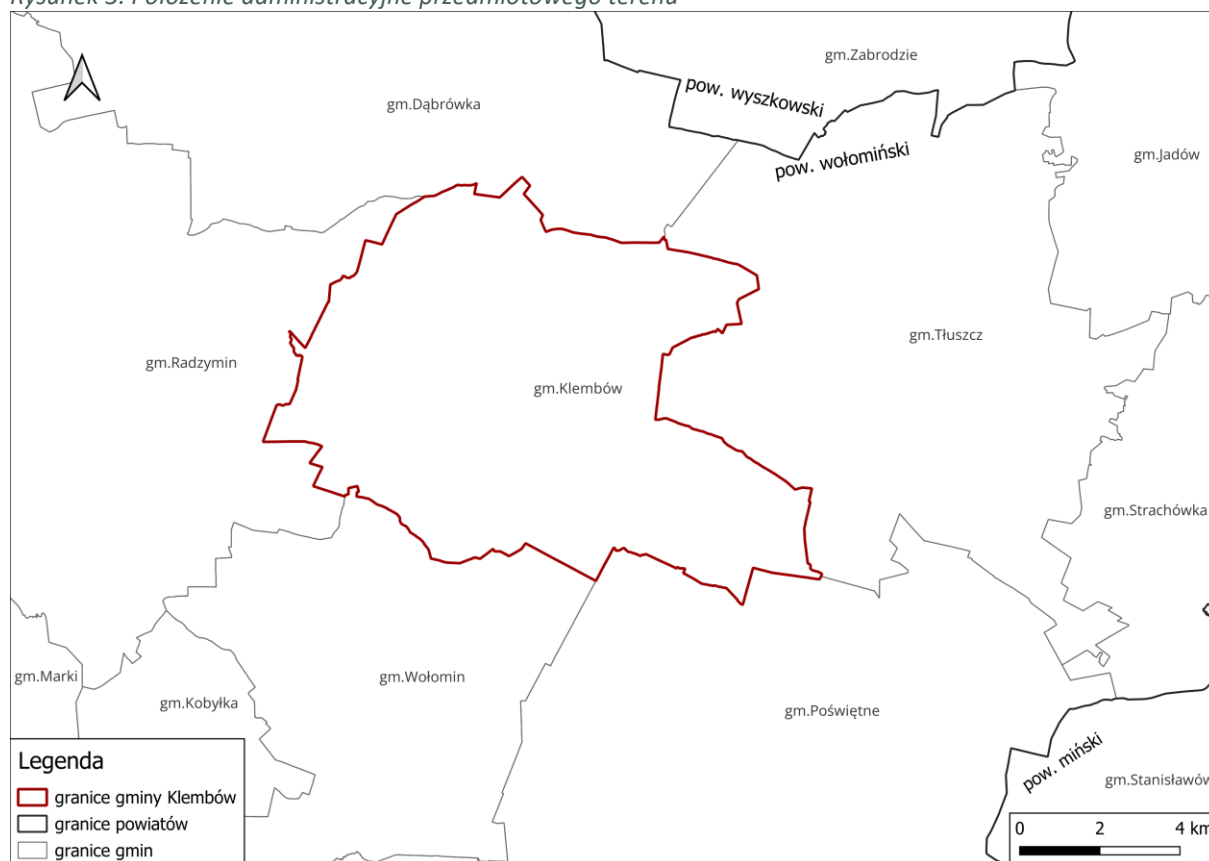
- Prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza;
- Wsparcie mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ciepła;
- Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu;
- Rozwój i zwiększenie powierzchni terenów zielonych;
- Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i budynków prywatnych;
- Rozwój i zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
- Racjonalne udostępnienia terenów cennych przyrodniczo;
- Utrzymanie i wzmacnianie potencjału przyrodniczego i krajobrazowego wszystkich obszarów chronionych i cennych przyrodniczo;
- Utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych;
- Zapobieganie procesom degradacji środowiska przez urbanizację;
- Modernizacja i budowa obiektów małej retencji;
- Wzmacnianie świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych wśród mieszkańców, poprzez prowadzenie działań edukacyjnych.

6. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska na terenie gminy Klembów

6.1. Charakterystyka przedmiotowego obszaru

Gmina Klembów jest położona w centralnej części województwa mazowieckiego i powiatu wołomińskiego. Gmina leży w odległości 28 km od Warszawy i znajduje się w strefie jej wpływów. Powierzchnia gminy wynosi 8 570 ha i graniczy z następującymi gminami: od wschodu z gminą Tłuszcz, od zachodu z gminą Radzymin, od północy z gminą Dąbrówka, od południa z gminami Poświętne oraz Wołomin.³

Rysunek 3. Położenie administracyjne przedmiotowego terenu

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Geoserwisu

³ Prognoza Oddziaływania na Środowisko projektu Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Klembów.

6.2. Istniejący stan środowiska

6.2.1. Jakość powietrza

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa mazowieckiego wyznaczono 4 strefy:

- aglomeracja warszawska – PL1401;
- miasto Płock – PL1402;
- miasto Radom – PL1403;
- strefa mazowiecka – PL1404.

Przedmiotowy obszar leży w strefie mazowieckiej (PL1404).

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, była prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2024 r. poz. 870). Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji:

• dwutlenek siarki SO ₂ ;	• pył zawieszony PM _{2.5} ;
• dwutlenek azotu NO ₂ ;	• ołów Pb w PM ₁₀ ;
• tlenek węgla CO;	• arsen As w PM ₁₀ ;
• benzen C ₆ H ₆ ;	• kadm Cd w PM ₁₀ ;
• ozon O ₃ ;	• nikiel Ni w PM ₁₀ ;
• pył zawieszony PM ₁₀ ;	• benzo(a)piren B(a)P w PM ₁₀ .

W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się 3 substancje: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x, ozon O₃.

- dwutlenek siarki SO₂;
- tlenki azotu NO_x
- ozon O₃.

Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy - zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Poniżej zestawiono klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza:

- **Klasa A** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego,
- **Klasa C** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy,
- **Klasa D1** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- **Klasa D2** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu).

Tabela 4. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza

Poziom stężeń	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom dopuszczalny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego ¹	ochrona zdrowia ludzi: dwutlenek siarki SO ₂ , dwutlenek azotu NO ₂ , tlenek węgla CO, benzen C ₆ H ₆ , pył PM10, pył PM2.5 ² ołów Pb (zawartość w PM10)	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego ¹	ochrona roślin: dwutlenek siarki SO ₂ tlenki azotu NO _x -	C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego

Poziom stężenia	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
powyżej poziomu docelowego	ozon O ₃ ochrona zdrowia ludzi arsen As (zawartość w PM10), kadm Cd (zawartość w PM10), nikiel Ni (zawartość w PM10), benzo(a)piren B(a)P (zawartość w PM10)	C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
W przypadku, gdy dla ozonu określony jest poziom celu długoterminowego			
nieprzekraczający poziomu celu długoterminowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin	D1	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
powyżej poziomu celu długoterminowego	ozon O ₃	D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego

¹ z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w rozporządzeniu MŚ w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

² W przypadku pyłu zawieszonego PM_{2,5}, w roku 2024 obowiązuje poziom dopuszczalny II fazy, przy ocenie którego stosuje się dotychczasowe oznaczenie klas: A1 i C1.

źródło: Na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim raport wojewódzki za rok 2024

Roczna ocena została wykonana zgodnie z obowiązującymi zasadami, bazującymi na przepisach prawnych. Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów. Klasyfikacji dokonano dla czterech stref na terenie województwa mazowieckiego.

W 2024 r. w ramach systemu PMŚ na terenie województwa mazowieckiego funkcjonowało ogółem 24 stacji pomiarowych oraz 111 stanowisk pomiarowych. Lokalizacja stacji jest z reguły niezmienna, zależna przede wszystkim od wyników wykonywanej co 5 lat oceny jakości powietrza, której celem jest ustalenie odpowiedniego sposobu wykonywania rocznych ocen jakości powietrza zgodnie z art. 88 ust. 2. ustawy Poś. Prowadzenie badań w stałych lokalizacjach daje możliwość obserwowania zmian jakości powietrza w wieloletnim.

Na terenie gminy Klembów w 2024 roku nie znajdował się żaden punkt pomiarowy. Najbliższą stacją dla przedmiotowej gminy, były stacje zlokalizowane w Warszawie (ul. Kondratowicza) oraz w Warszawie przy IMGW.⁴

⁴ źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim raport wojewódzki za rok 2024.

W latach 2022-2024 roku dla strefy mazowieckiej przeprowadzono ocenę roczną pod kątem zdrowia. Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2022-2024 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla strefy mazowieckiej

Strefa mazowiecka	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃ ¹⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5 ²⁾
2022	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A1
2023	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A1
2024	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2

²⁾ Dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa uzyskała klasę A

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim, raport wojewódzki za rok 2024, Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim, raport wojewódzki za rok 2023, Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim, raport wojewódzki za rok 2022

W latach 2022-2024 roku dla strefy mazowieckiej przeprowadzono również ocenę roczną pod kątem ochrony roślin. Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 6. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Strefa mazowiecka	Symbol klasy wynikowej		
	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹⁾
2022	A	A	A
2023	A	A	A
2024	A	A	A

¹⁾ Dla ozonu wg poziomu celu długoterminowego, strefa mazowiecka otrzymała klasę D2

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim, raport wojewódzki za rok 2024, Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim, raport wojewódzki za rok 2023, Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim, raport wojewódzki za rok 2022

W podsumowaniu raportu za rok 2024 stwierdzono:⁵

Podstawowym celem oceny poziomów substancji w powietrzu zgodnie z art. 89 ustawy - Prawo ochrony środowiska jest dokonanie klasyfikacji stref, dającej podstawę do zaplanowania działań na rzecz poprawy jakości powietrza w strefach, w których są przekraczane wartości kryterialne określone dla ochrony zdrowia ludzi lub ochrony roślin.

Na podstawie klasyfikacji stref województwa mazowieckiego za rok 2024 stwierdzono potrzebę realizacji działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi w jednej strefie – strefie mazowieckiej. Strefa ta została zakwalifikowana do klasy C ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10.

⁵ Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim, raport wojewódzki za rok 2024

Ponadto, w 2024 roku, na obszarze wszystkich stref województwa mazowieckiego przekroczony został poziom celu długoterminowego dla ozonu ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz w strefie mazowieckiej ze względu na ochronę roślin, w wyniku czego strefy otrzymały klasę D2. Poziom celu długoterminowego, zgodnie z przepisami prawa, powinien być dotrzymany od 2020 roku.

Dla pozostałych zanieczyszczeń tj. dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, tlenków azotu, ozonu, pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz ołowiu, arsenu, kadmu i niklu w pyłe zawieszonym PM₁₀ odpowiednio poziomy dopuszczalne lub docelowe na terenie wszystkich stref województwa mazowieckiego zostały dotzymane. Strefy w ocenie uzyskały klasę A.

Klasyfikacji stref dokonano na podstawie pomiarów wykonanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2024 r. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ oraz obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego dla ozonu w powietrzu został wskazany na podstawie metody obiektywnego szacowania opartej o wyniki matematycznego modelowania transportu i przemian substancji w powietrzu wykonanego przez IOŚ-PIB.

Rok 2024 był drugim rokiem, po roku 2023, w którym dotrzymany został poziom dopuszczalny dla pyłu zawieszonego PM₁₀. Poziom dopuszczalny dla pyłu zawieszonego PM₁₀ w roku 2021 został przekroczony na terenie dwóch stref – aglomeracji warszawskiej i strefy mazowieckiej; w roku 2022 już tylko na terenie aglomeracji warszawskiej. Ostatnim rokiem, w którym wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} fazy II był rok 2021. Wtedy na obszarze województwa mazowieckiego przekroczenie wystąpiło w trzech strefach - aglomeracji warszawskiej, mieście Radom i strefie mazowieckiej. W latach 2022 - 2024 poziom ten nie był przekroczony w żadnej strefie. Poziom dopuszczalny dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} fazy I nie jest przekraczany od roku 2019.

W roku 2024 nie został dotrzymany poziom docelowy benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀ w strefie mazowieckiej, w pozostałych trzech strefach parametr ten był dotrzymany. W 2021 roku przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀ zarejestrowano w trzech strefach, przekroczenie nie wystąpiło jedynie w strefie miasto Płock; w roku 2022 r. w dwóch strefach (miasto Radom i strefa mazowiecka); w rok 2023 dotrzymany został poziom docelowy tego zanieczyszczenia we wszystkich strefach. Wysokie wartości stężeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń-marzec, październik-grudzień).

Poziom dopuszczalny dla dwutlenku siarki w roku 2024, podobnie jak w roku 2023, został dotrzymany. Najwyższe stężenia tego zanieczyszczenia występowały na stacji w Białej, sporadycznie notowane były

epizody podwyższonych stężeń tego zanieczyszczenia, co było związane najprawdopodobniej z emisjami ze strefy przemysłowej znajdującej się w północno-zachodniej części miasta Płock.

W roku 2024 we wszystkich strefach województwa został dotrzymany średnioroczny poziom dopuszczalny dla dwutlenku azotu. W latach 2021 - 2023 przekroczenie wystąpiło w centrum aglomeracji warszawskiej, było ono efektem intensywnego ruchu samochodowego. Przekroczenie występowało na stacji oddziaływania transportu zlokalizowanej w Warszawie przy al. Niepodległości. Obniżenie stężeń dwutlenku azotu może być wynikiem zarówno korzystnych warunków pogodowych, jak i obniżenia emisji tlenków azotu związanej ze stopniową wymianą samochodów na mniej emisyjne oraz wprowadzeniem od lipca 2024 r. w Warszawie strefy czystego transportu, obejmującej większość dzielnicy Śródmieścia i fragmenty otaczających ją dzielnic.

W ostatnim dziesięcioleciu można zauważyć stopniową poprawę jakości powietrza zwłaszcza w odniesieniu do zanieczyszczeń pyłowych. Poprawa jakości powietrza w roku 2024 jest wypadkową działań na rzecz ochrony powietrza wynikających m.in. z realizacji programu ochrony powietrza dla województwa mazowieckiego i uchwały antysmogowej oraz bardzo korzystnych warunków meteorologicznych. Cieplesze, w porównaniu do wielolecia, miesiące zimowe skutkowały mniejszymi emisjami zanieczyszczeń do powietrza, zwłaszcza z indywidualnych źródeł grzewczych. Jednocześnie, wystąpienie w miesiącach zimowych (styczniu i lutym) opadów przewyższających normy wieloletnie oraz częstsze występowanie okresów wietrznych, skutkowało niższymi niż w latach wcześniejszych stężeniami zanieczyszczeń.

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza w województwie mazowieckim są realizowane w oparciu o programy ochrony powietrza. Obecnie na terenie województwa m.in. obowiązują:

- uchwała nr 204/23 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 21 listopada 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu,
- uchwała nr 134/23 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 11 lipca 2023 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy mazowieckiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny dwutlenku siarki w powietrzu.

Programy te są dokumentami, które wskazują istotne przyczyny wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza oraz określają działania, których wdrożenie ma na celu poprawę jakości powietrza.

Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do substancji, dla których określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych, docelowych i celu długoterminowego

w powietrzu. Na terenie gminy Klembów wartości stężeń średniorocznych substancji w powietrzu wyniosły:

Tabela 7. Wyniki stężeń zanieczyszczeń w powietrzu na terenie gminy Klembów na lata 2022-2024

substancja/rok	jedn.	2022	2023	2024
Dwutlenek azotu - nr CAS 10102-44-0	µg/m ³	8 – 11	9 – 11	9 – 12
Dwutlenek siarki - nr CAS 7446-09-5*	µg/m ³	3	3	3
Pył zawieszony PM10:	µg/m ³	18 – 22	17 – 19	18 – 20
Pył zawieszony PM2,5:	µg/m ³	13 – 15	12 – 13	11 – 13
Benzen - nr CAS 71-43-2	µg/m ³	0,6 – 1	0,5 – 1	0,6 – 1
Ołów - nr CAS 7439-92-1**	µg/m ³	0,003 – 0,005	0,002 – 0,004	0,002 – 0,004
Tlenek węgla - nr CAS 630-08-0***	µg/m ³	260 – 380	230 – 360	230 – 280
Arsen - nr CAS 7440-38-2****	ng/m ³	0,3 – 0,6	0,5	0,5
Kadm - nr CAS 7440-43-9****	ng/m ³	0,05 – 0,1	0,05 – 0,1	0,05 – 0,1
Nikiel - nr CAS 7440-02-0****	ng/m ³	0,4 – 0,7	0,4 – 0,7	0,5 – 0,9
Benzo(a)piren - nr CAS 50-32-8*****	ng/m ³	0,4 – 2	0,4 – 1	0,5 – 1

* Poziom dopuszczalny jako wartość średnioroczna dla SO₂ jest określony w polskim prawie jedynie pod kątem ochrony roślin, co oznacza, że norma ta nie dotyczy stref będących aglomeracjami lub miastami, o których mowa w ustawie Prawo ochrony Środowiska.

** Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM10.

*** W polskim prawie nie został określony dopuszczalny poziom średniej rocznej wartości stężenia CO, poziom ten został określony jedynie w odniesieniu do wartości średniej 8-godzinnej.

**** Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM10. Dla arsenu, kadmu i niklu w pyłe PM10 nie zostały w polskim prawie określone poziomy dopuszczalne. Oceny jakości powietrza w odniesieniu do tych zanieczyszczeń dokonuje się w oparciu o poziomy docelowe, które są wartościami średniorocznymi.

***** Stężenie w pyłe zawieszonym PM10. Dla benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 nie został w polskim prawie określony poziom dopuszczalny. Oceny jakości powietrza w odniesieniu do benzo(a)pirenu dokonuje się w oparciu o poziom docelowy, który jest wartością średnioroczną.

źródło: Państwowy Monitoring Środowiska / Ekoinfonet

Możliwości rozwoju OZE

Wraz z rosnącym zapotrzebowaniem na energię przy jednoczesnym wyczerpywaniu się zasobów konwencjonalnych wzrasta zainteresowanie alternatywnymi sposobami pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Energia odnawialna jest to energia pochodząca z naturalnych, powtarzających się procesów przyrodniczych, uzyskiwana z odnawialnych niekopalnych źródeł energii (energia: wody, wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalna, fal, prądów i pływów morskich, oraz energia wytwarzana z biomasy stałej, biogazu i biopaliw ciekłych). Odnawialne źródło energii to natomiast źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, aerotermalną, geotermalną, hydrotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu pochodzącego ze składowisk odpadów, a także biogazu powstałego

w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych.

Biogaz

Biogaz to paliwo gazowe otrzymywane w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów. Biogaz powstaje w wyniku fermentacji metanowej ścieków. Przyjmuje się, iż ze 100 m³ osadu o zawartości suchej masy na poziomie 5% można uzyskać od 10 do 30 m³ gazu, który może być wykorzystany do produkcji energii cieplnej, elektrycznej, do napędzania pojazdów bądź przesyłany wprost do sieci gazowej.

Biomasa

Biomasę stanowią organiczne, niekopalne substancje o pochodzeniu biologicznym, które mogą być wykorzystywane w charakterze paliwa do produkcji ciepła lub wytwarzania energii elektrycznej.

Do najważniejszych rodzajów tego typu paliw należą:

- drewno;
- słoma i odpady pochodzące z produkcji rolniczej;
- odpady organiczne;
- oleje roślinne;
- tłuszcze zwierzęce;
- osady ściekowe;
- rośliny szybko rosnące, takie jak: wierzba wiciowa, miskant olbrzymi (trawa słoniowa), słonecznik bulwiasty, ślazier pensylwański.

Biomasa jest obecnie źródłem energii o największym potencjale. Udział paliw takich jak słoma, drewno czy wierzba energetyczna w bilansie energetycznym kraju systematycznie wzrasta. Po odliczeniu arealów upraw do celów spożywczych oraz upraw na potrzeby produkcji komponentów biopaliw, ostateczna powierzchnia możliwa do wykorzystania pod uprawy substratów energetycznych na terenie kraju wynosi około 600-700 tys. ha. Wykorzystywanie biomasy w celu pozyskiwania energii należy prowadzić w sposób przemyślany i zrównoważony, gdyż zgodnie z prognozami Agencji Ochrony Środowiska zaorywanie ziemi pod uprawy roślin energetycznych może przyczynić się do większej produkcji CO₂ do roku 2030 niż preferowane dotychczas spalanie paliw kopalnych. Jak wynika z prowadzonych badań, najbardziej sprzyjające środowisku jest pozyskiwanie energii z odpadów drewna. Uprawa roślin energetycznych niesie ze sobą ryzyko niebezpieczeństwa biologicznego, polegającego na

niekontrolowanym rozprzestrzenianiu się gatunków obcych. Podczas produkcji energii z biomasy, należy także pamiętać o nisko-emisyjnym sposobie jej produkcji.

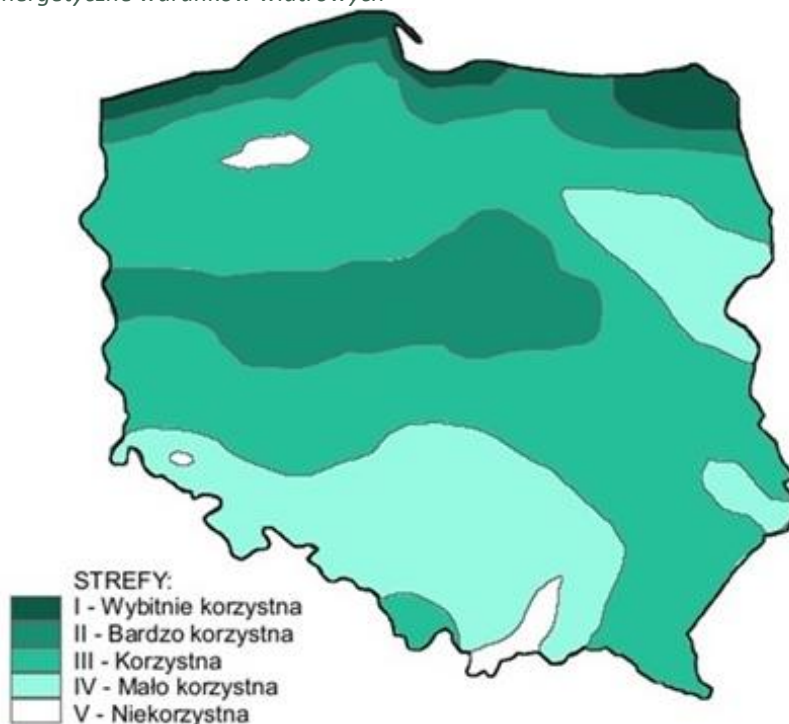
Energia wiatru

Energię wiatru stanowi energia kinetyczna wiatru wykorzystywana do produkcji energii elektrycznej w turbinach wiatrowych. Potencjał elektrowni wiatrowych jest określany przez możliwości generowania przez nie energii elektrycznej. Tereny o korzystnym potencjale wyznacza się na podstawie badań kierunku, siły oraz częstotliwości występowania wiatrów. Na tej podstawie sporządzono strefy energetyczne wiatru oraz podzielono powierzchnię kraju zgodnie z potencjałem energetycznym. Według IMGW obszar Polski można podzielić na 5 stref energetycznych warunków wiatrowych:

- Strefa I – wybitnie korzystna;
- Strefa II – bardzo korzystna;
- Strefa III – korzystna;
- Strefa IV – mało korzystna;
- Strefa V – niekorzystna.

Zgodnie z podziałem wprowadzonym przez Ośrodek Meteorologii IMGW, przedmiotowy obszar leży w zasięgu strefy II (bardzo korzystnej).

Rysunek 4. Strefy energetyczne warunków wiatrowych

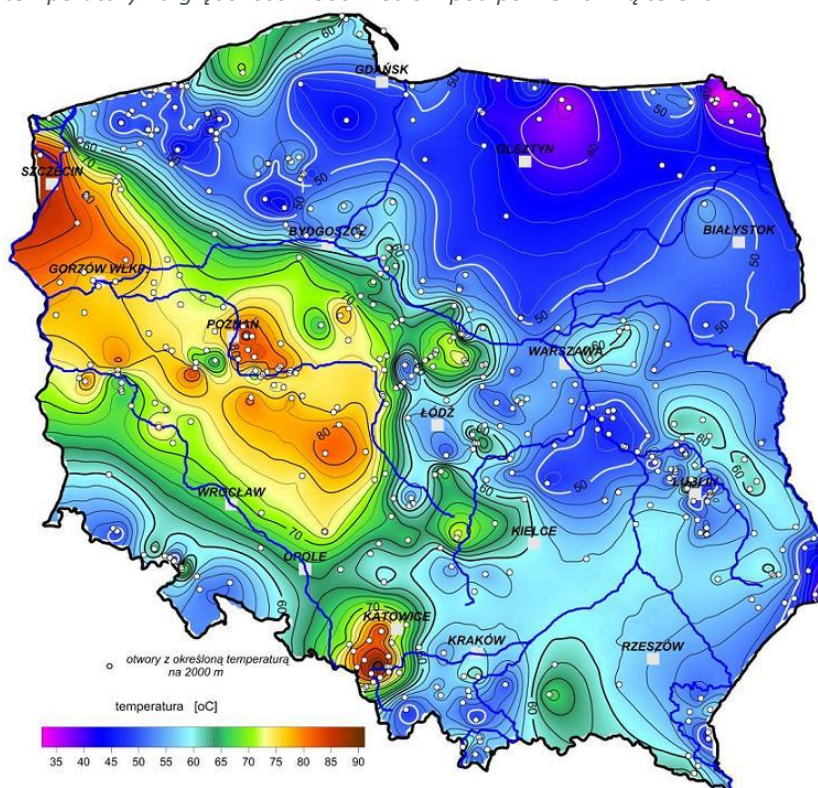
źródło: imgw.pl

Zgodnie z Geoserwisem GDOŚ na przedmiotowym obszarze brak jest instalacji wiatrowych.

Energia geotermalna

Energia geotermalna jest to energia cieplna pozyskiwana z głębi ziemi i stosowana głównie w celach grzewczych. Z racji na szerokie rozpowszechnienie o pełną odnawialność energia tego typu stanowi olbrzymi potencjał. Ciepłe wody o wyższej temperaturze podatne są do produkcji energii elektrycznej, pozostałe z powodzeniem stosowane się w ciepłownictwie, rolnictwie czy do celów rekreacyjnych. Oszacowanie potencjału energii geotermalnej wiąże się z koniecznością kosztownych odwiertów próbnych. Warunkiem opłacalności jest odpowiednia temperatura podziemnych wód (minimum 65°C na głębokości 2 km), ich wydajność oraz niskie zasolenie. Opłacalność wzrasta w sytuacjach, gdy ciepłe wody są umieszczone płycej (mniejsze koszty wiercenia i instalacji) oraz gdy ich temperatura jest wyższa. Wykorzystanie energii geotermalnej jest nieefektywne ekonomicznie na terenie gminy. W chwili obecnej nie funkcjonują żadne instalacje wykorzystujące energię geotermalną. Nie planuje się budowy instalacji tego typu. Warto jednak zaznaczyć, iż możliwe jest wykorzystanie energii wód podskórnych i ciepła ziemi przy zastosowaniu indywidualnych pomp ciepła. Rozwiązania tego typu mogą znaleźć zastosowanie w domach jednorodzinnych oraz budynkach użyteczności publicznej w terenach o rozproszonej zabudowie. Mapa rozkładu temperatury na głębokości 2000 m p.p.t. przedstawiona została na poniższym rysunku.

Rysunek 5. Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu

źródło: Szewczyk 2010, Państwowy Instytut Geologiczny

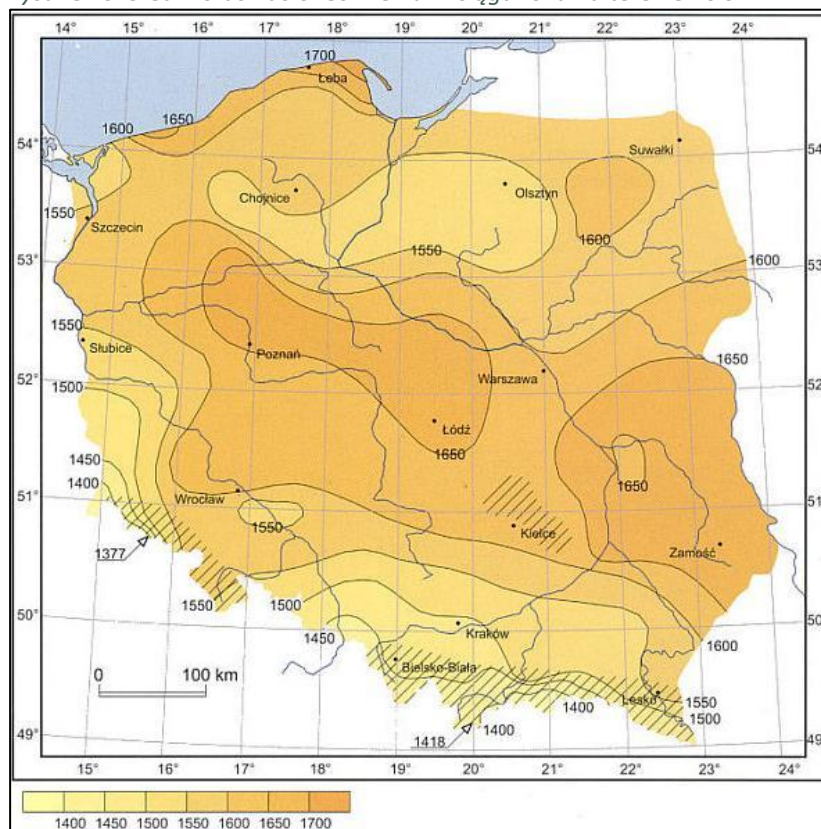
Energia słońca

Energia promieniowania słonecznego wykorzystywana jest w dwojaki sposób: do produkcji energii elektrycznej bądź ciepła. Ciepło może być pozyskiwane w sposób bierny poprzez nagrzewanie pomieszczeń bezpośrednim promieniowaniem bądź poprzez systemy cieczowych lub powietrznych kolektorów słonecznych służących ogrzewaniu mieszkań, podgrzewaniu wody użytkowej itp. Konwersja promieniowania na prąd elektryczny odbywa się natomiast poprzez zastosowanie ogniw fotowoltaicznych bądź elektrowni termicznych. Zastosowanie kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych może okazać się zasadne już nawet w przypadku użytkowania przez pojedyncze gospodarstwa domowe, w zależności od stopnia zapotrzebowania na ciepłą wodę użytkową oraz energię elektryczną. Poniższe rysunki przedstawiają dwa najważniejsze czynniki wpływające na opłacalność inwestycji związanych z wykorzystaniem energii słonecznej.

Zgodnie z rejestrem wytwórców energii w małej instalacji oraz informacjami uzyskanymi od Urzędu Gminy Klembów na przedmiotowym terenie znajdują się instalacje OZE:

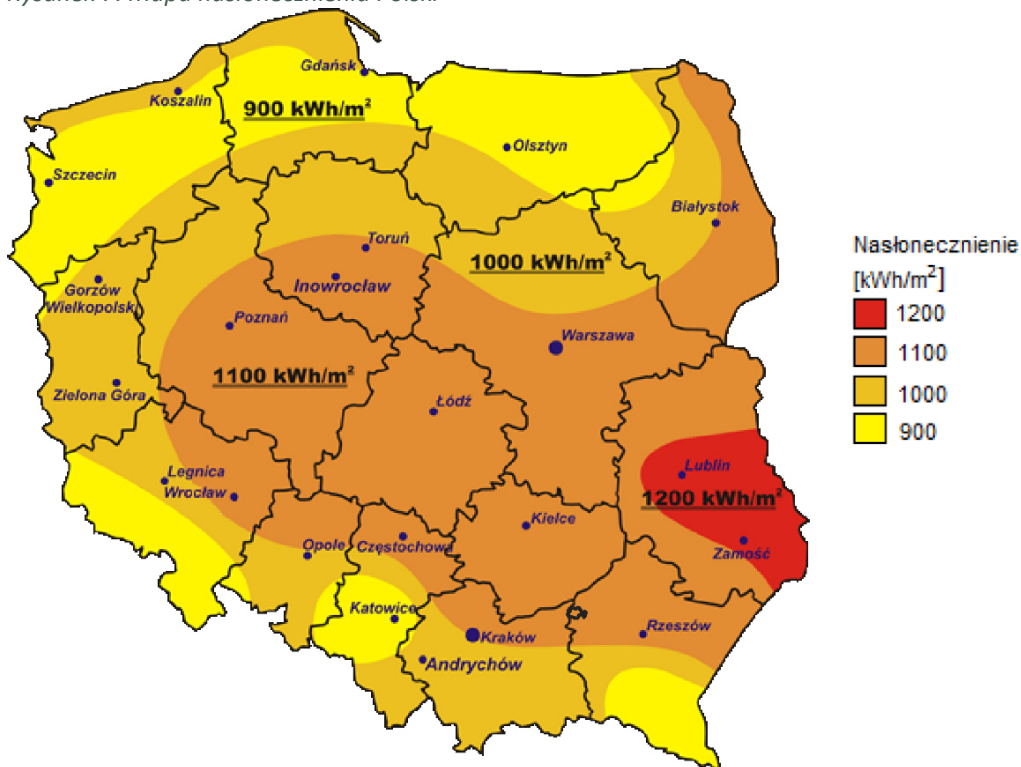
- MASKO Monika Malesa, Stanisław Skołożyński s.c.;
- Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Dobczynie, Dyrektor - Iwona Sobka, Dobczyn, ul. Mazowiecka 67, 05-205 Klembów panele fotowoltaiczne o łącznej mocy 39kW;
- Szkoła Podstawowa im. Jana III Sobieskiego w Woli Rasztowskiej, Dyrektor - Ewa Hańczyk Wola Rasztowska, ul. Warszawska 41 05-205 Klembów panele fotowoltaiczne o mocy do 50kW;
- Szkoła Podstawowa w Starym Kraszewie, Dyrektor - Agnieszka Szczapa, Stary Kraszew, ul. Szkolna 5 05-205 Klembów panele fotowoltaiczne o mocy do 19,5kW;
- Szkoła Podstawowa im. gen. dyw. Franciszka Żymirskiego w Klembowie, Dyrektor - Andrzej Olszewski, Klembów, ul. Gen. Fr. Żymirskiego 68, 05-205 Klembów panele fotowoltaiczne o mocy do 19,5kW;
- Gmina Klembów ul. Gen. Franciszka Żymirskiego 38, 05-205 Klembów panele fotowoltaiczne o mocy do 3kW;
- Park Pałacowy Szkolna 9, 05-205 Wola Rasztowska Oświetlenie parku panele fotowoltaiczne o mocy do 1,90kW.

Rysunek 6. Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski

źródło: imgw.pl

Rysunek 7. Mapa nasłonecznienia Polski

źródło: cire.pl

Przedmiotowy obszar zlokalizowana jest w strefie, gdzie średnioroczna suma promieniowania słonecznego wynosi 1 100 kWh/m². Nasłonecznienie na terenie gminy szacowane jest na 1 550/1 600 h/rok. Opisane powyżej warunki określone są jako korzystne w porównaniu do warunków panujących w innych rejonach Polski.

Energia cieków wód powierzchniowych

Potencjalna i kinetyczna energia cieków wód powierzchniowych wykorzystywana jest do wytwarzania energii w elektrowniach wodnych. Potencjał energii wodnej zależy od spadku i przepływu. Przepływy ze względu na dużą zmienność w czasie muszą być przyjęte na podstawie wieloletnich obserwacji dla przeciętnego roku przy średnich warunkach hydrologicznych. Spad określany jest jako iloczyn spadku i długości na danym odcinku rzeki. Rzeczywiste możliwości wykorzystania zasobów wodnych są znacznie mniejsze. Do energii odnawialnej zalicza się wyłącznie produkcję energii elektrycznej w elektrowniach na dopływie naturalnym (przepływowych). Planując tego typu inwestycję należy wziąć pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze (ocena zasobów przez IMGW, warunków geomorfologicznych i geologicznych), techniczne (tryb pracy elektrowni, specyfikacja techniczna turbin, wydajność, środowiskowe (przede wszystkim formy ochrony przyrody: obszary Natura 2000, prawne (pozwolenie wodnoprawne zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego), ekonomiczne oraz społeczne (np. turystyka).

6.2.2. Zagrożenie hałasem

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja - wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje);
- hałas - dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz;
- poziom hałasu - równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 r. poz. 647 z późn. zm.). W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany. W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasu komunikacyjnego, Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasu komunikacyjnego zależy od wartości poziomu równoważnego L_{Aeq} i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość $L_{Aeq} < 52 \text{ dB}$;
- średnia uciążliwość $52 \text{ dB} < L_{Aeq} < 62 \text{ dB}$;
- duża uciążliwość $63 \text{ dB} < L_{Aeq} < 70 \text{ dB}$;
- bardzo duża uciążliwość $L_{Aeq} > 70 \text{ dB}$.

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 r., poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu L_{AeqD} w porze dziennej i L_{AeqN} w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – 50-65 dB, w porze nocnej 45–56 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 8. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L_{AeqD} przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	L_{AeqN} przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	L_{AeqD} przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	L_{AeqN} przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno- wypoczynkowe** d) Tereny mieszkaniowo- usługowe	65	56	55	45

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. Mieszkańców***	68	60	55	45

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

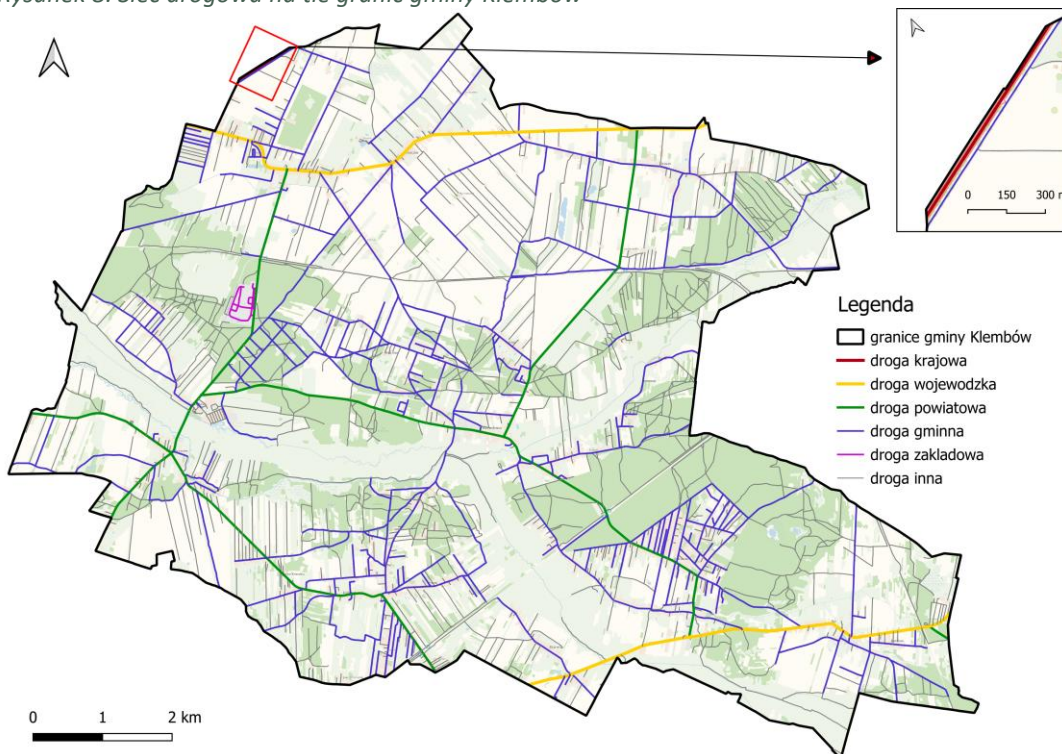
*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

źródło: Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112)

Hałas drogowy

Na terenie gminy Klembów głównym źródłem hałasu w środowisku jest hałas drogowy. Sieć drogową gminy Klembów przedstawiono na poniższej mapie.

Rysunek 8. Sieć drogową na tle granic gminy Klembów

źródło: na podstawie danych GUGiK

Zgodnie z Państwowym Monitorowaniem hałasu oraz informacjami uzyskanymi od RWMŚ w Warszawie w latach 2022-2024 na terenie gminy Klembów nie prowadzono żadnych pomiarów hałasu w środowisku.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, przez teren gminy Klembów przebiega ok 800 m drogi ekspresowej S8 (w kilometrze 490+100 – 490+900 jej biegu). Jej stan techniczny określany jest jako dobry. Brak jest ekranów akustycznych.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od starostwa powiatowego w Wołominie stan dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy Klembów określany jest jako dobry lub bardzo dobry. Brak jest zabezpieczeń akustycznych wzdłuż dróg powiatowych.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie Marszałek Województwa Mazowieckiego nie wydawał pozwoleń zintegrowanych, decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu na terenie ww. gminy.

Hałas przemysłowy

Zgodnie z Państwowym Monitorowaniem hałasu oraz informacjami uzyskanymi od RWMŚ w Warszawie w latach 2022-2024 na terenie gminy Klembów nie prowadzono żadnych pomiarów hałasu w środowisku.

Hałas kolejowy

Zgodnie z Państwowym Monitorowaniem hałasu oraz informacjami uzyskanymi od RWMŚ w Warszawie w latach 2022-2024 na terenie gminy Klembów nie prowadzono żadnych pomiarów hałasu w środowisku.

Hałas lotniczy

Na obszarze gminy Klembów w miejscowości Roszczep zlokalizowany jest teren wykorzystywany jako lądowisko Organizacji Szkolenia Lotniczego EVAIR.⁶

Zgodnie z Państwowym Monitorowaniem hałasu oraz informacjami uzyskanymi od RWMŚ w Warszawie w latach 2022-2024 na terenie gminy Klembów nie prowadzono żadnych pomiarów hałasu w środowisku.

⁶ źródło: <https://lotniska.dlapilota.pl/roszczep> (data dostępu: 16.06.2025 r.)

Państwowy Monitoring Środowiska

Zgodnie z Państwowym Monitorowaniem hałasu oraz informacjami uzyskanymi od RWMS w Warszawie w latach 2022-2024 na terenie gminy Klembów nie prowadzono żadnych pomiarów hałasu w środowisku.

6.2.3 Pola Elektromagnetyczne

Zgodnie z Państwowym Monitorowaniem hałasu oraz informacjami uzyskanymi od RWMS w Warszawie w latach 2022-2024 na terenie gminy Klembów nie prowadzono żadnych pomiarów hałasu w środowisku.⁷

W wyniku przeprowadzonych pomiarów nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu PEM, który dla częstotliwości objętych monitoringiem, tj. 80 MHz-40 GHz, wynosi 28 V/m. Wartość wskaźnika WME nie przekroczyła wartości 1. W związku z tym dopuszczalne poziomy PEM w obszarze pomiarowym uznaje się za dotrzymane.⁸

Tabela 9. Wyniki pomiaru poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku na terenie gminy Klembów w roku 2022

Powiat	Gmina	Miejscowość	Współrzędne punktu pomiarowego	Wyniki pomiaru [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Wartość wskaźnika WME (z obliczeń)
wołomiński	Klembów	Klembów	52.405163; 21.334159	<0,28*	-	0,05**

*średni zmierzony poziom natężenia składowej elektrycznej był niższy od progu czułości sondy, którą wykonano pomiar, tj. 0,28 V/m.

**wskaźnik WME, o którym mowa w Załączniku nr 3 rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2020, poz.2311) jest wartością wskaźnikową poziomu emisji pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności wyznaczoną na podstawie maksymalnej wartości chwilowej (E_{max}) uzyskanej w trakcie pomiarów w danym punkcie pomiarowym. Służy do stwierdzenia zgodności i pozwala określić, czy zmierzone poziomy PEM w tym punkcie wykazały przekroczenia wartości dopuszczalnych określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r. poz. 2448). Dopuszczalne poziomy PEM uznaje się za dotrzymane, gdy żadna z wartości wskaźnikowych WME nie przekracza wartości 1.

źródło: Państwowy Monitoring Środowiska / Ekoinfonet

⁷ źródło: Państwowy Monitoring Środowiska / Ekoinfonet

⁸ źródło: Państwowy Monitoring Środowiska / Ekoinfonet

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Starostwa Powiatowego w Wołominie na terenie gminy Klembów znajdują się stacje bazowe telefonii komórkowej, zaś zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego na przedmiotowym terenie znajduje się dwutorowa linia elektroenergetyczna NN 400 kV Miłosna – Mościska, Miłosna – Ołtarzew.

Tabela 10. Wykaz stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie gminy Klembów

Prowadzący instalację	Oznaczenie stacji bazowej	Lokalizacja stacji bazowej
P4 Sp. z o.o., ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	WLM4410_A	ul. Żymirskiego dz. ew. nr 1226/3, gm. Klembów
Orange Polska S.A., Al. Jerozolimskie 160, 02-326 Warszawa	80976 N! WOŁOMIN KLEMBÓW	Klembów, ul. Gen. Fr. Żymirskiego 1A, dz. ew. nr 1226/4
Orange Polska S.A., Al. Jerozolimskie 160, 02-326 Warszawa	(81993N!) PIENKI	dz. ew. nr 491 obr. Krusze, gm. Klembów
Polkomtel Sp. z o.o., ul. Konstruktorska 4, 02-673 Warszawa; Aero2 Sp. z o.o., Al. Stanów Zjednoczonych 61A, 04-028 Warszawa Orange Polska SA, Al. Jerozolimskie 160, 02-326 Warszawa	BT15087 NAFTOBAZA EMILIANÓW VIP	Rasztów, gmina Klembów (działka ew. nr 94/1)
Orange Polska S.A., Al. Jerozolimskie 160, 02-326 Warszawa	(14827N!) LEMANS_GRUPA LOTOS_EMILIANÓW	działka ew. nr 542, obr. Wola Rasztowska, gmina Klembów
P4 Sp. z o.o., ul. Taśmowa 7, 02-677 Warszawa	WLM4405 A	działka ew. nr 1348, obr. Dobczyn, gmina Klembów
P4 Sp. z o.o., ul. Wynalazek 1, 02-677 Warszawa	WLM4415_A	działka ew. nr 46, obr. Wola Rasztowska, gm. Klembów
P4 Sp. z o.o., ul. Wynalazek 1, 02-677 Warszawa	WLM4415_A	działka ew. nr 982, obr. Stary Kraszew, gm. Klembów
P4 Sp. z o.o., ul. Wynalazek 1, 02-677 Warszawa	WLM4417_A	działka nr ew. 1049, obr. Lipka, gm. Klembów
Orange Polska S.A. Al. Jerozolimskie 160, 02-326 Warszawa	15021 (14086N!) DOBCZYN (WWA_KLEMBOW_NOWYKRASZE7)	dz. nr ew. 33/7, Nowy Kraszew, gm. Klembów

źródło: na podstawie informacji uzyskanych od Starostwa Powiatowego w Wołominie

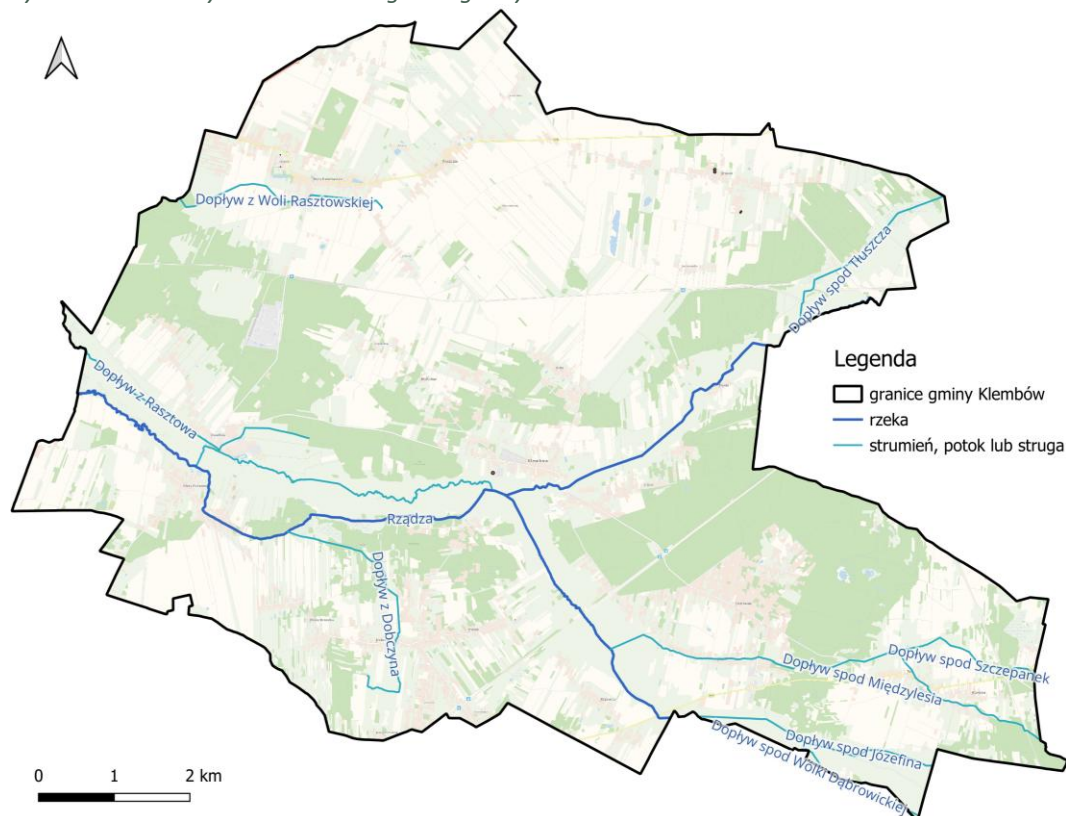
6.2.4. Wody

Wody powierzchniowe

Obszar gminy Klembów leży na obszarze Dorzecza Wisły, w Regionie Wodnym Środkowej Wisły. Wśród cieków wyróżnić należy: Rządę, Dopływ z Woli Rasztowskiej, Dopływ z Rasztowa, Dopływ z Dobczyna, Dopływ spod Szczepanek, Dopływ z Międzylesia, dopływ spod Józefina, Dopływ spod Wolki Dąbrowickiej, Dopływ spod Tłuszcza. Na obszarze gminy występują również strumienie, potoki i strugi.

Teren gminy Klembów leży w zasięgu 6 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych.

Rysunek 9. Cieki wyróżnione na tle granic gminy Klembów

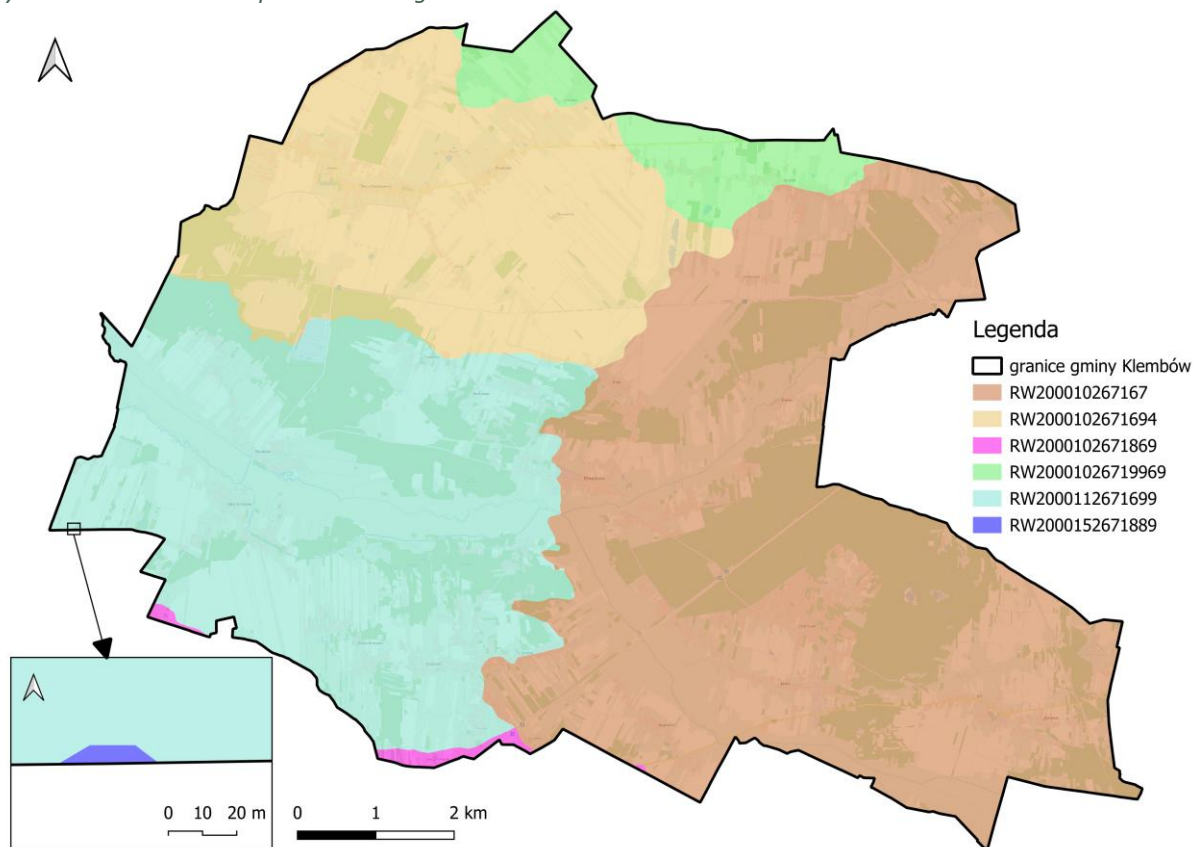
źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez PGW Wody

Tabela 11. Jednolite Części Wód Powierzchniowych w zasięgu, których leży przedmiotowy teren

Kod JCWP	Nazwa JCWP
RW2000102671869	Czarna
RW2000152671889	Beniaminówka
RW200010267167	Rządza do Cienkiej
RW2000102671694	Dopływ z Woli Rasztowskiej
RW2000112671699	Rządza od Cienkiej do ujścia
RW20001026719969	Dopływ spod Karolewa

źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> [data dostępu: 10.12.2025 r.]

Rysunek 10. JCWP na tle przedmiotowego terenu

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMS) wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych (w tym substancji priorytetowych w matrycy będącej wodą) należą do kompetencji inspekcji ochrony środowiska. W zakresie obowiązków leży również prowadzenie obserwacji elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego. Stan ichtiofauny jako jednego z biologicznych elementów jakości wód jest badany przez wykonawców zewnętrznych, a jego ocena jest przekazywana do GIOŚ. Badania substancji priorytetowych, dla których określono środowiskowe normy jakości we florze i faunie, są zlecane przez GIOŚ. Zgodnie z ustawą – Prawo wodne, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu m.in. pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych, czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takim jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

Podstawę prawną dokonanej klasyfikacji stanu wód stanowi Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1475). Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2019-2025 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.). W tabeli zamieszczono ocenę stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Klembów.

Analizowane Jednolite Części Wód Powierzchniowych położone są w dorzeczu Wisły, w Regionie Wodnym Środkowej Wisły i wszystkie są monitorowane. Większość z nich zaklasyfikowano jako potoki lub strumienie nizinne piaszczyste, natomiast jedna jednostka reprezentuje typ rzeki nizinnej. Pomimo zróżnicowanej długości cieków oraz powierzchni ich zlewni, wszystkie JCWP charakteryzują się jednolicie negatywną oceną ogólnego stanu wód. W analizowanych JCWP stwierdzono istotne oddziaływania presji antropogenicznych. Do najczęściej występujących należą presje troficzne, obejmujące źródła bytowe i komunalne, źródła przemysłowe, a także presje wynikające z nawożenia, depozycji atmosferycznej oraz odpływu miejskiego. Dla jednej JCWP odnotowano presję zasalającą związaną z eutrofizacją. Presje chemiczne najczęściej wiążą się z rozproszonymi źródłami z terenów zurbanizowanych, obejmującymi transport, turystykę i odpływ miejski; w dwóch przypadkach wskazano również na potencjalnie nieznane źródła substancji zakazanych. Ważnym czynnikiem pogarszającym stan wód są także presje hydromorfologiczne, w tym prostowanie koryt, obecność budowli piętrzących oraz obiektów mostowych. Zidentyfikowane presje w sposób istotny determinują utrzymujący się zły stan wód we wszystkich analizowanych Jednolitych Częściach Wód Powierzchniowych.

Tabela 12. Ocena stanu wód JCWP zlokalizowanych na przedmiotowym terenie

Nazwa i kod JCWP		Czarna RW2000102671869	Beniaminówka RW2000152671889	Rządza do Cienkiej RW200010267167	Dopływ z Woli Rasztowskiej RW200010267167	Rządza od Cienkiej do ujścia RW2000112671699	Dopływ spod Karolewa RW20001026719969
Typ JCWP		PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	P_org - Potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	RzN - Rzeką nizinna	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty
Rzeczywista długość JCWP [km]		97,94	33,52	188,37	5,88	28,31	31,92
Powierzchnia zlewni JCWP [km ²]		225,05	65,61	370,13	23,49	64,72	60,40
Obszar dorzecza		Wisły	Wisły	Wisły	Wisły	Wisły	Wisły
Region wodny		Środkowej Wisły	Środkowej Wisły	Środkowej Wisły	Środkowej Wisły	Środkowej Wisły	Środkowej Wisły
Status JCWP		NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód	NAT - naturalna część wód
Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022- 2027)?		TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Kod ppk (2022-2027)		PL01S0701_1266	PL01S0701_1267	PL01S0701_3717	PL01S0701_0561	PL01S0701_1257	PL01S0701_0623
Współrzędne geograficzne ppk [2022-2027]		21.04611; 52.39028	21.05222; 52.42194	21.350833; 52.376667	21.242339; 52.437624	21.12417; 52.47917	21.262905; 52.526408
Ocena stanu*	stan/ potencjał ekologiczny	słaby stan ekologiczny	słaby stan ekologiczny	słaby stan ekologiczny	słaby stan ekologiczny	zły stan ekologiczny	słaby stan ekologiczny
	stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego
	stan (ogólny)	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód

Nazwa i kod JCWP		Czarna RW2000102671869	Beniaminówka RW2000152671889	Rządza do Cienkiej RW200010267167	Dopływ z Woli Rasztowskiej RW200010267167	Rządza od Cienkiej do ujścia RW2000112671699	Dopływ spod Karolewa RW20001026719969
Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP	Główne źródło presji troficznych	źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	nawożenie i depozycja oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	nie dotyczy	nie dotyczy
	Główne źródło presji zasilających	nie dotyczy	eutrofizacja (źródło zgodne ze źródłem troficznym)	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	Główne źródło presji hydromorfologicznych	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki pozostałe	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki główne i rzeki pozostałe,	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki pozostałe,	prostowanie koryta - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki główne,	nie dotyczy	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki główne i rzeki pozostałe,
	Główne źródło presji chemicznych	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane)	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski;	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo;	nie dotyczy	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane);

* Na podstawie oceny stanu GIOŚ 2019-2024 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>, [data dostępu: 10.12.2025 r.]

Poniższa tabela przedstawia cele środowiskowe i ryzyka nieosiągnięcia tych celów.

Tabela 13. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży przedmiotowy teren

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ⁹	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
1.	Czarna	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
2.	Beniaminówka	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm), MIR]; pozostałe wskaźniki II klasa jakości)	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

⁹ obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód.

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ⁹	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
3.	Rządza do Cienkiej	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
4.	Dopływ z Woli Rasztowskiej	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
5.	Rządza od Cienkiej do ujścia	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	niezagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
6.	Dopływ spod Karolewa	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu: 10.12.2025 r.]

Tabela 14. Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne, znajdujące się na terenie JCWP, obecnych na przedmiotowym terenie

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
1.	Czarna	Warszawski (obszar chronionego krajobrazu)	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych w lasach, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych: w borach bagiennych, olsach i łęgach. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródlęśnych cieków, mokradeł. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych. Melioracje odwadniające, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, dopuszczalne tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, z bezwzględnym zachowaniem w stanie nienaruszonym terenów podmokłych, w tym torfowisk i obszarów wodno-błotnych oraz obszarów źródłiskowych cieków. Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, poza rowami melioracyjnymi. Lokalizowanie wałów przeciwpowodziowych jak najdalej od koryta rzeki, wykorzystując naturalną rzeźbę terenu. Tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień, celem ograniczenia spływu substancji biogennej i zwiększenia bioróżnorodności biologicznej. Prowadzenie prac regulacyjnych i utrzymaniowych rzek tylko w zakresie niezbędnym dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej. Zachowanie i wspomaganie naturalnego przepływu wód w zbiornikach wodnych na obszarach międzywała stopniowe przywracanie naturalnych procesów kształtowania i sukcesji starorzeczy poprzez wykorzystanie naturalnych wylewów. Zapewnienie swobodnej migracji rybom w ciekach, poprzez budowę przepławek na istniejących i nowych budowach piętrzących. Utrzymanie i wprowadzanie zakrzewień i szuwarów wokół zbiorników wodnych, w szczególności starorzeczy i oczek wodnych, jako bariery ograniczającej dostęp do linii brzegowej, utrzymanie lub tworzenie pasów zakrzewień i zadrzewień wzdłuż cieków jako naturalnej obudowy biologicznej ograniczającej spływ zanieczyszczeń z pól uprawnych. Ograniczenie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach rzecznych oraz na krawędzi tarasów zalewowych i wysoczyzn. Zachowanie i ewentualne odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne, celem zachowania dróg migracji gatunków związanych z wodą. Zwiększanie retencji wodnej, przy czym zbiorniki małej retencji winny dodatkowo wzbogacać różnorodność biologiczną terenu, uwzględniając starorzecza i lokalne obniżenia terenu, w miarę możliwości technicznych i finansowych zalecane jest odtworzenie funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych, w miarę możliwości należy zachowywać lub odtwarzać siedliska hydrogeniczne mające dużą rolę w utrzymaniu lokalnej różnorodności biologicznej. Utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków; w razie możliwości wprowadzanie wtórnych zabagnienia terenów.
2.	Beniaminówka	Warszawski (obszar chronionego krajobrazu)	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych w lasach, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych: w borach bagiennych, olsach i łęgach. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródlęśnych cieków, mokradeł. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych. Melioracje odwadniające, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, dopuszczalne tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, z bezwzględnym zachowaniem w stanie nienaruszonym terenów podmokłych, w tym torfowisk i obszarów wodno-błotnych oraz obszarów źródłiskowych cieków. Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, poza rowami melioracyjnymi. Lokalizowanie wałów przeciwpowodziowych jak najdalej od koryta rzeki, wykorzystując naturalną rzeźbę terenu. Tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień, celem ograniczenia spływu substancji biogennej i zwiększenia bioróżnorodności

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
			biologicznej. Prowadzenie prac regulacyjnych i utrzymaniowych rzek tylko w zakresie niezbędnym dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej. Zachowanie i wspomaganie naturalnego przepływu wód w zbiornikach wodnych na obszarach międzywala stopniowe przywracanie naturalnych procesów kształtowania i sukcesji starorzeczy poprzez wykorzystanie naturalnych wylewów. Zapewnienie swobodnej migracji rybom w ciekach, poprzez budowę przepławek na istniejących i nowych budowach piętrzących. Utrzymanie i wprowadzanie zakrzewień i szuwarów wokół zbiorników wodnych, w szczególności starorzeczy i oczek wodnych, jako bariery ograniczającej dostęp do linii brzegowej, utrzymanie lub tworzenie pasów zakrzewień i zadrzewień wzdłuż cieków jako naturalnej obudowy biologicznej ograniczającej spływ zanieczyszczeń z pól uprawnych. Ograniczenie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach rzecznych oraz na krawędzi tarasów zalewowych i wysoczyzn. Zachowanie i ewentualne odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne, celem zachowania dróg migracji gatunków związanych z wodą. Zwiększanie retencji wodnej, przy czym zbiorniki małej retencji winny dodatkowo wzbogacać różnorodność biologiczną terenu, uwzględniając starorzeczka i lokalne obniżenia terenu, w miarę możliwości technicznych i finansowych zalecane jest odtworzenie funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych, w miarę możliwości należy zachowywać lub odtwarzać siedliska hydrogeniczne mające dużą rolę w utrzymaniu lokalnej różnorodności biologicznej. Utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków; w razie możliwości wprowadzanie wtórnego zabagnienia terenów.
3.	Rządza do Cienkiej	Warszawski (obszar chronionego krajobrazu)	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych w lasach, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych: w borach bagiennych, olsach i łąkach. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradel. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych. Melioracje odwadniające, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, dopuszczalne tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, z bezwzględnym zachowaniem w stanie nienaruszonym terenów podmokłych, w tym torfowisk i obszarów wodno-błotnych oraz obszarów źródłiskowych cieków. Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, poza rowami melioracyjnymi. Lokalizowanie wałów przeciwpowodziowych jak najdalej od koryta rzeki, wykorzystując naturalną rzeźbę terenu. Tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień, celem ograniczenia spływu substancji biogennej i zwiększenia bioróżnorodności biologicznej. Prowadzenie prac regulacyjnych i utrzymaniowych rzek tylko w zakresie niezbędnym dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej. Zachowanie i wspomaganie naturalnego przepływu wód w zbiornikach wodnych na obszarach międzywala stopniowe przywracanie naturalnych procesów kształtowania i sukcesji starorzeczy poprzez wykorzystanie naturalnych wylewów. Zapewnienie swobodnej migracji rybom w ciekach, poprzez budowę przepławek na istniejących i nowych budowach piętrzących. Utrzymanie i wprowadzanie zakrzewień i szuwarów wokół zbiorników wodnych, w szczególności starorzeczy i oczek wodnych, jako bariery ograniczającej dostęp do linii brzegowej, utrzymanie lub tworzenie pasów zakrzewień i zadrzewień wzdłuż cieków jako naturalnej obudowy biologicznej ograniczającej spływ zanieczyszczeń z pól uprawnych. Ograniczenie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach rzecznych oraz na krawędzi tarasów zalewowych i wysoczyzn. Zachowanie i ewentualne odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne, celem zachowania dróg migracji gatunków związanych z wodą. Zwiększanie retencji wodnej, przy czym zbiorniki małej retencji winny dodatkowo wzbogacać różnorodność biologiczną terenu, uwzględniając starorzeczka i lokalne obniżenia terenu, w miarę możliwości technicznych i finansowych zalecane jest odtworzenie funkcji obszarów źródłiskowych

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
			o dużych zdolnościach retencyjnych, w miarę możliwości należy zachowywać lub odtwarzać siedliska hydrogeniczne mające dużą rolę w utrzymaniu lokalnej różnorodności biologicznej. Utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków; w razie możliwości wprowadzanie wtórnego zabagnienia terenów.
4.	Dopływ z Woli Rasztowskiej	Warszawski (obszar chronionego krajobrazu)	<p>Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych w lasach, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych: w borach bagiennych, olsach i łęgach. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradł. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych. Melioracje odwadniające, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, dopuszczalne tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, z bezwzględnym zachowaniem w stanie nienaruszonym terenów podmokłych, w tym torfowisk i obszarów wodno-błotnych oraz obszarów źródłiskowych cieków. Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, poza rowami melioracyjnymi. Lokalizowanie wałów przeciwpowodziowych jak najdalej od koryta rzeki, wykorzystując naturalną rzeźbę terenu. Tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień, celem ograniczenia spływu substancji biogennej i zwiększenia bioróżnorodności biologicznej. Prowadzenie prac regulacyjnych i utrzymaniowych rzek tylko w zakresie niezbędnym dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej. Zachowanie i wspomaganie naturalnego przepływu wód w zbiornikach wodnych na obszarach międzywała stopniowe przywracanie naturalnych procesów kształtowania i sukcesji starorzeczy poprzez wykorzystanie naturalnych wylewów. Zapewnienie swobodnej migracji rybom w ciekach, poprzez budowę przepławek na istniejących i nowych budowlach piętrzących. Utrzymanie i wprowadzanie zakrzewień i szuwarów wokół zbiorników wodnych, w szczególności starorzeczy i oczek wodnych, jako bariery ograniczającej dostęp do linii brzegowej, utrzymanie lub tworzenie pasów zakrzewień i zadrzewień wzdłuż cieków jako naturalnej obudowy biologicznej ograniczającej spływ zanieczyszczeń z pól uprawnych. Ograniczenie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach rzecznych oraz na krawędzi tarasów zalewowych i wysoczyzn. Zachowanie i ewentualne odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne, celem zachowania dróg migracji gatunków związanych z wodą. Zwiększanie retencji wodnej, przy czym zbiorniki małej retencji winny dodatkowo wzbogacać różnorodność biologiczną terenu, uwzględniając starorzecza i lokalne obniżenia terenu, w miarę możliwości technicznych i finansowych zalecane jest odtworzenie funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych, w miarę możliwości należy zachowywać lub odtwarzać siedliska hydrogeniczne mające dużą rolę w utrzymaniu lokalnej różnorodności biologicznej. Utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków; w razie możliwości wprowadzanie wtórnego zabagnienia terenów.</p>

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
5.	Rządza od Cienkiej do ujścia	Warszawski (obszar chronionego krajobrazu)	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych w lasach, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych: w borach bagiennych, olsach i łęgach. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł. Zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych. Melioracje odwadniające, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, dopuszczalne tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, z bezwzględnym zachowaniem w stanie nienaruszonym terenów podmokłych, w tym torfowisk i obszarów wodno-błotnych oraz obszarów źródliskowych cieków. Zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, poza rowami melioracyjnymi. Lokalizowanie wałów przeciwpowodziowych jak najdalej od koryta rzeki, wykorzystując naturalną rzeźbę terenu. Tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień, celem ograniczenia spływu substancji biogennej i zwiększenia bioróżnorodności biologicznej. Prowadzenie prac regulacyjnych i utrzymaniowych rzek tylko w zakresie niezbędnym dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej. Zachowanie i wspomaganie naturalnego przepływu wód w zbiornikach wodnych na obszarach międzywała stopniowe przywracanie naturalnych procesów kształtowania i sukcesji starorzeczy poprzez wykorzystanie naturalnych wylewów. Zapewnienie swobodnej migracji rybom w ciekach, poprzez budowę przepławek na istniejących i nowych budowach piętrzących. Utrzymanie i wprowadzanie zakrzewień i szuwarów wokół zbiorników wodnych, w szczególności starorzeczy i oczek wodnych, jako bariery ograniczającej dostęp do linii brzegowej, utrzymanie lub tworzenie pasów zakrzewień i zadrzewień wzdłuż cieków jako naturalnej obudowy biologicznej ograniczającej spływ zanieczyszczeń z pól uprawnych. Ograniczenie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach rzecznych oraz na krawędzi tarasów zalewowych i wysoczyzn. Zachowanie i ewentualne odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne, celem zachowania dróg migracji gatunków związanych z wodą. Zwiększanie retencji wodnej, przy czym zbiorniki małej retencji winny dodatkowo wzbogacać różnorodność biologiczną terenu, uwzględniając starorzecza i lokalne obniżenia terenu, w miarę możliwości technicznych i finansowych zalecane jest odtworzenie funkcji obszarów źródliskowych o dużych zdolnościach retencyjnych, w miarę możliwości należy zachowywać lub odtwarzać siedliska hydrogeniczne mające dużą rolę w utrzymaniu lokalnej różnorodności biologicznej. Utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków; w razie możliwości wprowadzanie wtórnych zabagnienia terenów.
6.	Dopływ spod Karolewa	-	-

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> [data dostępu: 10.12.2025 r.]

Wody podziemne

Gmina Klembów znajduje się w zasięgu trzech Jednolitych Części Wód Podziemnych JCWPd nr 54 i 55.

Tabela 15. Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na przedmiotowym terenie

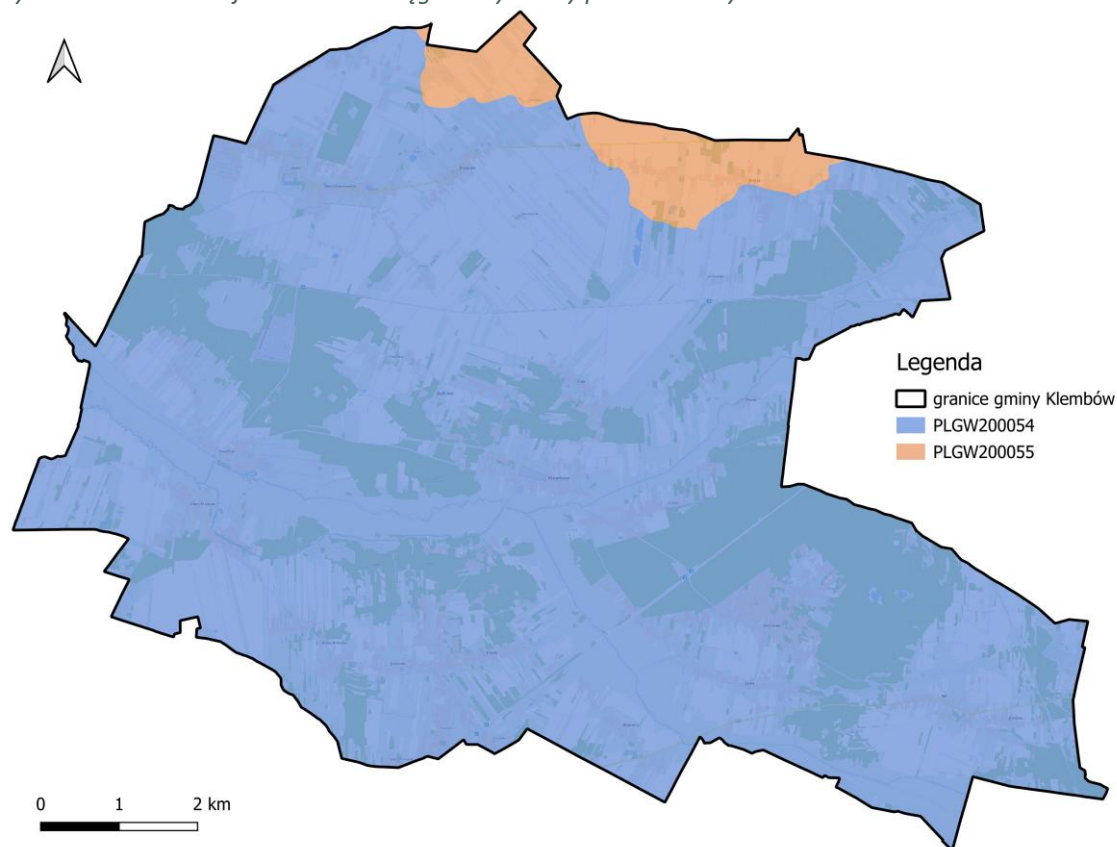
	GW200054	GW200055
Powierzchnia [km ²]	2175,24	9484,79
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	Środkowej Wisły	Bugu, Środkowej Wisły
Obszar bilansowy	Wisła (P) od Wilgi do Kanału Żerańskiego, Zbiornik Zegrzyński, Narew poniżej Dębe bez Wkry, Wisła (L) od Pilicy do Bzury, Narew od Biebrzy do Pułtusa z wyłączeniem WJM i zlewni Pisy (BI), Narew od Biebrzy do Pułtusa z wyłączeniem WJM i zlewni Pisy (WA), Bug od granicy do cofki Zbiornika Zegrzyńskiego, Wkra, Wisła (P) od Narwi do Korabnika poniżej Włocławka, Bzura	Wisła (P) od Wilgi do Kanału Żerańskiego, Zbiornik Zegrzyński, Narew poniżej Dębe bez Wkry, Narew od granicy państwa do Biebrzy, Narew od Biebrzy do Pułtusa z wyłączeniem WJM i zlewni Pisy (BI), Bug graniczny (L) z Leśną i Pulwą, Bug od granicy do cofki Zbiornika Zegrzyńskiego
Rejony wodnogospodarcze	Prawostronna zlewnia Narwi od Pułtusa do Orz, Kampinos (lewobrzeżna zlewnia Wisły od Kanału Żerańskiego do Bzury), Zlewnia Środkowego Świdra po ujście Mieni (włącznie), Zlewnia bezpośrednia Wisły od Jeziorki do Kanału Młocińskiego, Zlewnia prawobrzeżna Wisły od ujścia Wilgi po Kanał Żerański (wyłącznie) bez zlewni Świdra powyżej ujścia Mieni, Nasielsk (zlewnia dolnej Wkry – poniżej Sony wraz z fragmentami zlewni bezpośredniej Narwi), Brok Górny, Dolny odcinek Bugu, Dolny Nurzec, Wisła (prawobrzeżna bezpośrednia zlewnia Wisły od Narwi po Bzurę), Sońsk (zlewnia Sony Wschodniej po Sońsk), Rejon „Radzymin” - zlewnia lewobrzeżną Zb. Dębe od początku cofki Bugu po Kan. Żerański oraz lewobrzeżna zlewnia Kan. Żerańskiego, Rejon „Serock” - prawobrzeżna zlewnia Zb. Dębe i Narwi po ujście Wkry), Rejon „Popowo” - zlewnia Zb. Dębe – lewo-brzeżnej cofki Narwi i prawobrzeżnej Bugu, Rejon „Legionowo” - obszar międzyrzecza Narwi i Wisły oraz Kan. Żerańskiego, Lewostronna zlewnia Narwi od Pułtusa do Orzyc	Orz wraz z prawostronnymi dopływami Narwi od Orz do Ruż, Prawostronna zlewnia Narwi od Pułtusa do Orz, Zlewnia Górnego Świdra po ujście Mieni (włącznie), Narew od Supraśli do Biebrzy, Zlewnia Orlanki bez Białej, Narew od Łoknicy do Lizy, Prawostronna zlewnia Narwi od Biebrzy do rzeki Gać, Prawostronna zlewnia Narwi od rzeki Gać do Ruż, Górna Krzna, Myśla - Toczna, Brok Górny, Zlewnia Białej, Pulwa, Dolna Krzna, Cetynia Buczyńska, Dolny Liwiec, Kostrzyń, Nurzec, Górny Liwiec, Kamianka, Środkowy Nurzec, Dolny odcinek Bugu, Dolny Nurzec, Leśna, Narew od Lizy do Supraśli, Rejon „Radzymin” - zlewnia lewobrzeżną Zb. Dębe od początku cofki Bugu po Kan. Żerański oraz lewobrzeżna zlewnia Kan. Żerańskiego, Rejon „Popowo” - zlewnia Zb. Dębe – lewo-brzeżnej cofki Narwi i prawobrzeżnej Bugu

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> [data dostępu: 10.12.2025 r.]

Zgodnie art. 4.1 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960 z późn. zm.) celem środowiskowym dla JCWPd jest zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do niej zanieczyszczeń; zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa stanu oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem wód, tak aby osiągnąć i utrzymać ich dobry stan.

Monitoring krajowy wód podziemnych wykonywany jest na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. Monitoring krajowy wód podziemnych jest podstawą do oceny wód podziemnych w poszczególnych punktach pomiarowych oraz jednolitych części wód podziemnych. Zgodnie z wyżej przytaczanym rozporządzeniem klasyfikującym jednolite części wód podziemnych, oceny stanu jednolitych części wód podziemnych dokonuje się na podstawie oceny stanu ilościowego i stanu chemicznego, które mogą być dobre bądź słabe. Według § 14.1. Stan jednolitej części wód podziemnych ocenia się jako dobry, jeżeli zarówno jej stan chemiczny, jak i stan ilościowy, są oceniane jako dobre. Stan jednolitej części wód podziemnych ocenia się jako słaby, jeżeli jej stan chemiczny lub jej stan ilościowy jest oceniany jako słaby.

Rysunek 11. Lokalizacja JCWPd w zasięgu których leży przedmiotowy teren

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Poniżej przedstawiono wyniki badań ocen stanu JCWPd, w obrębie których znajduje się przedmiotowy obszar.

Tabela 16. Kompleksowa ocena stanu JCWPd

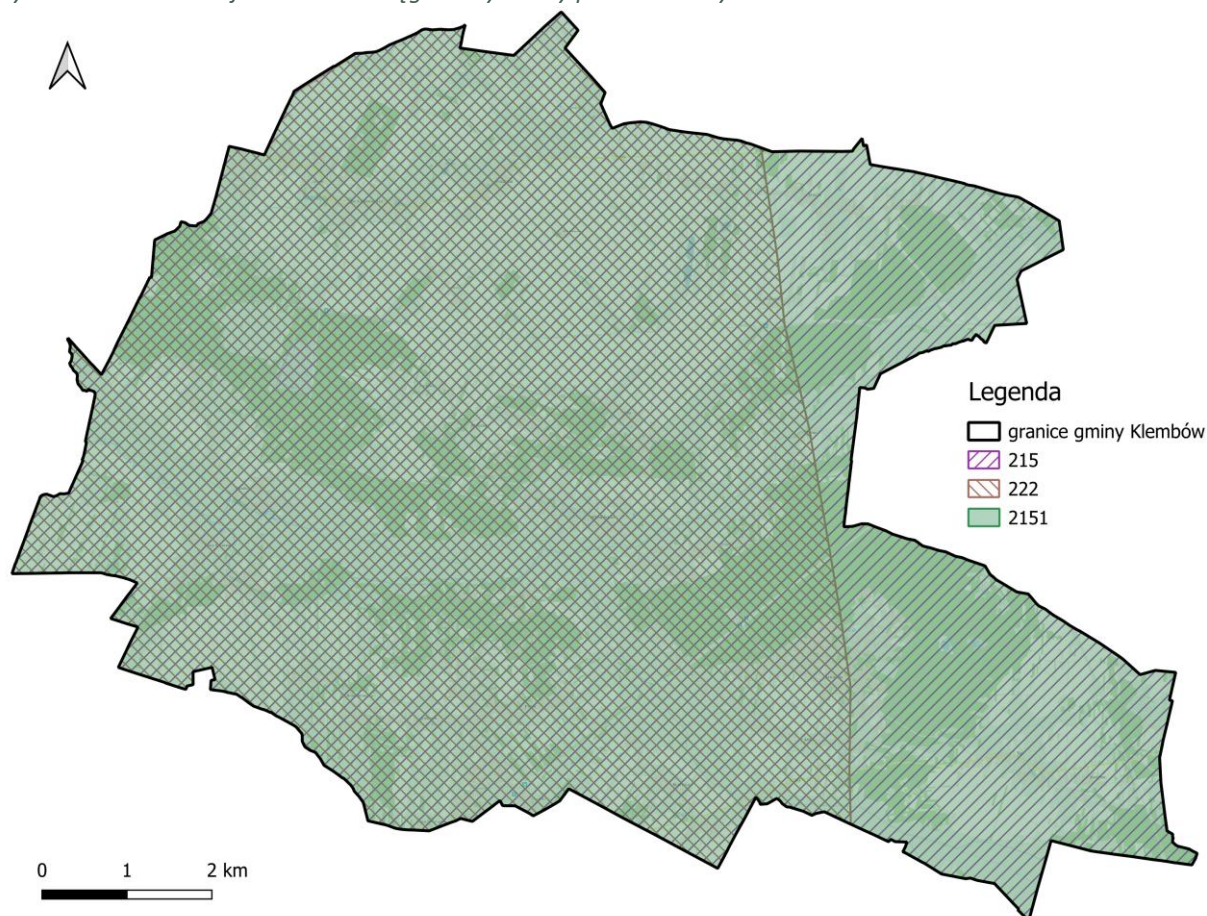
Rok			2016	2019	2022
Nr JCWPd	PLGW200054	chemiczny	dobry	dobry	dobry
		Ilościowy	dobry	dobry	dobry
	PLGW200055	chemiczny	dobry	dobry	dobry
		Ilościowy	dobry	dobry	dobry

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> [data dostępu: 10.12.2025 r.] oraz na podstawie Monitoringu Jakości Wód Podziemnych, <https://mjwp.gios.gov.pl/raporty-art/2016.html>, <https://mjwp.gios.gov.pl/raporty-art/2019.html>, <https://mjwp.gios.gov.pl/raporty-art/2022.html>, [data dostępu: 10.12.2025 r.]

Jak wynika z zamieszczonej powyżej tabeli przedmiotowe JCWPd pod względem ogólnej kondycji od lat zachowują dobry stan.

W zasięgu gminy Klembów zlokalizowane są zbiorniki wód podziemnych nr 215 – Subniecka Warszawska (w tym nr 2151 - Subniecka Warszawska – część centralna) oraz nr 222 - Dolina środkowej Wisły (Warszawa–Puławy), wskazane na poniższym rysunku.

Rysunek 12. Lokalizacja GZWP w zasięgu których leży przedmiotowy teren

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PIG-PIB

Tabela 17. Charakterystyka GZWP na przedmiotowym terenie

Nazwa GZWP	Dolina środkowej Wisły (Warszawa–Puławy)
Województwo	mazowieckie, lubelskie
Powiat	rycki, garwoliński, grójecki, kozienicki, legionowski, miński, nowodworski, otwocki, piaseczyński, płoński, sochaczewski, warszawski zachodni, wołomiński, wyszkowski, zwoleński, m. st. Warszawa
RZGW	Warszawa
Numer JCWPd (wg podziału na 172 części)	47, 48, 49, 54, 55, 64, 65, 66, 73, 74
Jednostka hydrogeologiczna wg Paczyńskiego, Sadurskiego (2007)	provincja Wisły: SŚWN - region środkowej Wisły - subregion nizinny, SBN - region Bugu - subregion nizinny
Jednostka hydrogeologiczna wg Kleczkowskiego (1990a, b), zmieniona	pasmo zbiorników równinne (GZWP w paśmie nizin)
Zlewnia powierzchniowa (II rzędu wg MphP)	prawobrzeżna Wisły od Wieprza do Narwi, lewobrzeżna Wisły od Narwi do Drwęcy, prawobrzeżna Wisły od Sanu do Wieprza, Narwi
Prowincja i makroregion fizycznogeograficzne wg Kondrackiego (2002)	Niż Środkowoeuropejski (31): Nizina Północnomazowiecka (318.6), Nizina Środkowomazowiecka (318.7), Nizina Południowopodlaska (318.9)
Typ zbiornika	porowy
Stratygrafia	czwartorzęd
Klasa jakości wody ¹⁰	na przeważającym obszarze II
Wodoprzewodność [m ² /d]	240-960
Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych [m ³ /d × km ²]	230
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m ³ /d]	616 676
Podatność zbiornika na antropopresję	bardzo podatny

źródło: Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce

Zgodnie z Informatorem PSH: Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce dla 103 zbiorników nie było dokumentacji określających warunki hydrogeologiczne i zasięg obszarów ochronnych. Ze względu na realizację prac dokumentacyjnych zaplanowanych w latach 2009–2016 bez wykonywania wierceń pompowań badawczych, z listy zbiorników przewidzianych do udokumentowania w tym okresie wyłączono paleogeńsko-neogeński GZWP nr 215 Subniecka Warszawska raz jego część centralną GZWP nr 2151 (pierwotnie określany numerem 215A), traktowaną jako oddzielny zbiornik.

¹⁰ Wg rozporządzenia MŚ z dnia 23 lipca 2008 r.

Obszary zagrożone powodzią

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960 z późn. zm.) powódź to: „czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych”. Ze względu na źródło oraz mechanizmy powstania, powodzie występujące na obszarze Polski dzieli się na:

- powódzie rzeczne o mechanizmie naturalnego wezbrania;
- powódzie rzeczne powstałe w wyniku przelania lub zniszczenia obwałowań przeciwpowodziowych;
- powódzie rzeczne zimowe o mechanizmie zatorowym;
- powódzie opadowe, związane z zalaniem terenu wodami pochodzącymi bezpośrednio z opadów deszczu lub z topnienia śniegu;
- powódzie od wód podziemnych;
- powódzie od strony morza;
- powódzie powstałe w wyniku zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących.

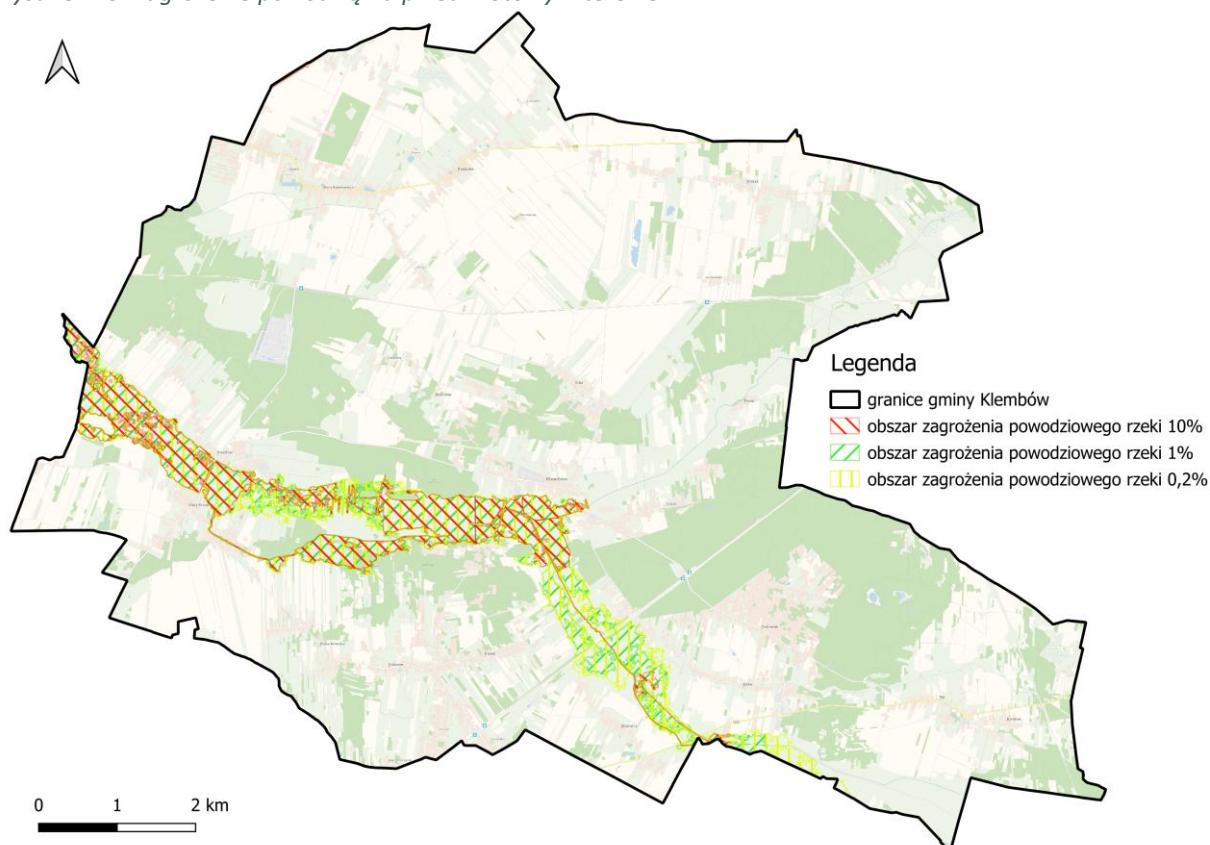
Zgodnie z wymogami Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (dawniej Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej) przygotowuje mapy zagrożenia powodziowego (MZP) oraz mapy ryzyka powodziowego (MRP). Na mapach zagrożenia powodziowego przedstawia się w szczególności:

1. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego;
2. obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w tym:
 - a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%;
 - b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%;
 - c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne;
 - d) pas techniczny;
3. obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia:
 - a) wału przeciwpowodziowego;
 - b) wału przeciwsztormowego;
 - c) budowli piętrzącej.

Jako podtopienie klasyfikuje się pojawienie się wód podziemnych blisko powierzchni terenu, w związku z piętrzeniem się wód podziemnych, na skutek podnoszenia się zwierciadła wód w ciekach i zbiornikach powierzchniowych.

Na terenie gminy Klembów wyznaczono obszary zagrożenia powodziowego. i zagrożenia podtopieniami (od wód gruntowych). Ich lokalizację na tle przedmiotowych gmin przedstawiono na poniższych rysunkach. Stwierdza się, że założenia Strategii są zgodne z warunkami korzystania z obszarów zagrożonych powodzią i podtopieniami od wód gruntowych.

Rysunek 13. Zagrożenie powodzią na przedmiotowym terenie

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (GUGIK) [data dostępu 10.12.2025 r.]

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od RZGW w Warszawie na terenie gminy Klembów brak jest wałów przeciwpowodziowych.

Na terenie gminy Klembów brak jest terenów zagrożonych podtopieniami (powodzią od wód gruntowych).

Obszary zagrożone suszą

Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Wyróżnia się następujące typy suszy:

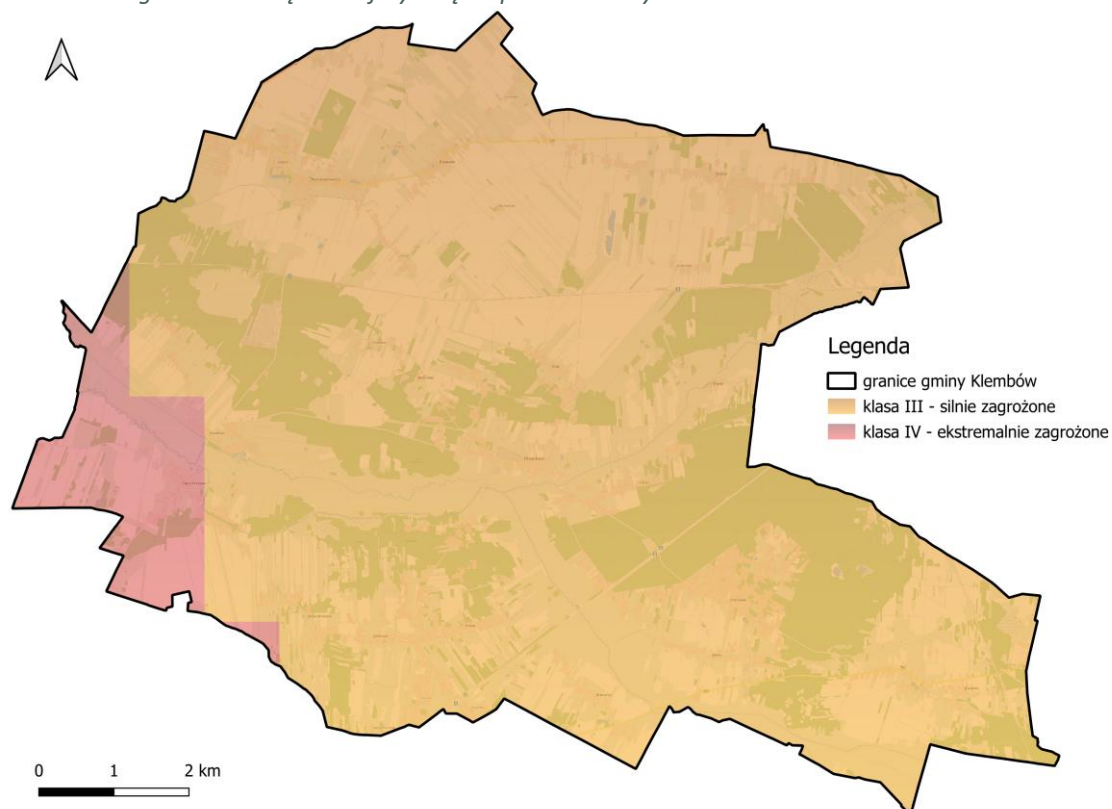
- susza atmosferyczna – występuje, kiedy mamy do czynienia z deficytem opadów. Zwana również suszą meteorologiczną. Jest to pierwszy etap rozwoju zjawiska suszy. Pojawia się wówczas, gdy opady występują poniżej średniej wieloletniej lub jest ich całkowicie brak;
- susza rolnicza - pojawia się, gdy wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie. Zwana również suszą glebową. Jest bezpośrednią konsekwencją wydłużającej się suszy atmosferycznej;
- susza hydrologiczna - przejawia się długotrwałym obniżeniem ilości wody w rzekach i jeziorach. Zwana również „niżówką hydrologiczną”. Dotyczy wód powierzchniowych. Występuje wtedy, kiedy przepływ w rzekach spada poniżej przepływu średniej wartości wieloletniej;
- susza hydrogeologiczna - susza definiowana jako długotrwałe obniżenie zasobów wód podziemnych. Zjawisko tego rodzaju suszy jest zwykle poprzedzone powyższymi rodzajami suszy. Wstępna faza objawia się m.in. wysychaniem studni.

Susza, obok zjawiska powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych i bezpośrednich zjawisk naturalnych oddziałujących na środowisko, gospodarkę i lokalne społeczności. Jednakże w przeciwieństwie do powodzi nie ma praktycznie możliwości prowadzenia działań doraźnych, które przyczynią się do zminimalizowania skutków suszy.

W walce z suszą potrzebne są działania długofalowe, strategiczne które poprzez swą ilość przyczynią się do minimalizowania jej skutków. Takim działaniem jest m.in. opracowanie planu przeciwdziałania skutkom suszy, który jest głównym, strategicznym dokumentem w Polsce, zgodnie z którym prowadzi się walkę z suszą.

Na poniższych rysunkach pokazano graficznie obszary gminy Klembów o określonym stopniu zagrożenia z podziałem na poszczególne typy suszy. Jak wynika z poniższych map, przedmiotowy teren jest narażony na suszę atmosferyczną, rolniczą i hydrologiczną.

Rysunek 14. Zagrożenie suszą atmosferyczną na przedmiotowym terenie

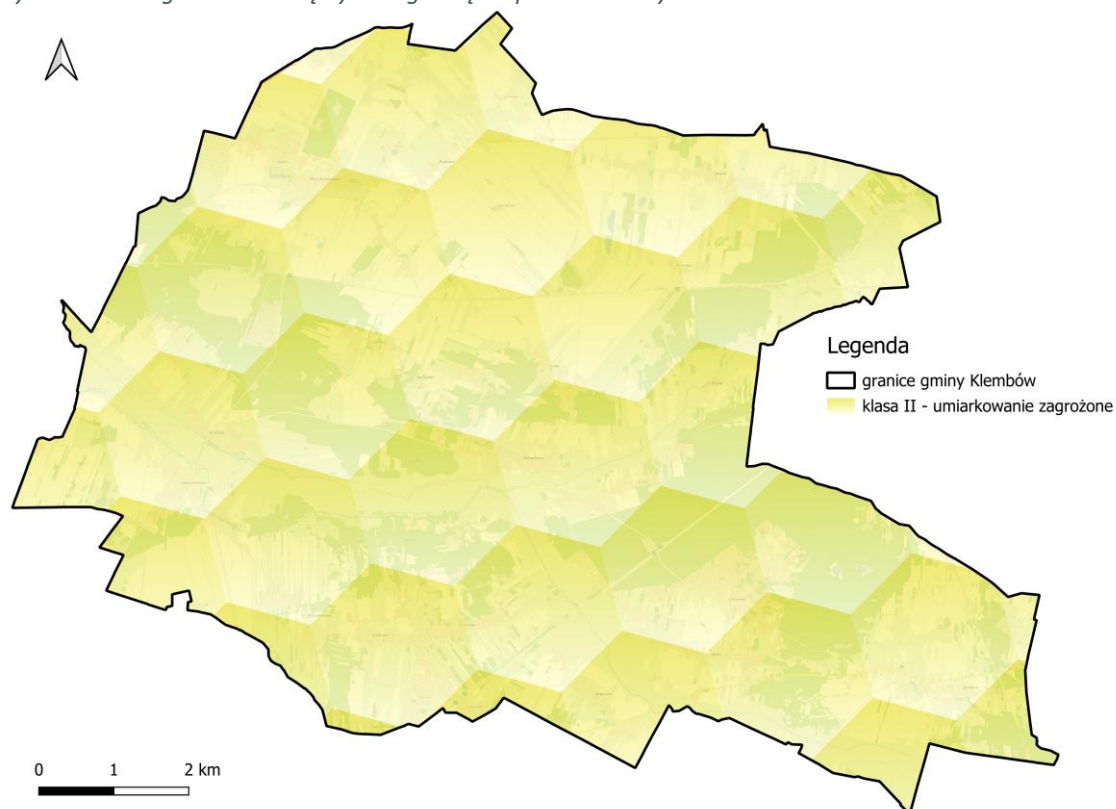
źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 10.12.2025 r.]

Rysunek 15. Zagrożenie suszą rolniczą na przedmiotowym terenie

źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 10.12.2025 r.]

Rysunek 16. Zagrożenie suszą hydrologiczną na przedmiotowym terenie

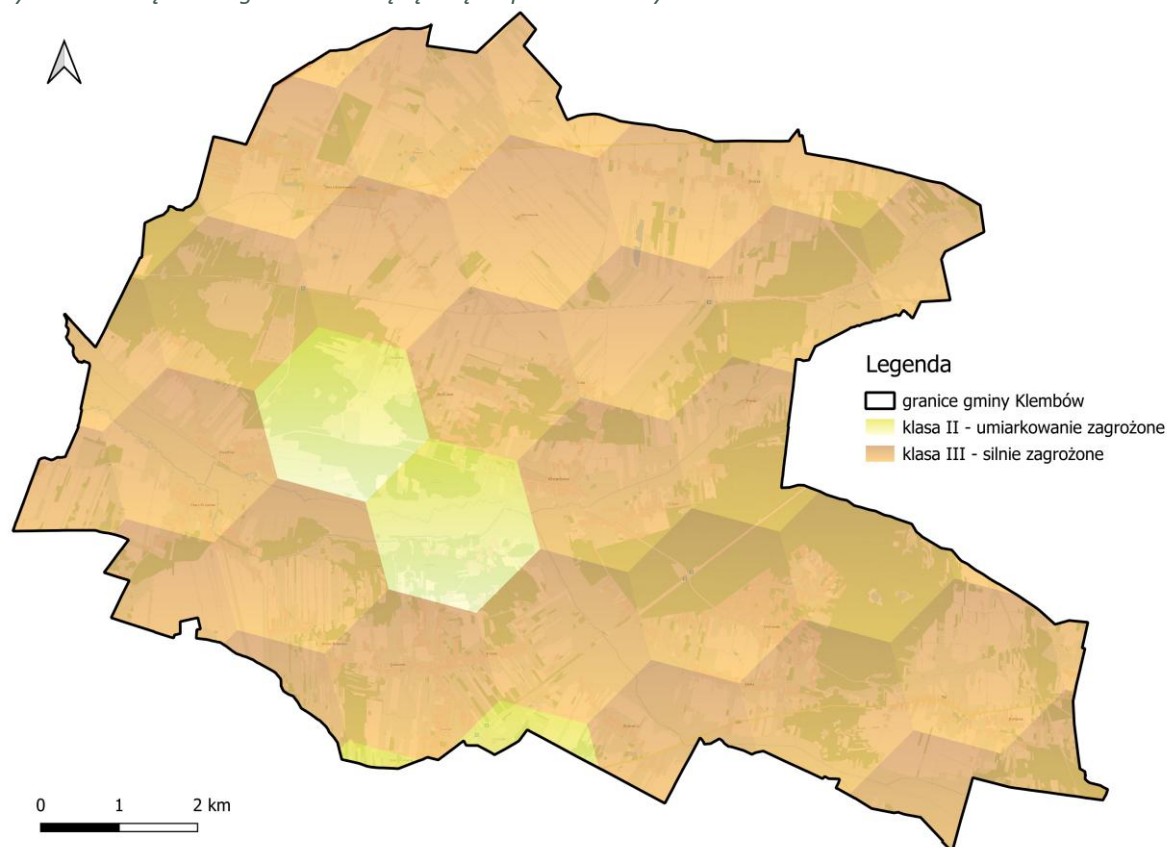
źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 10.12.2025 r.]

Rysunek 17. Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na przedmiotowym terenie

źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 10.12.2025 r.]

Rysunek 18. Łączne zagrożenie suszą łączną na przedmiotowym terenie

źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 10.12.2025 r.]

6.2.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania ścieków, w szczególności: eksploatacja i konserwacja wodociągu gminnego oraz stacji uzdatniania wody, eksploatacja i konserwacja gminnej sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków jest zgodnie z Uchwałą Nr XIV/83/07 Rady Gminy Klembów z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie utworzenia gminnej jednostki organizacyjnej – Zakład Gospodarki Komunalnej (ZGK)

Sieć wodociągowa jest rozprowadzona po wszystkich 17 sołectwach: Dobczyn, Karolew, Klembów, Krusze, Krzywica, Lipka, Michałów, Nowy Kraszew, Ostrówek, Pasek, Pieńki, Rasztów, Roszczep, Sitki, Stary Kraszew, Tuł oraz Wola Rasztowska. Został więc osiągnięty cel zwodociągowania całej gminy. W skład gminnego systemu eksploatacji wodociągów wchodzi dwie stacje uzdatniania wody, główny SUW w Klembowie oraz mały w Kruszu.¹¹

Zgodnie z danymi z GUS, gmina Klembów posiada sieć wodociągową o długości 140,5 km, a ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosi 3 380 sztuk.

¹¹ źródło: Raport o stanie Gminy Klembów. 2024.

Ogólną charakterystykę sieci wodociągowej funkcjonującej na terenie gminy zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 18. Charakterystyka sieci wodociągowej na przedmiotowym terenie w latach 2021-2024

Wskaźnik	Jedn.	2021	2022	2023	2024
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	140,0	140,0	140,5	140,5
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 963	3 127	3 175	3 380
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	7 779	8 093	8 325	8 657
Ludność korzystająca z sieci w % ogółu	%	71,5	72,9	73,3	74,8

źródło: GUS, stan na 31.12.2023 [data dostępu: 12.12.2025 r.]

Sieć kanalizacyjna rozprowadzona jest po 4 sołectwach: Klembów, Ostrówek, Sitki oraz Lipka. W skład gminnego systemu eksploatacji kanalizacji wchodzi dwie oczyszczalnie ścieków. Oczyszczalnia obsługująca powyższe miejscowości znajduje się w Klembowie. Oczyszczalnia obsługująca osiedle znajdujące się przy ul. Osiedlowej w Woli Rasztowskiej znajduje się tuż obok powyższego osiedla. W skład systemu obsługującego oczyszczalnię ścieków w Klembowie wchodzi 28 przepompowni ścieków oraz punkt zlewny. Oczyszczalnie ścieków w Klembowie i Woli Rasztowskiej są już wyeksploatowane i wymagają prowadzenia cyklicznych remontów.¹²

W 2024 roku w gminie Klembów łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosiła 36,9 km. Do sieci kanalizacji sanitarnej podłączonych było wówczas 1 103 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Możliwość odprowadzania ścieków zbiorczym systemem w 2024 roku miało 38,1% mieszkańców gminy.

Tabela 19. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na przedmiotowym terenie w latach 2021-2024

Wskaźnik	Jedn.	2021	2022	2023	2024
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	36,8	36,8	36,9	36,9
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 000	1 069	1 088	1 103
Ścieki odprowadzane siecią kanalizacyjną	dam3	173,9	169,0	163,2	114,8
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	3 933	4 160	4 297	4 407
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	36,2	37,5	37,8	38,1

źródło: GUS, stan na 31.12.2023 [data dostępu: 12.12.2025 r.]

Zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych na przedmiotowym terenie znajduje się jedna aglomeracja ściekowa -aglomeracja Klembów. Jej charakterystykę przedstawiono w poniższej tabeli.

¹² źródło: Raport o stanie Gminy Klembów. 2024.

Tabela 20. Charakterystyka aglomeracji obejmujących przedmiotowy teren

Nazwa aglomeracji	Klembów
obowiązująca uchwała ustanawiająca aglomerację	Uchwała nr III.260.2020 Rady Gminy Klembów z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Klembów
Gminy w aglomeracji	Klembów
RLM aglomeracji zgodnie z obowiązującą uchwałą	3 734
Liczba mieszkańców aglomeracji zameldowana na pobyt stały i czasowy na terenie aglomeracji	3734
Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	3660
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.]	0
Długość istniejącej sieci kanalizacyjnej ogółem (sanitarnej i ogólnospławnej) [km]	33,5
Długość istniejącej kanalizacji deszczowej w aglomeracji [km]	6

źródło: VI AKPOŚK 2022

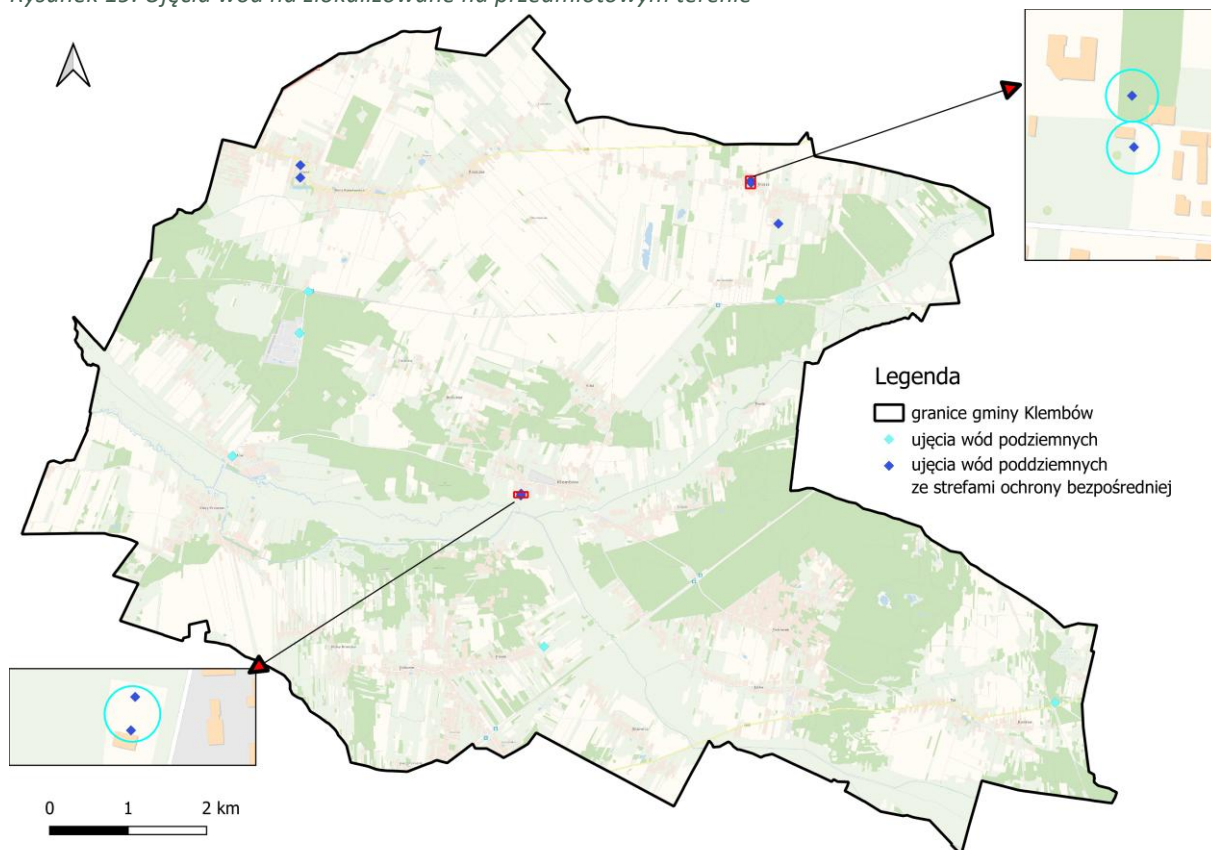
Ujęcia wód

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Gminy Klembów woda dla mieszkańców ujmowana jest z następujących ujęć wody:¹³

- 2 ujęcia na SUW Krusze, ul. Kryształowa 99, 05-240 Krusze:
 - studnia nr 3 - 35,0 m³/h;
 - studnia 2 – 4,0 m³/h (zgodnie z dokumentacją hydrologiczną);
- 2 ujęcia na SUW Klembów pod adresem ul. Przemysłowa 1, 05-205 Klembów:
 - studnia 1 i 2 po 75 m³/h.

¹³ Wszystkie ujęcia są ujęciami podziemnymi.

Rysunek 19. Ujęcia wód na zlokalizowane na przedmiotowym terenie

źródło: na podstawie informacji otrzymanych od RZGW w Warszawie

6.2.6. Sieć gazowa

Na przedmiotowym terenie znajduje się sieć gazowa, która została scharakteryzowana w poniższej tabeli.

Tabela 21 Charakterystyka sieci gazowej na przedmiotowym terenie w latach 2021-2024

Wskaźnik	Jedn.	2021	2022	2023	2024
Długość czynnej sieci ogółem	m	120 151	126 069	127 477	129 133
Czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	szt.	2 349	2 559	2 623	2 718
Odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe) ogrzewający mieszkania gazem	szt.	1 863	1 759	1 889	2 008
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	67,4	67,7	68,4	69,5

źródło: GUS, stan na 31.12.2024 r. [data dostępu: 12.12.2025 r.]

6.2.7. Gleby

Program Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski stanowi element PMŚ w zakresie jakości gleby i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. W ramach prowadzonego monitoringu wykonywane są oznaczenia fizykochemiczne próbek glebowych pobieranych w 5-letnich odstępach czasowych w 216 punktach

pomiarowych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie całego kraju. Próbkę glebową w ramach szóstej tury monitoringu chemizmu gleb ornych Polski, która przypadła na lata 2020- 2022, zostały pobrane w 2020 r., a kolejne badania są realizowane w 2025 r.

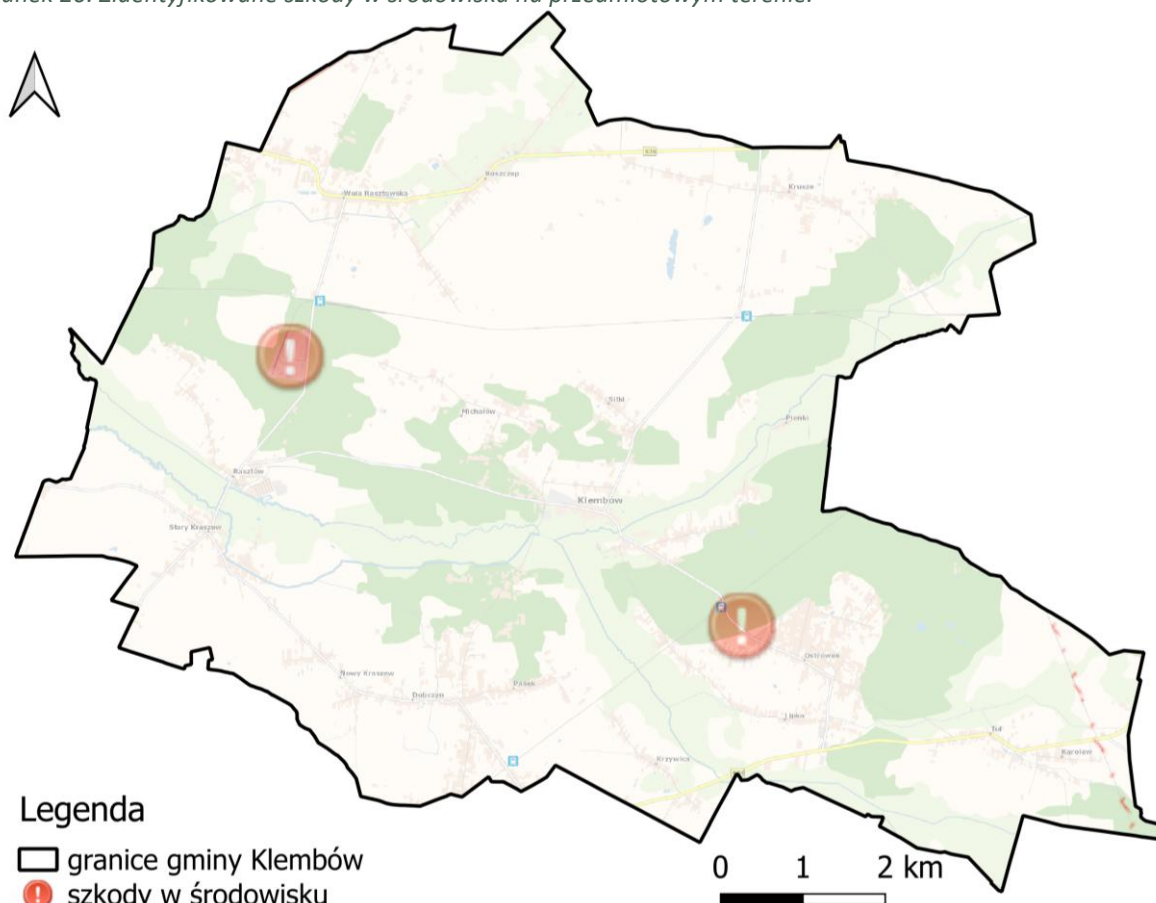
W zakresie jakości gleby i ziemi na terenie gminy Klembów nie ma zlokalizowanych punktów pomiarowych i nie prowadzono badań monitoringu chemizmu gleb ornych realizowanego w ramach PMŚ. Najbliżej położony punkt monitoringowy znajduje się w miejscowości Długa Szlachecka.

Tabela 22. Charakterystyka gleb w punkcie monitoringowym nr 155

Odczyn "pH" w zawiesinie H ₂ O	Próchnica [%]	Węgiel organiczny [%]	Azot ogólny [%]	Kwasowość hydrolityczna (Hh) cmol(+)*kg ⁻¹	Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne suma 13 WWA [μg*kg ⁻¹]	Zasolenie [mg KCl*100g ⁻¹]
6,6	0,78	<0,50	0,05	1,8	190	<10,00

źródło: Monitoring Chemizmu Gleb Ornych Polski

Rysunek 20. Zidentyfikowane szkody w środowisku na przedmiotowym terenie.

źródło: Geoserwis GDOŚ [data dostępu: 14.01.2026 r.]

Zgodnie z Geoserwisem GDOŚ oba wskazane powyżej zanieczyszczenia powierzchni ziemi zostały zaklasyfikowane do kategorii: Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn. Działania zapobiegawcze lub naprawcze zostały zakończone.

6.2.8. Żłóża

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego na terenie gminy Klembów obowiązuje koncesja na wydobywanie kopaliny ze złoża „Sitki I” udzielona decyzją Marszałka Województwa Mazowieckiego z 30 marca 2012 r., Nr 73/12/PŚ. G dla spółki HEJ Sp. z o.o. z terminem obowiązywania do 31 grudnia 2051 r.

6.2.9. Zasoby przyrodnicze

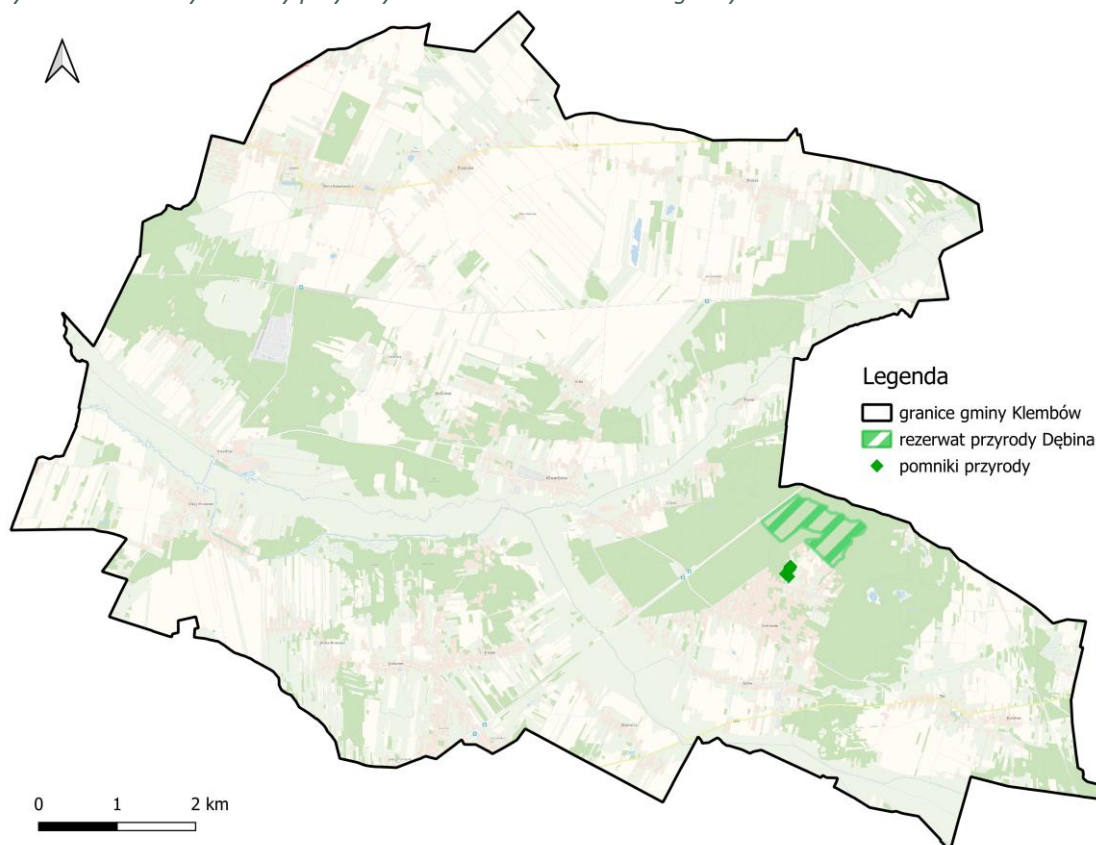
Formy ochrony przyrody

Na przedmiotowym terenie występują następujące formy ochrony przyrody:¹⁴

- rezerwat przyrody Dębina;
- 7 pomników przyrody.

Ich położenie i charakterystyka zostały przedstawione na poniższym rysunku oraz tabelach.

Rysunek 21. Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Klembów

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ [data dostępu: 12.12.2025 r]

¹⁴ źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> [dostęp: 12.12.2025 r.]

Tabela 23. Charakterystyka rezerwatu przyrody leżącego na przedmiotowym terenie

Nazwa	Kopce
Rodzaj rezerwatu	leśny
Typ ochrony	nie określono w akcie prawnym
Województwo	mazowieckie
Powiaty	wołomiński
Gminy	Klembów
Data wyznaczenia	1952-09-04
Powierzchnia [ha]	51,21
Akt prawny o wyznaczeniu	Zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 12 sierpnia 1952 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody
Obowiązujące akty prawne	Rozporządzenie Nr 274 Wojewody Mazowieckiego z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody zlokalizowanych na terenie województwa mazowieckiego i utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 roku. Zarządzenie Nr 27 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z 15 grudnia 2018 r. w sprawie wyznaczenia szlaku.
Cele ochrony	Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu liściastego lasu mieszanego o charakterze zespołu naturalnego dębowo-grabowego z udziałem jesionu, wiązu i lipy. Teren rezerwatu posiada ponadto wartości geologiczne dzięki licznie występującym gładom narzutowym.

źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> [dostęp: 12.12.2025 r.]

Tabela 24. Charakterystyka pomników przyrody leżących na przedmiotowym terenie

Lp	Kod Inspire	Data utworzenia	Opis lokalizacji	Opis pomnika	Akt prawny
1.	PL.ZIPOP.1393.PP.1434072.4612	2009-07-31	w parku leśnym koło Zakładu Wychowawczego "Charitas"	drzewo (gatunek: Świerk pospolity - <i>Picea abies</i> ; pierśnica: 243cm; obwód: 763cm; wysokość: 26 m)	Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu wołomińskiego.
2.	PL.ZIPOP.1393.PP.1434072.4613			drzewo (gatunek: Świerk pospolity - <i>Picea abies</i> ; pierśnica: 287cm; obwód: 902cm; wysokość: 28 m)	
3.	PL.ZIPOP.1393.PP.1434072.4614			drzewo (gatunek: Świerk pospolity - <i>Picea abies</i> ; pierśnica: 268cm; obwód: 842cm; wysokość: 28 m)	
4.	PL.ZIPOP.1393.PP.1434072.4615			drzewo (gatunek: Świerk pospolity - <i>Picea abies</i> ; pierśnica: 258cm; obwód: 811cm; wysokość: 26 m)	
5.	PL.ZIPOP.1393.PP.1434072.4616			drzewo (gatunek: Świerk pospolity - <i>Picea abies</i> ; pierśnica: 214cm; obwód: 672cm; wysokość: 25 m)	
6.	PL.ZIPOP.1393.PP.1434072.4617			drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 260cm; obwód: 817cm; wysokość: 22 m)	
7.	PL.ZIPOP.1393.PP.1434072.4618			drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i> ; pierśnica: 240cm; obwód: 754cm; wysokość: 20 m)	

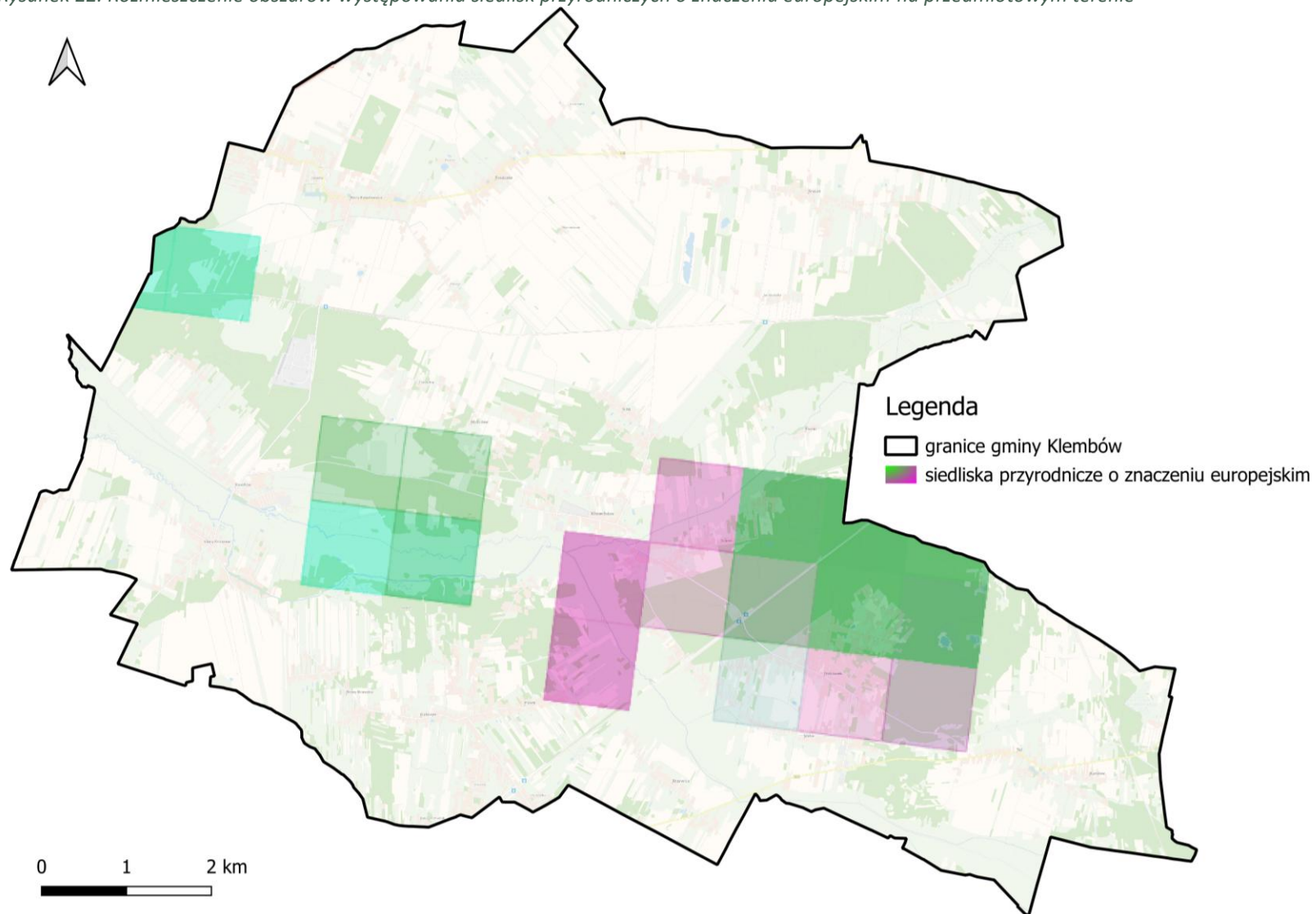
źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> [dostęp: 12.12.2025 r.]

Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie

Zgodnie z danymi udostępnianymi przez Geoserwis GDOŚ na terenie gminy Klembów znajdują się obszary występowania siedlisk przyrodniczych o znaczeniu europejskim, brak jest natomiast stanowisk chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt. Siedliska przyrodnicze na tle granic gminy Klembów zostały przedstawione na poniższym rysunku.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie na terenie gminy Klembów brak jest zidentyfikowanych stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz obszarów występowania cennych siedlisk przyrodniczych.

Rysunek 22. Rozmieszczenie obszarów występowania siedlisk przyrodniczych o znaczeniu europejskim na przedmiotowym terenie

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Geoserwisu [data dostępu: 12.12.2025 r.]

Korytarze ekologiczne

W przestrzeni przyrodniczej ważną rolę spełniają korytarze ekologiczne. System obszarów obejmuje przede wszystkim doliny i pradoliny rzek, którymi mogą przemieszczać się organizmy zwierzęce i diaspory roślinne oraz rozległe tereny (np. puszcze, duże kompleksy łąk, bagien), w których skupia się zasadnicza część różnorodności biologicznej. Korytarze ekologiczne, aby spełniały swoją funkcję, muszą tworzyć sieć powiązanych przestrzennie obszarów. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju;
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt;
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie;
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.

Przez przedmiotowy obszar nie przebiegają żadne korytarze ekologiczne.

Grunty leśne

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia gruntów leśnych na terenie gminy wynosi 1 912,06 ha, co daje lesistość na poziomie 22,2%, przy czym warto zaznaczyć, że średnia krajowa wynosi 29,7%. Strukturę gruntów leśnych na przedmiotowym terenie przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 25 Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na przedmiotowym terenie

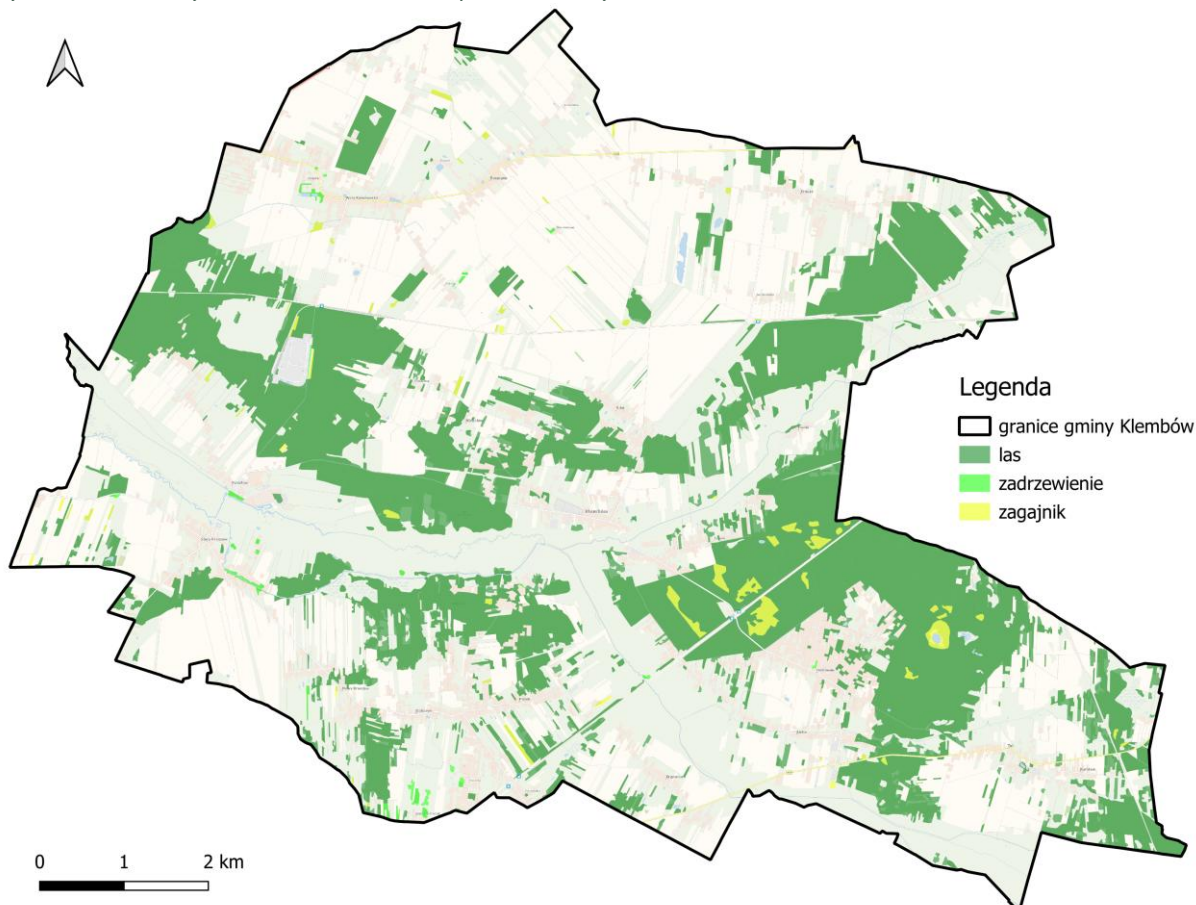
ROK		2021	2022	2023	2024
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	1 917,88	1 918,48	1 912,06	1 912,06
Lesistość	%	22,2	22,2	22,2	22,2
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	631,20	631,80	625,38	625,38
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	628,60	629,20	622,78	622,78
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	576,51	577,11	570,69	570,69
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	1 286,68	1 286,68	1 286,68	1 286,68
Powierzchnia lasów	ha	1 904,69	1 905,25	1 899,27	1 899,27
Lasy publiczne ogółem	ha	618,01	618,57	612,59	612,59
Lasy prywatne ogółem	ha	1 286,68	1 286,68	1 286,68	1 286,68

źródło: GUS [data dostępu: 12.12.2025 r.]

Teren przedmiotowej gminy znajduje się w zarządzie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie. Lasy Państwowe są administrowane przez nadleśnictwo Drewnica.

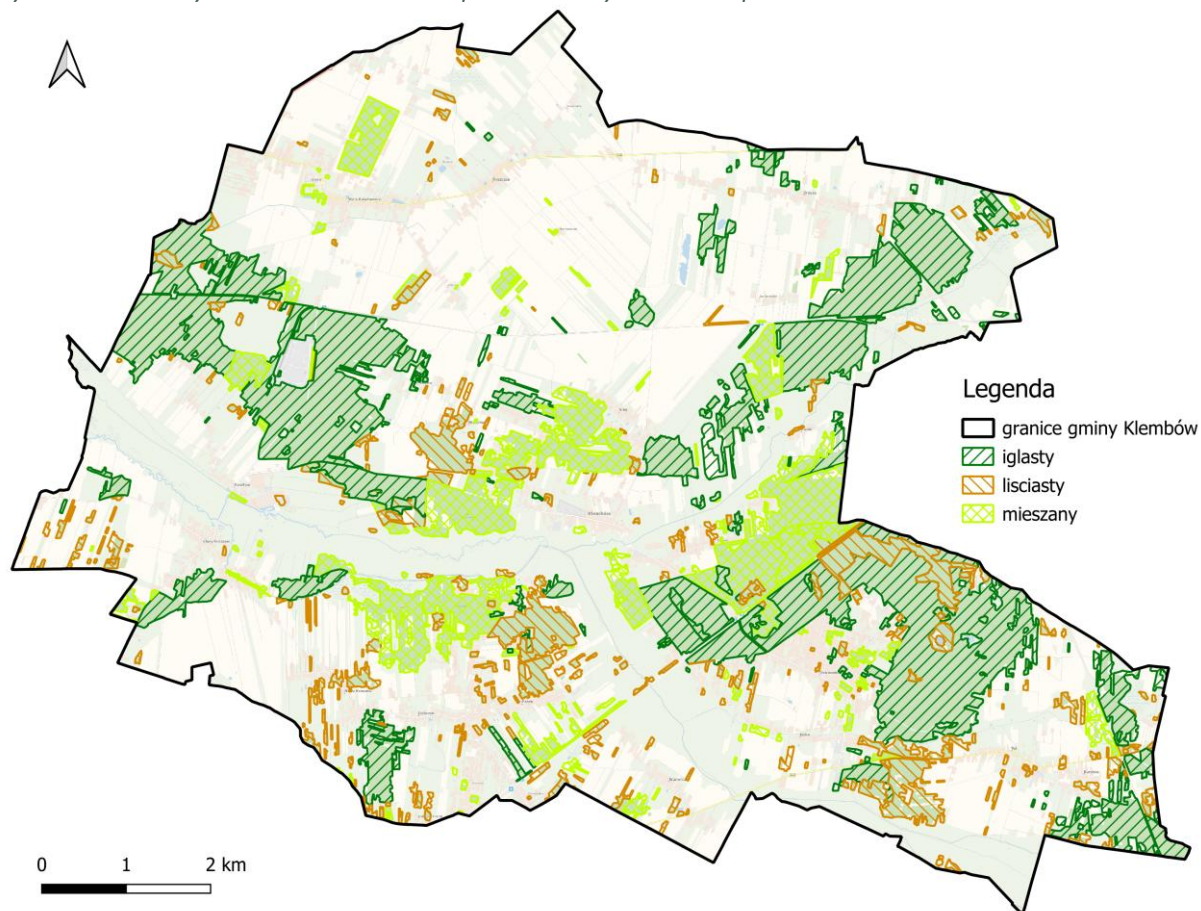
Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta. Gospodarkę leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa prowadzi się w oparciu o Uprozczone Plany Urządzenia Lasów lub decyzje administracyjne określające zadania z zakresu gospodarki leśnej wydane na podstawie Inwentaryzacji Stanu Lasu. Ww. dokumenty (UPUL i ISL) opracowywane są na okres 10 lat.

Rysunek 23. Tereny leśne i zadrzewione na przedmiotowym terenie

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (GUGIK)

Rysunek 24. Tereny leśne i zadrzewione na przedmiotowym terenie z podziałem na skład drzewostanu

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (GUGIK)

6.3. Istniejące problemy ochrony środowiska

W tabeli przedstawiono największe problemy środowiskowe odnotowywane w ostatnich latach na terenie gminy Klembów z podziałem na poszczególne komponenty.

Tabela 26. Najważniejsze problemy w ostatnich latach na przedmiotowym terenie w zakresie poszczególnych komponentów środowiska

Ochrona klimatu i jakości powietrza
<ul style="list-style-type: none"> – przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu pod kątem ochrony zdrowia oraz poziomu celu długoterminowego ozonu pod kątem ochrony roślin; – przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 – klasa C (ochrona zdrowia ludzi); – korzystanie z nieekologicznych paliw stałych do ogrzewania budynków przez mieszkańców.
Zagrożenia hałasem
<ul style="list-style-type: none"> – przekroczony średni dobowy ruch roczny na drogach wojewódzkich nr 634 i 636 na odcinkach przebiegających rzez teren gminy; – przekroczony średni dobowy ruch roczny na drodze krajowej ekspresowej S8 na odcinkach przebiegających rzez teren gminy; – brak przeprowadzonych badań hałasu przemysłowego, komunikacyjnego i kolejowego na terenie gminy; – hałas generowany przez teren wykorzystywany jako lądowisko na terenie gminy.
Pola elektromagnetyczne
<ul style="list-style-type: none"> – występowanie na terenie gminy napowietrznych linii energetycznych.
Gospodarowanie wodami
<ul style="list-style-type: none"> – zły stan wód powierzchniowych; – silne i umiarkowane zagrożenie suszą na terenie gminy; – występowanie suszy rolniczej w ostatnich 3 latach na terenie całej gminy; – występowanie lokalnych podtopień; – zagrożenie i ryzyko powodziowe występujące na terenie gminy; – zbiorniki bezodpływowe znajdujące się na terenie gminy.
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów
<ul style="list-style-type: none"> – występowanie dzikich wysypisk na terenie gminy; – niewystarczający stopień usunięcia wyrobów; – azbestowych na terenie gminy.
Gospodarka wodno-ściekowa
<ul style="list-style-type: none"> – niski stopień skanalizowania Gminy; – występowanie na terenie gminy zbiorników bezodpływowych; – brak możliwości rozbudowy sieci kanalizacyjnej bez budowy nowej oczyszczalni.

Gospodarka wodno-ściekowa
<ul style="list-style-type: none"> – działalność wydobywcza na terenie gminy; – brak stałego punktu pomiarowo kontrolnego monitoringu gleb na obszarze gminy; – przewaga słabych jakościowo gleb występujących na terenie gminy.
Zasoby przyrodnicze
<ul style="list-style-type: none"> – podatność zasobów przyrody na zanieczyszczenia środowiska; – brak korytarzy ekologicznych zlokalizowanych na terenie gminy.
Zagrożenia poważnymi awariami
<ul style="list-style-type: none"> – transport drogowy ładunków niebezpiecznych (ryzyko awarii podczas transportu substancji niebezpiecznych).

źródło: Opracowanie własne

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Zagadnienia i cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym ze względu na priorytetowe traktowanie ochrony środowiska zawarte są w wielu konwencjach międzynarodowych i podstawowych aktach tworzących Wspólnotę UE. Dokumenty te stanowią ramy dla regulacji prawnych (dyrektywy i rozporządzenia w prawie unijnym oraz ustawy i rozporządzenia w prawie polskim) oraz stanowią podstawę dla kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej, w szeregu tworzonych dokumentów (strategie, polityki, programy). Cele polityki ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym zostały określone w wielu dokumentach strategicznych, które stanowią ramy dla dokumentów krajowych i regionalnych.

W *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* wyznaczono 4 cele strategiczne, w ramach, których nie wszystkie zaplanowane działania będą oddziaływały na środowisko. Wszystkie zaplanowane inwestycje, które w sposób bezpośredni lub pośredni będą miały wpływ na środowisko, ostatecznie przyczynią się do poprawy jego jakości.

Strategia uwzględnia zapisy i cele sformułowane w dokumentach przedstawionych w tabeli poniżej.

Tabela 27. Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Dokumenty europejskie	
„Europa 2020” Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Komunikat Komisji Europejskiej z 03.03.2010.	<p>Strategia wyznacza trzy ogólne, wzajemnie za sobą powiązane, priorytety:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rozwój inteligentny, tj. rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji, m.in. poprzez podniesienie jakości edukacji, wspieranie transferu innowacji i wiedzy, pełne wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także wdrażanie innowacji w formie produktów i usług, które służyć będą wzrostowi gospodarczemu, tworzeniu nowych miejsc pracy i rozwiązywaniu problemów społecznych, 2. rozwój zrównoważony, tj. wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej dla przeciwdziałania zmianom klimatu, degradacji środowiska, utracie bioróżnorodności oraz niezrównoważonemu wykorzystywaniu zasobów, a także dla zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, poprawy efektywności energetycznej oraz większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, 3. rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, tj. wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną, m.in. poprzez wzrost poziomu zatrudnienia, inwestowanie w kwalifikacje, modernizowanie rynków pracy i systemów szkoleń, zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz zmniejszenie nierówności w obszarze zdrowia. <p>Ponadto, Strategia zawiera wytyczne przez Komisję nadrzędne, wymierne wzajemnie ze sobą powiązane cele szczegółowe UE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osiągnięcie 75% wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat, między innymi poprzez wzrost zatrudnienia kobiet i osób starszych oraz lepszą integrację migrantów na rynku pracy, - przeznaczanie 3% PKB Unii na inwestycje w działalność badawczo-rozwojową, w tym poprawę warunków prywatnej działalności badawczo-rozwojowej w UE, - osiągnięcie celów „20/20/20” w zakresie klimatu i energii, w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r., lub nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki, zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w naszym całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%, - ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10%, zdobywanie wyższego wykształcenia przez co najmniej 40% osób z młodego pokolenia, tj. w wieku 30-34 lat, - zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem o 20 mln, tj. o 25%.
„Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”. Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych w dniu 25 września 2015 r.	<p>Rezolucja wyznacza 17 celów zrównoważonego rozwoju i 169 powiązanych z nimi zadań, których założeniem jest przestrzeganie praw człowieka w odniesieniu do wszystkich ludzi oraz osiągnięcie równości płci i wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt. Globalne, współzależne i niepodzielne cele Agendy dotyczą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wyeliminowania ubóstwa, 2) wyeliminowania głodu, poprawy odżywiania i zrównoważonego rolnictwa, 3) zdrowego życia i dobrobytu, 4) wysokiej jakości edukacji, w tym uczenia się przez całe życie, 5) równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt, 6) zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi, zapewniającymi dostęp do wody i warunków sanitarnych, 7) zrównoważonej, nowoczesnej energii w przystępnej cenie, 8) zrównoważonego, stabilnego i inkluzywnego wzrostu gospodarczego oraz godnej pracy, 9) stabilnej infrastruktury, zrównoważonego uprzemysłowienia i innowacyjności,

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	<p>10) zmniejszania nierówności w krajach i między krajami,</p> <p>11) bezpiecznych i zrównoważonych miast i osiedli sprzyjających włączeniu społecznemu,</p> <p>12) zrównoważonej konsumpcji i produkcji,</p> <p>13) przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom,</p> <p>14) ochrony i zrównoważonego wykorzystywania oceanów, mórz i zasobów morskich,</p> <p>15) ochrony i zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, w tym lasów, zwalczania pustynnienia, powstrzymywania i odwracania procesu degradacji gleby oraz powstrzymania utraty różnorodności biologicznej,</p> <p>16) dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz odpowiedzialnych instytucji sprzyjających włączeniu społecznemu,</p> <p>17) globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju. Realizacja wyznaczonych celów ma zapewnić równowagę pomiędzy trzema aspektami zrównoważonego rozwoju: gospodarczym, społecznym i środowiskowym.</p>
<p>Europejski Zielony Ład „The European Green Deal” Communication from the commission to the european parliament, the european council, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions. COM(2019) 640 final.</p>	<p>Europejski Zielony Ład stanowi nową strategię UE na rzecz wzrostu, którego korzyści są większe niż koszty. Jest to plan na trzy nadchodzące dekady, dotyczący zbudowania zrównoważonej gospodarki unijnej poprzez dostrzeżenie w wyzwaniach związanych z klimatem i środowiskiem naturalnym możliwości we wszystkich obszarach polityki oraz przeprowadzenie transformacji, która będzie sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu. Dokument ten wyznacza unijny cel uczynienia z Europy pierwszego kontynentu neutralnego pod względem klimatu do 2050 r., przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności przemysłu i zapewnieniu sprawiedliwego przejścia dla dotkniętych regionów i pracowników. Kluczowe aspekty dokumentu dotyczą 7 obszarów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. czysta energia – obniżenie emisyjności systemu energetycznego Unii przy założeniu dalszej dekarbonizacji i większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii w systemie energetycznym, aktualizacji w 2023 r. krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu państw członkowskich Unii w celu osiągnięcia w 2050 r. zerowej emisji gazów cieplarnianych, 2. zrównoważony przemysł – polityka przemysłowa oparta na gospodarce o obiegu zamkniętym, dotycząca w szczególności zasadochłonnych sektorów, takich jak przemysł odzieżowy, budownictwo, elektronika i tworzywa sztuczne, z założeniem, że do 2030 r. wszystkie opakowania w Unii Europejskiej powinny nadawać się do ponownego wykorzystania lub recyklingu, w strukturze konsumpcji nastąpi odejście od produktów jednorazowego lub ograniczonego użytku na rzecz wynajmu towarów i usług oraz produktów wielokrotnego użytku, trwałych i naprawialnych, a ponadto nastąpi redukcja marnotrawstwa oraz dalszy rozwój technologii cyfrowych, 3. budowa i renowacja – zapewnienie lepszej charakterystyki energetycznej budynków publicznych i prywatnych, poprzez odpowiednią politykę cen energii zachęcającą do budowy budynków energooszczędnych, projektowanie zgodne z gospodarką o obiegu zamkniętym, zwiększoną cyfryzację, uodparnianie budynków na klimat oraz surowe egzekwowanie przepisów dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, 4. zrównoważona mobilność – zwiększenie ograniczeń emisji pochodzących ze wszystkich rodzajów transportu (drogowego, kolejowego, lotniczego i wodnego) o 90% do 2050 r., przy założeniu wzrostu znaczenia transportu multimodalnego, zwiększenia transportu ładunków koleją lub drogą wodną, zwiększenia podaży zrównoważonych paliw alternatywnych dla transportu, ograniczenia zanieczyszczeń powodowanych przez transport w miastach, a także wprowadzenia technologii cyfrowych oraz cen za transport odzwierciedlających jego wpływ na środowisko, 5. od pola do stołu – zapewnienie bezpiecznej, bogatej w wartości odżywcze i wysokiej jakości żywności, której produkcja wywiera jak najmniejszy wpływ na środowisko, poprzez wspieranie rolników i rybaków, ograniczenie stosowania i zależności od chemicznych pestycydów, nawozów i antybiotyków, a także gospodarkę o obiegu zamkniętym od produkcji po konsumpcję, 6. ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i ekosystemów – ochrona w obszarach Natura 2000, zwiększenie bioróżnorodności przestrzeni miejskich, ograniczenie stosowania nawozów i pestycydów w rolnictwie, poprawa jakości i zwiększenie powierzchni lasów, rozwój niebieskiej gospodarki,

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	7. eliminowanie zanieczyszczeń, zarówno powietrza, wody, gleby oraz produktów konsumenckich – poprzez lepsze monitorowanie, raportowanie i zapobieganie, w tym ograniczenie zanieczyszczeń pochodzących z przemysłu oraz chemikaliów, z uwzględnieniem przywrócenia naturalnych funkcji ziemi i wód powierzchniowych.
Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej – Ramowa Dyrektywa Wodna, zmieniona dyrektywami 2455/2001/WE, 2008/32/WE, 2008/105/WE, 2009/31/WE, 2013/39/UE, 2013/64/UE, 2014/101/UE.	Ramowa Dyrektywa Wodna ustanawia ramy działania w dziedzinie polityki wodnej oraz zobowiązuje państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych. Dyrektywa ma na celu poprawę ochrony wód śródlądowych (powierzchniowych, przejściowych, przybrzeżnych i podziemnych) w aspekcie ilościowym i jakościowym, wspieranie zrównoważonego ich wykorzystania, ochronę ekosystemów wodnych oraz od wód zależnych, zapewnienie zaopatrzenia w dobrej jakości wodę powierzchniową i podziemną, a także zmniejszenie skutków powodzi i susz. W dokumencie podkreśla się konieczność koordynacji działań w odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych należących do tego samego systemu ekologicznego, hydrologicznego i hydrogeologicznego. Państwa członkowskie powinny podjąć działania dla wyeliminowania zanieczyszczeń wód powierzchniowych przez substancje priorytetowe oraz stopniowej redukcji zanieczyszczenia przez inne substancje.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE.	Dyrektywa ma służyć osiągnięciu długoterminowego celu Unii dotyczącego jakości powietrza, zgodnego z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia, oraz unijnych celów dotyczących ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów – poprzez zmniejszenie poziomów i depozycji zanieczyszczeń powietrza, powodujących zakwaszenie, eutrofizację i powstawanie ozonu poniżej krytycznych ładunków i poziomów określonych w konwencji LRTAP, a ponadto przyczynia się do osiągnięcia zwiększonych synergii między polityką unijną w zakresie jakości powietrza a innymi politykami, zwłaszcza polityką klimatyczno-energetyczną. W celu zbliżenia się do osiągnięcia poziomów jakości powietrza, które nie wywołują znacznych negatywnych skutków i zagrożeń dla zdrowia ludzkiego i środowiska, dokument ten ustanawia zobowiązania państw członkowskich w zakresie redukcji emisji antropogenicznych zanieczyszczeń do atmosfery: dwutlenku siarki (SO ₂), tlenków azotu (NO _x), niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO), amoniaku (NH ₃) i pyłu drobnego (PM _{2,5}). Dyrektywa zawiera również wymóg sporządzania, przyjmowania i wdrażania krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza oraz monitorowania emisji zanieczyszczeń i ich skutków, jak również przekazywania na ten temat informacji.
Biała Księga. Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania, 01.04.2009, KOM(2009) 147 wersja ostateczna.	Dokument przedstawia cel unijnych ram na rzecz adaptacji, tj. osiągnięcie w UE takiej zdolności adaptacji, by mogła ona stawić czoła skutkom zmian klimatu. Unijne ramy będą wdrażane etapowo i obejmują: tworzenie trwałych podstaw wiedzy na temat oddziaływania i skutków zmian klimatu w UE, m.in. poprzez ustanowienie systemu wymiany informacji; włączenie adaptacji do kluczowych dziedzin politycznych UE, tj. polityki zdrowotnej i społecznej, sektora rolnictwa i leśnictwa, różnorodności biologicznej, ekosystemów i wody, obszarów przybrzeżnych i morskich oraz systemów produkcyjnych i infrastruktury fizycznej; stosowanie kombinacji instrumentów politycznych (instrumenty rynkowe, wytyczne, partnerstwa publiczno-prywatne) celem zapewnienia skutecznej realizacji procesu adaptacji; oraz nasilenie międzynarodowej współpracy w zakresie adaptacji.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów.	Dyrektywa ustanawia środki służące ochronie środowiska i zdrowia ludzkiego, poprzez zapobieganie powstawaniu i zmniejszenie ilości odpadów oraz negatywnego wpływu ich wytwarzania i gospodarowania nimi oraz przez zmniejszenie całkowitego wpływu użytkowania zasobów i poprawę efektywności takiego użytkowania, co ma zasadnicze znaczenie dla przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz dla zapewnienia konkurencyjności Unii w perspektywie długoterminowej. Dokument ustala hierarchię postępowania z odpadami (zapobieganie, przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie), która powinna przekładać się na kolejność priorytetów w przepisach prawa i polityce, dotyczących zapobiegania powstawaniu odpadów oraz gospodarowania nimi. Gospodarowanie odpadami ma być prowadzone bez narażania zdrowia ludzkiego oraz bez szkody dla środowiska, a w szczególności: a) bez zagrożenia dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt;

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
<p>Dyrektywa Parlamentu Europejskiego I Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy.</p>	<p>b) bez powodowania uciążliwości przez hałas lub zapachy oraz</p> <p>c) bez niekorzystnych skutków dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu.</p> <p>W celu poprawy efektywności gospodarki odpadami państwa członkowskie zobowiązane są do podejmowania działań na rzecz stworzenia wystarczającej i zintegrowanej sieci instalacji do unieszkodliwiania odpadów i instalacji do odzysku zmieszanych odpadów komunalnych, z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik.</p>
Dokumenty krajowe	
<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030). Załącznik do Uchwały nr 239 Rady Ministrów z dn. 13 grudnia 2011 r.).</p>	<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 stanowi najważniejszy dokument strategiczny dotyczący zagospodarowania przestrzennego kraju. Zawarta w dokumencie wizja przestrzennego zagospodarowania Polski w 2030 roku opiera się na pięciu oczekiwanych cechach przestrzeni: konkurencyjności i innowacyjności, spójności wewnętrznej, bogactwie i różnorodności biologicznej, bezpieczeństwie oraz ładzie przestrzennym. W dokumencie przedstawiono 6 celów i obszarów interwencji, spośród których za najważniejsze ze środowiskowego punktu widzenia należy uznać:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych, obejmujący m. in. zmniejszenie obciążenia środowiska emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby, działania mające na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów, racjonalizację gospodarowania zasobami wód, kształtowanie naturalnej retencji, dbałość o jakość przestrzeni otaczającej i krajobraz (w tym wzmocnienie spójności przestrzeni przyrodniczej i stopnia ochrony krajobrazu rolniczego, ochronę przestrzeni wyjątkowych; ochronę najlepszych gleb rolniczych i leśnych; rewitalizację obszarów zdegradowanych oraz rekultywację terenów przemysłowych; zmniejszenie obciążeń środowiska emisjami z transportu, zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych - zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego, obejmujący m.in. przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na nie, ograniczenie emisji CO₂, poprawę efektywności przesyłu, zaopatrzenia i zużycia energii, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, minimalizację ryzyka powodziowego oraz zwiększanie dyspozycyjnych zasobów wodnych, - przywracanie i utrwalanie ładu przestrzennego, obejmujący m.in skuteczną ochronę jakości i tożsamości krajobrazu naturalnego i zurbanizowanego oraz oszczędne i racjonalne użytkowanie terenu.
<p>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 14 lutego 2017 r.</p>	<p>To kluczowy dokument na szczeblu krajowym w obszarze średnio- i długofalowej polityki rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym. Celem głównym Strategii jest stworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Dla jego realizacji sformułowano cele szczegółowe, główne obszary koncentracji działań i kierunki interwencji, spośród których do najistotniejszych celów środowiskowych należy zaliczyć: poprawę stanu zdrowia obywateli oraz efektywności opieki zdrowotnej, zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (obejmujące wzrost efektywności i atrakcyjności transportu publicznego, ograniczenie negatywnego wpływu transportu na stan powietrza, rozwój elektromobilności, a także promocję ruchu rowerowego), poprawę bezpieczeństwa energetycznego kraju (w tym nowe, nisko- i zeroemisyjne moce wytwórcze, także OZE, technologie magazynowania energii), poprawę efektywności energetycznej (w budownictwie, przedsiębiorstwach, ciepłownictwie, transporcie, ograniczenie strat w przesyłach energii), reindustrializację (zmniejszenie energochłonności, zasobowości i materiałochłonności procesów przemysłowych, poprawa efektywności energetycznej, obniżenie emisyjności) i restrukturyzację sektora górnictwa węglowego oraz zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego zapewniające ich dobry stan (woda, powietrze, gleby, różnorodność biologiczna, krajobraz, zasoby geologiczne, odpady).</p>
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 17.09.2019 r.</p>	<p>KSRR2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Położono w nim nacisk na rozwój zrównoważony całego kraju, czyli zmniejszenie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. Jako cel główny Strategii wskazano efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju. Dla realizacji polityki regionalnej wyznaczono 3 cele szczegółowe, dotyczące: zwiększenia spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, wzmacniania regionalnych przewag konkurencyjnych oraz podniesienia jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. W ramach celów szczegółowych uwzględniono aspekty dotyczące rozwoju kapitału społecznego (aktywizacji, podnoszenia kompetencji i umiejętności oraz wzmacniania poczucia tożsamości i integracji społeczności lokalnej), wsparcia kultury (w tym dziedzictwa niematerialnego oraz zwiększania dostępu</p>

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	do dóbr i usług kultury), wsparcia placówek edukacyjnych (w tym kształcenia ustawicznego, rozwoju srebrnej gospodarki), kompleksowej poprawy jakości powietrza (ograniczenia zjawiska niskiej emisji na obszarach zurbanizowanych, efektywnego energetycznie niskoemisyjnego ciepłownictwa systemowego, wymiany kotłów, termomodernizacji, działań edukacyjnych), racjonalnego gospodarowania przestrzenią i zapewnienia ładu przestrzennego (rewitalizacji i rekultywacji, nadania nowych funkcji zdegradowanym obszarom miejskim, dostosowania obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu i wymogów ochrony środowiska, ograniczenia suburbanizacji i przeciwdziałania dekoncentracji osadnictwa, rozwoju obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych), zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego (gospodarki o obiegu zamkniętym, innowacji w zakresie technologii, produktów i usług, dostosowania przedsiębiorstw do standardów środowiskowych), rozwijania i integrowania systemów transportu zbiorowego, rozwoju transportu nisko- i bezemisyjnego (w tym elektromobilności), wykorzystania potencjału OZE, poprawy gospodarowania odpadami i oczyszczania ścieków.
Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 16 lipca 2019 r.	Polityka Ekologiczna Państwa 2030 jest jedną z dziewięciu zintegrowanych strategii sektorowych, dedykowaną środowiskowym celom i priorytetom kraju. Dokument ten stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), z której zaczerpnięty został główny cel Polityki – rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Dla realizacji tego celu sformułowano 3 cele szczegółowe dotyczące poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, a także łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich oraz zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych. Zawarte w Polityce kierunki interwencji odnoszą się do wszystkich komponentów środowiska, tj. powietrza, wód, powierzchni ziemi, w tym gleb, a także różnorodności biologicznej, krajobrazu i zasobów geologicznych oraz klimatu. Ponadto, w dokumencie ujęto także kwestie gospodarki leśnej, gospodarki odpadami i edukacji ekologicznej, wraz z kształtowaniem wzorców zrównoważonej konsumpcji.
Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. Projekt z dn. 08.11.2019 r.	Polityka energetyczna Polski do 2040 r., dedykowana rozwojowi sektora paliwowo-energetycznego kraju, stanowi kontynuację Polityki energetycznej Polski do 2030 r., przyjętej w 2009 r. i jest kolejną z dziewięciu zintegrowanych strategii systemu zarządzania rozwojem kraju, wynikających z przyjętej w 2017 r. Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju. Dokument ten wyznacza cel polityki energetycznej państwa, którym jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych. Dla jego realizacji wyznaczono 8 kierunków i celów szczegółowych, dotyczących: optymalnego wykorzystania własnych surowców energetycznych, tak aby pokryć zapotrzebowanie na zasoby energetyczne, tj. węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropę naftową, gaz ziemny i biomasę, rozbudowy infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej, w celu pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną (w tym udział 56-60% węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej w 2030 r., energetyka jądrowa o mocy 6-9 GW w 2043 r.), dywersyfikacji dostaw i rozbudowy infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej oraz paliw ciekłych, rozwoju rynków energii dla zapewnienia ich konkurencyjności, wdrożenia energetyki jądrowej, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego oraz zapewnienia bezpieczeństwa pracy systemu (w tym uruchomienie pierwszego bloku jądrowego o mocy 1-1,5 GW do 2033 r. oraz kolejnych pięciu do 2043 r.), rozwoju odnawialnych źródeł energii, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego i dywersyfikacji struktury wytwarzania energii (w tym 21-23% OZE w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r.), rozwoju ciepłownictwa i kogeneracji, mających zapewnić powszechny dostęp do ciepła oraz niskoemisyjne wytwarzanie ciepła w całym kraju, a także poprawy efektywności energetycznej gospodarki, w celu zwiększenia konkurencyjności gospodarki (w tym 23% oszczędności energii pierwotnej vs. prognozy na 2030 r. z 2007 r.).
Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030. Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich 18 grudnia 2019 r., przekazany do Komisji Europejskiej 30 grudnia 2019 r.	KPEiK został przygotowany z myślą o ustanowieniu stabilnych ram będących sprzyjającym otoczeniem dla zrównoważonej, ekonomicznie efektywnej i sprawiedliwej transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Dokument prezentuje zintegrowane podejście do wdrażania pięciu wymiarów unii energetycznej, tj. bezpieczeństwa energetycznego, obniżenia emisyjności, efektywności energetycznej, wewnętrznego rynku energii oraz badań naukowych, innowacji i konkurencyjności. W odniesieniu do tych obszarów Plan przedstawia krajowe założenia i cele zawarte w obowiązujących krajowych strategiach rozwoju zatwierdzonych na poziomie rządowym oraz projektach dokumentów strategicznych znajdujących się na zaawansowanym etapie przygotowania. W aspekcie środowiskowym szczególne znaczenie mają zapisy w zakresie: ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (CO ₂ w sektorach non-ETS o 7% do 2030 r. w stosunku do 2005 r.) i zanieczyszczeń powietrza, adaptacji do zmian klimatu (w tym zwiększenia małej retencji wodnej i lesistości), zmniejszenia udziału węgla kamiennego i brunatnego w produkcji energii elektrycznej, wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii (21-23% w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r., 14% w transporcie, roczny wzrost w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie), poprawy efektywności energetycznej (o 23% do 2030 r., rozwoju ekologicznych i efektywnych systemów ciepłowniczych, produkcji ciepła w kogeneracji, inteligentnych sieci, funkcjonowania mechanizmów stymulujących oszczędność końcowego wykorzystania energii oraz zachowań pro oszczędnościowych, poprawy charakterystyki energetycznej budynków), rozwoju elektromobilności i paliw alternatywnych w transporcie, promowania transportu intermodalnego

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	i kolejowego, a także rozwoju obszarów zrównoważonych energetycznie na poziomie lokalnym, wdrożenia energetyki jądrowej, ograniczania zjawiska ubóstwa energetycznego oraz rozwoju innowacji energetycznych.
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 29 października 2013 r.	SPA został opracowany dla uniknięcia kosztów wynikających z zaniechania działań na rzecz adaptacji oraz z myślą o ograniczeniu gospodarczych i społecznych ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi. Celem głównym Dokumentu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. W związku z powyższym wskazano w nim cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, energetyce, budownictwie, transporcie, gospodarce przestrzennej, w zakresie zdrowia oraz różnorodności biologicznej i obszarów prawnie chronionych, na obszarach górskich, w strefie wybrzeża i na obszarach zurbanizowanych. Obejmują one m.in. właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, ochronę przestrzeni rolniczej i zasobów glebowych dużej wartości, gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych i od wody zależnych, wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, ochronę różnorodności biologicznej a w szczególności siedlisk wodno-błotnych, zwiększanie lesistości, zmniejszanie fragmentacji kompleksów leśnych, zwiększanie obszarów zieleni w miastach, rewitalizację przyrodniczą, w tym przywracanie zdegradowanym terenom zieleni i zbiornikom wodnym ich pierwotnych funkcji, a także ograniczanie skutków zdrowotnych stresu termicznego i nadzwyczajnych zdarzeń klimatycznych.
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030). Dokument Ministerstwa Środowiska z 2015 r.	Krajowy Program Ochrony Powietrza jest średniookresowym dokumentem planistycznym, stanowiącym element spójnego systemu zarządzania wraz ze Strategią „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” przyjętą w 2014 r. Celem głównym KPOP jest poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Dla realizacji tego celu określono 2 cele szczegółowe dotyczące osiągnięcia w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w Dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM _{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia, jak również osiągnięcia w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego. Działania naprawcze mające skutkować poprawą jakości powietrza w pierwszej kolejności powinny dotyczyć osiągnięcia poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM ₁₀ i PM _{2,5} oraz poziomów docelowych dla B(a)P oraz substancji takich jak NO ₂ oraz O ₃ . Cele i kierunki działań, wyznaczone w tym Programie o charakterze strategicznym, powinny zostać uwzględnione przede wszystkim w lokalnych programach ochrony powietrza. Ponadto, wnioski i zalecenia KPOP powinny zostać uwzględnione we wszystkich dokumentach strategicznych i wykonawczych, dotyczących tematyki środowiska lub mających na nią wpływ, na wszystkich szczeblach zarządzania.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r.	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu należy do zintegrowanych strategii sektorowych, a głównym celem zawartej w strategii polityki transportowej jest zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego. Realizacja tego celu związana jest z wdrażaniem 6 kierunków interwencji: 1) budową zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; 2) poprawą sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; 3) zmianą w indywidualnej i zbiorowej mobilności; 4) poprawą bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów; 5) ograniczaniem negatywnego wpływu transportu na środowisko; 6) poprawą efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	W aspekcie środowiskowym istotne są zapisy Strategii dotyczące: wzmocnienia roli transportu kolejowego i transportu wodnego śródlądowego, rozwoju transportu intermodalnego i ograniczenia negatywnego wpływu transportu na środowisko (promowanie pojazdów ekologicznie czystych i energooszczędnych, optymalizacja przepływu potoków ruchu, ograniczanie kongestii, wydzielenie stref o niskiej emisji), rozwój transportu publicznego, rozwój transportu rowerowego.
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r.	<p>Celem głównym Strategii jest rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego. Dla jego realizacji wskazano trzy cele szczegółowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej; 2) poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska; 3) rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa. <p>W ramach celów wskazano liczne kierunki interwencji dotyczące zróżnicowanych zagadnień środowiskowych, takich jak: jakości i bezpieczeństwa żywności, rozwoju innowacji, gospodarki o obiegu zamkniętym i biogospodarki, gospodarki odpadami, zwiększenia wykorzystania OZE, rewitalizacji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, zrównoważonemu gospodarowaniu i ochronie zasobów środowiska (ładu przestrzennego, gleb, zasobów wodnych, powietrza, bioróżnorodności) oraz adaptacji do zmian klimatu i przeciwdziałaniu tym zmianom.</p>

8. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035 wyznacza cele, kierunki interwencji i działania, które są zadaniami zarówno o charakterze inwestycyjnym i nie inwestycyjnym (organizacyjno-edukacyjne), które ujmują ogół potrzeb wynikających z rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, społecznej, funkcjonalno-przestrzennej itp.

Niektóre zadania wyznaczone w projekcie Strategii mogą kwalifikować się jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.), dla których konieczne może być przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.). W ramach powyższej procedury prowadzona będzie wówczas szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena oddziaływania na środowisko na etapie sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest utrudniona, a czasami wręcz niemożliwa. Strategia zawiera zadania zgłoszone przez Gminy. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie (B) pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (Sk), stałe/długoterminowe (S), chwilowe/krótkoterminowe (Ch), pozytywne, negatywne i neutralne na powierzchnię ziemi i krajobraz, wody, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, ludzi i dobra materialne wykorzystując metodę macierzy interakcji.

W przypadku omawianego terenu istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony

z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035 jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Strategia określa jedynie konieczność ich realizacji w celu poprawy jakości różnych komponentów funkcjonowania Gmin oraz wdrażania zaleceń dokumentów wyższego szczebla. W związku z powyższym, efekty poszczególnych zadań mogą być przewidziane tylko w ograniczonym zakresie. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035 przewiduje szereg działań edukacyjno-promocyjnych. Wyznaczone działania edukacyjne mają głównie charakter organizacyjny informacyjny. Potrzeba prowadzenia ciągłej edukacji szczególnie z zakresu ekologii społeczeństwa wynika z ciągle zmieniających się przepisów ochrony środowiska oraz powstawania nowych zagrożeń i problemów przyrodniczych. Edukacja jest elementem wspierającym - opisuje, informuje i wyjaśnia zagadnienia, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia założonego efektu ekologicznego i spełnienia odpowiednich standardów ochrony środowiska. Dlatego większość wyznaczonych zadań z zakresu edukacji odznacza się pośrednim, stałym i pozytywnym wpływem na poszczególne komponenty ochrony środowiska, stąd zrezygnowano w dalszej części z interpretacji tego zagadnienia w ramach poszczególnych grup oddziaływań. Podobna sytuacja dotyczy działań polegających na aktualizację dokumentów planistycznych (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) o zapisy sprzyjające osiągnięciu lepszych standardów środowiskowych.

Poniższa tabela przedstawia ocenę i analizę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska działań zaplanowanych do realizacji w ramach projektu *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035*.

LEGENDA:

	Potencjalne pozytywne oddziaływanie	B	Bezpośrednie
	Potencjalne neutralne oddziaływanie	P	Pośrednie
	Potencjalne negatywne oddziaływanie	S	Stałe
		Ch	Chwilowe
		W	Wtórne
		Sk	Skumulowane

Tabela 28. Ocena oddziaływania na środowisko kierunków działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
SFERA SPOŁECZNA														
CEL STRATEGICZNY 1 Wysoka jakość życia mieszkańców poprzez rozwój edukacji, integrację społeczną i dostępne usługi publiczne.														
Kierunek działań 1.1. Nowoczesna i dostępna edukacja oraz atrakcyjna przestrzeń do nauki i rozwoju.														
1.	Utrzymanie wysokiej jakości nauczania i podnoszenie standardu bazy edukacyjnej, w celu zwiększenia komfortu nauki			B; S										
2.	Rozbudowa placówek edukacyjnych i zwiększenie liczby miejsc w szkołach i przedszkolach			B; S										
3.	Zwiększenie poziomu współpracy między samorządami szkolnymi			B; S										
4.	Prowadzenie działań na rzecz wzmacniania kompetencji kadry nauczycielskiej			B; S										
5.	Poszerzenie katalogu zajęć dodatkowych w placówkach oświatowych, w tym kół zainteresowań, kół sportowych			B; S										
6.	Budowa żłobka			B; S										
7.	Zwiększenie oferty w zakresie m.in. wczesnego wspomaganie, zajęć integracji sensorycznej, logopedii			B; S										
Kierunek działań 1.2. Inwestycje w infrastrukturę społeczną i ofertę kulturalno-rekreacyjną.														
8.	Rozbudowa budynku Gminnego Ośrodka Kultury			B; Ch		B; Ch			B; Ch	B; Ch		B; Ch		
				B; S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
9.	Budowa/rozbudowa Urzędu Gminy w Klembowie i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej			B; Ch B; S		B; Ch			B; Ch	B; Ch		B; Ch		
10.	Poprawa dostępności oferty rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów			B; S										
11.	Stworzenie atrakcyjnych miejsc i przestrzeni do spędzania czasu wolnego, rekreacji i wypoczynku			B; Ch B; S		B; Ch			B; Ch	B; Ch		B; Ch B; S		
12.	Wykorzystanie potencjału świetlic, ich doposażenie w celu zwiększenia atrakcyjności oferty czasu wolnego			B; S										
13.	Organizacja sportowych wydarzeń międzyszkolnych, aktywizujących i integrujących uczniów			B; S										
14.	Promocja cyklicznych imprez m.in. Gminnych Dożynek			B; S										
15.	Wsparcie działalności i rozwijanie oferty Gminnego Ośrodka Kultury i Gminnej Biblioteki Publicznej, Centrum Integracyjno - Kulturalnego w Pasku oraz świetlic wiejskich czy Klubu Mieszkańców w Krzywicy			B; S										
16.	Prowadzenie działań na rzecz budowy świetlic na terenie gminy			B; S										
17.	Rozszerzenie oferty instytucji kultury i organizacja wydarzeń w odniesieniu do rosnących oczekiwań mieszkańców			B; S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
Kierunek działań 1.3. Wzmacnianie zaangażowania społecznego.														
18.	Prowadzenie działań na rzecz zwiększenia poziomu uczestnictwa mieszkańców w proponowanych przez instytucje i organizacje aktywnościach			B; S										
19.	Kontynuowanie realizacji Szkolnego Budżetu Obywatelskiego			B; S										
20.	Promocja i zachęcanie mieszkańców do zaangażowania w fundusz sołecki			B; S										
21.	Wzmacnianie tożsamości lokalnej			B; S										
22.	Rozwój społeczeństwa obywatelskiego- wspieranie organizacji pozarządowych, wolontariatu, kół gospodyń wiejskich i grup pasjonatów			B; S										
23.	Działania na rzecz integracji mieszkańców i zwiększenia poziomu zaangażowania w sprawy gminy			B; S										
Kierunek działań 1.4. Systemowe wsparcie mieszkańców poprzez wzmacnianie dostępności i jakości usług społecznych, zdrowotnych.														
24.	Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych oraz mieszkańców z niepełnosprawnościami poprzez m.in.: stworzenie dziennego domu pobytu dla osób starszych, budowę centrum opiekuńczo-mieszkalnego			B; Ch		B; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch	B; S	B; Ch		
				B; S										
25.	Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, zdrowotnych i edukacyjnych osobom ze szczególnymi potrzebami.			B; S										
26.	Deinstytucjonalizacja usług społecznych			B; S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
27.	Rozwój i popularyzacja usług opiekuńczych i usług asystenckich oraz opieki wytchnieniowej			B; S										
28.	Rozwój infrastruktury i poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej			B; S										
29.	Współpraca z innymi samorządami (sąsiednimi gminami oraz powiatem wołomińskim) w ramach zapewnienia wsparcia osobom z niepełnosprawnościami			B; S										
30.	Zapewnienie mieszkańcom dostępu do poradnictwa specjalistycznego (m.in. psychologa)			B; S										
31.	Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, grupami nieformalnymi i liderami społeczności lokalnych, w tym promocja wolontariatu			B; S										
32.	Propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia, w szczególności wśród seniorów			B; S										
33.	Rozwój i profesjonalizacja usług Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Centrum Usług Wspólnych oraz Klubu Integracji Społecznej oraz Klubu Senior+			B; S										
Kierunek działań 1.5. Tworzenie atrakcyjnych warunków do zamieszkania i rozwój mieszkalnictwa.														
34.	Tworzenie mieszkań wspomaganych i treningowych			B; S										
35.	Tworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne			W; S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
36.	Kontynuacja akcji promujących gminę i zachęcających do osiedlania się i meldowania m.in. promocja meldunkowa			B; S										
37.	Kształtowanie nowoczesnych (ekonomicznych, ekologicznych, z dostępem do komunikacji, usług i infrastruktury społecznej), terenów mieszkaniowych jako realizacja zapotrzebowania na mieszkalnictwo w skali metropolii warszawskiej			B; S										
SFERA GOSPODARCZA														
CEL STRATEGICZNY 2 Zrównoważony rozwój lokalnej gospodarki oparty na przedsiębiorczości, innowacyjnych usługach i promocji potencjału gminy.														
Kierunek działań 2.1. Zrównoważony rozwój gospodarczy.														
38.	Rozbudowa stref aktywności gospodarczej i wydzielenie stref usługowo-gospodarczych przy głównych drogach			B; Ch	B; S	B; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch	B; S	B; Ch		
				B; S										
39.	Prowadzenie działań na rzecz pozyskania nowych inwestorów			W; S										
40.	Wzmacnianie poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców			B; S										
41.	Przeciwdziałanie bezrobociu i integracja oraz reintegracja zawodowa			B; S										
42.	Wzmocnienie funkcji i rozwój oferty usługowej			B; S										
43.	Wdrożenie i rozwój e-administracji, zwiększenie możliwości załatwienia spraw drogą elektroniczną			B; S										
44.	Rozbudowa/budowa budynku Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej			B; Ch		B; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch		B; Ch		
				B; S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
45.	Kreowanie marki Klembów i promocja w oparciu o walory przyrodnicze (najstarszy rezerwat w województwie mazowieckim) oraz kulturowe – zabytki (Zabytkowy pałac w Woli Rasztowskiej, Dom Św. Faustyny w Ostrówku)			B; S										
46.	Promocja lokalnej przedsiębiorczości i produktów lokalnych m.in. miodu w ramach gminnej pasieki „Klembowskie Pszczółki”			B; S										
47.	Prowadzenie działań na rzecz wzmocnienia powiązań terenów gminy z miastami Wołominem i Warszawą, jako ośrodkami obsługi ponadlokalnej			B; S										
48.	Promowanie lokalnych, naturalnych i ekologicznych wyrobów rolno-spożywczych			B; S										
SFERA PRZESTRZENNA														
CEL STRATEGICZNY 3 Nowoczesna i dostępna infrastruktura techniczna i transportowa wspierająca harmonijny rozwój przestrzenny gminy.														
Kierunek działań 3.1. Wydajna i efektywna infrastruktura techniczna														
49.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej			B; Ch	B; Ch	B; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch	B; Ch	B; Ch		
				B; S						B; S				
50.	Budowa oczyszczalni ścieków w Rasztowie			B; Ch	B; Ch	B; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch	B; Ch	B; Ch		
				B; S						B; S				
51.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Klembowie			B; Ch	B; Ch	B; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch	B; Ch	B; Ch		
				B; S						B; S				

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
52.	Modernizacja sieci energetycznej			B; S				W; S	B; Ch					
53.	Rozbudowa i budowa nowych odcinków sieci gazowej i sieci wodociągowej			B; Ch B; S	B; Ch	B; Ch	B; Ch		B; Ch	B; Ch B; S	B; Ch	B; Ch		
54.	Poprawa dostępu do Internetu na terenie gminy			B; S										
55.	Stałe podnoszenie jakości systemu zbierania i utylizacji odpadów			B; S		B; S	B; S			B; S	B; S	B; S		
56.	Działania monitoringowe na terenach zagrożonych powstaniem dzikich wysypisk śmieci			B; S		B; S	B; S			B; S	B; S	B; S		
57.	Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie segregacji odpadów			B; S		W; S	W; S			W; S	W; S	W; S		
58.	Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury, w tym tworzenie nowych terenów zielonych		W; S	B; Ch B; S		B; Ch	B; Ch B; S	W; S	B; Ch B; S	B; Ch B; S	B; S	P; Ch B; S		
Kierunek działań 3.2. Zintegrowany rozwój sieci drogowej i rowerowej wraz z poprawą dostępności i bezpieczeństwa transportowego.														
59.	Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i stworzenie zintegrowanego systemu ścieżek oraz wdrożenie wojewódzkich standardów infrastruktury rowerowej			B; Ch B; S	B; Ch	B; Ch B; S	B; Ch B; S	W; S	B; Ch B; S	B; Ch	B; S	B; Ch		
60.	Rozbudowa i modernizacja dróg gminnych			B; Ch B; S	B; Ch	B; Ch B; S	B; Ch B; S	B; W	B; Ch B; S	B; Ch	B; S	B; Ch B; S		
61.	Rozwój, modernizacja oraz wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne			B; Ch B; S		B; S								

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
62.	Modernizacja i budowa chodników			B; Ch B; S	B; Ch	B; Ch B; S	B; Ch B; S		B; Ch	B; Ch	B; S	B; Ch B; S		
63.	Udoskonalenie komunikacji wewnątrzgminnej i rozwój transportu publicznego			B; S									W; S	
64.	Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa ruchu drogowego			B; S										
65.	Prowadzenie działań lobbingowych na rzecz ujednolicenia polityki biletowej metropolii warszawskiej			B; S										
66.	Zacieśnienie współpracy w ramach ZIT w kontekście inwestycji transportowych			B; S										
67.	Lobbing i współpraca na rzecz rozbudowy linii kolei pasażerskich na trasie Tłuszcz-Radzymin-Legionowo			B; S									W; S	
68.	Budowa parkingów P&R			B; Ch B; S	B; Ch	B; Ch B; S	B; Ch B; S	W; S	B; Ch B; S	B; Ch	B; S	B; Ch	W; S	
Kierunek działań 3.3. Zintegrowane zarządzanie przestrzenią gminy.														
69.	Opracowanie i uchwalenie planu ogólnego			W; S										
70.	Aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego			W; S										
71.	Prowadzenie inwestycji w celu nadania centrum Klembowa funkcji centrum administracyjnego, usługowego i kulturowego gminy			W; S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
72.	Rozwój terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową			W; S										
73.	Wspieranie działań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego			B; S										
74.	Rozbudowa sieci monitoringu na terenie gminy			B; S										
75.	Poprawa dostępności obiektów i przestrzeni dla osób ze szczególnymi potrzebami wraz z likwidacją barier architektonicznych			B; S			B; Ch		B; Ch	B; Ch				
76.	Budowa i modernizacja placów zabaw oraz miejsc spędzania wolnego czasu			B; S			B; Ch		B; Ch	B; Ch		B; Ch		
77.	Doposażanie przestrzeni publicznych w obiekty małej architektury			B; S					B; Ch					
78.	Zagospodarowanie przestrzeni parku w Ostrówku			B; S		B; Ch	B; Ch B; S		B; Ch	B; Ch		B; Ch B; S		
79.	Ochrona przed nadmierną zabudową terenów otwartych			P; S	B; S	B; S				B; S	B; S			
80.	Zrównoważony rozwój poszczególnych sołectw i minimalizowanie dysproporcji rozwojowych			W; S										
SFERA KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWA														
Cel strategiczny 4. Gmina przyjazna środowisku – adaptacja do zmian klimatu i ochrona zasobów przyrodniczych.														
Kierunek działań 4.1. Poprawa jakości środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.														
81.	Prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza			P; S			B; S	W; S						

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
82.	Wsparcie mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ciepła			B; S			B; S	W; S					W; S	
83.	Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu			P; S			B; S	W; S		B; S	B; S			
84.	Rozwój i zwiększenie powierzchni terenów zielonych			P; S	W; S	W; S	W; S	W; S	W; S	W; S	B; S	P; S		
85.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i budynków prywatnych			P; Ch P; S		B; Ch	B; Ch	W; S	B; Ch	B; Ch		B; Ch B; S	W; S	
86.	Rozwój i zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii			P; Ch P; S		B; Ch	B; Ch	W; S	B; Ch	B; Ch		B; Ch B; S	W; S	
87.	Racjonalne udostępnienia terenów cennych przyrodniczo	B; S	B; S	P; S	B; S	B; S								
88.	Utrzymanie i wzmacnianie potencjału przyrodniczego i krajobrazowego wszystkich obszarów chronionych i cennych przyrodniczo	B; S	B; S	P; S	B; S	B; S						P; S		
89.	Utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych	B; S	B; S	P; S	B; S	B; S						P; S		
90.	Zapobieganie procesom degradacji środowiska przez urbanizację		W; S	W; S	W; S	W; S	W; S	W; S	W; S	W; S	W; S	W; S		
91.	Modernizacja i budowa obiektów małej retencji		W; S	P; S	B; Ch B; S	B; Ch	B; Ch	W; S	B; Ch	B; Ch B; S	P; S			
92.	Wzmacnianie świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych wśród mieszkańców, poprzez prowadzenie działań edukacyjnych		W; S	B; S	W; S	W; S	W; S	W; S		W; S	W; S		W; S	

Tabela 29. Opis oddziaływania kierunków działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035

Działanie	Oddziaływanie
<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie wysokiej jakości nauczania i podnoszenie standardu bazy edukacyjnej, w celu zwiększenia komfortu nauki; • Zwiększenie poziomu współpracy między samorządami szkolnymi; • Prowadzenie działań na rzecz wzmacniania kompetencji kadry nauczycielskiej; • Poszerzenie katalogu zajęć dodatkowych w placówkach oświatowych, w tym kół zainteresowań, kół sportowych; • Zwiększenie oferty w zakresie m.in. wczesnego wspomaganie, zajęć integracji sensorycznej, logopedii; • Wykorzystanie potencjału świetlic, ich doposażenie w celu zwiększenia atrakcyjności oferty czasu wolnego; • Organizacja sportowych wydarzeń międzyszkolnych, aktywizujących i integrujących uczniów; • Kontynuowanie realizacji Szkolnego Budżetu Obywatelskiego. 	<p>Zadania nie mają charakteru inwestycyjnego, dotyczą sfery społecznej, organizacyjnej i edukacyjnej, a w wyniku ich realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Realizacja zadań wpłynie pozytywnie na ludzi.</p> <p>Realizacja zadań nie będzie związana z ingerencją w środowisko naturalne i ograniczać się do sfery organizacyjnej, administracyjnej i promocyjnej – polegających m.in. na podnoszeniu kwalifikacji oraz podnoszeniu poziomu placówek oświatowych oraz ich oferty edukacyjnej na terenie gminy. W przypadku powstania nowych obiektów gospodarczych lub zagospodarowania terenów pod działalność produkcyjną czy usługową, inwestycje te będą musiały być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego i ochrony środowiska – w tym z ewentualną oceną oddziaływania na środowisko, jeśli przekroczone zostaną progi ustawowe. Działania te będą też mogły uwzględniać lokalne uwarunkowania środowiskowe i przestrzenne, np. poprzez lokalizowanie inwestycji na terenach już przekształconych lub objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa dostępności oferty rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów; • Promocja cyklicznych imprez m.in. Gminnych Dożynek; • Wsparcie działalności i rozwijanie oferty Gminnego Ośrodka Kultury i Gminnej Biblioteki Publicznej, Centrum Integracyjno - Kulturalnego w Pasku oraz świetlic wiejskich czy Klubu Mieszkańców w Krzywicy; • Rozszerzenie oferty instytucji kultury i organizacja wydarzeń w odniesieniu do rosnących oczekiwań mieszkańców; • Prowadzenie działań na rzecz zwiększenia poziomu uczestnictwa mieszkańców w proponowanych przez instytucje i organizacje aktywnościach; • Promocja i zachęcanie mieszkańców do zaangażowania w fundusz sołecki; • Wzmacnianie tożsamości lokalnej; • Rozwój społeczeństwa obywatelskiego- wspieranie organizacji pozarządowych, wolontariatu, kół gospodyń wiejskich i grup pasjonatów; • Działania na rzecz integracji mieszkańców i zwiększenia poziomu zaangażowania w sprawy gminy; 	<p>Zadania nie mają charakteru inwestycyjnego, dotyczą sfery społecznej, organizacyjnej i kulturalno-regionalnej, a w wyniku ich realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Realizacja zadań wpłynie pozytywnie na ludzi.</p> <p>Realizacja zadań nie będzie związana z ingerencją w środowisko naturalne i ograniczać się do sfery organizacyjnej, administracyjnej i promocyjnej – polegających m.in. na promocji działań i wydarzeń kulturalnych, kultywowaniu lokalnych tradycji oraz tworzeniu tzw. marki gminy. W przypadku powstania nowych obiektów gospodarczych lub zagospodarowania terenów pod działalność produkcyjną czy usługową, inwestycje te będą musiały być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego i ochrony środowiska – w tym z ewentualną oceną oddziaływania na środowisko, jeśli przekroczone zostaną progi ustawowe. Działania te będą też mogły uwzględniać lokalne uwarunkowania środowiskowe i przestrzenne, np. poprzez lokalizowanie inwestycji na terenach już przekształconych lub objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.</p>

Działanie	Oddziaływanie
<ul style="list-style-type: none"> Promowanie lokalnych, naturalnych i ekologicznych wyrobów rolno-spożywczych; Kreowanie marki Klembów i promocja w oparciu o walory przyrodnicze (najstarszy rezerwat w województwie mazowieckim) oraz kulturowe – zabytki (Zabytkowy pałac w Woli Rasztowskiej, Dom Św. Faustyny w Ostrówku); Promocja lokalnej przedsiębiorczości i produktów lokalnych m.in. miodu w ramach gminnej pasieki „Klembowskie Pszczółki”. 	
<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie działań na rzecz budowy świetlic na terenie gminy; Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, zdrowotnych i edukacyjnych osobom ze szczególnymi potrzebami; Deinstytucjonalizacja usług społecznych; Tworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego; Kontynuacja akcji promujących gminę i zachęcających do osiedlania się i meldowania m.in. promocja meldunkowa; Kształtowanie nowoczesnych (ekonomicznych, ekologicznych, z dostępem do komunikacji, usług i infrastruktury społecznej), terenów mieszkaniowych jako realizacja zapotrzebowania na mieszkalnictwo w skali metropolii warszawskiej; Prowadzenie działań na rzecz pozyskania nowych inwestorów; Wzmacnianie poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców; Przeciwdziałanie bezrobociu i integracja oraz reintegracja zawodowa; Wzmocnienie funkcji i rozwój oferty usługowej; Wdrożenie i rozwój e-administracji, zwiększenie możliwości załatwienia spraw drogą elektroniczną; Wspieranie działań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego. 	<p>Zadania nie mają charakteru inwestycyjnego, dotyczą sfery społecznej i organizacyjnej, a w wyniku ich realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Realizacja zadań wpłynie pozytywnie na ludzi.</p> <p>Realizacja zadań nie będzie związana z ingerencją w środowisko naturalne i ograniczać się do sfery organizacyjnej, administracyjnej i promocyjnej – polegających m.in. na udzielaniu doradztwa, tworzeniu programów wsparcia, udostępnianiu infrastruktury biurowej czy wprowadzaniu ulg podatkowych lub preferencji lokalowych dla nowych inwestorów, a także planowania przestrzennego. W przypadku powstania nowych obiektów gospodarczych lub zagospodarowania terenów pod działalność produkcyjną czy usługową, inwestycje te będą musiały być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego i ochrony środowiska – w tym z ewentualną oceną oddziaływania na środowisko, jeśli przekroczone zostaną progi ustawowe. Działania te będą też mogły uwzględniać lokalne uwarunkowania środowiskowe i przestrzenne, np. poprzez lokalizowanie inwestycji na terenach już przekształconych lub objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.</p>

Działanie	Oddziaływanie
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój i popularyzacja usług opiekuńczych i usług asystenckich oraz opieki wytchnieniowej; • Rozwój infrastruktury i poprawa dostępu do usług opieki zdrowotnej; • Współpraca z innymi samorządami (sąsiednimi gminami oraz powiatem wołomińskim) w ramach zapewnienia wsparcia osobom z niepełnosprawnościami; • Zapewnienie mieszkańcom dostępu do poradnictwa specjalistycznego (m.in. psychologa); • Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, grupami nieformalnymi i liderami społeczności lokalnych, w tym promocja wolontariatu; • Propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia, w szczególności wśród seniorów; • Rozwój i profesjonalizacja usług Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Centrum Usług Wspólnych oraz Klubu Integracji Społecznej ora Klubu Senior+; • Tworzenie mieszkań wspomaganych i treningowych. 	<p>Zadania nie mają charakteru inwestycyjnego, dotyczą sfery społecznej i organizacyjnej dotyczących opieki senioralnej, a w wyniku ich realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Realizacja zadań wpłynie pozytywnie na ludzi.</p> <p>Realizacja zadań nie będzie związana z ingerencją w środowisko naturalne i ograniczać się do sfery organizacyjnej, administracyjnej i promocyjnej – polegających m.in. na udzielaniu doradztwa, tworzeniu programów wsparcia, udostępnianiu infrastruktury biurowej czy wprowadzaniu ulg podatkowych lub preferencji lokalowych dla nowych inwestorów. W przypadku powstania nowych obiektów gospodarczych lub zagospodarowania terenów pod działalność produkcyjną czy usługową, inwestycje te będą musiały być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego i ochrony środowiska – w tym z ewentualną oceną oddziaływania na środowisko, jeśli przekroczone zostaną progi ustawowe. Działania te będą też mogły uwzględniać lokalne uwarunkowania środowiskowe i przestrzenne, np. poprzez lokalizowanie inwestycji na terenach już przekształconych lub objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań na rzecz wzmocnienia powiązań terenów gminy z miastami Wołominem i Warszawą, jako ośrodkami obsługi ponadlokalnej; • Udoskonalenie komunikacji wewnątrzgminnej i rozwój transportu publicznego; • Prowadzenie działań lobbingsowych na rzecz ujednolicenia polityki biletowej metropolii warszawskiej; • Zacieśnienie współpracy w ramach ZIT w kontekście inwestycji transportowych; • Lobbying i współpraca na rzecz rozbudowy linii kolei pasażerskich na trasie Tłuszcz-Radzymin-Legionowo. 	<p>Zadania nie mają charakteru inwestycyjnego, dotyczą sfery organizacyjnej w zakresie współpracy regionalnych jednostek i transportu zbiorowego. W wyniku ich realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Realizacja zadań wpłynie pozytywnie na ludzi.</p> <p>Realizacja zadań nie będzie związana z ingerencją w środowisko naturalne i ograniczać się do sfery organizacyjnej, administracyjnej i promocyjnej – polegających m.in. na utworzeniu nowych połączeń komunikacyjnych oraz bardziej przejrzystego systemu komunikacji publicznej łączącej gminę z sąsiednimi jednostkami terytorialnymi. W przypadku powstania nowych obiektów gospodarczych lub zagospodarowania terenów pod działalność produkcyjną czy usługową, inwestycje te będą musiały być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego i ochrony środowiska – w tym z ewentualną oceną oddziaływania na środowisko, jeśli przekroczone zostaną progi ustawowe. Działania te będą też mogły uwzględniać lokalne uwarunkowania środowiskowe i przestrzenne, np. poprzez lokalizowanie inwestycji na terenach już przekształconych lub objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.</p>

Działanie	Oddziaływanie
<ul style="list-style-type: none"> • Stałe podnoszenie jakości systemu zbierania i utylizacji odpadów; • Działania monitoringowe na terenach zagrożonych powstaniem dzikich wysypisk śmieci; • Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie segregacji odpadów. 	<p>Zadania nie mają charakteru inwestycyjnego, dotyczą sfery społecznej i organizacyjnej, a w wyniku ich realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Realizacja zadań wpłynie pozytywnie na ludzi.</p> <p>Realizacja zadań nie będzie związana z ingerencją w środowisko naturalne i ograniczać się do sfery organizacyjnej, administracyjnej i promocyjnej – polegających m.in. na edukacji edukacyjnej z zakresu gospodarowania odpadami, a także działań zaradczych przeciwko degradacji środowiska w będącego skutkiem niewłaściwego gospodarowania odpadami. W przypadku powstania nowych obiektów gospodarczych lub zagospodarowania terenów pod działalność produkcyjną czy usługową, inwestycje te będą musiały być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego i ochrony środowiska – w tym z ewentualną oceną oddziaływania na środowisko, jeśli przekroczone zostaną progi ustawowe. Działania te będą też mogły uwzględniać lokalne uwarunkowania środowiskowe i przestrzenne, np. poprzez lokalizowanie inwestycji na terenach już przekształconych lub objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie i uchwalenie planu ogólnego; • Aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; • Rozwój terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową; • Ochrona przed nadmierną zabudową terenów otwartych; • Zrównoważony rozwój poszczególnych sołectw i minimalizowanie dysproporcji rozwojowych. 	<p>Zadania nie mają charakteru inwestycyjnego, dotyczą sfery społecznej i organizacyjnej, a w wyniku ich realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Realizacja zadań wpłynie pozytywnie na ludzi.</p> <p>Realizacja zadań nie będzie związana z ingerencją w środowisko naturalne i ograniczać się do sfery organizacyjnej, administracyjnej i promocyjnej – polegających przede wszystkim na planowaniu przestrzennym. W przypadku powstania nowych obiektów gospodarczych lub zagospodarowania terenów pod działalność produkcyjną czy usługową, inwestycje te będą musiały być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego i ochrony środowiska – w tym z ewentualną oceną oddziaływania na środowisko, jeśli przekroczone zostaną progi ustawowe. Działania te będą też mogły uwzględniać lokalne uwarunkowania środowiskowe i przestrzenne, np. poprzez lokalizowanie inwestycji na terenach już przekształconych lub objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza; • Wsparcie mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ciepła; • Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu; • Rozwój i zwiększenie powierzchni terenów zielonych; • Racjonalne udostępnienia terenów cennych przyrodniczo; • Utrzymanie i wzmacnianie potencjału przyrodniczego i krajobrazowego wszystkich obszarów chronionych i cennych przyrodniczo; • Utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych; • Zapobieganie procesom degradacji środowiska przez urbanizację; 	<p>Działania wywrą głównie pozytywny, długofalowy wpływ na stan przyrody oraz jakość życia mieszkańców. Prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza oraz wspieranie wymiany źródeł ciepła przyczynią się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń, ograniczenia smogu i poprawy zdrowia publicznego. Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu wzmocnią odporność ekosystemów i infrastruktury na ekstremalne zjawiska pogodowe, redukując ryzyko strat środowiskowych. Rozwój terenów zielonych oraz racjonalne udostępnianie obszarów cennych przyrodniczo sprzyjać będą zachowaniu bioróżnorodności, poprawią retencję wodną i mikroklimat, a jednocześnie umożliwią mieszkańcom korzystanie z walorów przyrody w sposób zrównoważony. Utrzymanie i wzmacnianie potencjału przyrodniczego obszarów chronionych oraz zapewnienie ciągłości ekosystemów leśnych prowadzić będzie do stabilizacji procesów ekologicznych, ochrony siedlisk i gatunków oraz zwiększenia odporności lasów na presje środowiskowe. Działania ograniczające degradację</p>

Działanie	Oddziaływanie
<ul style="list-style-type: none"> Wzmacnianie świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych wśród mieszkańców, poprzez prowadzenie działań edukacyjnych. 	<p>obszarów poprzez kontrolowanie urbanizacji zmniejszą presję na glebę, wody i krajobraz, chroniąc kluczowe zasoby przyrodnicze. Z kolei rozwijanie świadomości i postaw ekologicznych poprzez edukację wspierać będą trwałą zmianę zachowań mieszkańców, co przełoży się na ograniczenie negatywnego oddziaływania człowieka na środowisko i wzmocnienie lokalnych inicjatyw proekologicznych.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie atrakcyjnych miejsc i przestrzeni do spędzania czasu wolnego, rekreacji i wypoczynku; Rozbudowa placówek edukacyjnych i zwiększenie liczby miejsc w szkołach i przedszkolach; Budowa żłobka; Rozbudowa budynku Gminnego Ośrodka Kultury; Budowa/rozbudowa Urzędu Gminy w Klembowie i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej; Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych oraz mieszkańców z niepełnosprawnościami poprzez m.in.: stworzenie dziennego domu pobytu dla osób starszych, budowę centrum opiekuńczo-mieszkalnego; Rozbudowa/budowa budynku Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej; Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i budynków prywatnych; Rozwój i zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii; Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa ruchu drogowego; Prowadzenie inwestycji w celu nadania centrum Klembowa funkcji centrum administracyjnego, usługowego i kulturowego gminy; Rozbudowa sieci monitoringu na terenie gminy; Rozwój, modernizacja oraz wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne; Poprawa dostępności obiektów i przestrzeni dla osób ze szczególnymi potrzebami wraz z likwidacją barier architektonicznych; Budowa i modernizacja placów zabaw oraz miejsc spędzania wolnego czasu; Doposażanie przestrzeni publicznych w obiekty małej architektury; Zagospodarowanie przestrzeni parku w Ostrówku. 	<p>Inwestycje przewidują modernizację istniejących budynków użyteczności publicznej w obszarze już zurbanizowanym. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Pojawienie się nowej, estetycznie zaprojektowanej formy w przestrzeni wzbogaci krajobraz. Lokalna, punktowa skala prac budowlanych w przestrzeni zmienionej antropogenicznie nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac.</p> <p>Podczas prowadzonych prac termomodernizacyjnych oraz prac związanych z montowaniem odnawialnych źródeł energii takich jak ogniwa fotowoltaiczne i kolektory solarne na budynkach, szczególną uwagę należy również zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (<i>Apus apus</i>) oraz wróbli (<i>Passer domesticus</i>) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie obiektów, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoj ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoj ptaków.</p>

Działanie	Oddziaływanie
<ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa stref aktywności gospodarczej i wydzielenie stref usługowo-gospodarczych przy głównych drogach. 	<p>Rozbudowa stref aktywności gospodarczej oraz wydzielenie stref usługowo-gospodarczych przy głównych drogach będzie pozytywnie wpływać na rozwój lokalnej gospodarki, co może pośrednio sprzyjać inwestycjom proekologicznym i poprawie infrastruktury technicznej. Negatywne skutki obejmujące przede wszystkim presję na tereny naturalne i rolnicze, prowadzić będą do zmniejszenia powierzchni terenów zielonych, zaburzenia ciągłości ekosystemów oraz potencjalnego zanieczyszczenia gleby, wód powierzchniowych i powietrza w wyniku wzmożonego ruchu drogowego i działalności przedsiębiorstw. Przedsięwzięcie w fazie realizacji może także generować hałas i emisję spalin w trakcie budowy oraz wpływać na krajobraz, będą one jednak miały charakter tymczasowy i lokalny i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. W celu minimalizacji negatywnych skutków zaleca się planowanie zielonych stref buforowych, stosowanie rozwiązań ograniczających odpływ i zanieczyszczenie wód opadowych oraz uwzględnienie zasad zrównoważonego zagospodarowania przestrzennego, które pozwolą ograniczyć degradację środowiska przy jednoczesnym rozwoju funkcji gospodarczych.</p> <p>Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie w oparciu o Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm) zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa i budowa nowych odcinków sieci gazowej i sieci wodociągowej; Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej; Budowa oczyszczalni ścieków w Rasztowie; Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Klembowie. 	<p>Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, będzie miał głównie pozytywny wpływ na środowisko. Budowa/modernizacja oczyszczalni ścieków przyczyni się do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez skuteczniejsze oczyszczanie ścieków komunalnych, ograniczając tym samym ryzyko ich niekontrolowanego odprowadzania do środowiska. Z kolei budowa/modernizacja systemów zaopatrzenia w wodę poprawi bezpieczeństwo i jakość dostarczanej wody pitnej, a także wpłynie na bardziej racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi. Zaś budowa nowych odcinków sieci gazowej pozwoli ograniczyć emisję zanieczyszczeń powietrza dzięki zastępowaniu paliw stałych gazem, co przyczyni się do poprawy jakości powietrza i zmniejszy emisję gazów cieplarnianych. Inwestycje te, o ile zostaną zrealizowane z zachowaniem standardów środowiskowych, mogą przyczynić się do ograniczenia presji na zasoby wodne, poprawy stanu ekologicznego cieków oraz ochrony zdrowia mieszkańców. Potencjalne, krótkoterminowe oddziaływania negatywne mogą wystąpić na etapie budowy i polegać mogą na emisji hałasu i zanieczyszczeń pyłowych do powietrza i wody, jednak będą one krótkoterminowe i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Dodatkowo w związku z pracą maszyn budowlanych istnieje ryzyko awarii i wycieku substancji toksycznych, co w kontekście wód jest szczególnie niebezpieczne. Należy jednak zaznaczyć,</p>

Działanie	Oddziaływanie
	<p>że prawdopodobieństwo ich wystąpienia jest znikome i przy zastosowaniu odpowiednich zasad bezpieczeństwa możliwe do uniknięcia.</p> <p>Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie w oparciu o Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm) zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja sieci energetycznej. 	<p>Unowocześnienie infrastruktury pozwoli na zmniejszenie strat energii podczas przesyłu, poprawi efektywność funkcjonowania systemu oraz pozwoli na zwiększenie udziału źródeł odnawialnych, co w efekcie ograniczy emisję zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych. Modernizacja poprawi także bezpieczeństwo energetyczne i zmniejszy ryzyko awarii, które mogłyby prowadzić do szkód środowiskowych. Na etapie realizacji prac mogą wystąpić krótkotrwałe oddziaływania, takie jak hałas, emisja spalin z maszyn, czasowe przekształcenia terenu czy ingerencja w glebę i roślinność. W niektórych przypadkach prace mogą wiązać się również z koniecznością wycinki pojedynczych drzew kolidujących z infrastrukturą. Po zakończeniu robót zmodernizowana sieć przyczyni się do bardziej zrównoważonego i stabilnego funkcjonowania systemu energetycznego, co długofalowo sprzyjać będzie środowisku oraz pozwoli najbardziej efektywną adaptację gminy do zmian klimatu.</p> <p>Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie w oparciu o Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm) zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.</p>

Działanie	Oddziaływanie
<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa dostępu do Internetu na terenie gminy. 	<p>Poprawa dostępu do Internetu na terenie gminy wiąże się z niewielkim oddziaływaniem na środowisko, a ewentualne skutki dotyczą głównie etapu realizacji prac technicznych. Mogą one obejmować krótkotrwałe i lokalne zakłócenia, takie jak ingerencja w glebę, okresowy hałas, przejazdy sprzętu oraz czasowe oddziaływanie na roślinność. Są to jednak wpływy ograniczone w czasie i możliwe do pełnego odwrócenia poprzez odpowiednie uporządkowanie i rekultywację terenu po zakończeniu działań. Długofalowo inwestycja przyniesie pozytywne, skutki – lepsza dostępność usług cyfrowych sprzyjać będzie rozwojowi edukacji, pracy zdalnej i e-administracji, co zmniejszy częstotliwość podróży mieszkańców i zredukuje emisje związane z transportem. Przedsięwzięcie, ze względu na swój charakter nie stanowi istotnego zagrożenia dla środowiska.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury, w tym tworzenie nowych terenów zielonych; • Modernizacja i budowa obiektów małej retencji. 	<p>Zwiększenie powierzchni zieleni sprzyjać będzie poprawie jakości powietrza poprzez ograniczenie pyłów i absorpcję dwutlenku węgla, a także będzie korzystnie wpływać na mikroklimat i retencję wód opadowych. Tworzenie elementów infrastruktury „niebieskiej”, takich jak zbiorniki wodne czy oczka wodne, wspomogą naturalne procesy retencji i oczyszczania wody, zwiększy bioróżnorodność oraz stworzy siedliska dla lokalnej fauny. Dodatkowo nowe tereny zielone poprawią estetykę krajobrazu, oferując mieszkańcom przestrzeń do rekreacji i wypoczynku oraz sprzyjając rozwojowi świadomości ekologicznej. Na etapie realizacji prac mogą wystąpić lokalne zakłócenia, takie jak ingerencja w glebę, okresowy hałas, przejazdy sprzętu oraz czasowe oddziaływanie na roślinność, ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. W dłuższej perspektywie przedsięwzięcie znacząco wzmacnia potencjał przyrodniczy i ekologiczny gminy.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i stworzenie zintegrowanego systemu ścieżek oraz wdrożenie wojewódzkich standardów infrastruktury rowerowej; • Modernizacja i budowa chodników. 	<p>Realizacja inwestycji będzie mieć pozytywny wpływ na ludzi poprzez zwiększenie bezpieczeństwa, poprawi bezpieczeństwo poruszania się po omawianym terenie. Budowa ścieżek przyczyni się dodatkowo do zmniejszenia zużycia zasobów (przez mniejsze zużycie paliw) oraz zmniejszenia hałasu komunikacyjnego. Budowa ścieżek i szlaków rowerowych pozwoli na skumulowanie ruchu turystycznego, do miejsc ku temu wyznaczonych, tym samym zmniejszy się ryzyko „dzikiej” turystyki mogącej zaburzać spokój dzikich gatunków. Na etapie realizacji inwestycji mogą wystąpić negatywne oddziaływania w postaci emisji pyłów, zanieczyszczeń powietrza, wód oraz hałasu. Będą one jednak miały charakter okresowy i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Realizacja przedsięwzięć polegających na budowie ciągu pieszo-rowerowego nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym). Wszystkie potencjalne oddziaływania (głównie emisje substancji gazowych i pyłowych oraz hałasu) będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały (w czasie wykonywania robót) a ich zasięg nie przekroczy obszaru objętego inwestycją. Budowa i modernizacja chodników będzie realizowana w ciągu istniejących dróg, w związku z czym jej oddziaływanie na środowisko będzie marginalne.</p>

Działanie	Oddziaływanie
<ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa i modernizacja dróg gminnych. 	<p>Przedsięwzięcia będą miały na celu poprawę lokalnej infrastruktury komunikacyjnej, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników oraz usprawnienie codziennego funkcjonowania mieszkańców. Jego realizacja może wiązać się z pewnym, ograniczonym wpływem na środowisko naturalne, jednak będzie on krótkotrwały i podlegać będzie odpowiednim środkom minimalizującym: Inwestycja prowadzona będzie w granicach obszarów przeznaczonych pod infrastrukturę drogową, co pozwala uniknąć ingerencji w niezabudowane, cenne przyrodniczo tereny, a w przypadku realizacji nowego przebiegu drogi, projekt inwestycji zostanie poddany odpowiednim procedurom i analizie pod kątem środowiskowym. Prace nie będą kolidowały z siedliskami przyrodniczymi o szczególnych walorach przyrodniczych. W przypadku konieczności usunięcia drzew lub krzewów, działania te zostaną przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami i po uzyskaniu niezbędnych zgód. W trakcie prac budowlanych mogą wystąpić tymczasowe niedogodności, takie jak hałas, emisja pyłu, do powietrza, a w wyniku spływu powierzchniowego wód opadowych również zmętnienie lokalnych cieków i zbiorników wodnych bezpośrednio sąsiadujących z inwestycją. Będą one jednak miały charakter krótkotrwały i przemijają bezpośrednio po zakończeniu prac budowlanych czy remontowych.</p> <p>Realizacja zadań przyniesie ponadto korzyści dla środowiska przyrodniczego m. in. poprawę lokalnej gospodarki wodnej dzięki zastosowaniu nowych i sprawniejszych systemów odwadniania infrastruktury drogowej; dzięki zastosowaniu nowoczesnych typów nawierzchni poprawi się płynność ruchu drogowego, co może przełożyć się na ograniczenie emisji spalin i hałasu, szczególnie w miejscach, gdzie obecnie stan techniczny dróg jest niezadowalający. Należy zaznaczyć również, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie w oparciu o Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm) zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.</p>

Działanie	Oddziaływanie
<ul style="list-style-type: none"> Budowa parkingów P&R. 	<p>Realizacja wpłynie pozytywnie na mieszkańców centów urbanistycznych, pozwalając na przesiadkę na komunikację miejską, co nie tylko zmniejszy ruch kołowy, w tym zjawisko powstawania tzw. korków ulicznych, ale także pozwoli na znaczne ograniczenie emisji spalin ze źródeł komunikacyjnych oraz w efekcie poprawę jakości powietrza. W trakcie wykonywania prac budowlanych i modernizacyjnych chodników może dojść do zniszczenia szaty roślinnej. Roboty powinny być tak zaplanowane, aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac.</p> <p>Należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.</p>

9. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko

Przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określone zostały w §3 ust 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.).

Inwestycje traktowane jako mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko mogą być realizowane w ramach działań z zakresu:

- 1) budowy/rozbudowy infrastruktury drogowej;
- 2) budowy/rozbudowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz towarzyszącej;
- 3) ochrony przeciwpowodziowej;
- 4) uzbrojenia terenów.

Warto podkreślić, że na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności.

W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. W konsekwencji realizacja powyższych przedsięwzięć skutkować będzie poprawą stanu środowiska na danym terenie. Ponadto ich realizacja:

- posiada związek z rozwiązywaniem problemów ochrony środowiska na terenie gmin;
- służy wspieraniu zrównoważonego rozwoju;
- służy wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.

Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035 nie stanowi opracowania planistycznego, a jedynie dokument strategiczny. W związku z tym na obecnym etapie nie jest możliwe wskazanie dokładnych lokalizacji przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach ww. dokumentu. Niemniej jednak Strategia zakłada ich orientacyjne położenie, które zostało zilustrowane na poniższym rysunku. Należy zaznaczyć, że ich realizacja będzie zgodna z Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego, a w przypadku inwestycji mogących potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko poprzedzona zostanie procedurami, celem uzyskania stosownych decyzji i zgód środowiskowych. Niemniej jednak w niniejszym rozdziale przeprowadzono prognozę oddziaływania tych przedsięwzięć na formy ochrony przyrody i poszczególne elementy środowiska.

9.1. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody

Na przedmiotowym terenie występują następujące formy ochrony przyrody:¹⁵

- rezerwat przyrody Dębina;
- 7 pomników przyrody.

Kształtowanie zagospodarowania terenów w obszarach chronionych odbywa się w dostosowaniu do przedmiotu ochrony oraz zgodnie z przepisami w zakresie ochrony przyrody oraz dokumentami nadrzędnymi.

Na etapie oceny ogólnego dokumentu nie jest możliwe dokonanie oceny poszczególnych elementów, na które mogą mieć wpływ inwestycje realizowane w wyznaczonych strefach. W prognozie wskazano jedynie możliwość oddziaływania, które powinno być określone szczegółowo oraz być przedmiotem odpowiednich uzgodnień i decyzji administracyjnych na etapie przygotowania poszczególnych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływania mogą zostać zminimalizowane poprzez uwzględnienie potrzeby przedmiotów ochrony oraz wdrożone działania minimalizujące.

Ogólne zapisy Strategii wpłyną pozytywnie na obiekty prawnie chronione na przedmiotowym terenie. Strategia nie zawiera propozycji działań, które byłyby sprzeczne lub zagrażające tym obszarom. Dla działań w odniesieniu do gatunków objętych ochroną prawną, przed przystąpieniem do prac, konieczne jest uzyskanie odrębnego zezwolenia w trybie art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13) Działania inwestycyjne prowadzone na terenach objętych formami ochrony przyrody muszą być tak prowadzone, aby nie naruszać przedmiotu ich ochrony oraz nie wpływać znacząco negatywnie na integralność tych obszarów, nie powodować przerwania integralności, ciągłości siedlisk, nie wprowadzać barier. Wszystkie plany i inwestycje, które nie będą wywierały istotnie negatywnego wpływu na obszary chronione, są dopuszczalne. Każde działanie, które powodowałoby znaczący negatywny wpływ musi uwzględniać konieczność przeprowadzenia działań mających zminimalizować to oddziaływanie.

Przedstawione przedsięwzięcia w głównej mierze realizowane będą poza obszarami chronionymi, w obrębie już istniejących obiektów infrastrukturalnych i budowlanych, w obszarach zabudowanych, o określonej antropopresji i ograniczonych zasobach przyrodniczych, w związku z czym ich potencjalny wpływ na obszary chronione, będzie znacząco ograniczony. W przypadku przedstawionych przedsięwzięć główne oddziaływania na środowisko przyrodnicze, rozumiane w tym przypadku jako świat roślin i zwierząt, związane będą z prowadzeniem prac remontowo-budowlanych, powodujących

¹⁵ źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> [dostęp: 11.12.2025 r.]

przede wszystkim emisję zanieczyszczeń do powietrza i hałasu do środowiska oraz z obecnością nadmiernej ilości ludzi i sprzętu budowlanego. Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały i przemijający, nie powodujący trwałych zmian w ekosystemach przyrodniczych. W przypadku powyższych przedsięwzięć nie przewiduje się znaczącego powiększania obszarów trwale zabudowanych, co chroni środowisko przed znaczącą utratą nowych powierzchni biologicznie czynnych.

Realizacja założeń projektu Strategii może wiązać się z wystąpieniem negatywnych oddziaływań, jednak będą one miały przeważnie charakter krótkoterminowy i chwilowy. Oddziaływania te będą polegały na emisji hałasu i spalin w związku z realizacją prac budowlanych, zagrożeniu zniszczenia lub zamurowywania siedlisk ptaków podczas termomodernizacji budynków, ograniczeniu powierzchni gleb w związku z prowadzeniem prac budowlanych, usuwaniu drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji, płoszeniu zwierząt w trakcie wykonywania prac.

Działania z zakresu termomodernizacji, a także montaż odnawialnych źródeł energii takich jak ogniwa fotowoltaiczne i kolektory solarne na budynkach, mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Dlatego przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbli (*Passer domesticus*) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie obiektów, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków. Planowane działanie może być realizowane przy zachowaniu przepisów odrębnych odnoszących się do ochrony środowiska i przyrody.

Projekt Strategii nie wskazuje dokładnych lokalizacji większości działań, w związku z powyższym analizę można przeprowadzić w oparciu o ogólne założenia. Należy pamiętać, że jeśli dojdzie do realizacji

przedsięwzięć o określonym negatywnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko, będą one poddane także odpowiedniej procedurze oceny oddziaływania oraz będą zgodne z aktami prawa miejscowego. Ponadto, zadania będą prowadzone mając na uwadze zasadę zrównoważonego rozwoju, w tym konieczność utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska.

Oddziaływanie rezerwaty przyrody

W rezerwach przyrody obowiązują zakazy zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska może zezwolić na obszarze rezerwatu przyrody na odstępstwa od zakazów, po zasięgnięciu opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o ile są one uzasadnione potrzebami ochrony przyrody lub dotyczą realizacji inwestycji celu publicznego (w zakresie infrastruktury liniowej, ochrony przed powodzią suszą oraz łączności publicznej). W pozostałych przypadkach, niewymienionych powyżej, organem właściwym do wydania zezwolenia na odstępstwa od zakazów, jeżeli wnioskowane działania są uzasadnione celami rekreacyjnymi, sportowymi, turystycznymi, kulturowymi, celami kultu religijnego lub badaniami naukowymi jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

Dla rezerwatu przyrody Dębina opracowano plan ochrony - *Rozporządzenie Nr 55 Wojewody Mazowieckiego z dnia 9 października 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Dębina"*.

Działania wyznaczone w ramach *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* nie przewidują realizacji inwestycji na terenie rezerwatu.

Jedynym rodzajem przedsięwzięć, które być fragmentarycznie realizowane na terenie rezerwatu lub w bezpośrednim jego sąsiedztwie są inwestycje związane z budową, przebudową lub rozbudową ścieżek i dróg rowerowych. Należy zaznaczyć jednak, że zgodnie z Komunikatem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska dotyczącym kwalifikacji chodników oraz ścieżek rowerowych w kontekście wymogu uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, cyt. „realizacja przedsięwzięcia polegającego na budowie chodnika lub ścieżki rowerowej nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym)”, niniejsze zadanie nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć ujętych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm.),

ponieważ jego zakres nie obejmuje działań, które mogą potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z powyższym komunikatem „bez wpływu na kwalifikację pozostaje również kwestia surowca, z którego wykonany zostanie chodnik czy ścieżka rowerowa”.

Ponad to należy zaznaczyć, że na wykonawcach poszczególnych zadań, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. W związku z powyższym nadzór oraz wszelkie uzgodnienia dotyczące działań z zakresu ochrony czynnej należy podejmować w ramach ustaleń z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie, oraz Zarządcą terenu rezerwatu – PGL Lasy Państwowe Nadleśnictwo Drewnica. Podjęcie działań bez uzgodnień z Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie jest równoznaczne z naruszeniem katalogu zakazów obowiązujących na terenach rezerwatów przyrody, które wskazano w art. 15 ust. 1 ww. ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13)

Oddziaływanie na pomniki przyrody

Dla pomników przyrody obowiązują zakazy zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2026 poz. 13).

W wyniku przeprowadzenia prac inwestycyjnych na omawianym terenie istniejące pomniki przyrody nie będą narażone na łamanie zakazów wprowadzonych w celu ich ochrony. Działania inwestycyjne prowadzone będą poza obszarem lokalizacji pomników przyrody.

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają także bezpośredni wpływ na florę oraz faunę. Wpływają one na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Przekształcenia siedlisk na skutek zmian klimatycznych mogą dotknąć także warunków wodnych – obniżenie się poziomu wód gruntowych może spowodować stopniowy zanik siedlisk o dużej wilgotności. Najważniejszym elementem adaptacji do zmian klimatycznych będzie, w przypadku siedlisk,

zachowanie bioróżnorodności oraz zrównoważona gospodarka leśna uwzględniająca zmiany klimatyczne oraz ich efekty. Kluczowym elementem będzie utrzymanie obszarów wodno-błotnych oraz ich odtwarzanie w miejscach posiadających odpowiednie warunki.

W ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca się:

- utrzymanie zagrożonych siedlisk i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe – dotyczy to szczególnie obszarów wodno-błotnych;
- regulowanie wpływu klimatu poprzez wykorzystywanie odpowiednich ekosystemów;
- wpływ na mikroklimat przez zachowanie oraz tworzenie nowych zalesień i obszarów zielonych;
- zwiększanie naturalnej retencji wodnej;
- uwzględnianie zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych;
- odpowiednia gospodarka leśna, z naciskiem na odpowiedni dla siedliska skład gatunkowy.

9.2. Korytarze ekologiczne

Przez przedmiotowy obszar nie przebiegają korytarze ekologiczne, co nie wyklucza migracji lokalnych populacji fauny. Istnieje zatem ryzyko powstawania negatywnych oddziaływań na wędrującą faunę w związku z planowanymi działaniami polegającymi na budowie/przebudowie/modernizacji dróg.

W celu minimalizacji negatywnych oddziaływań zadań związanych z rozwojem infrastruktury drogowej najczęściej stosuje się przejścia dla zwierząt a także dostosowując istniejące obiekty inżynierskie do pełnienia funkcji przejść dla zwierząt. Mogą być poprowadzone pod powierzchnią drogi, nad drogą bądź po drodze. W celu ograniczenia śmiertelności zwierząt stosuje się ogrodzenia ochronne dostosowane do lokalnie występujących gatunków. Ponadto, m.in. zaleca się stosowanie transparentnych ekranów akustycznych, wprowadzenie ograniczeń prędkości, wprowadzenie oświetlenia o niskiej emisji barw niebieskich i promieniowania UV a także stosowanie szczelnych pokryw studni i ogrodzeń ochronnych wokół obiektów odwadniających.

Do zadań pozytywnie oddziałujących na swobodną migrację zwierząt należą te związane ze zwiększaniem świadomości mieszkańców.

9.3. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta

Realizacja zapisów Strategii w przypadku typowych działań inwestycyjnych w tym rozbudowy dróg, chodników, budową nowych ścieżek rowerowych, termomodernizacji budynków, zagospodarowania terenów przybrzeżnych na cele rekreacyjne czy rozbudowy sieci wodnokanalizacyjnej może powodować wystąpienie negatywnych, bezpośrednich, chwilowych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Oddziaływania te związane będą głównie z zajmowaniem terenów cennych

przyrodniczo, stanowiących biotop roślin i zwierząt (długoterminowe) oraz z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe). W ich efekcie powinno nastąpić zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Dzięki utrzymaniu walorów przyrodniczych pozytywne oddziaływania dotyczyć będą także klimatu oraz adaptacji do zmian klimatycznych.

Możliwe oddziaływania negatywne na przyrodę i różnorodność biologiczną będą miały związek z realizacją planowanych inwestycji m.in. poprawą efektywności energetycznej oraz rozwiązań infrastrukturalnych np. budowa dróg oraz tras rowerowych. Oddziaływania te związane będą głównie z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe).

Prace budowlane mogą wpływać bezpośrednio i negatywnie na bioróżnorodność, ponieważ może dojść do zajęcia danego terenu, na którym planuje się inwestycję. Ponadto, może dojść do tworzenia barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych oraz wycinkę drzew i krzewów. Będą to jednak oddziaływania chwilowe.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci drogowej, można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Szerokość strefy oddziaływania drogi na strukturę, skład i kluczowe procesy ekologiczne kształtujące dane siedlisko uzależniona jest od m.in. dyspersji biogenów, zanieczyszczeń i wrażliwości siedlisk.

Negatywne skutki funkcjonowania ciągów komunikacyjnych to:

- utrudnienie przemieszczania się zwierząt i roślin;
- wypadki i kolizje drogowe z dzikimi zwierzętami;
- zniszczenie siedlisk w zasięgu przebiegu i oddziaływania drogi;
- przekształcanie terenu przyległego do drogi (osiedlanie się człowieka wzdłuż dróg);
- ekspansja gatunków obcych na danym terenie, związanych z człowiekiem.

Edukacja ekologiczna przyczyni się do wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców, a tym samym pozytywnych skutków można upatrywać w kontekście kształtowania środowiska życia z poszanowaniem otaczającej przyrody.

Realizacja zadań związana z rewitalizacją zurbanizowanych obszarów gminy przyczyni się do zwiększania areału terenów przepuszczalnych, co doprowadzi do wzrostu udziału terenów biologicznie

czynnych i przepuszczalnych. Działania będą wpływać pośrednio pozytywnie i długoterminowo na stan zasobów wód powierzchniowych i gruntowych.

Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynków zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych np.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Poza tym termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych zwierząt.

Działania wyznaczone w projekcie Strategii nie wpłyną negatywnie na drożność migracyjną i ekologiczną korytarza rzecznego. Zapewnienie wykwalifikowanego nadzoru przyrodniczego oraz dostosowanie terminu prowadzenia ewentualnych przyszłych planowanych prac do okresów aktywności fauny i wegetacji flory zapewni zminimalizowanie negatywnego wpływu inwestycji na korytarze ekologiczne i migracyjne w rejonie obszaru przedsięwzięcia.

Rozwój inwestycji liniowych takich jak infrastruktura drogowa może przyczynić się do zmniejszenia drożności korytarzy ekologicznych szczególnie w przypadku grodzenia dróg kołowych. W przypadku budowy nowej infrastruktury drogowej a także w przypadku budowy sieci tras rowerowych poprowadzonych w nowym śladzie należy uwzględnić rozmieszczenie chronionych elementów przyrody tj. siedlisk chronionych, stanowisk chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt. Planowane trasy należy poprowadzić poza wskazanymi elementami lub zastosować adekwatne działania minimalizujące wynikające z dokumentacji środowiskowej.

W związku z dużą mobilnością gatunków i lokalnym charakterem przedsięwzięć, zaplanowanych na tych obszarach do realizacji nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania na ww. organizmy. W przypadku inwestycji wielkopowierzchniowych, takich jak np. strefa gospodarcza, zaleca się wykonanie ekspertyz środowiskowych, a na etapie realizacji inwestycji dostosowanie się do zaleceń płynących z jej wyników.

Nie przewiduje się działań, które mogłyby naruszyć drożność i funkcjonowanie ekologicznych korytarzy lądowych i wodnych. W ramach przebudowy istniejącej infrastruktury technicznej, np. dróg w razie konieczności przewiduje się m.in. budowę przejść dla zwierząt, budowę przepustów wodnych. Działania te będą ukierunkowane na zniesienie lub ograniczenie barier dla przemieszczania się zwierząt.

W przypadku realizacji zadań związanych z wykonywaniem wykopów, do najbardziej narażonych organizmów należą drzewa. Szczególnie groźne są dla nich wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój korzeni. Należy pamiętać, że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew (Suchocka M., 2016, *Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych*, Warszawa). Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 poz. 647 z późn. zm.), tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.

9.4. Ludzie

Realizacja Strategii zakłada zrównoważony rozwój regionu z jednoczesną poprawą stanu środowiska. Działania realizowane w ramach, w perspektywie średnio i długoterminowej wpłyną pozytywnie na zdrowie ludności, jakość oraz komfort ich życia, ale przede wszystkim będą one związane z poprawą jakości powietrza, wód, gleb i środowiska przyrodniczego.

Jednym z ważnych elementów będzie rozwój i konserwacja infrastruktury technicznej (drogi, chodniki, oświetlenie drogowe, ścieżki rowerowe, sieć wodnokanalizacyjna, zagospodarowanie terenów rekreacyjnych). Podjęcie ww. działań pozwoli na zaspokojenie potrzeb mieszkańców, a także zmniejszy negatywny wpływ na środowisko, zarówno w sposób pośredni i bezpośredni.

Ograniczenie zużycia konwencjonalnych źródeł energii, promocja transportu zbiorowego oraz kampanie edukacyjne bezpośrednio może się przyczynić do zmniejszenia zachorowań powodowanych złą jakością powietrza atmosferycznego. Pozytywny wpływ na zdrowie ludzi, a także ich finanse będą miały działania związane ze zwiększeniem efektywności energetycznej. Dodatkowo termomodernizacja wpłynie pozytywnie na poprawę komfortu cieplnego mieszkańców.

Oddziaływaniami negatywnymi dla mieszkańców, znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie obszarów objętych inwestycjami, będą prace remontowo-budowlane. Będzie to związane z użyciem maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji) oraz utrudnieniami komunikacyjnymi. Oddziaływania te będą bezpośrednie, krótkotrwałe i odwracalne, jak również ustaną po zakończeniu robót. Negatywne odczucia wśród mieszkańców mogą budzić utrudnienia związane z organizacją ruchu.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na ludzi, ich zdrowie i bezpieczeństwo.

9.5. Powietrze atmosferyczne

Pozytywne oddziaływanie na stan jakości powietrza związane będzie przede wszystkim ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń. Obniżenie ładunku emisji zanieczyszczeń nastąpi poprzez realizację inwestycji takich jak: podnoszenie efektywności energetycznej w budynkach.

Główną przyczyną emisji ze źródeł komunikacyjnych jest duże natężenie ruchu indywidualnego pojazdów. Do niwelacji tego problemu przyczynią się budowy i modernizacje dróg gminnych, które pozwolą na upłynnienie ruchu. Ponadto, rozwój komunikacji publicznej pozwoli na ograniczenie ruchu samochodowego i wynikającej bezpośrednio z niego emisji spalin oraz powstania efektu korków ulicznych i zmniejszy frustrację społeczeństwa. Realizowane działania poprawi więc płynność ruchu i ograniczy negatywny wpływ transportu na środowisko naturalne.

Pozytywny, bezpośredni i stały wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat będą miały zadania typowo inwestycyjne tj. termomodernizacja obiektów oraz rozbudowa systemu ścieżek rowerowych. Głównym zagrożeniem powietrza atmosferycznego jest niska emisja z instalacji grzewczych budynków. Termomodernizacja budynków pozwoli na znaczące ograniczenie zużycia materiału opałowego niezbędnego do ogrzania obiektu. W konsekwencji wpłynie to na redukcję emisji szkodliwych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Przeprowadzone prace termomodernizacyjne budynków, dzięki zmniejszeniu zapotrzebowania na energię cieplną, minimalizują emisję zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł spalania energetycznego. W okresie realizacji przedsięwzięć będą miały miejsce uciążliwości związane z emisją do powietrza substancji z procesu spalania paliw w silnikach maszyn budowlanych i pojazdów transportowych, prac montażowych. Powyższe emisje będą miały charakter okresowy i odwracalny, a uciążliwości z nimi związane ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Poprawa dostępności infrastruktury drogowej wpłynie na ograniczenie wtórnej emisji substancji pyłowych emitowanych do powietrza w wyniku unosu z nawierzchni dróg. Również organizacja ruchu może mieć pośrednio pozytywny wpływ na stan jakości powietrza. Znaczący wpływ na jakość powietrza ma zastępowanie tradycyjnych środków lokomocji przez korzystanie ze ścieżek rowerowych.

Oddziaływania negatywne w głównej mierze mają charakter przejściowy i związane są z fazą realizacyjną planowanych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływanie na powietrze mogą mieć inwestycje drogowe. Źródłem negatywnego oddziaływania infrastruktury drogowej jest zarówno jej budowa jak i eksploatacja. Faza budowy związana jest z emisją spalin z maszyn budowlanych oraz

emisją substancji pyłowych, których źródłem jest głównie unos z powierzchni pyłących. Charakter tych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały, tj. do czasu zakończenia robót budowlanych.

Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią zmniejszy zapotrzebowanie na surowce, co ograniczy ingerencję ludzką w środowisko oraz znacznie zmniejszy emisję spalin, w tym gazów cieplarnianych.

9.6. Klimat

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju w tym także dla Polski. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” został opracowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyka związanego ze zmianą klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jakie niosą działania adaptacyjne mogące mieć wpływ nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Realizacja ustaleń niektórych zaproponowanych działań może mieć wpływ na mikroklimat. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii powinien uwzględniać pogorszenie warunków wiatrowych (długie okresy bezwietrznej pogody, lub krótkotrwałe okresy z wiatrami o sile huraganu). W przypadku energii słonecznej można spodziewać się poprawy warunków w lecie ze względu na wydłużone okresy pogody słonecznej i zmniejszenie w zimie ze względu na dłuższe okresy z zachmurzeniem. W zakresie upraw roślin energetycznych kluczowy będzie rozwój nowych gatunków roślin, bardziej odpornych na zmienne warunki pogodowe oraz innowacyjnych technik upraw do wykorzystywania w bardzo suchym oraz wilgotnym środowisku. Zmiany klimatu będą miały różnorodny wpływ na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do warunków zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii.

Wprowadzenie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury w kontekście klimatu może być kluczową metodą, pozwalającą na skuteczną walkę z postępującymi zmianami klimatycznymi. Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-

błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, jak również przygotowaniu ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, m.in. okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów. Ponad to w gospodarce rolnej istotne będzie wprowadzenie rozwiązań z zakresu utrzymania uwodnienia gruntu (budowa piętrzeń i zastawek)

Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności – m.in. wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego.

Niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w strefach zalewowych rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalna jak i sztucznych zbiorników, nie tylko w dolinach rzek, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami mogących powodować zalewanie obszarów, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna. Przewidywane zmiany klimatyczne i związany z nimi wzrost częstotliwości i intensywności susz w rolnictwie spowodują wzrost zapotrzebowania na wodę do nawodnień. Z obliczeń prognostycznych wartości niedoborów wody w glebie dla wybranych roślin wynika, że następuje ciągły proces przesuszania się gleby i zwiększania zagrożenia suszą. Obok suszy także intensywne opady stanowią zagrożenie dla produkcji roślinnej. W związku ze wzrostem częstości występowania intensywnych opadów w okresie letnim, można oczekiwać zwiększenia potrzeb odwadniania. Przeprowadzone analizy wskazały, że należy oczekiwać zwiększenia częstości lat ze stratami plonów wynikających z niekorzystnego przebiegu pogody.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby projektu KLIMADA¹⁶, zamieszczonymi w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, na przestrzeni następnych lat warunki klimatyczne Polski zmienią się. Przewidywane jest zwiększenie się ilości dni z temperaturą powyżej 25°C oraz zmniejszenie się ilości dni z temperaturami

¹⁶ Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu.

poniżej 0°C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zwiększenie się ilości dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań temperatur oraz zapotrzebowania energetycznego, wdrożenie rozproszonych, niskoemisyjnych źródeł energii oraz wykorzystywanie energii odnawialnej.

9.7. Zabytki oraz dobra materialne

Działania wyznaczone w projekcie Strategii mają w większości neutralne lub pozytywne oddziaływanie na dobra materialne i zabytki. Zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury komunikacyjnej bezpośrednio wpłyną pozytywnie na występujące w bliskim sąsiedztwie tych terenów zabytki nieruchome, poprzez minimalizację występowania drgań spowodowanych złym stanem technicznym nawierzchni lub szlaku. Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych (zabytków nieruchomych, stanowisk archeologicznych) będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych.

Wszelkie działania związane z ochroną i rozwojem dziedzictwa kulturowego powodują zazwyczaj pośredni pozytywny wpływ na wartość zmodernizowanych obiektów i możliwość zwiększenia wpływów finansowych wynikających ze świadczonych w nich usług. Pośrednio oddziałują także na nieruchomości znajdujące się w ich sąsiedztwie. Pozytywny wpływ na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne ma również zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza, co wpłynie na poprawę ich stanu technicznego. Zanieczyszczenia pyłowe, które są emitowane z kominów budynków mieszkalnych z sektora indywidualnego jak i zbiorowego osiadając na zabytkach i dobrach materialnych powodują ich niszczenie.

Negatywne, bezpośrednie i chwilowe oddziaływania na zabytki oraz dobra materialne mogą wystąpić jedynie na etapie realizacji zadań inwestycyjnych lub wówczas, gdy działanie dotyczyć będzie obiektów objętych ochroną kulturową lub historyczną. Negatywne oddziaływania wiążą się z możliwym spadkiem wartości nieruchomości (budynków i gruntów) z uwagi na niepożądane sąsiedztwo nowych inwestycji, które w opinii społecznej pogarszają atrakcyjność (krajobrazową i funkcjonalną) danego miejsca i odwrotnie na wzrost wartości nieruchomości wpływa lokalizacja i dostęp do obiektów zabytkowych, cennych obszarów przyrodniczych, jak i środków komunikacyjnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na dziedzictwo kulturowe, zabytki, dobra materialne.

W chwili przygotowania niniejszego opracowania brak jest możliwości stwierdzenia, które z zadań inwestycyjnych będą prowadzone w pobliżu obiektów chronionych i czy ich zakres prac spowoduje zniszczenie lub degradację danego obiektu historycznego. Konsekwencją realizacji zadań inwestycyjnych będzie dbałość o walory historyczno-kulturowe poprzez zastosowanie takich rozwiązań projektowych, aby środowisko kulturowe nie zostało zdegradowane.

Reasumując, działania wyznaczone w ramach projektu Strategii przyczynią się do ochrony wartości kulturowych i pozytywnego wpływu na zabytki.

9.8. Zasoby naturalne

Pozytywny wpływ na powierzchnię ziemi przyniesie ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, które migrują do gleb. Oddziaływania pozytywne wystąpią również w sektorze surowcowym. Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią zmniejszy zapotrzebowanie na surowce.

Z dokonanej analizy wynika, że na etapie realizacji zadań typowo inwestycyjnych wyznaczonych będą wykorzystywane zasoby naturalne tj. woda oraz gleba. Największe zużycie surowców naturalnych będą generowały inwestycje związane z budową/przebudową infrastruktury drogowej oraz budową strefy ekonomicznej, dlatego działania te mogą wiązać się z krótkotrwałym negatywnym i bezpośrednim oddziaływaniem na ten komponent środowiska. Nieuniknionym negatywnym oddziaływaniem na zasoby naturalne będzie trwałe zajęcie terenów biologicznie czynnych pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych. Wielkość zapotrzebowania będzie wynikała jednak z rodzaju inwestycji i zastosowanej technologii. Na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów, jednak mając na względzie lokalny charakter zaplanowanych inwestycji oraz stosowane rozwiązania proekologiczne nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska.

Pozytywnym długoterminowym i skumulowanym oddziaływaniem będzie minimalizacja zużycia zasobów naturalnych (w szczególności węgla, wody, paliw energetycznych) poprzez realizację zadań związanych z termomodernizacją budynków.

Do działań negatywnych związanych z realizacją przedsięwzięć zawartych w Strategii możemy zaliczyć: zabudowanie powierzchni ziemi pod nowe inwestycje, usuwanie wierzchnich warstw gleby, powstawanie odpadów budowlanych, wzrost wydobycia surowców budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko glebowe i zasoby naturalne.

9.9. Wody

Działania zaplanowane do realizacji w ramach projektu Strategii nie będą wywierały znaczącego wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Działania przewidziane do realizacji w ramach projektowanej Strategii są w większości ukierunkowane pośrednio lub bezpośrednio na ochronę lub poprawę stanu wód podziemnych i powierzchniowych. Oceniono, że wyznaczone w projekcie zadania nie będą mieć znaczącego wpływu na jakość i ilość wód powierzchniowych i podziemnych, w tym jednolite części wód, a także istniejące na terenie gminy ujęcia wód podziemnych.

Zapewnieniu odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ochronie zasobów wodnych, służy ustanawianie stref ochronnych ujęć wód. Strefę ochronną stanowi obszar, na którym obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wód, w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją. Strefa ochronna obejmuje wyłącznie teren ochrony bezpośredniej albo teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej. Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia się dla każdego ujęcia wody, z wyłączeniem ujęć wody służących do zwykłego korzystania z wód. Zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960 z późn. zm.) na terenie ochrony bezpośredniej zakazuje się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Na terenie ochrony bezpośredniej należy: Odprowadzać wody opadowe lub roztopowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody.

2. Zagospodarować teren zielenią.
3. Odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.
4. Ograniczyć wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających. Na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informacje o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych. Zakazuje się niszczenia, uszkodzania lub przemieszczania stałych znaków stojących lub pływających oraz tablic zawierających informacje o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania ujęcia wody. Na terenie ochronny pośredniej może być zakazane lub ograniczone wykonywanie robót lub czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, obejmujących:

1. Wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi.
2. Rolnicze wykorzystanie ścieków.
3. Przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych.
4. Stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin.
5. Budowę nowych dróg, linii kolejowych, lotnisk lub lądowisk.
6. Wykonywanie urządzeń melioracji wodnych oraz wykopów ziemnych.
7. Lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt.
8. Lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu.
9. Lokalizowanie składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych.
10. Mycie pojazdów mechanicznych.
11. Urządzanie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.
12. Lokalizowanie nowych ujęć wody.
13. Lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie martwych zwierząt.
14. Wydobywanie kopalin.
15. Wykonywanie odwodnień budowlanych lub górniczych.
16. Lokalizowanie budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych związanych z turystyką.
17. Używanie statków powietrznych do przeprowadzania zabiegów rolniczych.
18. Urządzanie przyrm kiszonkowych.
19. Chów lub hodowlę ryb, ich dokarmianie lub zanęcanie.
20. Pojenie oraz wypasanie zwierząt.
21. Wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu.
22. Uprawianie sportów wodnych.
23. Użytkowanie statków o napędzie spalinowym.
24. Lokalizowanie nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
25. Składowanie opakowań po nawozach i środkach ochrony roślin.
26. Stosowanie i składowanie chemicznych środków zimowego utrzymania dróg.
27. Lokalizowanie pomp ciepła i akumulatorów ciepła warstwy wodonośnej.

Założenia projektowanego dokumentu nie będą oddziaływać na strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wód ze względu na brak zaplanowanych przedsięwzięć w ich granicach, wynikający z powyższych zakazów. Wskazane w Strategii przedsięwzięcia związane z budową, rozbudową i modernizacją stacji uzdatniania wód nie pogorszą stanu środowiska, nie zmienią sposobu wykorzystywania terenu, polepszą natomiast wydajność ujęć w celu zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną. Czas remontów będzie wiązał się z chwilowymi i krótkoterminowymi uciążliwościami dla środowiska związanych ze wzmożonym transportem, wibracjami, emisją spalin, hałasu oraz powstawaniem odpadów. Wszystkie użyte do budowy i remontów surowce, materiały, wodę, paliwa i energię należy wykorzystywać zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami ze szczególnym zwróceniem uwagi na odzysk materiałów i surowców w trakcie gospodarki odpadami.

Realizacja ustaleń Strategii wpisuje się w realizację głównych celów środowiskowych dla wód podziemnych określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW):

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Natomiast w przypadku wód powierzchniowych działania zapisane w Strategii powinny realizować następujące cele RDW:

- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych,
- poprawa i przywracanie wszystkie części wód powierzchniowych dla sztucznych i silnie zmienionych części wód, mając na celu osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych,
- ochrona i poprawa wszystkich sztucznych i silnie zmienionych części wód w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych,
- stopniowe redukcje zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestanie lub stopniowa eliminowanie emisji, zrzutów i strat niebezpiecznych substancji priorytetowych.

Każde z opisanych działań wpisuje się w realizację powyższych celów, zakładając osiągnięcie przez jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych stanu/potencjału co najmniej dobrego.

Pośrednie i bezpośrednie zwiększanie zasobów wodnych będzie przeciwdziałało występowaniu i negatywnym skutkom suszy. Zaproponowane w projekcie Strategii działania będą zmierzać do poprawy warunków klimatycznych dzięki systematycznej poprawie reżimu hydrologicznego oraz jakości wód.

Ze środowiskiem wodnym powiązany jest także sektor energetyczny. Dlatego projekty związane z poprawą efektywności energetycznej, z popularyzacją oszczędzania energii oraz promowaniem odnawialnych źródeł energii, pośrednio pozytywnie będą wpływać na wody poprzez zmniejszenie ich poboru do celów chłodniczych.

Na redukcję zanieczyszczeń przedostających się do wód mają również wpływ niektóre z działań z zakresu rozbudowy i przebudowy infrastruktury drogowej regionu. Woda wykazuje cechy mobilności w środowisku, a zanieczyszczenia z powietrza przenikają do środowiska glebowego. W związku z tym poprawa stanu jakości powietrza wpłynie na poprawę stanu jakości wody.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci drogowej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie będzie kwalifikować się do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Możliwe oddziaływania negatywne będą polegać na obniżeniu poziomu wód gruntowych, trudnością związaną z przesączaniem wód opadowych, ze względu na występowanie powierzchni silnie zabudowanej oraz przedostawaniem się szkodliwych substancji do wód (szczególnie na etapie realizacji niektórych inwestycji).

Realizacja planowanych inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej wpisuje się w cele środowiskowe, wskazane w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”, przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 2 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 300). Zgodnie z Programem wodno-środowiskowym kraju wprowadzono działania z kategorii „Gospodarka Komunalna”, obejmujące konieczność porządkowania systemu gospodarki ściekowej. Działania te obejmują budowę systemu kanalizacji sanitarnej. Reasumując realizacja inwestycji nie wpłynie na pogorszenie stanu wód i nie będzie stanowić zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych. Inwestycje mają na celu poprawę warunków sanitarnych, uporządkowanie gospodarki ściekowej

poprzez podłączenie istniejących i planowanych budynków do zbiorowego systemu odprowadzania ścieków.

Adaptacja do zmian klimatu

Przeprowadzone analizy wskazują na zwiększenie się prawdopodobieństwa występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, mogących spowodować zalewanie obszarów, na których gospodarka przestrzenna prowadzona jest w sposób nieodpowiedni. Przewidywane jest również skrócenie się okresu zalegania warstwy śnieżnej co może mieć skutki pozytywne (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych) jak i negatywne (niedobór wód i susze). Planowane działania mają na celu usprawnienie funkcjonowania w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Osiągnięcie tego planowane jest poprzez zreformowanie struktur gospodarki wodnej z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu, opracowanie i wdrożenie metod oceny ryzyka powodziowego i ryzyka podtopień, odpowiednie zarządzanie ryzykiem powodziowym oraz przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych.

Zgodnie z projektem KLIMADA¹⁷, rekomendowanymi kierunkami działań adaptacyjnych są:

- zwiększenie poziomu ochrony przeciwpowodziowej, przeciwdziałanie osuwiskom i deficytowi wodnemu;
- powiązanie systemu dolin rzecznych z systemem obszarów chronionych;
- uwzględnianie problemu gwałtownych zmian temperatury, ulewnych opadów, oblodzenia i silnych wiatrów w inwestycjach budowlanych, transportowych i energetycznych;
- rozwijanie alternatywnych źródeł produkcji energii na poziomie lokalnym;
- tworzenie systemów wczesnego ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami powodziowymi.

Zmiany zachodzące obecnie w klimacie cechuje zwiększenie się gwałtowności zjawisk pogodowych. Częściej występują także skrajne zjawiska takie jak burze. Wiąże się to z dostarczeniem do sieci kanalizacyjnych dużych ilości wody w krótkim czasie. Infrastruktura może być nieprzygotowana na taką sytuację co może spowodować wydostawanie się wody, wraz z zanieczyszczeniami, z sieci kanalizacyjnej. Również przepustowość oczyszczalni ścieków może być niewystarczająca w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych. Aby zminimalizować efekty takich zjawisk należy brać je pod uwagę już na etapie planowania przedsięwzięć związanych z gospodarką wodno-ściekową.

¹⁷ Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu.

9.10. Krajobraz i powierzchnia ziemi

Do poprawy estetyki przestrzeni miejskiej przyczynią się działania dotyczące, m.in. termomodernizacji budynków, powstania elementów błękitno-zielonej infrastruktury a także te związane z rewitalizacją obiektów.

Wśród kierunków działań przewidzianych w Strategii znajdują się takie, które będą wiązać się z naruszeniem istniejącej struktury gruntów oraz wprowadzeniem zmian krótkookresowych lub długookresowych w krajobrazie naturalnym, w efekcie czego przewiduje się wystąpienie oddziaływań negatywnych oraz pozytywnych. Należą do nich:

- budowa, poprawiających dostępność komunikacyjną i mobilność mieszkańców;
- budowa i/lub modernizacja infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego m.in. drogi i pasy rowerowe;
- budowa, rozbudowa lub modernizacja obiektów użyteczności publicznej.
- rozbudowa wodociągów i kanalizacji

Zgodnie z celami przyjętymi w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (zalecenia CM/Rec (2008) 3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej) *Każde działanie lub projekt powinien być zgodny ze standardami jakości krajobrazu. W szczególności powinny poprawić jakość krajobrazu, a przynajmniej nie doprowadzić do jej pogorszenia. Wpływ projektów na krajobraz, niezależnie od ich skali, powinien być oceniony, a przepisy i instrumenty odpowiadające tym skutkom powinny być sprecyzowane. Każde działanie lub projekt powinien nie tylko odpowiadać cechom miejsca, ale także być do nich dostosowany.*¹⁸

Na krajobraz oddziaływać będą głównie działania o charakterze inwestycyjnym. Inwestycje polegające na budowie dróg, termomodernizacji obiektów, budowie ścieżek rowerowych oraz nowych obiektów użyteczności publicznej powodują stałą zmianę w krajobrazie. Rodzaj oddziaływania (pozytywny bądź negatywny) jest uzależniony od lokalizacji danej inwestycji i otaczającego je terenu. Właściwie zaprojektowany i zlokalizowany w przestrzeni nie powinien negatywnie oddziaływać na środowisko. Inwestycje budowlane w sposób trwały wpiszą się w krajobraz, dlatego istotny jest wybór lokalizacji oraz odpowiedniej technologii z zachowaniem ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Budowa nowych dróg może potencjalnie negatywnie wpłynąć na krajobraz z uwagi na pojawienie się nowej formy w przestrzeni. Niemniej jednak z uwagi na powierzchniowy charakter dróg nie stanowią one dominanty krajobrazowej, a ich przebieg jest w większości dostosowany do lokalnego

¹⁸ *Źródło:* Zalecenia CM/Rec(2008)3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej.

uksztaltowania terenu. Sporadyczne przypadki tj. budowa obiektu inżynieryjnego lub inżynierskiego, skrzyżowań itp. mogą powodować zaburzenia w lokalnym krajobrazie z uwagi na ich rozmiary w przestrzeni. Na etapie realizacji inwestycji drogowych negatywne chwilowe oddziaływanie może wystąpić z uwagi na prowadzone wykopy, przemieszczanie mas ziemnych, prace „wysokich” maszyn tj. żurawie, dźwigi, które mogą być widoczne z dużych odległości.

Przebudowa i modernizacja już istniejących obiektów nie będzie powodować negatywnych oddziaływań na krajobraz oraz powierzchnię ziemi, ale będzie prowadzić do poprawy estetyki przestrzeni publicznej.

Oceniono, że wyznaczone w projekcie Strategii zadania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i krajobraz.

Adaptacja do zmian klimatu

Efektom przewidywanych zmian klimatycznych będzie wzrost częstotliwości oraz intensywności susz co będzie miało negatywny wpływ na gleby oraz rolnictwo. Wymagane będzie zintensyfikowane nawadnianie terenów dotkniętych suszami. Do działań adaptacyjnych będzie można zaliczyć wsparcie inwestycyjne gospodarstw oraz szkolenia i doradztwo technologiczne a także doskonalenie systemu tworzenia i zarządzania rezerwami żywności, materiału siewnego i paszy na wypadek nieurodzaju. Wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów należy również mieć na uwadze podczas wybierania lokalizacji oraz projektowania obiektów typu PSZOK oraz składowisk odpadów.

9.11. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Pozytywne oddziaływanie na klimat akustyczny przede wszystkim będzie zauważalne na terenach miejskich i o zwiększonym ruchu. Działania podejmowane w zakresie poprawy standardów akustycznych związane będą z ograniczeniem głównie hałasu drogowego poprzez rozbudowę dróg m.in. stosowanie cichej nawierzchni.

Również pozytywny wpływ na klimat akustyczny będą miały także inwestycje w zakresie rozwoju i modernizacji transportu publicznego. Duże znaczenie w redukcji ponadnormatywnego hałasu będzie miał rozwój systemu ścieżek rowerowych, który spowoduje zmniejszenie ruchu samochodowego.

Oddziaływanie negatywne będzie krótkotrwałe, odwracalne i występujące tylko na terenie prowadzonych prac i w ich najbliższym sąsiedztwie. Prace realizowane w ramach tych zadań będą źródłem hałasu, którego głównym emitorem będzie praca urządzeń mechanicznych. Zadania, których realizacja będzie się wiązać z użyciem ciężkiego sprzętu powinny być prowadzone w dzień, aby nie zakłócać ciszy w porze nocnej. Dla zminimalizowania emisji hałasu i spalin, podczas prac zostaną użyte maszyny w pełni sprawne, które zostaną wykorzystane do prac zgodnych z ich przeznaczeniem

i możliwościami, tak aby nie powstały inne zagrożenia, np. dla pracowników i osób postronnych znajdujących się w pobliżu. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i ustąpi z chwilą zakończenia prac. Modernizacja istniejących odcinków dróg przyczyni się do poprawy ich stanu oraz komfortu jazdy. Pośrednio zmniejszy to poziom hałasu drogowego.

Negatywne oddziaływanie w postaci promieniowania elektromagnetycznego może nastąpić w ramach pośredniego skutku kierunku działań: Wspieranie przedsięwzięć budowy odnawialnych źródeł energii na omawianym terenie opartych na energii słońca. Dotyczy to linii łączących instalacje z siecią energetyczną. Właściwa lokalizacja oraz zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń mogą niemal całkowicie wyeliminować narażenie na promieniowanie elektromagnetyczne. Przewidywalne uciążliwości związane z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz dźwiękami wydawanymi podczas pracy takich urządzeń będą marginalne.

Podczas prac ziemnych i montażowych, w sąsiedztwie placu budowy wystąpią potencjalne bezpośrednie i krótkotrwałe uciążliwości w tym: emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza oraz wytwarzanie odpadów. Oceniono je jako krótkoterminowe. Prace związane z budową przedsięwzięć wiązać się będą ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego, środków transportu. Hałas będzie miał zasięg lokalny. Praca przedsięwzięć przebiega częściowo w obrębie terenów chronionych akustycznie, zatem mieszkańcy i użytkownicy najbliższej zabudowy odczuwać mogą okresowe uciążliwości związane z realizacją inwestycji. Ewentualne uciążliwości będą minimalizowane poprzez prowadzenie prac w porze dziennej w godz. 6.00-22.00 oraz zastosowanie urządzeń i maszyn w pełni sprawnych.

Zwiększenie przepustowości dróg może wiązać się ze zwiększeniem poziomu hałasu w bezpośrednim sąsiedztwie nowych dróg. Zadanie to można zminimalizować stosując rozwiązania techniczne ograniczające poziom hałasu m.in. ciche nawierzchnie.

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze działanie układów chłodzących co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w gminach, gdzie naturalny krajobraz uległ największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać ilość terenów zielonych oraz niwelować efekt tzw. „miejskiej wyspy ciepła”. Wzrost temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym może powodować zmiany w rozchodzeniu się pól elektromagnetycznych wokół emiterów a w efekcie mieć negatywny wpływ na ludzi oraz środowisko. W celu zmniejszenia takiego wpływu należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych

oraz brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

9.12. Gospodarka odpadami i ograniczenie powstawania odpadów

Pozytywny wpływ niewątpliwie będą miały działania przeciwdziałające nielegalnemu pozbywaniu się odpadów np. edukacja ekologiczna mieszkańców – w formie tzw. „dzikich wysypisk”, a także poprzez spalanie ich w domowych kotłowniach. Długofalowy pozytywny trend dotyczący właściwego zagospodarowania odpadów, a także ograniczenia w ich powstawaniu prognozowany jest dzięki wdrażaniu inicjatyw dotyczących edukacji ekologicznej.

Powstawanie dużej ilości odpadów (w szczególności budowlanych) będzie związane z realizacją inwestycji dotyczących budowy nowych obiektów. Wszystkie wytworzone odpady na poszczególnych etapach, zostaną zagospodarowane zgodnie z przepisami ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. Odpady będą zbierane selektywnie w wydzielonych i przystosowanych miejscach, w warunkach zabezpieczających przed przedostaniem się do środowiska zanieczyszczeń.

9.13. Ryzyko wystąpienia poważnej awarii

Planowane do realizacji przedsięwzięcia ujęte w *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* nie są zaliczane do obiektów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych wg Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. 2016, poz. 138).

Ryzyko wystąpienia poważnej awarii podczas realizacji Strategii może być związane z poważną awarią w transporcie drogowym, niekontrolowanym wyciekiem przewożonych substancji niebezpiecznych, wyciekiem płynów eksploatacyjnych na skutek usterek technicznych. Ze względu na charakter przedsięwzięć, które nie wiążą się z koniecznością użycia niebezpiecznych substancji ani technologii nie przewiduje się wystąpienia zagrożenia dla środowiska. Realizacja układu komunikacyjnego gmin nie będzie jednak bezpośrednio wpływała na wystąpienie poważnej awarii, będą to jednak potencjalne lokalizacje wystąpienia tego niekorzystnego zdarzenia.

10. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała, że niektóre z przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* mogą negatywnie wpłynąć na środowisko. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są obecnie kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie

zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W wyniku realizacji projektu *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* może potencjalnie dojść do oddziaływania na obszary chronione, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia wynikające ze Strategii były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych gmin.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji działań ujętych w Strategii na poszczególne komponenty środowiska:

Ochrona powierzchni ziemi i wód:

- Na etapie projektowania należy rozważać koncepcje organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni;
- Po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności, należy przeprowadzać rekultywację;
- Prowadzenie robót budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód;
- W projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchnicznych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów;
- Ograniczenie uszczelniania zlewni, np. poprzez planowanie rezerw terenu, które ma służyć zapewnieniu możliwości swobodnej infiltracji wód do ziemi;
- W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną;
- Na etapie realizacji i funkcjonowania inwestycji należy preferować technologie wodooszczędne;
- Prawidłowe przechowywanie substancji ropopochodnych oraz inne materiałów niebezpiecznych dla środowiska;
- Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego;
- Właściwe postępowanie z odpadami;
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, a odpady niebezpieczne gromadzić w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu;

- Powstające podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów;
- Uregulowanie gospodarki wodami opadowymi - oczyszczenie ich oraz możliwość ich retencjonowania w celu ograniczenia spływu powierzchniowego, należy przy tym brać pod uwagę nie tylko dany obszar, ale i obszar położony niżej w zlewni;
- Materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu.

Ochrona powietrza:

- Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu (np. korzystanie z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin czy zraszanie materiałów pyłących). Takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych;
- Unikanie emisji głównie substancji pyłowych na etapie budowy, rozbudowy czy modernizacji obiektów;
- Niedopuszczalne jest palenie na terenie budowy papy, opon, rozpuszczalników, farb itp.;
- Pogłębiona analiza lokalizacji przedsięwzięcia;
- Zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu;
- Prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów;
- Prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych w porze dziennej;
- Stosowanie przepisów BHP;
- Zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin;
- Na etapie eksploatacji - prowadzenie monitoringu powietrza;
- Ograniczanie stosowania paliw wysokoemisyjnych.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji;

- Stosowanie technologii w jak najmniejszym stopniu wpływającej na środowisko (ograniczającej emisję zanieczyszczeń i hałasu);
- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną;
- Stosowanie wszystkich możliwych środków związanych z ochroną zwierząt podczas prowadzenia prac remontowych i termomodernizacyjnych obiektów (np. zabezpieczanie lub przenoszenie gniazd, pozostawianie otwartych otworów stropodachowych);
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych;
- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk do minimum i stosowanie nowych nasadzeń wraz z ich późniejszym utrzymaniem;
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji;
- Stosowanie wszelkich możliwych środków technicznych w celu ochrony zwierząt w trakcie inwestycji liniowych (np. montaż siatek i pojemników w celu ochrony płazów i drobnych ssaków) o ile będzie to konieczne;
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym ptaków, rozrodem płazów, hibernacji nietoperzy i tarła ryb, jeśli na obszarze inwestycji występują;
- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów;
- Uwzględnianie wariantu lokalizacyjnego w sposób zgodny z dokumentami planistycznymi, przepisami i aktami prawnymi obowiązującymi dla poszczególnych form ochrony przyrody, a także biorąc pod uwagę potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych, siedlisk zwierząt i roślin oraz korytarze migracyjne i łączność ekosystemów.

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 7:00 a 20:00;
- W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia;
- Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych;

- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu;
- Organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas;
- Stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas;
- Stosowanie tzw. cichych nawierzchni;
- Ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko;
- Racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów;
- Sprawne przeprowadzenie prac;
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją;
- Dobór gatunków roślin pełniących rolę dźwiękochronną dostosowanych do wymogów siedliska;
- Zastosowania odpowiednio szerokich pasów zieleni o zróżnicowanej wysokości tak, aby zapewnić maksymalne wartości pochłaniania i odbijania fali akustycznej.

Ochrona krajobrazu

W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania poszczególnych kierunków wsparcia na krajobraz konieczne jest odpowiednie planowanie inwestycji, uwzględniające konieczność wkomponowania planowanych obiektów w istniejący krajobraz.

Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków, dóbr materialnych

Wszelkie działania mające na celu ochronę obiektów zabytkowych i utrzymanie ich w należytym stanie należy planować i realizować zgodnie z wymogami i uzgodnieniami z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

11. Propozycja działań alternatywnych

Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Dla zadań zawartych w projekcie *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* można zaproponować następujące działania alternatywne:

- zmiana lokalizacji danego działania;
- zmiana technologii realizacji zadania;
- wybór alternatywnych materiałów do realizacji zadania;
- rozważenie różnych wariantów organizacyjnych realizacji zadania i dobór odpowiedniego;
- modyfikacja zakresu zadania, częściowe lub całkowite odstępnie od realizacji zadania, jeśli decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla danego zadania będzie wskazywać na taką potrzebę.

W przypadku projektu *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* nie ma możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań ze względu na wysoki stopień ogólności dokumentu. Projekt jest koncepcją rozwoju i przebudowy społecznej, infrastrukturalnej i przestrzennej obszaru gmin, który jako wizja całościowa i spójna pozwoli osiągnąć zamierzone efekty. Dlatego też wprowadzanie na tym etapie rozwiązań alternatywnych zaburzałoby spójność wspomnianej wizji. Należy jednak podkreślić, że istnieją duże możliwości w doborze najlepszych pod względem oddziaływania na środowisko wariantów lokalizacyjnych, technologicznych czy organizacyjnych.

Podkreślając charakter dokumentu, o wysokim stopniu ogólności oraz brak możliwości precyzyjnego wskazania działań alternatywnych należy w przypadku wszystkich przedsięwzięć przeanalizować działania alternatywne na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomu konsumpcji brak realizacji Strategii prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

12. Potencjalne oddziaływanie transgraniczne

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał znaczącego oddziaływania transgranicznego.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

13. Rezultaty planowanych działań

W rozdziale tym przedstawione zostaną kluczowe rezultaty, jakie gmina Klembów zamierza osiągnąć dzięki realizacji zaplanowanych działań strategicznych. Określenie oczekiwanych rezultatów pozwala na precyzyjne monitorowanie postępów, ocenę skuteczności podejmowanych inicjatyw oraz daje podstawę do podejmowania decyzji o dalszych kierunkach rozwoju gminy Klembów. Realizacja celów zawartych w strategii przyczyni się do trwałego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, przestrzennego oraz środowiskowego gminy, podnosząc jakość życia mieszkańców i wzmacniając jej potencjał rozwojowy. Poniżej zaprezentowano katalog wskaźników, które zostaną wykorzystane do monitorowania zmian i postępów w zakresie realizacji zapisów dokumentu.

Tabela 30. Rezultaty planowanych działań

Kierunek działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika (2023 r.)	Oczekiwana tendencja	Oczekiwana wartość wskaźnika (2035 r.)	Źródło danych
Kierunek działania 1.1 Nowoczesna i dostępna edukacja oraz atrakcyjna przestrzeń do nauki i rozwoju	Liczba przeprowadzonych działań mających na celu podniesienie kompetencji kadr nauczycielskiej	-	wzrost	11 ¹⁹	BDL GUS
	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	77,4%	wzrost	80%	BDL GUS
	Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych	92,0%	wzrost	95,0%	BDL GUS
Kierunek działania 1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną i ofertę kulturalno-rekreacyjną	Rozbudowa budynku Gminnego Ośrodka Kultury	-	-	1	Urząd Gminy w Klembowie
	Liczba uczestników imprez zorganizowanych przez instytucje kultury	88	wzrost	95	BDL GUS
Kierunek działania 1.3 Wzmacnianie zaangażowania społecznego	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców	2,6	wzrost	2,8	BDL GUS
	Liczba wspartych organizacji pozarządowych w ramach programu współpracy z organizacjami pozarządowymi	7	wzrost	10	Urząd Gminy w Klembowie
Kierunek działania 1.4 Systemowe wsparcie mieszkańców poprzez wzmacnianie dostępności i jakości usług społecznych, zdrowotnych	Stworzenie dziennego domu pobytu dla osób starszych i z niepełnosprawnościami (warsztaty terapii zajęciowej, centrum opiekuńczo-mieszkalne)	-	-	1	Urząd Gminy w Klembowie
	Budowa/rozbudowa Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	-	-	1	Urząd Gminy w Klembowie

¹⁹ Zakłada się średnio minimum jedno działanie w roku, przez cały okres obowiązywania strategii, a więc 11 lat, od 2025 r. do 2035 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035

Kierunek działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika (2023 r.)	Oczekiwana tendencja	Oczekiwana wartość wskaźnika (2035 r.)	Źródło danych
	Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców	237	spadek	227	BDL GUS
Kierunek działania 1.5 Tworzenie atrakcyjnych warunków do zamieszkania i rozwój mieszkalnictwa	Liczba mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	312	wzrost	325	BDL GUS
Kierunek działania 2.1 Zrównoważony rozwój gospodarczy	Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców	1004	wzrost	1200	BDL GUS
	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców	855	wzrost	870	BDL GUS
	Udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	3,9%	spadek	3,6%	BDL GUS
Kierunek działania 3.1 Wydajna i efektywna infrastruktura techniczna	Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	37,8%	wzrost	75,0%	BDL GUS
	Udział ludności korzystającej z sieci gazowej	68,4%	wzrost	75,0%	BDL GUS
	Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej	73,3%	wzrost	80,0%	BDL GUS
	Udział odpadów zebranych selektywnie z gospodarstw domowych w stosunku do ogółu odpadów z gospodarstw domowych	59,0%	wzrost	63,0%	BDL GUS
	Dostęp do stacjonarnego internetu	84,3%	wzrost	90,0%	https://internet.gov.pl/

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035

Kierunek działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika (2023 r.)	Oczekiwana tendencja	Oczekiwana wartość wskaźnika (2035 r.)	Źródło danych
Kierunek działania 3.2 Zintegrowany rozwój sieci drogowej i rowerowej wraz z poprawą dostępności i bezpieczeństwa transportowego	Udział dróg gminnych o nawierzchni gruntowej	66,1%	spadek	58,0%	BDL GUS
	Długość dróg rowerowych w przeliczeniu na 100 km ²	3,5 km	wzrost	4,5 km	BDL GUS
Kierunek działania 3.3 Zintegrowane zarządzanie przestrzenią gminy	Udział powierzchni objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	41,66%	wzrost	55,0%	BDL GUS
Kierunek działania 4.1 Poprawa jakości środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym	Lesistość gminy	22,2%	stabilizacja	22,22%	BDL GUS
	Liczba przeprowadzonych działań na rzecz wzmocnienia świadomości ekologicznej mieszkańców	-	wzrost	11 ²⁰	Urząd Gminy w Klembowie

źródło: opracowanie własne

²⁰ Zakłada się średnio minimum jedno działanie w roku, przez cały okres obowiązywania strategii, a więc 11 lat, od 2025 r. do 2035 r.

14. Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii

W zakresie realizacji działań zdefiniowanych w strategii wiodącą rolę będzie pełnił Wójt Gminy Klembów, który będzie wspierany przez Sekretarz Gminy, Radę Gminy Klembów, Skarbnika i merytoryczne komórki Urzędu Gminy w Klembowie.

Tabela 31. Osoby odpowiedzialne za realizację działań zdefiniowanych w Strategii

Wójt Gminy Klembów	<ul style="list-style-type: none"> Przygotowanie projektu strategii przy współpracy struktur Urzędu Gminy Klembów w uzgodnieniu z Radą Gminy Klembów i mieszkańcami (zmiana zapisów w dokumencie w oparciu o uzasadnione propozycje i wnioski mieszkańców), Zatwierdzenie zadań do realizacji w ramach strategii, Nawiązywanie współpracy z instytucjami, organizacjami i podmiotami (administracji wyższego i niższego szczebla, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi itp.), Działania lobbingsowe na rzecz realizacji założeń strategii.
Rada Gminy Klembów	<ul style="list-style-type: none"> Coroczna analiza postępów wdrażania strategii, Zatwierdzenie zadań do realizacji w formie uchwały budżetowej oraz wieloletniej prognozy finansowej, Zatwierdzenie i zapewnienie finansowania dla rocznych oraz wieloletnich programów branżowych i inwestycyjnych, w ramach których będą realizowane cele strategiczne i kierunki działań, Rozpatrywanie wniosków o aktualizację strategii i podejmowanie uchwał w tym zakresie.
Skarbnik Gminy Klembów	<ul style="list-style-type: none"> Zabezpieczenie środków w budżecie na realizację zadań wynikających z kierunków działań poprzez umieszczenie konkretnych zadań w budżecie oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej.
Sekretarz Gminy	<ul style="list-style-type: none"> Koordinacja prac na rzecz wdrażania strategii pomiędzy poszczególnymi podmiotami zaangażowanymi w realizację strategii, Przygotowywanie analiz dotyczących gminy w zakresie projektów zrealizowanych ze środków UE w kontekście realizacji strategii, Przygotowanie sprawozdań okresowych z realizacji strategii, Upowszechnianie założeń strategii wśród mieszkańców gminy, Bieżący nadzór nad realizacją strategii i rekomendowanie ewentualnych zmian w strategii.
Poszczególne komórki Urzędu Gminy Klembów, jednostki organizacyjne gminy i inne podmioty zaangażowane w realizację strategii	<ul style="list-style-type: none"> Opracowanie rocznych i wieloletnich programów oraz inwestycyjnych w ramach, których realizowane będą założenia strategiczne, Realizacja poszczególnych działań strategicznych, Informowanie Sekretarza Gminy o stopniu realizacji zadań oraz przekazywanie danych do monitoringu, Zgłaszanie problemów w realizacji zadań oraz konieczności zmian zapisów strategii.

źródło: opracowanie własne.

Realizacja założeń strategii powinna odbywać się zgodnie z zasadami takimi jak:

- Partnerstwo – podmioty realizujące strategię powinny kierować się zasadą równorzędnego traktowania reprezentantów poszczególnych środowisk. Istotne jest zachowanie niezależności poszczególnych podmiotów przy jednoczesnej współpracy na rzecz urzeczywistnienia zaplanowanej wizji gminy;
- Otwartość – w prace nad realizacją założeń strategii powinni zostać zaangażowani przedstawiciele różnych środowisk i podmiotów, co zagwarantuje interdyscyplinarność zespołów roboczych;
- Efektywność – działania, które zostaną podjęte, powinny być zaplanowane w taki sposób, aby umożliwić osiągnięcie wymiernych rezultatów przy oszczędnym wykorzystaniu zasobów;
- Transparentność – realizacja założeń strategicznych powinna być jawna, z założeniem udostępniania wszystkich informacji. Istotną częścią działań jest dialog pomiędzy poszczególnymi interesariuszami. Wszystkie podejmowane działania powinny być publicznie przedstawiane oraz konsultowane;
- Konsekwencja – wdrażane działania powinny odbywać się w odpowiedniej kolejności, mając na uwadze komplementarność podejmowanych działań. Istotna jest determinacja w osiąganiu założonych celów;
- Elastyczność – w przypadku zmieniających się uwarunkowań należy odpowiednio zmodyfikować założenia strategii.

Strategia będzie objęta bieżącym monitoringiem, polegającym na regularnej analizie postępów w realizacji zaplanowanych działań i osiąganiu celów strategicznych. Proces ten oparty zostanie na zestawie wskaźników monitorujących, określonych w rozdziale 2.7 Rezultaty planowanych działań. Głównym celem monitoringu jest zapewnienie pełnej informacji o efektach wdrażanych działań oraz ich zgodności z założeniami strategii.

Tabela 32. Monitoring strategii

Poszczególne komórki Urzędu Gminy Klembów, jednostki organizacyjne i inne podmioty zaangażowane w realizację konkretnych działań w ramach strategii	<ul style="list-style-type: none"> • Przekazywanie informacji na temat realizowanych działań, w tym wartości wskaźników przypisanych do prowadzonych działań do Sekretarza Gminy - w terminie do końca kwietnia roku następującego po roku sprawozdawczym.
Sekretarz Gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie sprawozdania rocznego z realizacji strategii w terminie do końca maja. Sprawozdanie będzie stanowić część Raportu o stanie gminy, który przekładany jest przez Wójta Radzie Gminy Klembów.

źródło: opracowanie własne

Podstawą do przeprowadzenia ewaluacji będzie monitoring bieżący realizacji strategii. Jej głównym celem jest ocena, w jakim stopniu podejmowane działania przyczyniają się do osiągnięcia założonych celów strategicznych. W ramach ewaluacji analizie podlega m.in. skuteczność, efektywność, przydatność oraz trwałość osiągniętych rezultatów, a także adekwatność przyjętych celów względem zidentyfikowanych potrzeb i wyzwań rozwojowych. Proces ten służy określeniu, na ile założenia strategii są realizowane w praktyce oraz czy istnieje potrzeba ich korekty lub aktualizacji. Dzięki temu możliwe jest systematyczne podnoszenie jakości działań, udoskonalanie bieżących interwencji oraz podejmowanie świadomych decyzji dotyczących dalszego kierunku rozwoju dokumentu strategicznego.

Zaleca się przeprowadzenie dwóch przeglądów strategicznych w trakcie obowiązywania strategii – pierwszy w 2030 roku jako ewaluacja bieżąca (on-going), a drugi w 2035 roku jako ewaluacja końcowa (ex-post). Ocena będzie opracowywana w oparciu o dane pochodzące z regularnego monitoringu. Efektem każdego z przeglądów będzie szczegółowe sprawozdanie zawierające analizę stopnia realizacji celów strategicznych oraz wykonania zaplanowanych działań. Raporty ewaluacyjne będą przedstawiane Radzie Gminy Klembów przez Wójta, wraz z propozycjami ewentualnych korekt, aktualizacji lub rozszerzenia treści dokumentu strategicznego.

Ewaluacja ex-ante – zgodnie z zapisami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198 z późn. zm.) w art. 10a. ust. 2 zawarto zapis, że podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przeprowadza uprzednią ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju przed jej przyjęciem (ewaluacja ex-ante). Ma to na celu ocenę jakości i wartości procesu oraz potencjalnych efektów wdrażania strategii, zgodnie z wytycznymi zawartymi w opracowaniu pt. *Strategia Rozwoju Gminy. Poradnik praktyczny*, dostępnym na stronie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Przeprowadzenie ewaluacji ma służyć poprawie jakości planowanej interwencji.

Aktualizacja zapisów strategii będzie następować w sytuacjach uzasadnionych, wynikających ze zmian otoczenia wewnętrznego lub zewnętrznego Gminy Klembów, które mogą mieć wpływ na skuteczność i adekwatność przyjętych działań. W szczególności dotyczy to zmian uwarunkowań społecznych (istotnych przemian demograficznych, migracyjnych czy zmian w strukturze potrzeb mieszkańców), gospodarczych (nowych inwestycji, zmian na rynku pracy itd.), prawnych (wejścia w życie nowych przepisów krajowych lub unijnych itd.), przestrzennych (przekształceń w zagospodarowaniu terenu itd.) oraz politycznych (zmiany priorytetów rozwoju na poziomie regionalnym czy krajowym itd.).

Tabela 33. Aktualizacja zapisów Strategii

Poszczególne komórki Urzędu Gminy Klembów, jednostki organizacyjne gminy i inne podmioty zaangażowane w realizację strategii	<ul style="list-style-type: none"> • Zgłoszenie konieczności zmiany zapisów strategii
Wójt Gminy Klembów	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawienie Radzie Gminy Klembów wniosku o dokonanie zmian w strategii • Składanie propozycji projektów w ramach aktualizacji strategii
Sekretarz Gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Wydanie opinii o konieczności przeprowadzenia aktualizacji dokumentu
Wójt Gminy Klembów, Rada Gminy Klembów, poszczególne komórki Urzędu Gminy Klembów	<ul style="list-style-type: none"> • Decyzja o aktualizacji strategii
Rada Gminy Klembów	<ul style="list-style-type: none"> • Podjęcie uchwały w sprawie aktualizacji strategii • Składanie propozycji projektów w ramach aktualizacji strategii • Uchwalenie zaktualizowanej strategii – po uprzednio przeprowadzonych konsultacjach społecznych aktualizacji strategii

źródło: opracowanie własne

15. Podsumowanie i wnioski

- *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* jest zgodna ze strategicznymi dokumentami obowiązującymi na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym.
- Przeprowadzone w ramach niniejszej Prognozy analizy zgodności celów Strategii z celami nadrzędnych dokumentów strategicznych oraz podstawowych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym, wskazują na znaczną ich spójność oraz zharmonizowanie. Spójność regionalnej polityki ekologicznej ze strategicznymi celami rozwoju powiatów i gmin jest podstawą równoważenia rozwoju w horyzoncie średnio i długookresowym. Dzięki temu Strategia może stać się skutecznym narzędziem koordynacji działań na rzecz wdrożenia rozwoju zrównoważonego w regionie.
- Strategia umożliwia identyfikację skutków środowiskowych oraz potencjalnych zmian warunków życia mieszkańców regionu w wyniku realizacji ustaleń dokumentu.
- Projektowana Strategia określa obszary problemowe i wyzwania w zakresie rozwoju społecznego, gospodarczego oraz ochrony środowiska na omawianym terenie oraz wyznacza cele i kierunki interwencji mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz środowiska.
- Niektóre z zadań zaplanowanych do realizacji w ramach projektowanej Strategii mogą wywierać negatywny wpływ na środowisko. Oddziaływanie to będzie chwilowe, na etapie prac budowlanych i modernizacyjnych.
- W niniejszej prognozie zaproponowano szereg działań ograniczających negatywne oddziaływanie zaplanowanych zadań na środowisko oraz przykłady kompensacji przyrodniczej.
- Podczas podejmowania działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów.
- Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury.

16. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko.

Przy sporządzaniu *Prognozy* zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej.

W projekcie *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* obrano kierunki interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla oraz dokumentów lokalnych. Na ich podstawie wyznaczono cele strategii, a także strategię ich realizacji.

W rozdziale 6 Prognozy scharakteryzowano przedmiotowy obszar oraz oceniono istniejący stan środowiska.

W ramach tworzenia dokumentu prowadzona była szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe/długoterminowe, chwilowe/krótkoterminowe, pozytywne, negatywne i neutralne na następujące komponenty środowiska wykorzystując metodę macierzy interakcji:

• Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000;	• Klimat;
• Różnorodność Biologiczna;	• Klimat akustyczny;
• Ludzie;	• Wody (w tym JCW);
• Rośliny;	• Powierzchnia ziemi;
• Zwierzęta;	• Krajobraz;
• Powietrze;	• Zasoby naturalne;
	• Zabytki i dobra materialne.

W przypadku omawianego regionu istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Projekt *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Do negatywnych oddziaływań na środowisko podczas realizacji inwestycyjnych można zaliczyć:

- zmianę warunków siedliskowych;
- tworzenie barier w migracji zwierząt;
- wycinkę roślinności;
- użycie maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji);
- naruszeniem jego pierwotnego stanu obiektów zabytkowych;
- zajęcie terenów pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych.

Pozytywne skutki realizacji planowanych zadań:

- pozytywny wpływ na bioróżnorodność;
- zapewnienie stabilności siedlisk przyrodniczych;
- mniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód, ziemi i powietrza;
- poprawa stanu środowiska i jego elementów, w perspektywie długoterminowej;
- zminimalizowanie negatywnego oddziaływania podtopień;
- minimalizacja zużycia zasobów naturalnych.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślane wybory lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;

- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W kolejnych rozdziałach omówione zostały oddziaływania transgraniczne oraz rozwiązania alternatywne. W przypadku projektu *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035*, rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Strategii. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także stanu środowiska na terenie gmin i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie *Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035* na wybrane elementy środowiska oddziaływania w formie opisowej zawarto w rozdziale 8. W rozdziale 9 przeanalizowano przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko i ich wpływ na obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, ludzi, powietrze atmosferyczne, klimat, zabytki oraz dobra materialne, zasoby naturalne, wody, krajobraz i powierzchnię ziemi, hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.

Kolejnym etapem przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko była analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. Zgodnie z Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.) przedstawiono rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko wskazano brak możliwości wystąpienia oddziaływania transgranicznego w związku z charakterem planowanych prac oraz ich lokalną skalą.

17. Zestawienie tabel i rysunków

Spis tabel

Tabela 1. Cele i kierunki rozwoju zawarte w strategii rozwoju województwa	11
Tabela 2. Komplementarność strategii gminy ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze.....	12
Tabela 3. Komplementarność strategii gminy z opracowywaną strategią rozwoju ponadlokalnego	12
Tabela 4. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza.....	29
Tabela 5. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2022-2024 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla strefy mazowieckiej.....	31
Tabela 6. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin	31
Tabela 7. Wyniki stężeń zanieczyszczeń w powietrzu na terenie gminy Klembów na lata 2022-2024.....	34
Tabela 8. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu	41
Tabela 9. Wyniki pomiaru poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku na terenie gminy Klembów w roku 2022	44
Tabela 10. Wykaz stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie gminy Klembów.....	45
Tabela 11. Jednolite Części Wód Powierzchniowych w zasięgu, których leży przedmiotowy teren.....	46
Tabela 12. Ocena stanu wód JCWP zlokalizowanych na przedmiotowym terenie.....	49
Tabela 13. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży przedmiotowy teren	51
Tabela 14. Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne, znajdujące się na terenie JCWP, obecnych na przedmiotowym terenie.....	53
Tabela 15. Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na przedmiotowym terenie	57
Tabela 16. Kompleksowa ocena stanu JCWPd.....	59
Tabela 17. Charakterystyka GZWP na przedmiotowym terenie	60
Tabela 18. Charakterystyka sieci wodociągowej na przedmiotowym terenie w latach 2021-2024	67
Tabela 19. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na przedmiotowym terenie w latach 2021-2024.....	67
Tabela 20. Charakterystyka aglomeracji obejmujących przedmiotowy teren.....	68
Tabela 21 Charakterystyka sieci gazowej na przedmiotowym terenie w latach 2021-2024	69
Tabela 22. Charakterystyka gleb w punkcie monitoringowym nr 155.....	70
Tabela 23. Charakterystyka rezerwatu przyrody leżącego na przedmiotowym terenie	72
Tabela 24. Charakterystyka pomników przyrody leżących na przedmiotowym terenie	73
Tabela 25 Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na przedmiotowym terenie.....	75
Tabela 26. Najważniejsze problemy w ostatnich latach na przedmiotowym terenie w zakresie poszczególnych komponentów środowiska	78
Tabela 27. Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035	81
Tabela 28. Ocena oddziaływania na środowisko kierunków działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035.....	90
Tabela 29. Opis oddziaływania kierunków działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Gminy Klembów na lata 2025-2035	100
Tabela 30. Rezultaty planowanych działań	140
Tabela 31. Osoby odpowiedzialne za realizację działań zdefiniowanych w Strategii	143
Tabela 32. Monitoring strategii.....	144
Tabela 33. Aktualizacja zapisów Strategii	146

Spis rysunków

Rysunek 1. OSI bieguny wzrostu wskazane w strategii rozwoju województwa, z uwzględnieniem położenia gminy Klembów	14
Rysunek 2. OSI problemowe, wskazane w strategii rozwoju województwa, z uwzględnieniem położenia gminy Klembów	15
Rysunek 3. Położenie administracyjne przedmiotowego terenu	27
Rysunek 4. Strefy energetyczne warunków wiatrowych	36
Rysunek 5. Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu	37
Rysunek 6. Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski	39
Rysunek 7. Mapa nasłonecznienia Polski	39
Rysunek 8. Sieć drogowa na tle granic gminy Klembów	42
Rysunek 9. Cieki wyróżnione na tle granic gminy Klembów	46
Rysunek 10. JCWP na tle przedmiotowego terenu	47
Rysunek 11. Lokalizacja JCWPd w zasięgu których leży przedmiotowy teren	58
Rysunek 12. Lokalizacja GZWP w zasięgu których leży przedmiotowy teren	59
Rysunek 13. Zagrożenie powodzią na przedmiotowym terenie	62
Rysunek 14. Zagrożenie suszą atmosferyczną na przedmiotowym terenie	64
Rysunek 15. Zagrożenie suszą rolniczą na przedmiotowym terenie	64
Rysunek 16. Zagrożenie suszą hydrologiczną na przedmiotowym terenie	65
Rysunek 17. Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na przedmiotowym terenie	65
Rysunek 18. Łączne zagrożenie suszą łączną na przedmiotowym terenie	66
Rysunek 19. Ujęcia wód na zlokalizowane na przedmiotowym terenie	69
Rysunek 20. Zidentyfikowane szkody w środowisku na przedmiotowym terenie	70
Rysunek 21. Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Klembów	71
Rysunek 22. Rozmieszczenie obszarów występowania siedlisk przyrodniczych o znaczeniu europejskim na przedmiotowym terenie	74
Rysunek 23. Tereny leśne i zadrzewione na przedmiotowym terenie	76
Rysunek 24. Tereny leśne i zadrzewione na przedmiotowym terenie z podziałem na skład drzewostanu	77